Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Fasciculus temporum

Rolevinck, Werner

[Köln], 1480

Fasciculus temporum omnes antiquorum cronicas complectens [...] incipit feliciter

urn:nbn:de:bsz:31-333157

Visual Library

ſanctorum dictis que deuotionē redolent pariter et doctrinā. Autoritatem ergo dantes hijs qui ante nos laborauerūt nos ꝓ modulo noſtro in labores eoꝝ intrauim⁹. ſparſim hincinde carpentes qđ potuim⁹. Et vt ſciatur q̄ ordine eos ſecuti ſum⁹. primo totū temp⁹ veteris teſtamenti. 5199. annorū in quinq₃ etates diſtinctū repperim⁹ in q̄daꝫ libello qui Yſidoro aſſcriptus videbatur. vbi multū artificialiter ꝓcedit deducēdo annos mūdi vſq₃ ad tēpora ſua ſcꝫ Eraclij q̄ cepit regnare circa annos dñi. 612. ſꝫ ſupputacōnem ſuā non ordinat ſm erā Chriſti. ſicut nec Oroſi⁹. Et hunc ſeq̄mur i duab⁹ primis etatibꝫ. ſimiliter et in duabꝫ ſequentibus: exceptis paucis. qꝛ textus ſm hebraycā veritatem a natiuitate Abrahe vſq₃ ad captiuitatē babilonicā apud nos magis eſt correctus et diligenti⁹ explanatus. et iō ſeq̄mur eum: parum tn̄ refert. In quinta etate maiorē laborem habuim⁹ ꝓpter nimiaꝫ diuerſitatē hiſtoriaꝝ et veniam precor. qꝛ iam vnū iam alium ꝓut melius putaui ſecutus ſum. an aūt debite ſingulos annos ſupputaui: lectori iudiciū cōmitto. Lineā aūt Aſſiriorū et Romanoꝝ et aliorū ex diuerſis hiſtorijs laborioſe ſatis coaptaui: rogās vt ſi cui aſſcribere placuerit diligenter obſeruet ſpacia et numeꝝ correſpondentem ne lōgius aut ſtrictius ponat q̄ʒ exēplar hꝫ. alioquin et labor peribit et fructū non reportabit. eritq₃ opus eo mendoſius quo cōpendioſi⁹ niſi hoc diligenter ſtudeat obſeruare. Si autē debite qđ facile arbitramur hec incorporauerit: nō modicā ei prebebit illuminacōem ad intelligendū ſacrā ſcripturā et libros Auguſtini et Iheronimi et Oroſij ac alioꝝ etc̄. ſi vera ſunt que in plurib⁹ libellis ſcripta reppim⁹. Porro in ſexta etate ſeq̄mur cronicā Martini et Vincentij q̄ cōpendioſe ꝓcedunt vſq₃ ad tēpora ſua. Poſt eos ꝑ annos fere ducētos ſequor notabilem libꝝ quendā cuius autorē neſcio qui pene vſq₃ ad tēpora ſua extēditur. Que autē depoſt acta ſunt memorie digna: ſicut audiuim⁹ et vidimus fideliter priorib⁹ ſuppoſuim⁹. Que oīa in ſequentibꝫ ſūma breuitate patebūt. Mod⁹ autē ꝓcedēdi planiſſim⁹ ē. et groſſitudine ruſticane adeo amicus vt ī pariete q̄dez depingi poſſit. eo q̄ ſic cū ſine omni difficultate intuentibꝫ ſe offerat. Depinxi igit̄ in medio folij circulos cū nominibꝫ pſonarū debitis ꝓ quolibet tēpore et infra et ſupra lineas duas quaꝝ ſupior cū ſuo numero deſcēdit ab Adam vſq₃ ad Chriſtū iux̄ ſeriē pdicrorū ſignificās vt q̄cquid ex aduerſo illi⁹ numeri ſcriptū eſt ſiue ſuperi⁹ ſiue inferi⁹: etiā circa illa tēpa factū veriſimilit̄ credat̄. Secūda linea. i. īferior retrorſū aſcēdit a xp̄i natiuitate vſq₃ ad mūdi creacōnē. vt eadē facilitate vnico nūero inſpecto ſciat̄ quot ānis ħ aut illud factū ſit an̄ xp̄i natiuitatē qđ iō ſic ordinauim⁹. qꝛ ħ era magis ſolēnis ē apud nos et cit⁹ ſolet req̄ri. poſt xp̄m ſil̄ ambe deſcēdunt vſq₃ ad tēpa nr̄a paulatim creſcendo ita vt ſupior ſemp oñdat etatem mundi et inferior etateꝫ xp̄i qđ planiſſime ptēbit locis ſuis. Et qꝛ ex multis libris mēdoſe ſcriptis modū hunc non ſeui labore ad lineam veritatis correxim⁹. obſecram⁹ ꝑ Chriſto lectorē ne ſīmuliter manū ad corrigendū hanc ānorū ſupputacōem apponat niſi pri⁹ toto opere pſpecto. Qđ nō iō dicim⁹ q̄ſi nullibi errauim⁹. ſꝫ ad cauſandū de nimia diuerſitate doctorū in hac materia et freq̄nter poſitio vni⁹ eſt inuolucō alteri⁹. Vbi aūt errorē inuenit clementer ignoſcat et corrigat ex p̄dictis q̄s ſeq̄mur. Facilit̄ eni in nūeris errat̄ et ſepe negligent̄ deſcribunt̄ et negligenti⁹ emendant̄ vt dicit Aug⁹. 15. li° de ciui. dei.

Faſcicul⁹ tēporū oēs antiquorū cronicas cōplectēs: admiſſus ab alma vniuerſitate Coloñ. incipit feliciter.

Dies primus — In quo fecit deus lucem et diuiſit lucē ac tenebras.

Dies 2⁹. — In quo fecit deus firmamentum et diuiſit aquas ab aquis.

Dies 3⁹. — In quo congregauit de⁹ aquas in vnū locū et apparuit arida.

Dies q̄rtus — In q̄ fecit deus ſolē ⁊ lunā ⁊ ſtellas ⁊ poſuit eas in firmamento

Dies q̄ntus — In q̄ fecit de⁹ piſces et volucres ⁊ cete grādia ex aqua.

Dies ſext⁹ — In quo fecit deus beſtias et hominem.

In principio creauit deus celū ⁊ terrā. Dicit btūs Aug⁹. ſup Geneſim q̄ maior eſt huius ſcripture autoritas q̄ʒ omnis humani ingenij perſpicacitas. Et qꝛ de tempore principaliter hic intendim⁹. principiū tēporis breuiter tangere placuit. Vnde eſt aduertendū ſcdm doctores q̄ quatuor coequeua in principio create ſunt a deo ex nihilo in quo relucet creatoris ſūma potentia. Hec autē ſunt celum empireum. angelica natura. materia quatuor elementoꝝ et tempus. Et hoc vocant opus creacōis qđ factū ſuit an̄ omnē dieꝫ: poſt ſequitur opus diſtinctōis in quo relucet creatoris ſumma ſapientia qđ factum fuit in trib⁹ diebꝫ primis. Deinde ſeq̄tur opus ornatus in q̄ relucet creatoris ſumma bonitas qđ factum fuit in tribus ſequentibus dieb⁹. vt patet clare in textu Geneſ primo. Septima autem die requieuit ab omni opere q̄đ patrarat. nō quaſi operando laſſus ſꝫ nouam creaturā facere ceſſauit. cuius materia vel ſimilitudo nō preceſſerit. Qđ autē dicitur Ioh. 5. Pater me⁹ vſq₃ mō operatur et ego operor. intelligitur de continua vniuerſe creature adminiſtracōne. quia qđ condidit. cōtinere et gubernare nō ceſſat. Et in hoc relucet ſumma creatoris pfectio quia ſibi ſoli ſufficit nec eget creaturis ſed magis econtra. qꝛ virtus creatoris eſt cauſa ſbſiſtendi omni creature et hoc eſt q̄ ſeptima dies veſperam non habet. De hijs plen⁹ vide magiſtrum in ſecūdo ſentētiarum et doctores deſuper copioſe ſcribentes. Porro ſequens tempus licet deum nobis oſtendat quo ad hec quatuor predicta ſcꝫ ſummā potentiam. ſapienciā. bonitatem et per conſequens ſummam pfectōnem. tn̄ ſpecialius oſtendunt diuinā miſericordiā et iuſtitiam. iuxta illud pſ. Miſericordiā et iudiciū cantabo tibi domine. Et iterū. Vniuerſe vie domini miſericordia et veritas. miſericordia tamen ſceptrū tenet q̄ʒdiu viatores ſumus que nulli petenti veniam negat.

Mundi etates ſimilitudinarie accipiunt̃ ſm etates hoīs. Et a diuerſis diuerſimode aſſignant̃ et tēmīb' multis aſtruūt quare ſic vel ſic conuenienti' inchoent vel terminēt de q̄b' nihil ad p̄ns et c̄. Sz quantū nūc ſufficiat eſt aduertendū q̄ ſex ſunt etates mundi: quarū p̄ma incipit a mūdi creacōne et durat vſqz ad diluuiū. Et habuit ſm hebraicā veritatez ānos .1656. Scdm lxx. interp̄tes ſicut yſidor' ponit et alij q̄ plures q̄s h̄ ſeq̄mur habuit ānos .2242. Et ſic differunt in ānis .586. q̄s hebrei min' h̄nt in hac etate. Et iux̄ hunc ꝯputū matuſa lemoth' eſt an̄ diluuiū eodē tn̄ āno q̄ diluuiū fuit. ¶ Secunda etas incipit a diluuio et durat vſqz ad natiuitatē Abrahe et habuit ſm hebreos annos .292. ſm lxx. .942. et ſic differunt in ānis .650. q̄s iterū hebrei minus h̄nt. Que āt ſit cā tante diuerſitatis inuenire nō potui. ¶ Tercia etas incipit a natiuitate Abrahe et durat vſqz ad iniciū regni Dauid h̄ns ſm hebreos annos .942. ſcdm lxx. .940. ¶ Quarta incipit a principio regni Dauid et durat vſqz ad trāſmigracōnē babilonis. et hz ānos .485. ſm hebreos. ſm lxx. .485. ¶ Quinta etas incipit a trāſmigracōne babilonis .ſ. qn̄ iheruſalē deſtructa fuit et templū in ea incenſum. et durauit vſqz ad benedictā natiuitatē xp̄i. h̄ns annos ſm hūc modum pretactū quē hic ſeq̄mur .590. Et ſicut predictū eſt grādis ē altricacō de ſupputacōne annorū hui' etatis. Diuerſi diuerſimode ꝯputāt ſ; tn̄ nimis multū dr̄nt int̃ ſe. Eligat q̄uis q̄d ſibi placuerit: q̄d nob' viſuz fuit poſuim'. ¶ Sexta etas incipit a xp̄i natiuitate et durat vſqz ad finē mundi cui' terminū ſol' deus nouit. Et h̄ dr̄ ſenectus ſiue hora nouiſſima.

Humanum genus ideo ex vno homine deus inſtituit vt commendaret q̄ ei grata ſit in pluribus vnitas que conſideratio multum electis prodeſt: ſanctis angelis in eterna pace ſociandis. Uerum tāta immanitate peccandi defecerunt homines vt tutius atqz pacatius inter ſe beſtie viuerēt. Neqz enim vnq̄ inter ſe leones aut inter ſe dracones qualia homines bella geſſerunt. Uinculum concordie diligit deus. Hec Auguſtinus .12. de ciui. dei.

Hic incipit prima etas mundi. Et h̄z annos duo milia ducentos quadraginta duos durans vſqz ad diluuium.

Anno mundi .1.

Adaz — Eua.

Primus hō vixit ānis 930. et genuit .32. filios et toti dē filias.

.5166.

130.	835.	625.
Seth. Vixit ānis 912.	Enos. Vixit ānis 905.	Chaynā. Vixit ānis 910.
6905	5490	5455

Iſte Seth natus ē .130. āno Ade q̄uiz Moyſes pretermiſit centū quib' luxit Abel in valle ploracōnis prope Ebron. Iſte Enos cepit inuocare nomē mundi. Forte aliq̄ verba dep̄catoria inuenit aut imagines fecit p̄ colēdo deo ſicut modo fit in eccleſia. Iſpe etiā p̄ oleo mīe ipetrādo p̄adiſū adijt.

Anno primo mūdi die ſexta formauit deus Adam in agro damaſceno et Euam de coſta ei' collocans eos in p̄adiſo vt operarētur et cuſtodirent illū p̄cepitqz eis ne de fructu ligni guſtarēt ſb pena mortis. Eodē die cū peccaſſent ſtatim eiecit eos de paradiſo in terrā maledictōnis vt in ſudore et erūna viuerent donec morerent̃ et c̄. vt Gen̄. p̄o Aug'. 14. lib° de ciui. dei. Fecerunt itaqz ciuitates duas amores duos terenaz .ſ. amor ſui vſqz ad ꝯtēptū dei: celeſtez vero amor dei vſqz ad ꝯtēptuz ſui. Deniqz illa in ſeipſa: hec in dn̄o gloriat̃. Illa q̄rit ab hominib' gl'iam. huic aūt de' ꝯſcīe teſtis maximā ē gl'ia. Ad illā p̄tinet Cayn q̄ p̄mo natus ē et ciuitatē ꝯdidit. Ad iſtā p̄tinz Abel q̄ ſecūdo nat' ē et tāq̄ peregrin' h̄ ꝯdēſatus eſt. q̄ grām p̄deſtinatus ciuis ſurſū erat: Deniqz vt ciūtas dei ſue adu̇ſarie ꝯpacōe clareſcat aliq̄ fcā reprobo⁊ ꝯmemorare necē fuit.

Ciuitas dei. — Ciuitas terrena ab homicida Cayn incipit vſqz ad homicidam Lamech. mūdi.

Delbora ſoror Abel.

Abel occiſus a Cayn.

Iſte Abel p̄mus martir eccāz inchoauit. q̄ in gratia mortuus fuit. Si em̄ ab Adaz inchoata fuiſſ; nō foret ꝯtinua. Hic ſm Aug̅ ciuitatē dei ꝯdidit cui' p̄mus ciuis fuit et q̄ iuſtus fuerat deus eius oblacōnem acceptauit.

Calmana ſoror et vxor Cayn — Enoch — Irath — Manahel.

In hoc Enoch Cayn ſuā dedicauit ciuitatē. Un̄ ſicut dic̄ Aug'. 15. de ciui. dei. n̄ ē abſurduz q̄ Cayn edificauit ciuitatē cū vix q̄tuor viros ſcriptura dicat tunc fuiſſe. q̄ n̄ oēs nūerauit qui tūc eē poterant. ſ; illos tm̄ noiare necē putauit q̄s ſuſcepti opis cā poſtulauit. Itē idē ibidem p̄genies ex Adā p Cayn ſceleratum vndenario numero finitur quo peccatū ſignificatur et ipſe numerus femina clauditur a quo ſexu factū eſt inicium peccati.

Iſte Cayn ſceleratus p̄mo ciuitatē ꝯdidit terrenā in q̄ ſuos poſuit p̄pt̄ timorez eo q̄ rapinas et violentiaz exercebat. Un̄ ſuſpicabatur ſibi talia reddenda qualia faciebat. ideo in tuto ſe recepit. Hic fratrem ſuum Abel p̄pter inuidiam occidit et punitus a domino vagus et profugus deſperatuſqz tandē a Lamech occiſus eſt.

/ Matusale, per quingentos annos noluit edificare domum

Eras plurimas diuersorum regum gentium aut operum magnificorum aut personarum sublimium hincinde annotaui quibus vtuntur astronomi in suis calculationibus ab Adam vſqꝫ ad Alphonsium Et nota ꝙ era eſt tempus famoſum alicuius gentis vel ſecte incipiens ab aliquo effectu qui eſt notabilis bonitatis vel malicie. Et vulgariter poteſt dici datum iuxta quod publice conſcripcões fiunt· Vnde et ſanctus Leo huius nominis primus frequẽter hoc termino era vtitur in epiſtolis ſuis.

storia ❡ Hiſtoria vt Cicero dicit eſt teſtis temporum· lux veritatis. magiſtra vite· nũcia vetuſtatis· Vtiliſſimum ergo eſt hiſtorias plures noſſe atqꝫ in hijs verſari· vt aliorum exempla vtilia ſequi noxiaqꝫ vitare diſcamus·

Adam vir ſanctus cunctis diebus vite ſue prophecie ſpiritu claruit· penitentiam magnam ac diuturnã fecit· filijs ſuis precepta iuſticie dedit precipiens vt a conſortio Cayn ac filiorum eius omnino abſtinerent nec cũ eis matrimonia iungerent· Geneſ· 3· Hic primus noſter parens vno peccato a paradiſo nos expulit: ſed ſancta conuerſacõne ſua ac penitentia exemplum nobis dedit ad regni celeſtis gaudia remeandi· Qui autem hoc non ſequitur de primo conqueri iuſte non poterit·

Adam moritur ſepeliturqꝫ in Ebron·

795·	970·	1122·	1287·	1352·
Malaleel vixit an· 895	Iareth· 962·	Enoch ·365·	Matuſale· 969·	Lamech ·777·
·4404	4229	4077	·3912 An· an̄ xp̄i nat·	3755

❡ Iſte Enoch iuſtus placuit deo et propter nimiam ſanctitatẽ ſuam trãſtulit eum dominus in paradiſum vbi Helias viuit in magna corporis et ſpiritus tranquillitate vſqꝫ ad antichriſti aduentum· Tunc enim exibunt ꝓpter confortationem electorum et martirio coronabuntur· Enoch ſcripta reliquit·

❡ Hic Matuſale ſeniſſim⁹ q̃ ad multitudinẽ annorũ fuit omniũ quos ſcriptura commemorat· Cũ enĩ ·500· ãnos hẽret: Dixit ei dñs· Edifica domum ſi vis quĩ aduc ·500· annis viues· Rñdit ꝓpter tantillũ tẽpis non edificabo domũ· Et ſub arboribus et circa vepres dormiuit vt prius conſueuerat·

Curioſitas

❡ Nota ꝙ oẽs artes vel ſciẽ ſeculares liberales ſiue mechanice vel phiſice humane curioſitati deſeruientes a filijs Lamech legũtur inuente: et ſic filij adulterini ꝓmũ ſubtiliores alijs fuerunt· Et quia timebant futurũ periculum diluuij et ignis· ideo Tubal eaſdẽ artes in duabus columnis ſculpſit vna lateritiam alia marmorea.

Gygantes ſunt in terra·

Ada | Iabel | Iubal

❡ Multiplicantur mala ſuper terram· Iſte Iabel portatoria paſtorum ꝓmus inſtituit et tẽtoria fecit·

❡ Concupiſcentia aurium· Iſte Iubal pater canentium in cythara et organis et muſice artis inuentor: ꝓporcões quoqꝫ ſonorum ex malleorum ſonitu perpendit.

Bigamia·

Matuſael· | Lamech·

Satis Lamech ab iſtis vxoribus afflictus fuit· quia per q̃ quis peccat: per hec et punitur·

Sela | Tubalchayn | Noema·

❡ Iſte Lamech primus contra naturã et mores bigamiã inſtituit adulteriũ committẽdo· Ipſe etiam Cayn occidit nõ tñ voluntarie ſz cũ ſenuiſſent et caligaſſent oculi eius a puero ducebatur qui putãs ꝙ feram vidiſſet indicauit ei vt ſagittaret et ſic ipm Chayn trãſfixit· Vñ ob hoc puerũ verberib⁹ adeo afflixit vt etiam moreret̃

❡ Concupiſcentia oculorum· Iſte Tubalchayn fuit primus malleator et faber in cuncta opera eris et ferri et inuentor artis ſculpture

❡ Concupiſcentia carnis· Iſte Noema inuenit artem varie diuerſeqꝫ texture lanam et linum in fila traxit et pannum texuit propter leuitatem ❡ Nam antea pellibus beſtiarũ pro veſtibus vtebatur·

Nō intellectū hōꝝ ē aduertendū q̄ veriſſime de iſtis trib⁹ filijs Noe .72. gētes pcreate ſūt vt pꝫ Gen̄ .x. Vn̄ et ad deſignandū miſteriū h̄ dn̄s Jh̄us .72. diſcipulos miſit an̄ faciē ſuā vt dꝛ Luce .x. De hac materia diligent̄ tractat Aug⁹ .16. de ciui. dei. et int̄ cetera dicit q̄ plures alij nati ſūt q̄ ꝓpterea n̄ ſunt ꝯmeōrati q̄ꝛ gētib⁹ alijs naſcēdo an̄ ceſſerūt. ipi āt gētes facere nequerūt. Harꝫ āt gentiū vocabula ptim māſerunt ita vt hodieqꝫ appareat vn̄ fuerint deriuata. ſic ex Aſſur Aſſirij et ex Heber Hebrei. ptim tēpis vetuſtate mutata ſūt ita vt vix hoīes doctiſſimi āntiq̄ſſimas ꝑſcrutātes hiſtorias nec oīm ſ₃ aliquaꝝ ex iſtis origīes gentiū repire potuerīt. Et ſi oīa ꝯſiderētur: plura mutata q̄ manentia noīa apparēt.

Nota ſcḋm doctores debitā penā h̄ tpe mundo inflictā. q̄ꝛ eñ luxuria abūdauit q̄ corpora polluit. iō per aquaꝫ terra lota et mundata fuit. In fine autē mūdi q̄ꝛ cupiditas abundabit per ignem exurentur. Aurum enim et argentum igne purgari ſolent etc̄.

Hoc ſignū federis qḋ do inter me et vos et ad omnem animam Gen̄ .9.

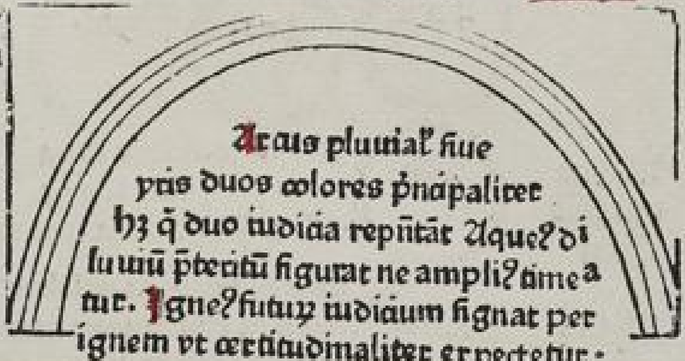

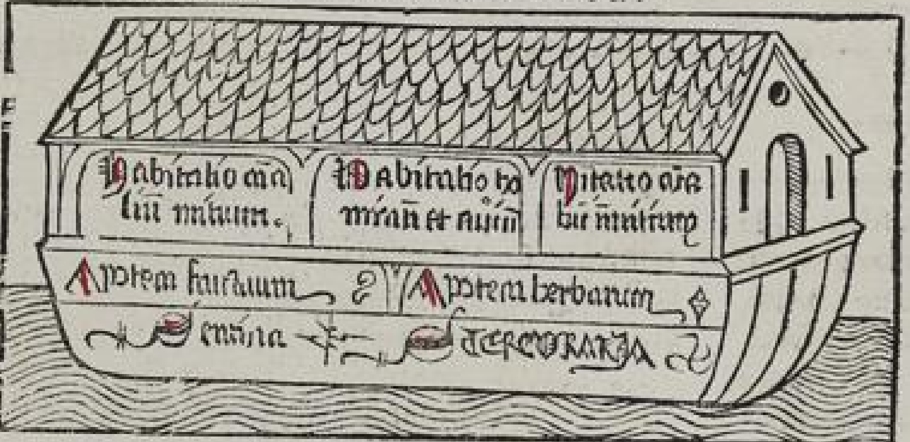

Archa Noe habuit in lōgitudine .300. cubitos. in latitudie .50. cubitos. in altitudie .30. cubitos et in ſūmitate vnū cubitū. Gen̄ .6.

Jonich⁹ filius Noe.

Iſte Jonich⁹ fuit fili⁹ noe d̄ q̄ Moyſes tacꝫ: ſapiēs p⁹ p⁹ diluuiū aſtronomiā inuenit et q̄daꝫ futura ꝓuidit et maxime de ortu q̄tuor regnoꝝ et eoꝝ occaſu. Cūqꝫ pr̄ dediſſet ei mūera iuit in terrā Ethā et habitauit ibi gentē ꝯſtituens. Hic fertur ꝯſiliū dediſſe Nemroth quo regnare poſſet.

Hic icipit ſecūda etas mūdi

Anno mūdi .1656.

Noe nat⁹ ē .1056.

Noe .600. ſcḋm ē diluuiū.

Noe.

Duraſ vſq̄ ad Abrahā

ꝑ ān̄os .292. vs ad

Tempus diluuij.

2242 De Sem .27. generacōnes.

fili⁹ Noe vixit ānis .600. Aſiā poſſedit.

Sem.

Iſte Sem biennio poſt diluuiū genuit Arphaxat. Et fert̄ fuiſſe Melchiſedech q̄ pri⁹ poſt diluuiū ꝯdidit vrbeꝫ ſalem: ipa eſt iheruſalem et ab eo deſcēderunt gn̄acōnes .27.

.2562.

Noe vir iuſt⁹ inuenit grām corā dn̄o. Cū eñ eēt ānoꝝ .600. gēuit chā Sem et Japhet. Archā de mādato dn̄i edificare cepit eāqꝫ in cētū ānis ꝑfecit. Cētēſimo igit̄ āno iaꝫ archa ꝯpleta iteꝝ dn̄s apparuit ei mādans vt cū vxore ſua et filijs eorūqꝫ vxorib⁹ archā intraret et cū aīalib⁹ etc̄. Et ſtatī diluuiū inundauit. ſtetitqꝫ aq̄ ſup altiſſimos mōtes cubitis .15. Gen̄ .7. Et nota q̄ eodē die dn̄ico in maio q̄ ingreſſus fuit: anno reuoluto cū om̄ibus q̄ ibi erāt egreſſus ē. Poſt diluuiū accidit ipi noe illa famoſa ebrietas: cui⁹ occaſione ipe filijs vicꝫ Sē et Japhet ꝓ honore pr̄no et honeſta verecūdia bn̄dixit. filio ſuo Chaꝫ ꝓ irriſiōe et irreuerētia maledixit. Et h̄ ſcḋm Aug^m fit ꝓma mētio de ſuitute et ꝑ oppoſitū de nobilitate. Nec putandū eſt q̄ oēs de Chā deſcēdētes fuerīt ignobiles et īpotētes, cū ipſi cepeīt p⁹ eē potētes ſup terrā vt pꝫ de nēroth et regib⁹ Chanaā et Afroꝝ etc̄. Nec oēs de Sem et Japhet fuerūt virtuoſi ſiue nobiles aut potētes cū pene oēs in ydolatrie crimen ceciderūt et ab alijs oppreſſi ſepe fuerūt. ſ₃ h̄ maledictō et bn̄dictō vicia et virtutes reſpiciūt ꝓpter q̄ vel q̄s hō vocat̄ dꝛ ignobil̄ vel nobil̄. Pari mō q̄ fidē Abrahe ſectant̄ poti⁹ dicūtur eius filij q̄ iudei q̄ carnalit̄ ab eo deſcēderunt. Habuerīt nihilomin⁹ q̄daꝫ ſpēalia ꝓuilegia a deo ꝓpter merita pr̄is ac bn̄dictōem. Et ex iſtis trib⁹ filijs noe ipſo adhuc viuente iux̄ Philonis hiſtoriā .24. miliū et centū viroꝝ. nati ſunt ex̄ mulieres et paruulos hn̄tes ſ₃ ſe tres prīcipes. nemroth. Jectan et Suphene.

Iſte Cham vidēs verēda pr̄is nūciauit fr̄ib⁹ deridēs eū ob qḋ maledictus fuit ab ipſo horrendū ꝓſtens exemplū oīb⁹ deriſorib⁹. hic gn̄acōnes edidit .30.

Chaꝫ filius noe affricā obtinet.

De Cham .30. generacōnes

Iſte Japhet a pr̄e bn̄dictus ē ꝓpt̄ in genuaꝫ nobilitatē. dilatacōemqꝫ ei imp̄cabat̄. Et ab eo deſcēderūt gn̄acōnes .15.

Hos ſeptem filius habuit.

Japhꝫ fi. noe — Gomer. — Magog.

Ab iſto deſcēderīt Galathea p̄t⁹ gallia ediditqꝫ gn̄ationes tres.

Ab iſto Sithe et Gothi traxeīt originē ſcḋm Jheronim^m

Chaꝫ — Sem. — Japhꝫ

Ab iſto Aſſenes ſarmate venerīt q̄s greci regios vocant.

Aſſenes. — Syphat. — Ab hoc Paſſagones. — Togorma. — Ab iſto ſūt Friges

*

Filij Chus de Cham· | Ab hoc ſabathem· | Iſti nomina perdiderunt et ſunt nobis ignoti·

Ab hoc ſunt ſabei·i·arabes·

Saba· | Euila | Sabatha· | Regina· | Sabatacha·

Ab h ethiopes occiden tales·

Ab hoc aram pmogeniti ſunt ſyrij q̃r metropol damaſc? · vñ et in hebreo ſyria dicitur aram·

Ab hoc Armeni

Ab hoc getuli in remotiorib? affrice partibus here mo coherẽtes·

Saba | Dadã

Aram | Hus· | Hul· | Gether· | Mes

Ab hoc dicti ſũt Iudij

Iud

Iſte tracomitidis et damaſci pncipatũ tenuit ·vñ et Iob fuit de terra ſcz hus·

Ab h Ethari | Ab hoc Meones· | Ab hoc ſabeos dicũt appellatos·

Ab hoc aſſyrij·

Aſſur

Iſte Aſſur quia nolebat rebellare contra deum in edificatione turris babel cum Nẽroth· ideo fugit de terra Sennaar ad aliam regionez longinquã prius non habitatã que ex eius nomine vocatur aſſyria Et edificauit ciuitatez que poſt vocata ẽ Niniue que fuit metropolis totius regni aſſyrioꝝ· Iſte populus ſemper crudelitatis infamiam habuit·

Elamite principes Perſidis

Elam

Iſte Iectan exemplo Nẽroth accepit principatuz ſup filios ſem· Et habuit filios ·13· qui oẽs fecerũt generacõnes principales· ſed populi iſti ſm Ieronimũ non ſunt nobis noti ꝓpter terraꝝ longinq̃tatẽ vel ꝓpter mutacõnes populoꝝ et nominũ vel ↄtriti guerris et ſubuerſionib: vel alijs de cauſis et c̃

Filij Iectan· | Elmodath· Saleph· Sarmoth· Iare Adhurã· Vſal· Dedal. Ebal. Abimahel· Saba· Ophir· Euila Iobab

Iectã

2255· | 2397· | 2509·

Arphaxat vixit Ãnis·338·

Salevixit ãnis 433·

Heber vixit an· 464·

Hic ſcdm hebreos dr̃ ſpm ꝓphecie habuiſſe et habuit duos filios ſcilicz iectan et Phaleg·

2955· | 2810· | 2960· | Anno an xpi natiuitatem·

Aug? ·16· de ciui· dei dicit ſic· Poſt bñdictõem filioꝝ noe vſ ad abrahã nulla ſit mẽtio aliqꝝ iuſtoꝝ nec eos tñ defuiſſe crediderim· Sz ſi oẽs ↄmemorarẽt̃ nimis longũ fieret et eẽt hec magis hiſtorica diligentia q̃ ꝓphetica ꝓuidẽtia

Ab iſto heber hebrei noiati ſunt Naz i domo illi? in diuiſiõe linguaꝝ ſola hebrea ligua remãſiſſe deſcribit̃ q̃ antea hũana dicebat̃ q̃ oẽs cõiter vtebant̃·

Chus et meſraim fi. Cham

Ab iſto Chus ethiopes ꝓgeniti perhibent̃· Et ab iſto Meſraim egyptij ſunt exorti·

Iſte nẽroth gygas decem cubitorum cepit eẽ potẽs in terra et erat robuſt? venator corã dño· Hic miſerabile illõ viciũ libidinis dñãdi p tyrannidẽ inchoauit q̃ deinceps vſqz hodie mundus adeo eſt contritus vt dici nõ poſſit· Fuit autẽ pncipiũ regni eius babilon et archad et arad ·i· ediſſa et calãne ·i· ſeleucia in t̃ra ſenaar *

Nẽroth fi· Chus

Canaan et Fuch

Filij Chaz ſydon et he? iebuzeus amorreus gergeze? eueus arathe us aneus aradi? ſamaites amathe? ꝓꝑli noti Ab iſto Canaan progeniti ſunt afri et fenices et cananeoꝝ gentes· Et ab iſto Fuch libies dicuntur exorti Vñ et mauritanus fluuius vſqz in preſens Fuch dicit̃ omneſqz circa eũ regiones fuchenſes·

ſeptẽ generacõnes fecerunt·

Madai· | Iauaz | Tuball· | Moſog· | Tiras

Ab iſto medi veniſſe putantur ſemp potẽtiſſimi·

Ab h iones q̃ et greci ꝓgeniti ſũt vñ et mare ioniũ dictũ ẽ

Ab iſto hiberi q̃ et hiſpani licz q̃dã ex eoꝝ ytalos ſuſpicantur·

Ab hoc capadoces vnde et vrbs apud eos mezecab dicit̃·

Ab iſto traces vel tyraces·

Et edidit gñacõnes q̃tuor·

Ab h ſilices vbi ẽ ciuitas tarſus

Ab hoc cethei ·i· ciprij·

Filij meſraim

Ludim anamyn laabin neptaꝑ phetruſi: celluĩ De hijs egreſſi ſũt philiſtijm et capturi: alij ignoti ſunt nobis·

Ab hoc heliſij et poſt eolides·

Helisa· | Tharſis· | Cethym· | Dodanym·

Ab hoc Rodij·

De malicia huius nemroth pleni ſunt libri Forte diuino iudicio actū eſt vt nero in eius vocabulo plane ſe offerat q̄ ſimilē infamiā habuere. nā poſt cōfuſiōꝫ linguarū ad pſas abijt et eos ignē colē docuit babylone relicta filio ſuo belo q̄ ei ſuccesſit et ſic deinceps poſteritas ei⁹ regnū illud obtinuit vſꝫ ad quartā chiliadē ſm methodiū ꝛc̄. Sed aug. dicit eū fugatū inde et ꝙ filij aſſur illud regnū obtinuerunt et tenuerunt vſqꝫ ad annos. 1305. ꝛc̄.

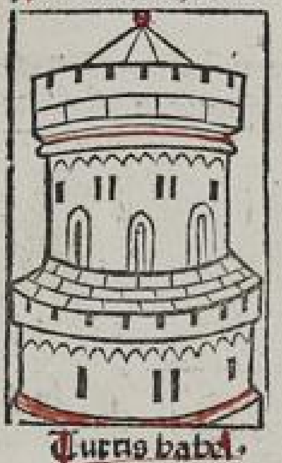
Turris babel.

Nemroth pnceps de cham.

Iectā frater Faleg de Sem.

Lingua babel ſperſa fit flatu flaminis vna.

Hoc regnū ſcitaꝝ lꝫ ſit vetuſtiſſimū tn̄ qꝛ barbaroꝝ ē inter principalia regna minime cōputat̄. Vnd̄ ꝓpter illius ꝑpli in eptitudinē ſiue groſſitiē regio illa ſēper dc̄a eſt barbarica. Et ē magna valde qꝛ meotidis paludibus incipiens int̄ danubiū et oceanū ſeptētrionalē vſꝫ ad germaniā porrigit̄. Et eſt prima ps europe In qua primū regnauit Tanus de ſtirpe Japhet gothi id eſt vngari ſūt de hijs et dani ꝛc̄.

Sātarū regnū oritur ꝓpe danubiū

Amaſonum ſiue

Mage ſataꝝ regnū orit̄ .i. feminarū inter ſcitas et albanos verſus ſeptētrionē. De ſcitis trahūt originē.

Iſti tres pncipes cū ꝑp̄lis ſuis cōuenerūt in cāpū ſennaar formidātes diluuiū iteꝝ poſſe inundare dixerūt qꝫ Edificem⁹ turrim cuius altitudo ptingat vſꝫ ad celū ꝛc̄. vt hētur geñ. xj. vidēs aūt deus ſtultitiā eoꝝ miraculoſe in penā peccati cōfudit linguas eoꝝ ⁊ ſic diſperſi ſūt ꝑ totū mundū.

Sulphene de Japhet.

Pores pm⁹ egipti rex.

Hic orit̄ egipcioꝝ regnū qđ diuerſis alteratōibꝫ crebro mutatum fertur. Et ſepe fit mētio de hijs in ſacra ſcriptura durauit vſꝫ ad Auguſtū.

Anno mundi. 2693. — 2773.

Linea xp̄i.

Phaleg vixit annis. 239

Reu vel Ragau an. 302.

.9552 — .9282

Iſte Phaleg filius heber ſic dc̄us eſt qꝛ in diebꝰ eius facta fuit cōfuſio linguarū q̄ſi ipſe diuiſus ab alijs qꝛ in domo ſua māſit lingua priſtina. Vñ ſm aug. in hoc ñ puū iuſticie veſtigiū apparuit ꝙ iſta dom⁹ libera fuit ab hac pena q̄i ñ fuerit pnceps in culpa. Et nota ſm eundē ꝙ nūerus linguarū fuit ſm nūeꝝ generationū ſcꝫ. 72. Auct⁹ aūt ē nūerus gentiū multo āplius q̄ʒ linguaꝝ. nā in vna lingua plurimas gentes nouim⁹.

¶ Nobilitas circa hec tpa fert̄ introducta. Et nota ꝙ pluribꝰ de cauſ nobilitas inſtituta fuit. Prima fuit neccitatis. Creſcente eñ hūano genere cū hoīes ad malū proni eſſent oportuit ꝓhibere inſultus prauorū aduerſus bonos et ideo eligebat̄ aliq̄s vir bon⁹ iuſtior ceteris atqꝫ prudentior q̄ cōitati pñderet virtuoſos ꝓmoueret. mediocres defenderet. malos cohercet. Hinc dc̄us eſt nobilis q̄ſi pre alijs in virtutibꝰ notabil̄. Vnd̄ Sero. Nihil aliud video in nobilitate appetēdum niſi ꝙ nobiles q̄dam neccitate cōſtringātur ne ab ātiquorū ꝓbitate degenerēt Secūda cā fuit diſcolia plebiū que rectū iudiciū ignorabat licet tn̄ inter ſe pacate viuerēt. nā adeo ebetes fuerunt ꝙ nihil magnipendere valuerūt niſi qđ vulgari opiniōe celebrabat̄. Vñ expediebat ꝓ ipſaꝝ pace cōſeruāda vt ex natalib⁹ nobiliū principes hrēnt. Tercia cā proceſſit ex fortitudine aliq̄ ſingulari. Nonunq̄ʒ eñ cōitates grauate ob incurſus hoſtiles tale edictū ſanxerunt vt q̄cūqꝫ patriā a talib⁹ liberaret ius nobilitatis ꝓ ſe et heredib⁹ ſuis ꝑpetuo obtineret. Hoc mō plures nobilitati legūtur. Quarta cā ex abundantia diuiciaꝝ ſumit̄. Aliq̄n enim populares nimia penuria victualiū attenuati tradiderunt ſe et ſua alicui diuiti vt hꝫ pacto malū inopie tēperarēt et eū deinceps velut nobilem et dn̄ꝫ recognoſcerēt. Inueniūtur etiā quedā nobilitates ꝑ dn̄i oraculū inſtitute licet pauce quaꝝ aliq̄ pmāſerunt vt in dauid. aliq̄ cito defecerūt vt ſaul et Ierobōā et q̄rundā alioꝝ. Plurime qꝫ legunt̄ nobilitates ꝑ violentiā et tyrānidē introducte q̄rum ſic aliq̄ ſtatim deſtructe et penitus delete fuerūt: aliq̄ ſtabiles pmāſerūt. Et nota ꝙ ſm veteres hyſtorias raro aut nūq̄ʒ in paganiſmo nobiliū ſtirpes ꝑpetuate fuerūt ꝓpter ſupbiā et tyrānidē. Multe etiā apđ xp̄ianos ꝓpter eandē cām delete ſūt ſm illđ Eccl̄i. x. Sedes ducū ſupboꝝ deſtruxit dn̄s et ſedere fecit mites ꝓ eis Itē nota ꝙ nemo vnq̄ʒ nobilitatē odio hūit. qꝛ eſt bonū per ſe appetibile ſicut virtus aut religio. ꝫ ſci multi eā fugerūt ob grādē periculū qđ in ea latet ꝓpter difficultatē maximā ipſi annexā. Hoc ſatis in facto ꝓpha dauid apparuit quē ipſemet deus tam peculiariter elegit. Relinq̄tur ergo ꝙ vix pauciſſimi ad tantā ſublimitatē ydonei fuerunt.

Sichioniorū regnū orit᷑

Hic dr̄ fuiſſe cham filiꝰ noe

Agialeꝰ primus rex

Sicut dicit aug̃ · 18 · de ciui · dei regnū ſichoniorū ad modū puū erat de q̄ doctiſſimꝰ varro velut antiq̄ tp̄e exorſus eſt · Peruenit tandē ad athenien̄ · deinde ad latinos · deinde ad romanos · Huic ſucceſſit Europs ſecūdus rex ſichoniorū et durauit vſ ad tp̄a heli ſacerdotis et iudicis Iſrl̄ ·

zoraſtes j. rex bractianorū

¶ Iſte zoraſtes dr̄ ſm aug̃ · riſiſſe p̄mū qn̄ natus ē nec aliq̄d boni mōſtruoſus ille riſus p̄tēdebat cū omib⁹ cōe ſit flēdo hūc mūdū intrare · Artē nanq̄ magicā inuenit et animo in bello ſupatus eſt q̄ eius libros ꝯbuſſit

¶ Era p̄ncipal̄ Euſebij et gentiliū qui antiq̄ora tp̄a ꝯmemorāt h̄ inchoāt cōiter ·

Hanc ciuitatē magnā ninus ampliauit et ex ſuo nomine niniue appellauit ·

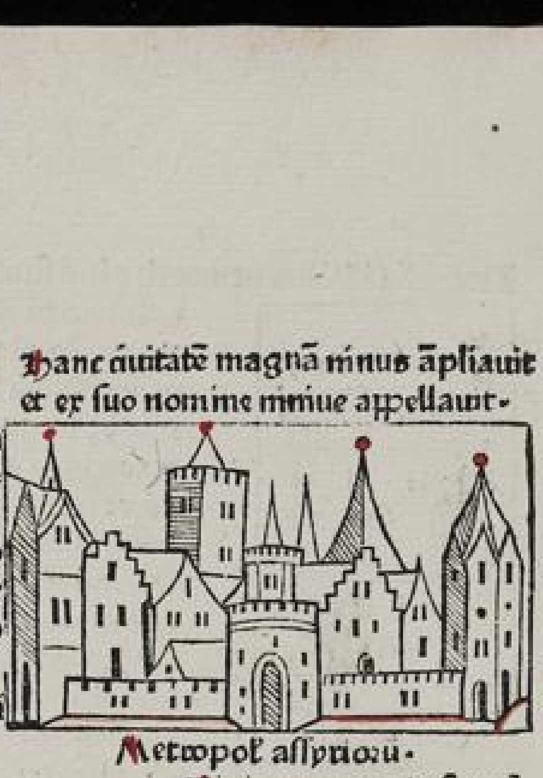

Metropol̄ aſſyrioꝝ ·

Niniue magna deſtruit̄ tp̄e Joſie regis iude ·

Belꝰ · j · rex aſſyrioꝝ ā · 65 · et dr̄ a q̄buſdā ſaturnꝰ ·

Hoc regnū pene nunq̄ pacatū fuit ·

Ninꝰ 2ꝰ rex aſſyriorū monarcha p̄mꝰ regnauit ā · 52 ·

Iſte belꝰ dr̄ i obſcuro regnaſſe q2 puū hūit dn̄ium · Et iſte fuit p̄mus quē error ppl̄i deum fuiſſe putauit Qn̄ diuerſe gentes diuerſimode eū noīant · ſcȝ bel baal baalim beelphegor beelzebub ꝛc̄ ·

¶ Iſtē aug̃ · inter plurima regna terraꝝ in q̄bus terrene vtilitatis l̄ cupiditatis eſt diuiſa ſocietas quā huiꝰ mūdi ciuitatē vl̄i vocabulo nūcupamꝰ duo r̄gna cernimꝰ longe p̄ueniſſe clariora · aſſyrioꝝ primū deinde romanoꝝ vt tp̄ib⁹ ita et locis inter ſe ordinata atq̄ʒ diſtincta · Illd̄ prius in oriente h̄ poſteriꝰ in occidēte ſurrexit · In fine illius iniciū fuit hꝰ Regna cetera ceteroſq̄ʒ reges velut appēdices iſtoꝝ dixerim ·

Et ſtetit h̄ enormis error i genē hūano vltra duo milia ānorū et ſe deos eſſe dixerunt ac diuinos honores ſibi fieri decreuerunt

Iſte ninus libidine dn̄andi p̄motus vt latius regnare poſſ̄ finitimis · i · vicinis ſuis bella intulit Et q2 ppl̄s adhuc rudis fuit nec bellādi nec armoꝝ periciā hūit cito totā pene Aſiā ſibi ſbiugauit · factuſ̄ eſt p̄iꝰ monarcha orientaliū Cūq̄ʒ nimis doleret de morte patris ſui beli fecit ſibi in ſolaciū ſuū fieri ymaginē eius cui tantā reuerentiā exhibebat vt q̄buſcūq̄ʒ reis ad ip ſā ꝯfugiētibus parceret et penā indulgeret · Hꝰ exēplo plures caris ſuis mortuis ymagines dedicare ceperūt · Videntes aūt maligni ſp̄us curioſitatē ppl̄i intus latuerūt et r̄nſa dederūt Sicq̄ʒ hoc infeliciſſimū ydolatrie crimē introductū eſt diuine maieſtati p̄maxime offenſiuum · Et intantū hec veſania creuit vt capitali ſentencia plecteret̄ qui eos homines fuiſſe affirmaret ·

2905 · 3035 · 3119 ·

Saruch vixit annis · 230 ·

Nachor annis · 148

Thare annis · 205 ·

2298 · 2169 · 2085 · Anno ante xp̄i natiuitatem ·

¶ Idolatria orit̄ Nota ſi bn̄ reuoluas hyſtorias reperies q̄ tria principal̄r hoīes ad ydolatriā induxerūt ſcȝ affectio circa morientes · timor et adulatio apud reges et diligentia artificū circa ſculpturā · Demōes aūt in ydolis latētes et r̄nſa dātes hūc errorē ꝯfirmauē nimis ita vt capitali pena plecteretur q̄ ei ſe n̄ ꝯfirmaret · Acceſſit inſup fraudulēta poetaruȝ laudatio q̄ miſeros dānatoſq̄ʒ hoīes i celū ꝯpoſitis carmibꝰ extulerunt · Et pulcre eodē tp̄e cū demōes loq̄ hoibꝰ cepiſſet miſit clemēs dn̄s āgelos ſuos vt q̄buſdā elc̄is eē viſibil̄r loq̄rēt̄ ne ſil̄ tota hūanitatis maſſa errorē peſſimo deperiret ·

¶ Iſte thare poſt mortē filij ſui Arā exiuit de vr caldeorum et peregrinatus eſt in Carrā cū filijs et nepotib⁹ ſuis · Fert̄ q̄ p̄pter iniurias illatas ſibi a ꝯtribulibus ſuis eo q̄ nollet adorare ignē receſſit · Et dr̄ cōiter ab hebreis q̄ nemroth ibi regnauit q̄ dc̄us fuit alio noīe Amraphel rex ſennaar quē diu poſt h̄ abrahā ſupauit et p̄ſſit · vt dicit̄ Geñ · 14 ·

Tpa groſſa et rudia in q̄bꝫ nimis hūanū gen⁹ defec̄ a pſpicacitate natural̄ ſuis · et iō necē fuit iſtitui leges poſitias vt eaꝝ adminiculo hō rediret ad pſtinā et naturalē intelligētiā · vide ſup h̄ doctorē ſcm̄ in pͣma ſecūde. Nota ꝙ mlt̄e iniq̄ leges ab hoībꝫ iſtitute fuerūt ɔtra dictam rōe rōis · Et mlt̄i hoīes q̄ ceteris ſiue ī potētia ſiue in prudētia ꝛc̄ · pſtātiores erāt dij putabant̄ · oīe eīm qđ erat in ſolitū reputabāt q̄ſi diuū ·

Iſte telexiō ſicioīoꝝ · 5 · rex fuit q̄ regnāte vſ ad ibi ūcia ꝛ leta tpa fuerūt vt eū defunctū velut deū colerēt ſacrificādo et ludos celebrādo q̄s ei primit⁹ fecerunt · huic ſucceſſit thuriacus circa c⁹ ſepulcrū eadā ſacrificare ſolebāt ·

Telexiō ·

Melchyſedech rex Salem

Treueris extruit̄ ſup moſellā ciuitas antiq̄ ·

Iſte vulgarit̄ dicebat̄ rex iuſt⁹ ꝓpt̄ eximiā ſcitatē panē et vinū obtulit abrahe in magnū miſteriū · Fuit ēē ſacerdos dei excelſi ·

Iſte ē · 5 · rex aſſiriorū ſub q̄ natus ē yſaac ſm aug̃ ·

Reges aſſyrioꝝ ·

Semiramis tercius ·

Iſte ſemiramis relicta vxor nini fuit q̄ poſt mortē regis aggreſſa ē Indos ꝛ obtinuit eos et ſic p totam

Ninus quartus

Iſte nin⁹ filius magni nini ꝛ ſemiramidis · 9 · aſſyrioꝝ rex fuit · et fert̄ mrē; p pͥā occidiſſe · vt s̄ ·

Arrius quintus ·

Aſiā regnū aſſyrioꝝ dilatatū eſt ciuitatē maximā babylonie inſtaurauit ꝛ muris circūdedit · h̄ a filio ſuo nino dꝫ interfecta eo ꝙ ipſū ad illicitū ɔcubitū auſa fuerit ꝓuocare ſicut recitat aug̃ · 18 · de ciui · dei · Magiſter in hyſtoria dicit ꝙ ꝓprio filio nupſit et ex eo filiū genuit q̄ babiloniā caput regni inſtaurauit ·

Abrahā · 9 · reges pcuſſit ꝓpter Loth · q̄ ceperāt euꝫ · vt Gen̄ · 14 · quorū vnus dꝫ fuiſſe Nemroth et dꝫ h̄ Amraphel ·

Anno mūdi

Linea

xpi ·

Hic icipit tcia etas mūdi

durās vſq ad dd et hȝ

ānos · 940 · [illegible]

[illegible] · 2015 · āno naſcit̄ abrā

3184 ·

Abraham fili⁹ thare · vixit ā · 175

· 2015

3239 ·

Nota diligēt̄ ꝙ āno abrahe · 75 · de magnifica glā ſūmi dei elapſū ē verbū mie ſup hūanū gen⁹ q: tūc ceperūt oracula ꝓmiſſionū dei apparē. Et ꝙ ſuaue verbū vide aug̃ · 18 · de ci · dei · Itē Gen̄ · 18 ·

1969 ·

3289 ·

h̄ pͥmū ſciāgeli in forā hūana apparent hominibus ?

Yſaac vixit annis · 180 ·

nō ꝙ a natitate yſaac vſ ad exitū d egipto fluxerūt āni 400 vide lirā ge · 15

1916 ·

Sarai

Iſta ſarai diu ſteril̄ tādē grā diuina fecūdata pit yſaac nonagenaria mlr̄ ſcā alio noīe dꝫ yeſca · vxor abrahā filia Aram ·

Egipcia famula ſare ɔcubia abrahe de hac Agarem ·

Nabayoth ·

Eſau

Hic icipit illa dulcis et deuota hyſtoria patriarchaꝝ nroꝝ q̄ vep de um coluerūt et colēdū pdicauerūt · Vide gen̄ · 12 · vſ ad finē ·

Magnus iſte amicus dei abraham naſcit̄ āno · 43 · nini regis ·

Iſte loth cū exiſſꝫ de ſodomis genuit hos duos filios de duabꝫ filiabus ſuis ebrius factus vir iuſt⁹ et ſcūs āglicā meruit viſitacoꝫ ſic et abrā

Moab ·

Agar

Iſte eſt pr̄ moabitaꝝ

Iſmahel ·

hō fer⁹

Hos · 12 · filios cū · 10 · aliis genuit de muliere egypciaca ·

Iſte vēdidit pͥmogenita fratri ſuo · Ipſe ē pr̄ ydumeoꝝ ꝛ mōtē ſeyr poſſedit et prio eq̄s aſinis iunxit · vnī ceti ſūt muli ·

Fil⁹ thare frat̄ abrahā

Loth fi · arā

Iſte ē pr̄ āmonitarū ·

Cedar ·

āmon

Hic ē Labā frat̄ rebecce cū quo ſuiuit iacob ꝓ duabꝫ filiabꝫ ſuis · ſ · Lya et rachel ·

Madan ·

Iſte Arā mortu⁹ ē in vr caldeorū · i · i loco q̄ vr dicebat̄ · Quare āt dꝫ ꝙ in ignē ꝓiectus fuit cū abrahā etc̄ · ſūt fabule iudeorum ſm magiſtꝝ in hyſtoriis et alios ·

Aram

Hic ē filius nachor quē peperit ei Melcha · h̄ manſit p⁹ mortē patris in carram ·

Labā

Batuel

vxor abrahe ex ɔcubina ·

Cethura ·

De iſta cetura orti ſūt plures filij et gentes · vtꝫ gen̄ · 25 ·

Rebecca ·

Hāc duxit abrahā poſt mortē Sare ·

Filius Thare frat̄ abrahā ·

Melcha filia Arā

Madian ·

Hus ·

de h̄ deſcēdit balaā qui et Belial

Iſte nachor exiuit cū prē ſuo thare de chaldea ꝛ venit in terrā meſopotamie ibi qꝫ moratus ē et poſteritas e⁹ pmāſit ·

Nachor

Vxor nachor genuit octo filios · vtꝫ gene · 22 · ſ de vno ſcꝫ Batuel fit ꝓſecucio ꝓpter rebeccā vxorē yſaac · De hoc deſcendit Iob ſcdm quoſdam ·

Hus ·

Circa iſtō tps ſodoma et gomorra ꝓpter pccā ſua horribilr̄ ſubuertunt̄ ·

Vxor Loth retro reſpiciēs in ſalē ꝯuerſa magno ɔmōuit ſacrō neminē in via liberacōis pterita deſiderare debere · hec aug̃ · de ciuitate dei ·

5

Jupiter fabulat̄ cū yſide ꝯcubuiſſe ex qua dina q̄dam ꝑles orta putat̄ a groſſiſſimis plebibꝰ h̄ ſtudiū fuit q̄rundā maleficiorū taliter ſua aut potētū ſtupra excuſare·

Yſis·

Iſtis t̄pibꝰ Prometheꝰ frat̄ Athlātis p̄mo dr̄ e fecisse hoīes tū q2 de rudibꝰ doctos fec· tū q2 legit̄ feciſſe hoīm ymagines q̄s arte q̄dā deambulare fec· Ipſe ec̄ primꝰ anulū inueit in q̄ gemmā īcluſit et ī q̄rto digito portari iuſſit ꝑpt̄ venā cord̄ q̄ illuc tēdit

Iſta p̄mo deā fuit yo filia ynachi h̄ in egiptū nauigans ibi litteras docuit et yſis vocata eſt et pro magna dea colit̄ a ſtultis plebibus·

Ynachus·

primꝰ rex argiuorū

Hic oritur regnum argiuorum ſiue Grecorū vbi primo ynachꝰ r̄gnauit et durauit vſ3 ad tempora Delbore·

Phoroneus·

Iſte primꝰ in grecia inſtituit iudicia legeſq3 ꝯſcripſit· h̄ hūit frēm q̄ mēſes et ānos docebat obſuare et ſacella ꝯſtituit ad colēdos ꝑpt̄ qd̄ a rudi pp̄lo inter deos ꝯnūeratus eſt et ei boues īmolabāt dr̄s ē phegous·

Colchines Rodū condiderunt·

Xerſes·

Armamitre 8·

Beloc us·9

Sb iſto Beloco nono rege aſſyriorū locutus eſt dn̄s ad Jacob repromittēs ei q̄ ꝑmiſerat patribꝰ ſuis q̄ ſunt h̄ duo·ſ· poſſeſſio t̄re ꝑmiſſionis·et Chanaā et bn̄dictio oīm gentiū in ſemine ipſius qd̄ eſt xp̄s dn̄s·

Hic d̄r xerſes āntiquus q̄ et baleꝰ vocat̄ ſb̄ q̄ natus eſt Jacob regnante tūc apd̄ Sichoīos thuriacꝰ quē q̄dā thurimachū ſcribūt·

Hic ē ſc̄m aug̃·8·rex aſſyriorū ſb̄ quo deꝰ apparuit yſaac: ꝑmittēs ei q̄ ꝑmiſerat patri eꝰ regnāte tūc apd̄ ſichoīos Leo āppo ꝯcam·8·rege·

Diluuiū in achia t̄pe ogigij regis eleuſine·

Abrahā moritur et ſepelitur in Hebron·

Minerua·

Hec apud lacū tricomidē poſt iſtud diluuiū prio apparuit et plures artes inueit ibi et p̄pue lanificiū et dea facta ē ſc̄m errorē gentiliū·

Iſte Jacob hūit·4·vxores·ſc3 Lyā Balā Zephā et Rachel· Lya·6·fil· Bala·2·Rachel·2·Zelpha·2·

3358· 3539·

Jacob vixit an· 147·

Natus eſt Joſeph filius Jacob āno eius·90·et vixit ānis 110·

Judas·

Ab hoc tribꝰ regia deſcēdit et tandē xp̄s dn̄s·

1856· 1766· Anno ante xp̄i natiuitatē·

Prima vxor iacob lippa oculis gēuit·6·filios et vnam filiam.

Lya·

Dan·

tribū fac de q̄ ſāpſon natus eſt·

Rubē

tribū facit et perdidit priogeitā·

Thamar·

Hec ab Her et Honā filiis iude viduata: gēuit ab ipſo iuda geīos filios ſc3 Phares et Zarā

Famula Lye concubina iacob gēuit duos filios·

Bala

Neptalim·

tribum facit

Symeon

tribum facit·

Vir ſcūs et gl'ia domꝰ iſrl̄ duplicē tribū facit priogeita ſūt eꝰ

Leui·

ſacerdotalem tribum ab hoc legimus deſcendiſſe·

manaſſes·

tribū facit·

vxor iacob diu ſterilis tādē genuit duos filios·et mortua in ꝑtu ſepeliturq3 ꝑpe bethleem

rachel

Joſeph

Effraym·

tribū facit

Yſachar·

tribū fac

Sue·

vxor iude·

Her·

Filius iude nequam percuſſus eſt a dn̄o·

tribū fac de q̄ paulus ē natus·

beniamyn·

Iſti duo filij Joſeph nati ſūt in egipto et ꝯputāt̄ int̄ filios iacob

Zabulon·

tribum facit·

Sela·

filius iude cū ad huc puulus eēt non dedit eū iudas thāar h̄ eā viduā remiſit in domū patris ſui cū aūt creuiſſ3 timuit dare ne occideret̄ ſicut frēs eius· vn̄ et Thamar caute ſimulās ſe meretricē ꝯcepit in biuio de iuda et genuit Phares et Zarā vt patet Gen̄·38·

famula rachel ꝯcubina Jacob genuit duos filios·

Zelpha

Gad tribuz facit·

Dina

filia n̄ facit tribū in iſrl̄ hec cū exiēt videre mulieres regionis corrupta eſt a Sychen·

filius iude et ciam nequā pcuſſus eſt·

Honan·

Aſer

tribū facit·

¶ Iſte Serapis tercius rex Argiuoꝝ fuit dictus apis cum in egiptum nauigio veniſſet et ibi mortuus fuiſſet factus ē a ceca gente oīm maxim⁹ egypcioꝝ deus· tūc etiā mirabil' ſupſticio incepit de boue diſcolore quē apē vocabāt eo q̄ viui⁹ colerent· Et illo mortuo demones vitulū ſilem ibidē parabāt ad decipiendū rudē ppl'm· inde venit q̄ filij Iſrl' ſile delirabāt· vt3· q̄d hac ſtulticia miſerabilius in hoīe rónabili.

Serapis

¶ Iſte Argus q̄rtus rex argiuoꝝ fuit ex cuius noīe illud regnū nomē accepit· h̄ poſt obitū de⁹ haberi cepit: tēplis et ſacrificiys hōratus· Hoc tp̄e grecia ſegetes hr̄e cepit delatis aliūde ſeibꝫ

Arg⁹

Omoginus p̄m⁹ ad aratrꝫ boues iūxit·

Atheas Cicrops ꝯdidit et ex minerua nomē accepit· hec cīitas nutrix liberaliū artiū et mltoꝝ phoꝝ fuit tn̄ ludificācibꝫ demoībꝫ ſupſticioſa effecta ē· vide aug̃ 18· de ciui· dei· mirabilē fabulā·

Chorint⁹ ꝯdit

¶ Appollo delphicus clarus hētur et poſt mortē de⁹ hitus eſt· hic ecīā dr̄ Phyton et artē illā magicā inuenit q̄ dr̄ phytonica de q̄ fit mēcio ī ſacra ſcriptura

Reges aſſirioꝝ

Baleus·

Iſte fuit: 10· rex aſſyrioꝝ ſb̄ q̄ mortu⁹ eſt yſaac· regnāte tūc apd̄ ſicoïos meſſapo· 9· rege.

Amithus·

Iſte fuit 12· rex aſſyrioꝝ ſub quo mortuus eſt Ioſeph regnante Sichoniorum plemmeo· 11.

Athlas magn⁹ aſtrolog⁹ qui et celum humeris portaſſe dr̄ ꝓpt' periciā aſtroꝝ

Pharao Nefres·

Iſte pharao rex egipti ſuſcepit Ioſeph et exaltauit eum ꝓpter ſomnioꝝ interp̄ta cōez· vide pulcerrimā hyſtoriā Gen̄· 41. Memphis conditur ciuitas Egypti·

Mercuri⁹ multaꝝ artiū peritus claruit: q̄s hoīb⁹ tradēs deus credebatur·

Pharao Amonophis·

Iſte pharao ignorabat ioſeph et iuſſit ſūmergi pueros vt habet' Exo· 1.

Anno mundi· 3555· — 3595· — 3580· — 3599·

¶ Linea xp̄i·

Phares·

Eſrom·

1755· — 1705· — 1655· — 1605·

¶ Yſaac moritur·

¶ Iacob moritur et ſepelitur in Hebron glo'ioſe a ioſeph

¶ Ioſeph moritur annoꝝ· 110·

Seruitus ppl'i Iſrl' incipit durās annis· 199·

Ioſeph vir ſcūs

¶ Circa iſta tēpora incepit hyſtoria libri Exodi·

¶ Iſte Ioſeph cū eſſet· 16· annoꝝ venditus eſt· Anno aūt· 30· ſtetit corā pharaone interp̄tans ſōnia eius· qui et ſublimauit eum· Et quia caſtus fuit et timoratus ideo a domino vbiq3 dirigebatur·

Merari

Chore

Gerſon·

fili⁹ Iacob vixit ā· 137

Yſuar

Leui·

Caath·

vixit an· 133·

Amram·

vixit annis· 137·

¶ Iſte Leui pat' oīm leuitarū q̄ grādē honorē ſacerdotal' dignitatis adepti ſūt ꝓpter moyſē et aarō· ex hys etc xp̄s deſcēdit ꝓpt' affinitatē tribuū huius et Iude et ꝓpter miſteriū q2 xp̄s ſūm⁹ ſacerdos et rex etern⁹ ſic debuit naſci q nob inoteſci·

¶ Hic oriť regnū athenienſiū vbi prim⁹ iſte Cicrops regnauit q̄ multas ſupſticiões inſtituit nūq̄ ātea i grecia viſas · ab h̄ p̄mū iupiť de⁹ p̄dicať eiq̄ȝ boue offert

Cicrops prim⁹ rex athenienſiū ·
Bos in egipto exit de flumine i feſto Serapis et eleuať in aere et rurſū intrat et n̄ ꝯparet q̄ p̄ deo coliť a ſtulta plebe ·

Lacedemon conditur ·
Nota q̄ ſm aug · circa iſta tp̄a m̄lta m̄dacia et fabuloſa ānotanť a grecis hyſtoriographis q̄ cōiter m̄lto minora ſūt q̄ fama iactať de modico negocio magna p̄dicāt
Liber p̄r vinū inuenit p̄mo in grecia et archos ꝯdidit · Ipſe ē dyoniſi⁹ bach⁹ filius Semele filie regis Thebeorū et p̄ deo cultus ē ·
¶ Hercules Antheum vicit · Nota ſm aug⁹ · plures fuerunt hercules et liberi patres quos indoctū vulgus aut putauit aut voluit deos fuiſſe ·

Sa-frus ·
Diluuiū deucalionis eſt factum in Theſſalia et fetontis fabulaȝ incendium et vocatur ideo deucalionis · quia in eius regno maxime fuit ·

Aſca-tades
¶ Apthecos rex Crete primo mellis colligendi vſū inuenit · Huius filia ex inceſtu concepit de q̄ mirabilia narrantur Et poſt in idē filius regnit et dcis fuit audis · leges fecit et boues aratro p̄mus iūxit

Iſte fuit · 19 · rex aſſyrioȝ ſb̄ q̄ natus ē moyſes in egypto regnāte ſicioiorū · 12 · ortho pole et argiuoȝ q̄nto criaſo ·
¶ Sb̄ iſto moyſes eduxit pp̄l'z ex egipto · Rexit tūc apd̄ Sycioios maratus apd̄ argiuos triopas nouiſſimo tp̄e Cicropis athenienſ regis p̄mi ·

Filij Iſrł ſūt in magna tribulatione et ſeruitute ·

Pharao Boccho-ris ·
Iſte Pharao non⁹ a Mefre n̄ audiuit vocē dn̄i nolēs dimittere filios Iſrł quare decē plagis attritus poſtea cum ſuis in mari rubro ſumerſus fuit ·

3682 · 3688

Aram ·

Amina-dab ·
Iſte Aminadab primus poſt moyſen fide plena igreſſus ē maē rubꝝ · alijs trepidantibus ꝓpter q̄d regalem ſtirpem meruit procreare ·

Naaſon
princeps tribus Iuda i deſerto fuit

·5551 · ·1151 · [illegible]

Iob vir ſanctus et patientie ſpeculū circa hec tēpora naſcitur de linea Nachor fratris Abrahe Vixit annis multis quia poſt flagella vixit ānis · 150 · Et hec eſt poſitio Aug · Greg · Lyre etc̄ · ſcȝ tercia generatione poſt Jacob et ſic fuit contēporaneus Moyſi · licet diu poſt euȝ vixerit · Vide Aug · 18 · de ciuitate dei ·

Lex datur in monte ſyna ·
Liber leuiticus ſcribitur ·
Liber nūeroꝝ ꝓmulgať ·
Tabernaculum preparať ·

Chore cum trecentis viris perit ·
Dathan et Abyron abſorbentur et multa milia proſternuntur ·

Incepit anno mūdi · 3683 ·
Deuteronomium ſcribitur ·
Balaā ꝓphetat et occiditur ·

Moyſes prim⁹ iudex fuit ·
autē āno · 120 · ānis · 80 · vixit
Iſte Moyſes de cuius laude reſonāt celū et terra oim ꝓphaꝝ et hyſtoriographoꝝ excellētiſſim⁹ fuit Deū vidit facie ad faciē clare q̄d de nullo alio p̄ter q̄ de paulo ap̄lo ſcriptura teſtať in hac fragili carne · Nō eſt vtrobiq̄ȝ eadē · q̄ ſūt duo patresfamilias ille circūciſionis iſte i p̄puciō dātes teſtimoniū de diuina eēntia et docētes vnū veꝝ deū colendū eſſe · ḡ iſti duo tanq̄ primicerij debebāt prius videre vt poſtea legitime teſtificare poſſent · alij aūt in figuris ·

Moyſes naſcitur et ponitur in aquam ·

Itha-mar ·

Aarō naſciť ante Moyſen annis tribus ·

Aaron
mus pōtifex vixit ānis · 123 ·

Elea-zar ·
fili⁹ Aarō

Maria

Iſte Aaron a deo vocatus digne ſummum ſacerdocium ſibi aſſumpſit et teſtamentum eternum ſibi et filijs ſuis ſtatuitur · Moritur annorum · 123 · et ſepelitur in monte Hor · filiuſq̄ȝ eius Eleazarus in pontificatu ſuccedit ·

Na-dab ·
Abiu
Iſti duo offerētes ignē alienum puiſ ſi ſunt e domino ·

Iſta Maria prophetes fuit : carmen cecinit · leproſa fuit ſeptē diebus propter murmur · Moritur in Cades deſerti Syn · et ibidem ſepelitur ·

moyſe paulo

¶ Circa iſtud tēpus icepe͞rut reges in ytalia regnaꝛe et mlto ꝯ nomina variarū. Ex q̄bo romanorū ꝓpago clari⁹ deducit. Ytal⁹ rex iuxta Albulā fluuiū .i. tiberi ciuitatē ꝯdit vbi pt⁹ p̄r iouis roma ꝯdita fuit A q̄ tota ytalia nūcupata fuit

¶ Reges ytalie.

Jan⁹

Iſte Janus primus omniū regū ytalie dꝛ fuiſſe filius Noe q̄ palaciū extruxit q̄d dꝛ ianiculū. Et poſt ꝓ magno deo habitus fuit duas facies ei figurātes et in principio anni eius feſtū celebrātes q̄ſi eſſet finis p̄teriti et principium futuri anni Inde Januarius menſis dicis eſt.

Iſte fuit octauus rex Aſſyrioꝝ ſub quo mortuus eſt Joſue regnante apud Sychiomos .16. corace. apud argiuos decimo donao. apud Athenienſes .x. ericthonio.

Saturnus.

Iſte Saturn⁹ de Creta inſula dꝛ veniſſe in ytaliā et ibi r̄gnaſſe quē delici ydolatre mira cecitate hoīez fuiſſe negāt cum tñ eum regnaſſe ꝯ ſtāt et primus ſtercus ſup agros ꝓicere docuit. q̄re etiā ſtercutius dicitur a romani ſtercoriam poſt dicunt et etiā ſaturniam.

Picus

¶ Iſte Picus saturni filius primus rex Laurentū fuit q̄ bellatoꝛ egregi⁹ et augur fuit et inter deos nūeratus eſt.

¶ Reges Aſſyrioꝝ

Amict⁹.

Cathinus ꝯdidit Thebas regnās ibi et Grecas lrās inuenit. Fenix venit in Tyrū et Sydonē et regnauit ibi et vſū lrāꝝ tradidit eis a coloris fenicei quo capitalia facerēt

¶ Iſte eſt .22. rex Aſſyrioꝝ ſb quo hyſtoria Delbore annotatur ſm Aug. et regnū Argiuorū defecit.

Lāperes

Troys in Dardania regnauit a Troyā ꝯdit. Fabule multe a Grecis annotantur

Ericthonius Athenienſiū princeps primus in Grecia quadrigā iunxit.

¶ Sibilla ſamia femoniae dicta aperte ꝓphetat de xp̄o et de pauperula eius mrē

Sibilla erithrea in Babilone ceta: multa ꝓphetat de regno iudeorum et troya ſubuertēda et de xp̄i incarnatione et btā virgine Maria.

¶ Anno mūdi. 2725. 2775. 3825.

¶ Linea

Salmō Raab. e⁹ vxoꝛ

Boos filius ſal. d Raab.

Nechat de quo deſcendit ſtirps val de religioſa hoc tempore fuiſſe creditur. Ipſe aūt de Jetro cognato Moyſi deſcendit et conuerſus fuit ad Judayſmū.

Boos.

1875. 1825. 1775.

¶ Moyſes moꝛit Jordanis ſiccat᷑ Jericho capit᷑. Sol in celo immobilis ſtat.

¶ Hic ſm quoſdā textꝰ hyſtoria deſtructōis Beniamin et Gabaō ꝓpter ſtupū cōmen.

¶ Nota q̄ h̄ fit ſaltus per euangeliſtas quo ad Boos et Obeth. qꝛ ad minus inter eos fluxerūt āni .272. q̄d tēpus ad vnū hominē referri non p̄t et ideo hic .5. ponūtur magis ad denotādum tempus q̄ rem geſtam. ✠

¶ A Joſue vſ̄ ad Aioth anni .80.

de tribu Juda

de tribu Beniamin.

an. o.

Sangar .5

Hic non interponitur. quia annos non habet.

de Effraym.

¶ Judices.

Joſue .z.

Othomel .3

Aioth. 8.

Delbora .6

āni .80.

¶ Iſte Joſue vir bellicoſus fuit. p̄mo in deſerto Amelech vicit. poſt mortem moyſi a deo iudex ꝯſtitutus fuit ſup Iſrl̄ vt terrā ꝓpo diuideret Cuius bella et opa et religioſa mēs in libro ſuo deſcripta ſunt.

Iſte Othoniel frat̄ Caleph iunioꝛ liberauit Iſrl̄ de oppreſſione regni Meſopotamie quē pauſſit Ipſe accepit Axam in ꝯiugez q̄ petiuit irriguū ſuperius et inferius a prē ſuo Caleph. vt patet Judicū .1.

Iſte Aioth pauſſit Eglon regem Moab et liberauit Iſrl̄. Fuit em̄ vir fortiſſim⁹ et vtraq; manū vtebatur ꝓ dextera. Poſt hunc fuit Sāgar qui pauſſit de philiſtiim 600. viros vomere. Judicū .3.

Iſta Delbora fuit mulier et ꝓpter grām ꝓphecie delatus eſt ei honoꝛ vt iudicaꝛet Iſrahel. vñ de mādato dei vocauit baruch vt percuteret hoſtes Iſrl̄. Et inualuerūt filij Iſrl̄ ꝯtra Jabin regez Chanaan et ꝯzarā principē milicie e⁹ et deleuerūt eos Judicū .4.

Hyſtoria libri Judicū h̄ incipit.

Pōtifices

Eleazarus

Hyſtoria libri Joſue incipit.

Phynees.

Iſte Eleazarus .z. pontifex cū Joſue diuiſit Iſraheli terrā Et ab eo deſcēdūt pōtifices vſ̄ ad xp̄m paucis exceptis.

Hyſtoria de ydolo Myche ſm expoſitores cōiter dꝛ accidiſſe poſt Joſue i illis .8. ānis. ſ̄ hebrei dicūt q̄ tpe othoniel.

Iſte phynees cū adhuc iunioꝛ eſſet zelauit ꝓ dño trāſfigens luxuriantes. Et ita placatus eſt dñs Numeri .25.

¶ Iſte ſecundus rex Laurentum fuit qui etiam deus fuit illoꝝ q̄ ſic voluerunt vel putauerunt·

¶ Ex hoc latinorum regnum dici cepit et Laurentum defecit·

¶ Carmentis filia Euandri lr̄as latinas inuenit·

Faunus·

Latinus·

¶ Sub iſto dicit̄ factū excidiū Troye· forte prime et non ſecūde·
Hoc tēpore Thola iudicauit Iſrahel·

¶ Occaſio troyanoꝝ belloꝝ oritur q̄ tanq̄ ſcintilla minima fuit eo ꝙ Laomedon n̄ recepit Herculem et Iaſonem cū honore debito et ex Tantillo tot creuerūt mala Caueat ſibi q̄ſq3 ait Comicus·

Thauranus·

Anchyſes ex dea venere generat Eneā qui regnauit in ytalia· Hec ficticia deceptores rudiū populorū confinxerunt q̄bus ſua ſtupra et adulteria palliarunt·

¶ Sibilla frigia fert̄ vaticinata fuiſſe Anchyſe et de flagellatione potentū terre ꝛ de deſcenſu dei de Olimpo·

¶ Sibilla delphica an̄ troyana bella vaticinata eſt de verbi incarnatōe ab ſ̄ matis cortu Et ſi h̄ vera ſunt tūc gentibꝰ aptius ꝓmū q̄ iudeis reuelatū ē miſteriū incarnatiōis q̄d valde mirꝝ videt̄ Sileꝛdicēdū videt̄ de Iob·

¶ Laomedon rex Troye occidit̄ et filia eius Exiona capitur et in Greciā ducit̄ ꝓpter q̄ ſecuta ſunt bella grauiſſima ꝛ mala horrēdiſſima Vide hyſtoriā troyanam·
Hercules Iliū vaſtat· i· troyam cū Iaſone q̄ ſtatim a Priamo reedificata fuit· Itē Hercules ·12· facta pegit· Agonem olimpiacū cōſtituit· multa bella confecit· Et plurima mendacia enormia de ipſo conficta ſunt· Tandem poſtq̄ multos ſuperauit ipſe morbuꝫ ferre non valens quo laborabat ſed ab eo ſuperatus flāmis ſe iniecit et mortuus inter deos trāſlatus eſt·

3875·   3925·

Boos   Boos

1324·   1274·   Anno ante xp̄i natiuitatē·

*Dicit tn̄ nicolaus de Lyra ꝙ iuxta hyſtorie veritatē fuerūt tres Boos ſibi viciſſim ſuccedētes· Quod q̄ ex canonica ſcriptura non pꝫ ꝓ ſolido aſtruere n̄ audemꝰ· hoc tn̄ certiſſimū eſt ꝙ inter principiū iudicatus Ioſue q̄n ſalmon accepit Raab q̄ genuit boos vſ̄ ad natiuitatē dauid fluxerūt anni circiter ·367· vbi tn̄ niſi tres ab euāgeliſtis generacōnes ponuntur·

Iudices

Gedeon·7· ā·40· de tribu Manaſſe

Abyme·8·

Thola·9· ā·23· de yſachar

Iayr 10· ā·22· d̄ galaad

¶ Iſte Gedeon percuſſit quatuor reges· ſ· Oreb· Zebee Zeb et Zalmana et hūiliatus eſt Madian coraꝫ Iſrahel Iudicū·6·7· et·8·

¶ Iſte Abimelech filius naturalꝪ Gedeon n̄ vocatus a dn̄o ſ̄ malicioſe ingeſſit ſe ad principatū occiſ̄·70· fratribꝰ ſuis q̄re etiā mala morte vitā finiuit· Iudic̄·9 Nom̄ enī reguꝫ ſibi nūq̄ impomiuſſit·

Iſte Thola redijt ad modum p̄ſtinū ſcꝫ quo iudices preerant per modū directionis et conſilij magis q̄ dn̄ij·

Iſte Iair hūit·30· filios q̄s principes·30· ciuitatū cōſtituit· et q̄ ipſa bona in ſilencio et pace trāſeunt patet ꝙ in diebꝰ iſtorū duorum Iſrahel dn̄o adheſit et ideo dicta ꝓſpere aduenerunt·

Abyſue·

Booz

Helena rapitur a paride filio priami.
Ipſa aūt regina fuit vxor Menelay regis.

Hector p̄mogenit⁹ p̄ami tot⁹ legal' prudēs fidel' et inc̄op̄abil' fortitudīs et ſtrenuitatis.

Iſte Eneas poſt deletā troyā a Grecis relegatus venit in ytaliā cū .20. nauib⁹ et plurima bella ↄſtituit. Hic fert' in cōiugem habuiſſe filiā priami Eleuſinā. et deus factus fuit errore vulgi.

Eneas an. 3.

De h̄ dicitur deſcēdiſſe Julius ceſar et Octauianus auguſtus.

Ulixes vir facūdiſſim⁹ poſt multa maris pericula ad vxorē ſuam penolpē caſtiſſimā peruenit.

Reges ytalie.

Priamus rex troye filius Laomedontis poſtq̄ ciuitatē mirabil' extruxerat bellū inchoauit cōtra Grecos in malum ſuum.

Troyanū bellum decennale famoſiſſimū.

Agamennon rex frater Menelai regis toci⁹ exercitus Grecorum dux bellat ↄtra Troyā et tandē capit tradictorie et ſcādaloſiſſime.

Greci perierūt miſerabilit' poſt captā troyā tam in mari q̄ in terra repatriādo et ꝓditores affligūt. Infeliciſſimū porro fuit hoc bellū vbi nemo laudē om̄s dānum reportarunt.

Fabule ſtultiſſime de Dyomede et Cyrce. vide Aug. 18. de ciui. dei. Q̄ aliter deceptus fuit hō.

Troya vaſtat' atrociter tradita per anthenorem et Eneā vitioſiſſime fracta fide.

Reges Aſſyriorū.

Anthamus.

Sub iſto bella troyana facta deſcribūt' regnāte apud athenienſes Meneſte apud Sychonios poliſide.

Era Grecorū principal' ꝓpter hāc victoriā Greci hyſtorias et alia facta ↄſcripſerūt Anno. j. vel 2. 2c. poſt captā troyam. ipſe eſt tercius annus Abdon iudicis Iſrahel.

Amaſones ſūt mulieres fortiſſime q̄ arma ſūpſerūt et horrēdiſſima mala p centū an. ꝑpetrarūt tā in aſia q̄ i Europa vrbes delēdo 2c.

Cartago prima conditur a Carcedone tyrio. Iſtam ſepe deſtructam ferunt et iterum reedificatam.

Frācio et Turcus troyani fugientes duo regna conſtituūt longe tn̄ poſt.

Anno mundi. 3975. 4025.

Linea xp̄i.

Boos

Obeth

Anno ante xp̄i natiuitatem. 1225. 1175.

Hyſtoria Ruth.

an. 18. | 11. de galaad | 12. de iuda | 13. d zabulō | 14. de effraȳ | 15. de dan | 16. de leui.

Iudices.

Sine iudice

Iepte an. 6.

Abeſſā ā 7

Abialō ā. 10.

Abdō an. 8.

Sāpſon ā. 20.

Hely ā. 40.

Iſte heli fuit iudex. et pōtifex et hūit hos duos filios. et q2 n̄ ſuffiēt eos corripuit pariter cū illis punitus ē a dn̄o. vt 1. Regū. 4.

Ophni.

Phynees

Poſt mortē Iayr filij Iſrl' pctīs veterib⁹ addiderūt noua et tradidit eos dn̄s in man⁹ philiſtijm et filioꝝ amō. 18. ān̄s et oppſſi valde peccerunt ꝑ ydola et clamauerūt ad dn̄m. Tūc Iepte facto ſuper ſe ſp̄ū dn̄i ꝑcuſſit regem amon et ſediciōſos de monte Effraym filiamq3 vnicā ſtulte īmolauit Iudicū. 11. et. 12. 2c.

Iſte dr̄ fuiſſe boos q̄ ruth ī ↄiugez duxit

Sub iſtis trib⁹ tpa q̄eta fuerūt et ideo nil notabile actū ē tūc in Iſrl'. Et nota q̄ iſtū achylō. 70. nō hn̄t nec etiā tēpus ſine iudice ſupraꝑoſitū ſ3 iſta tēpora aſſignat Ioſue q̄ nō h3 tēpus ſpēal't diſtinctū ſm hebraycā veritatē. et ita ↄcorda ſupputatōes ānoꝝ ſm quelibet. alioq̄n errab 2c.

Iſte ſapſon fortiſſim⁹ fuit et liberauit Iſrl' de manū philiſtijm q̄ ꝓpter mirabilem fortitudinē putabat' fuiſſe hercules. Eius mirabilia opēa vide Iudicum 13. 2c.

Incipit hyſtoria primi libri regū tēpore Heli circa natiuitatē Samuelis.

Pōtifices.

Ozy.

Iſte ozy de ſemine aaron per lineā Eleazari pontifex fuit. q̄ more tuo nutu dei trāſijt pōtificatus ad lineā de ythamar ān̄s. 120. in q̄ Heli prim⁹ ſum⁹ ſacerdos fuit abyathar vltim⁹.

Troya deſtructa

Iſte Aſcanius filius Enee de Creuſa Albā ciuitatē cōdidit. et regnauit illic vñ ipſe dcīs eſt rex Albanoꝝ et cōſequenter poſteri ſui dicti ſunt Albani.

Ab hoc Siluio Enee de Lauina filia Latini reges ſequentes dcī ſunt Siluij. fuit em̄ in ſilua nutritus et venatōne. hic natus ē poſt mortē patris ſui. vñ poſthumus Enee dr̄ qꝛ poſt hūacōem ipſi9 natus ē iux̄ illud virgilij Tu poſthuma ꝓles.

Iſte Eneas filius pdcī Siluij poſthumi regnauit an. 31. tpe ſcʒ ſaul.

Iſte Latinus ſilui9 regnat ā. 50. tēpore Dauid.

Iulius filius Aſcanij a quo Julioꝝ familia originem et nomen traxit.

Aſcani9 ānis. 28

Albanoꝝ primus Latinorū tercius.

Siluius 29.

Eneas ſiluius. 31.

Latin9 ſiluius. 50.

Lacedemonioꝝ regnū orit̄ vbi pmū Aneſt9 regnauit.

Athenienſes poſt mortē Codri magiſtratus hr̄e ceperūt adminiſtrāde reipublice.

Hectoris filij tanq̄ veri heredes Ylūi receperūt. i. troyā expulſis poſteris Neſtorij.

Chorinthyorū regnū orit̄ vbi pmū Aletes regnauit.

Cartago iteꝝ cōdita dr̄ a Dydone regina. qꝛ iā forte deſtructa fuerat.

Venecie et Padua extruūtur a reliquijs troyanoꝝ.

Codrus rex Athenenſiū ſeipm volūtarie morti tradēs liberauit ꝓplm ſuū. dignū exēplū paucis aut nullis imitandū pn̄cipibꝰ reliqt. vñ ob hāc mirā fidelitatē a ſcis doctoribꝰ allegari ſolet q̄ſi q̄dā figura xp̄i in eo p̄ceſſiſſet.

One-us.

Homerus hoc tēpore fuiſſe putat̄ qui mīta mēdacia ꝯſcripſit ſicut Sibilla erithrea ꝓbauit Alij dicūt q᷑ tēpore Acham.

Amalech delet̄ per Saul et deſinit eſſe ppl's ſicut p̄dixit moyſes Exo. 17.

Iſte eſt 2͛ rex Aſſyrioꝝ ſub q̊ ceſſauit regnū Sichioniorꝝ q̊d ſtetit. 958. ā. regnāte athenis melācho. 16. tpe heli.

Anglia q̄ olim Albion nūc circa iſtud tēp9 Britania nūcupari cepit a Bruto romano l' potiꝰ ytalico obtinet̄. ipſe em̄ fugatus a ſuis ad Troyā iuit. et collecto exercitu de reliquijs troyanorum poſt grādia bella filiā regis grecoꝝ accepit vxorē. Deinde per maria vagādo locū aptum q̄rentes caſu venerūt in Angliā inſulā optimā ibi deletis paucis gygāntibus tēpore Heli ſacerdotes deinceps tenuerūt vſq ad tēpora Sergij pape circa annos dn̄i. 690.

9075.

Iſte Dauid rex 2͛ Iſrl' vir ſm cor dei elcūs in regē vnctus ē in adoleſcētia p ſamuelē poſt mortē ſaul: regnauit an. 40. Cu9 opera plurima in. j. et. 2. libris regū ſcripta ſunt. regū. j. ca. 26.

Ieſſe yſay pr̄ Dauid

·811

[illegible]

·5215

ſcds rex Dauid ānis. 40.

1079.

Loris et hʒ ānos. 985.

mundi durans vſq ad [illegible]

Iſte dauid q̄ſi q̄dā ſtupor i hūano genere lucʒ genē. in q̊ vnq̄ h̄ ꝯuenerūt. tāta ſblitas et hūilitas tāta. tāta ſtrenuitas tāta mititas. tā grādis ſclariū cura. tā pura et deuō ſpūalū ꝯtēplacō Tot hoīes pimē tot lacīmas fundē.

[illegible]

Hic incipit q̄rta etas

Iſte yeſſe fuit bmonius. qꝛ ecīā dcīs fuit yſay pater Dauid de q̊ multociēs fit mētio i ſacra ſcriptura: qꝛ xp̄s ab eo deſcendit.

Saul j. rex

Iſte ſaul pm̄9 rex Iſrl' regnauit āno vno l'. 40. cū ſamuele et fuit de tribu Benyamin qui an̄ ſuſceptū regnū elcūs et bon9 erat. ſʒ poſt miſerabil'r defecit. Eius opera vide. j. reg. 9.

Gad Nathā Aſaph

Iſti tres ꝓphabāt tpe dd. Iſte nathan fuit filius fratris dauid et adoptiu9 yſay.

Iſte ſciſſim9 vir Samuel de ſterili matre natus miniſtrauit corā dn̄o a puericia vſq ad ſeniū optie ꝯuerſatus nō tn̄ fuit pōtifex. qꝛ n̄ erat de ſemine aaron. ſʒ Chore. vel ſm aug. in li. retractationū fuit de aaron. ſʒ nō filius ſacerdotis. Judicauit Iſrl' cūctis diebꝰ vite ſue. qꝛ vere fidel' ꝓpha dn̄i fuit. oib9 amabil'. reges vnxit duos ſcʒ ſaul pmo. deinde dauid ñ tn̄ vt ſtatī regnaret. ſʒ qn̄ dn̄s diſponeret. Hic ſolus et moyſes legūt̄ oraſſe ꝓ inimicis: in toto veteri teſtamēto. vñ euāgelicā pfectōem ꝓbātur ipleuiſſe. circā an̄ tēpus ꝓmulgacōis eiuſdē. Vitā ipius vide in princi. et ſequitur vſq ad finem pmi libri regum.

Samuel. 17. ā. 40. cū ſaul

Achytob.

Achielech.

Abyathar.

Iſte abyathar fugit ad Dauid vt i regū dicit̄ et fuit glorioſus cūctis diebꝰ Dauid et pōtifex.

Iſte achytob filius Phinees filij Heli fuit pater achimelech quē peruſſit ſaul cū omni domo ſua ꝓpter Dauid. vtʒ. j. reg. 22.

Zaraya.

Meraioth.

Amarias.

Achitob.

Iſti. 4. n̄ fuerūt ſūmi ſacerdotes ꝓpter cām dcām. ſʒ ſadoch de eis deſcendit. quē ſalomon ꝯſtituit ſūmum pontificē ſm verbū dn̄i in manu ſamuelis. reiecto prius abyathar de ſacerdocio q̊ fuit vltim9 de linea ythamar. vtʒ. 3. regū. 2.

Secūdus liber regū incipit a tēpore Dauid qn̄ incepit regnare.

Iſte Alba filius fuit Enee filij filius ſicut dicit magiſter. Et dicit Aug9. Hic edificauit Albam ciuitatem a qua Albani dicti ſunt. Forte prius fundata et hic inſtaurata fuit.

Iſte alio nomine dictus fuit Egiptus et regnauit annis. 29. tempore roboam.

Reges albani in ytalia.

Alba filius annis. 39.

Achis filius 29

Regina ſaba audita fama Salomonis venit videre eu3. Et que fuit prophetiſſa Sibilla dicebatur. que prophetauit de ligno ſancte crucis et de excidio iudeorum. fuit enim cultrix vnius veri dei.

Era principalis huius hiſtorie ſacre eſt hec ſcilicet fundacionis templi. Ipſe eſt annus quartus regni ſalomonis poſt egreſſione3 de Egipto. 480. vt patet. 3. regum. 6.

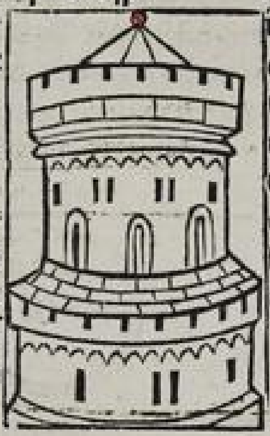

De templi dedicacione et ceteris feſtis iudeorum eſt notandū quod primo habuerunt ſeptem feſta videlicet ſabbatum in qualibet ſeptiana. Neomeniā in principio cuiuſlibet menſis. Paſcha quartadecima luna aprilis. Pentecoſtē quinquageſima die poſt paſcha in memoria3 date legis. feſtū tubarum prima die ſeptembris in memoriā liberacionis iſrael. feſtum propiciacionis vel afflictionis decima die ſeptembris. feſtū ſcenophegie quod fictionē tabernaculorum ſonat. 15. die ſeptēbris Poſtea circa hec tēpora ſuperuenit feſtum encenioru: hoc eſt dedicacionis tēpli Deinde tempore Heſter feſtum furim. i. ſortiū Et hec notula valet ad intelligentia ſcripturarum diuerſarum et cetera.

Seſag rex Egipti proſperatur in multis et gentes bello ſuperat et contra Roboam aſcendit poſt iheruſalem.

Templū domini.

Reges iuda incipiunt.

Anno mundi. 4165. 4205.

Linea xpi.

Salomon annis 40.

Iſrahel in flore et nec ante nec poſt fuerunt huiuſcemodi dies in iſrahel.

Roboam annis. 17

.4201 866 ommi ab incarnacione.

Salomon iſte rex pacis ex dono dei ſingularem habuit excellentiam vltra omnes homines quicunque in mundo fuerūt. in ſapientia diuicijs. delicijs et gloria ac familiaritate cū deo. Nam et ſi moyſes et dauid. Petrus et paulus. Iheronimus et Auguſtinus et ceteri conſimiles eū in ſapientia et ſanctitate excelleruerūt non tamē in gloria et diuicijs. Item quamuis Aug9 et ceteri quodam ātecibāt eū in gloria poteſtate et diuitijs: non tamē in ſapientia et cetera. et ſic omnia iſta coniunctim taliter nemo ſicut ipſe habuit. Et hic tātus miſerabiliter defecit et cetera.

Iſte roboam ſucceſſit ſalomoni patri ſuo in regno. ſed in ſapientia nō ita deceptus nanque3 conſilio iuuenū amiſit decē tribus eo quod imprudēter rūdit populo. vt patet. 3. regū. 12. et. 2. paralipomenon. 10.

Pontifices.

Sadoch filius Achitob

Achias ſilonites predicit iheroboam quod ſit regnaturus ſuper iſrahel.

Achymaas.

Iſte Sadoch qui nō declinauit ad partē Adonie ſed fuit cū nathā pro ſalomone. ideo in pontificatu3 ſublimatus fuit. reiecto abiathar de ſacerdocio et ſic pontificatus rediit ad filios Eleazari.

Semeyas clarus habetur qui poſtea compeſcuit roboam ne pugnaret contra Ieroboam et ſcripſit geſta eorum.

Iſte fuit filius ſadoch. vt patet primo. Parali. 6.

Abdo propheta clarus habetur qui poſt contra vitulos prophetauit.

Hyſtoria tercij libri regū incipit a tēpore quo Dauid mortuus fuit et ſalomon regnare cepit Vide ibi opera magna multa ipſius vſque ad capi. 11. et a principio ſecundi libri paral. vſque ad ca. 10. Nota quod ſicut dicit Aug9. 17. de ciui. dei. ſalomon bonis inicijs malos exitus habuit Quippe ſecunde res que plerūque ſapientū animos fatigāt magis huic obfuerunt quam profuit ipſa ſapientia etiā nūc et deinceps memorabilis et tūc longe lateque laudata. Et in reuelacionibus beate Brigitte legitur quod ſalomon et Ariſtoteles nō ſibi ſed alijs didicerunt.

Reges iſrahel incipiunt ephrateus

Iheroboam annis 22

Iſte Iheroboam fuit primo de familia ſalomonis et bonus: ſed factus rex peſſimus ydolatra factus eſt. Et peccare fecit iſrael inducendo populu3 ad ydolatriā Et multa mala ſecuta ſunt. imo pene totius populi deſtructio. Iſte fuit figura machometi. vt patebit loco ſuo ſicut antiochus antichriſti.

¶ Iſte fecit Capuam in campania et regnauit ibi ānis ·28·

Capis filius annis ·28·

¶ De ſanctorum exemplis que iuxta decurſum temporis fuerunt viciſſim et non ſimul dicit Gregorius in moralibus φ mira diſpenſatione diuinitus actum ſit vt quiqʒ ad illuminandā noctem preſentis vite velut aſtra in hoc mundo radiarunt donec verus lucifer·i. redemptor humani generis ſurgeret· Nam ad oſtendendam innocentiam: venit Abel· Ad docendam actionis munditiam: venit Enoch· Ad inſinuandam longanimitatem ſpei et operis: venit Noe. Ad manifeſtandam obedientiam: venit Abraham· Ad demonſtrandam coniugalis vite caſtimoniam: venit yſaac. Ad inſinuandam laboris tolerantiam: venit Jacob· Ad rependendaʒ ꝓ malo bone retributionis gratiā: venit Joſeph· Ad oſtendēdam manſuetudinē: venit Moyſes· Ad informandā contra aduerſa fiduciam: venit Joſue· Ad oſtendendā in flagella pacientiam: venit Job· Et ſic patet quō in priſtinis temporibus admoduʒ paruus fuit numerus perfectorum·ſed circa hec tempora ꝓphetarum: valde creuerunt ſanctitatis exempla· quando etiam plures martiriſati fuerunt ꝓ fide vnius veri dei· Ecce φ fulgentes ſtellas in celo cernimus vt in offenſo pede operis iter noſtre noctis ambulemus·

¶ Anno mundi· 4222· 4225·

Abya ānis tribus·

Aſa annis ·41·

¶ Anno ante nati. chriſti 977· 975·

¶ Iſte Abya mixtus erat qr aliqñ bene ſe habuit·vt patet in bello et ſermone longo contra exercitū iſrahel et victoria diuinitus data· Aliquando peſſime· quia ydolatrauit et ob tam magnaʒ ingratitudinem percuſſus a domino paruʒ regnauit·vt patet·3·Regū 14·et·2·paral·15·

¶ Iſte Aſa in principio regni et deinceps pene vſqʒ ad·36·annū valde bene ambulauit ſicut dauid et percuſſit ethiopes ↄtra ſeuientes et abſtulit ydola·ſed poſt hec iniit fedus cū rege ſyrie Benedab ꝓpter Baaſa regem iſrahel q̄ cepit aſcendere contra ſe qd diſpliciut dn̄o· Unde miſit ad eum ꝓphetam Anani quem ſtatim incarcerauit: et ideo doluit pedes qr podagricus factus eſt et plagatus eadē pena qua ꝓphetā vexauit obiit· vt ptʒ·3·regū·15·et·2·paral·14·15·16·capitul·

*¶ Opera Jheroboam et duritiā mentis eius patent.3·regū·12·et ſequenti ca· Et nota φ illud exemplum perniciosiſſimum fuit poſteris et vſqʒ hodie eſt et in futurum erit·quia plures q̄rentes occaſionem dominādi retrahunt ſubditos a iugo fidei diuerſum et alienum cultum inſtituendo·vt patet per predictum machometum et ſequaces ſuos· Similiter greci volētes recedere ab obedientia eccleſie ſcienter prolapſi ſunt in varios errores nouum modum in diuino aſſumentes officio:et ob hoc miſerabiliter ſepe exterminati ſunt·

¶ Azarias filius Obed ꝓpheta clarus habetur et de captiuitate predixit 2·paral·15·

¶ Anani ꝓpheta hic increpauit aſa Et ideo incarceratur·

¶ Iſte nadab incepit regnare āno ſecūdo aſa regis iude et fecit malum ſicut pr eius et percuſſit eū baaſa et regnauit ꝓ eo· vt ptʒ·3·regū·15·

Nadab an·2·

filius iheroboaʒ

¶ Jeu filius anani ꝓpha mittit contra Baaſa regē iſrl in martirio coronatur ab eo ꝓpt verbū dn̄i· vt ptʒ·3·reg·16·

de yſachar

Baaſa ā·24·

Iſte Baaſa incepit regnare āno tertio Aſa regis iude et ambulauit in peccatis iheroboā cuius omnē domū percuſſerat ↄ mādato dn̄i nec audiuit Jeu ꝓphetā vt rediret vt ptʒ·3·reg·15·et·16·

¶ Iſte Carpentus filius poſt regem Ca=
pis regnauit annis·13·in ytalia tempore
Ioſaphat·

¶ Iſte Tyberius regnauit annis·9·
Et q2 ſumerſus fuit in Tyberi que
antea dicta fuit albula: ideo ab eo
nomen accepit·

Reges ytalie· — Carpentus filuius· — Tiberius Siluius

¶ Circa hec tempora ſanctorum doctorum ſcripta que vidi gentiliū hiſtorias non cõmemorant· Et puto illā fore cauſaʒ q2 ad intellectū ſacre ſcripture nihil conferant· Vñ vſq3 ad ſardanapalū vltimū monarchā aſſiriorū nullam mentionē faciunt de alijs intermedijs Et nota q2 quibuſdaʒ impitis mirum valde videtur quare ſancti viri ſic diligenter ſcrutati ſunt hiſtorias gentiū cum tñ in ſcriptis ſuis totiens moneant nos ſurſum cor habere et terrena faſtidire·iuxta illud· Nõ loquatur os meū opera hominū·et illud· Laudē dñi loquetur os meum · ¶ Pro quo eſt aduertendū q2 multiplex neceſſitas eos ad hoc cogebat· Fuerunt eñ quidam heretici et gentiles qui ſacrā ſcripturam calummabantur quaſi falſa eſſet eo q2 indebite aſſignaret decurſum temporū et multa dixerunt facta eſſe alijs temporibꝰ q̃ ipſa narraret· ſ3 poſtq̃ Iheronimꝰ et alij intelligentes applicaſſet ſimul hiſtorias: patuit ignauia eorum eo q2 optima concordia fuit· Sicq3 factũ eſt vt ſacre ſcripture nouū teſtimoniū accederet de inimicis q̃d firmiſſimū eſt: quo tamen non indiguit q̃uis vtile fuerit propter imperfectos· Alia neceſſitas idem exegerit propter ydolatriam deſtruendam· Quia eñ tota ſimul gentilitas falſos deos coluit neceſſe fuit indagare originem illius erroris vt manifeſte poſſit improbari cultus ille falſiſſimus impiorum demonum: ſicut late patet per Auguſtinum in libris de ciuitate dei· *

¶ Anno mūdi· 3280· — 3266

¶ Linea xpi· — Ioſaphat ã·25· — 226 — 906

¶ Numerus bellatorum in iheruſalem·1160·milia exceptis illis q̃s poſuit rex in vrbibus iuda. Omnes hij ad manū regis·
Anno an xpi natiuitate·

¶ Iſte fuit filius Achimaas porro primo paral·6·vbi ponitur catalogus pontificū·iſte Azarias genuit Iohannam·et Regū·4·dicitur q2 Ioiada iſti ſucceſſit· Forte binomiꝰ fuit vel eſt vicium ſcriptoris·

¶ Iſte Ioſaphat ſatis bonus fuit et glorioſus diues et deuotꝰ in via dñi· Nec aliq̃d mali de ipſo legit̃ niſi q2 impijs regibꝰ iſrl̃ quãq3 pbuit auxiliū et q̃daʒ pua alia: et ideo dominus fuit cū illo et pacem dedit et pugnauit pro eo·vt patet·2·paral·17·cum tribus ſequentibus capitulis·

¶ Helyas theſbites propheta magnꝰ claret ſāctitate vite et miraculorum gloria· Hic regū malleꝰ fuit q̃ ē in paradiſuʒ curru igneo ſubuectus eſt·vt3·3·regū·17· Ipſe dr̃ duplicē ſpm̃ habuiſſe ·ſ· prophetie et miraculorum q̃ etiā requieuit ſup Heliſeū·

¶ Pontifices· — Azarias·

¶ Samaria conditor· filius amri·

Anno·26· Aſa regis iude cepit regnare et percuſſit eū zamri cū oī domo pr̃is ſui vt3·3·regū·16·

¶ Fames magna i iſrahel iuxta verbū Helie·

¶ Iherico extruitur·

Reges iſrahel — Hela ã ms·2· — Zamri die·7 — Amri ã··12 — Ahab ã·22·

filiꝰ baaſa· ¶ Iſte zamri deleuit domū baaſa et ſtatim percuſſit eū amri et regnauit pro eo·

Anno·31·cepit regnare et fecit malū ſic anteceſſores ſui·

¶ Iſte pauper hõ totꝰ deuiꝰ erat valde inſtabilis pueriliter mitis et furioſe ſtrenuꝰ· Incepit regnare·38·anno Aſa et ſuper oēs q̃ an̄ eum fuerat iniq̃ egit ſi habuiſſet temp bonā directōem multa mala nõ feciſſet· ſ3 impia yeſabel plꝰ q̃ ipſe regnabat et impulit ipſum vt ſequeretur ſe·

¶ Micheas propheta pdicit mortem Ahab·vt pt3·3·regū·22·

Reges Syrie· — Benadab·

¶ Iſte Benadab filius Tabremmõ filij Ozion regis Syrie iniit fedus cū Baaſa rege iſrl̃ q̃ rupto percuſſit fedꝰ cū Aſa rege iuda et extunc turbauerūt reges ſirie regnuʒ iſrahel vt pt3·3·regū·15·

¶ Yeſabel filia regis ſidoniorum vxor Ahab q̃daʒ totius malicie prodigiū prophetas dñi occidit et ſcm̃ Nabath et alia mala multa fecit que poſtea interfecta fuit per Iheu·

Agrippa
Siluius

Iſte Agrippa poſt Tiberium· 90· annis regnauit·

*¶ Vbi lucide probat q doctores gentiliū in proprijs libris ſuis ſibiipſis contradicunt et pueriliter nimis et groſſe pro dunt ita vt etiam philoſophi ac ceteri virtuoſiores vtriuſqȝ ſexus homines eos verbis et ſcriptis redarguerēt· Tercia cauſa eque neceſſaria fuit vacillatio infirmorū adhuc in fide tempore primitiue eccleſie qui ſeducti ſepius fuerunt a pa ganis dicentibus q melius eſſet colere ydola q̄ xpm· quia tempore chriſtianitatis ſemper fuerūt diffortunia et tempo re cultus deorum magna pſperitas· Quod omnino falſum fuit vt patet ex proprijs eorum hiſtorijs· ſicut Oroſius luci lenter probat· et etiam Auguſtinus et ſimiliter Ambroſius et c̄· qui omnes clare oſtendunt q tempora Chriſtianita tis fuerunt multo gratioſiora q̄ ydolorum ſiue crudelium demonū· vt infra patebit locis ſuis· Sunt et alie plures cau ſe que ex parte ſupra tacte ſunt et quedam infra dicentur· Verum in omnibus eſt bonum reperire contemplationem et pia mens vbiqȝ proficit eo q diligentibus deum omnia in bonum cooperantur· De hac materia vide plenius in li bris preallegatis·

¶ Iſte Ioram peſſimus filius de bono patre occidit fratres ſuos et ambulauit in vijs regum iſrahel· et ideo miſerabiliter plagatus in omnibus infeliciter obijt vt patet· 2· Paral· 21·

Anno mundi — 5295· — 5299· — 5300·

Ioram annis· 8

¶ Athalia vxor eius filia Ahab natura lis et Amri mō lo quendi cōi q̄ au⁹ eius erat·

ochoſias vel aaſias an· vno

Athalia ānis· 6·

Inſidie. Iuſidie· Iſta p tirannidē inuaſit regnū et occiſa eſt·

908· — 900· — 899· — Anno an xpi natiuitatē

¶ Iſte ochoſias fecit malum coram dn̄o ſicut pater eius et ſtatim occiſus eſt a ieu cū omni domo ahab· athalia vero mater eius audiens mortuū filiū ſuū ſurripuit regnum et occidit ſemen regū et regnauit· 6· annis et· 7· anno io iada pontifex fecit eā interfici· vt habetur· 4· regū· 11· et· 2· Paral· 22· 5· 23

Iſte Ioiada inclitus fuit et ammonuit a thaliam ne regnaret ſuper iudam con ſtituitqȝ Ioas filium ioraȝ pro ea vt pa ter· 4· regū· 11· et· 2· paral· 22· Hic ſol⁹ poſt moyſen legitur vixiſſe· 130· annis· vixit an· 130· Ioſa beth ſoror iorā vx or eius·

Ioia da·

¶ Ionadab filius rechab clarus habetur· de his ſtirps valde religioſa deſcēdit qui tam q̄ peregrini conuerſati ſunt ſine agris et cetera· Et nota q rechab deſcendit de ietro ſacerdote madian cognato moyſi·

¶ Heliſeus propheta ſurrexit loco Helie duplici ſpiritu vtriuſqȝ teſtamenti timoris ſcilicet et amoris preditus qui tam reprobis q̄ electis per omnia gratus extitit clarus virtutib⁹ et miraculis glorioſus. vt patet· 4· regū· 2· et c̄·

filius Ahab

ochoſi as ā· 2

Ioraȝ ā· 12·

Iſte ioram incepit regnare· 18· anno regis ioſaphat loco fratris ſui ochoſie. Huc obſidebat benadab in ſamaria et diuinitus meritis helizei fuit liberatus vt pȝ· 2· regū. 6· 7· et c̄· Et q2 ſecutus fuit pctm̄ ieroboam: interfe ctus eſt a Ieu cū omni domo patris ſui vt pȝ 4· 9· 10· ca· vbi ō

Ieu ā· 28·

Iſte ieu rex vnct⁹ a puero helizei p cuſſit iorā cū omni domo ahab et etiā ochoſiā regē iuda et deſtru xit domū baal et pphas ei⁹ occidit· vnde meruit poſteris ſuis regni ſedem vſqȝ ad quartā generationeȝ· vt pȝ· 4· regū· 9· et· 10. ſȝ n̄ dimiſit vitulos

Iſte ochoſias miſit ad beelzebub deū accaron conſulendum ſi poſſet ſa nari propter qd obijt iuxta verbū helie vt patet. 4· regū 1· Cepit autē regnare· 17· anno regis iude ioſaphat·

Aſa hel·

Iſte Azahel exigentib⁹ demeritis ſuis occulta dei iuſticia pmotus fuit in regem ſyrie vt affligeret filios iſrahel et ſuā plongaret iniquitatē· Afflixit autem iſrahel vltra modum vt patet· 4· regum· 10· Nemo igitur glorietur etiaȝ ſi a deo aperte ad officia promoueatur cum neſciat quid in occulto dei tremendo iudicio de ſe diffinitum ſit·

Aremulꝰ filiꝰ

Iſte aremulus filiꝰ regnauit ānis ·19· tpe Ioas regis Iude
Hic preſidiū albanorū inter montes vbi roma nūc eſt poſuit ·

Ligurgus hiis tēporibꝰ floruit q̄ licet gentilis fuerit tñ leges iuſtiſſimas naturali iure et diuino ꝯſonas lacedemoniis dedit nec quicq̄ ꝯſuluit cuius nō ipſe exemplū prius daret · Auri argentiq3 vſū et oīm ſceleꝝ ſuſtulit · fundos oīm eq̄liter inter oēs diuiſit vt equata patrimonia nemine potentiorē altero redderēt ꝯuiuari publice iuſſit ne alicuius diuitie in occulto eēnt · Iuuenibus nō āplius q̄ꝫ vna veſte vti toto āno pmiſit nec aliquē cultius q̄ꝫ alteꝝ ꝑgredi voluit nec opulētius epulari · Emi ſingula nō pecunia ſ3 ꝯparacōe mercium iuſſit · Pueros puberes nō in forū ſed in agrum deduci iuſſit · vt pmos ānos nō in luxuria ſ3 in omni opere ac labore agerēt · nihil eos ſomni cā ſubſternere et vitā ſine pulmēto degere nec prius in vrbē redire q̄ꝫ viri facti eēnt · Conſtituit virgines ſine dote nubere vt vxores nō pecunie cā eligerētur ſeueriuſ3 matrimonia ſua viri coherceret cū nullis dotis frenis tenerent · Maximū honorē nō diuitū et potētum ſ3 ſenū eſſe ꝯſtituit · Et qꝛ hee leges dure videbant iureiurādo eas aſtrinxit ne quid de tam diuinis legibus mutarēt donec rediret · Et ſic extra patriā ꝓfectus volūtariū ꝑpetuo duxit exiliū vt ſuis legibus eternitatē daret · Moriens etiam precepit oſſa ſua in mare ꝓijci ne ſi ad patriam deferri contingeret: lacedemones ſe iuramento ſolutos eſſe putarent · O hoīem gentilē qui pene ſolus āputas ab oībus xp̄ianis etiā ſciꝭ oībus ſupbiendi materiā · Nō glorient martires noſtri q̄ſi aliq̄d magni ꝓ vita eꝺna fecerint qñ talia videmꝰ paganos feciſſe ꝛc · Vide au · li · 5 · c · 3 · de ci · dei · et ſpāl'r in · 5 ·

Anno mundi · 4306 ·

Reges Iuda ·

Ioas ānis · 40 ·

Linea xp̄i ·

Anno ante xp̄i natiuitatem · 807 ·

Iſte Ioas dū adhuc infans eſſ3 ſubtractus fuit ab interfectōne q̄ exercebat ab Athalia · Cum aūt eſſet annorū · 7 · ꝯſtituit eū Ioiada pontifex regem · Et optie ſe habuit cūctis diebus q̄bus rexit eum idē venerādus ſacerdos dn̄i · Sed poſt mortē eius delinitus blandicijs magnatoꝝ qui odio habuerāt ſacras cerimonias hūilis obīe moſayce legis deprauatū eſt cor regis in interitum ſuū et illoꝝ cunctis retro nacōnibus horrēdum relinq̄ntes exemplū q̄ꝫ ſit graue piaculum hūilibus nolle ꝯſentire · Vide · 2 · Paral · 23 · et · 24 ·

Pontifices ·

Azarias

Zacharias filius Ioiade lapidat et glorioſe martirio coronatur · 2 · Para · 24 · increpauit enī3 Ioas q̄ dereliquiſſ3 dn̄m

Iſte Azarias boni patris bonus filius titulum laude dignum meruit · quia pro zelo legis conſtanter reſtitit Ozie regi iude volenti ſacrificare · vt patet · 2 · Para · 26 ·

Reges yſrahel ·

Ioas ā · 17 ·

Iſte ioas valde attritus eſt cum tota gente ſua ab Aſahele rege Syrie et ideo depcabat dn̄m et paulīſlum releuatus eſt vt patet · 4 · Regū · 13 · Et cepit regnare · 23 · anno ioas regis iude ·

Reges Syrie ·

¶ Iſte Auentinus ſiluius. 33. annis regnauit. Ab hoc mons auētinus nomē accepit in q̄ ſepultus fuit. Hūc dicit Aug⁹. 18. de ciuita. dei eciā inter falſos deos ānumeratū a ſtultis gentilibꝫ.

¶ Hic Prochas filius Auentini regnauit annis 33. tpe Ozye regis Iude. Hūc Virgilius ei⁹ laudes extollit in hoc verſu.
Proxim⁹ ille Prochas romane glorie gentis.

Auētin⁹ Siluius —— Prochas ſiluius.

¶ Notabile q̄ddam factū ac relatu dignū hoc tpe in Britānia fert̄ accidiſſe. Fuit ibi rex quidā Leyr noīe: filijs carēs ſed tres pulcras filias hn̄s quibꝫ regnū diuidere cogitabat. Vt tn̄ sciret cui potiorē partem daret ſingulas interrogauit q̄ntū ipſū diligerēt. prima et ſecūda r̄nderunt ſb iuramēto q̄ plus q̄ ꝓprias animas. Tercia aūt vidēs ſenem blādicijs credere: ſerioſius r̄ndit q̄ ipſū vt prēm diligeret. neqꝫ vt āplius interrogaret ꝓtinus ſbiunxit. Quantū habes tantū vales tantūqꝫ te diligo. Iratus pater duabꝫ regnū diuiſit. terciā autē exheredauit quam tn̄ ꝓpter nimiā pulcritudinē rex Frācie ſine omni dote in ɔiugem accepit. Seneſcēte autem Leyr a duabus filiabus ac earū maritis regno priuat̄ et intantū deſpicit̄ q̄ vix cū vno famulo ab ipſis teneretur. Recordatus igit̄ priſtine glorie et iniurie quā iuniori filie fecit q̄ ſibi veritatē dixit cū fletu in hanc vocē erupit. O filia q̄ vera ſunt dc̄a que mihi r̄ndiſti. Quantū habes tantū vales tantūqꝫ te diligo. Duz igit̄ habui q̄d dare potui viſus ſum eis valere qui non mihi ſed donis meis amici fuerunt. Interim dilexerunt me ſed magis munera mea. Nā abſeuntibus muneribus et ipſi abierunt. Tandem cū non hrēt quid ɔmederet aut indueret ab ipſa iuniore filia clemēter ſuſcipit̄. regnoqꝫ glorioſe reſtituit̄. Silia plura reperies. Nota plerūqꝫ dulcilōqs fidelitate. fideles dulcilōqo carere.

Anno mundi 3296. — 3375.

Amazyas. ā. 29. — Victoria ex ſui natura inſolens eſt et ſuperba q̄d in hoc rege patet qui poſtq̄ percuſſit Edom: ſtatim voluit inuadere Ioas. ſed non impune. — Sine rege ā. 13.

852. — Anno ante xp̄i natiuitatem. 828.

¶ Iſte Amaſias bonis inicijs malum habuit finem q̄d commune ſatis vſ hodie in poteſtatibus apparet. multos nāqꝫ officium deſtruxit eciam notabiliter probatos cuius exempla ħ ſunt plurima. Hic eciaz deos Seyr adorauit ꝛc. vt patet. 2. Paral. 25.

Nota q̄ regnū Iudee poſt mortē Amaſie fuit. 13. ānis ſine rege q̄d ſbtiliter optet accipere ex collacōe ānoꝝ regū Iſrl̄ et Iuda q̄r Amaſias cepit āno. 2. Ioas regis Iſrl̄ et Ozyas filius Amaſie cepit ā. 17 Ierobōā regis Iſrl̄ q̄d tēpus extēdit ſe ad. 41. annos a quo ſbtrahe ānos Amaſie et ſic manent. 13. q̄bus Ozyas puulus erat nec adhuc ad regnū aptus. Hoc aūt. lxx. et multe alie hyſtorie non habent ħ alibi hoc ſupplēt et ſm̄ ħ oportet ɔcordare eas. alioq̄n errab quo ad ſupputacōem annoꝝ ꝛc.

¶ Helyzeus morit̄ et oſſa eius prophetant quia mortuus ſuſcitatur eoruz tactu. Et tres victorias habuit Iſrahel cōtra Syros meritis eius.

¶ Ionas propheta filius Amathi clarus habetur et multa predixit que non ſunt ſcripta. Hic poſt hec mittitur ad Niniuem. vtꝫ in libro dicit̄ autem q̄ ipſum Helyas ſuſcitauit a morte adhuc puerum.

Ioas ā. 16. — Iſte Ioas percuſſit Syros tribus vicibus iux̄ verbū Helyzei et tulit vrbes de manu Benedab filij Azahelis et reſtituit regno ſuo. Ipſe eciam afflixit Amaſiā non volens. ſ; cōpulſus ſupbiam eius hūiliauit. 4. Regū. 13. Et cepit regnare. 37. āno Ioas regis iude.

Ierobo az ā. 41. — incepit regnare anno. 15. Amaſie regis Iude.
¶ Iſte Ieroboā ſatis bellicoſus et victorioſus fuit et ɔtriuit regē Syrie et reſtituit regnū Iſrl̄ ſicut prius inſup et Damaſcū iuxta verbū Ione ꝓphe. Attēde q̄ ſit inſtabil̄ ſtatus regnorū Iſrl̄ ɔtritus vſ ad nouiſſimū humiliatus eſt valde. Tyri eleuati iā ab infirmis mirabil̄r deprimūtur. Hic q̄ fuit ſupra fit infra et cōtra q̄ fuit infra aſcendit ſupra et poſt deſcendat infra. Hec eſt rota volubil̄ huius tēporis. et ideo n̄ eſt mirū q̄ pauci electi ad hoc aſſumūtur a dn̄o et q̄ viri ſēſati huiōi inſtabilitatis negociū totis viribus fugere ɔtēdunt. Vide aug. de ciui. dei in multis locis. Si boni regnant multis ꝓſut. ſi mali cōtra ꝛc.

Benadab.

¶ Iſte Benadab fuit filius Azahel. et dēt ſcribi p d. ſm̄ Iero.

¶ Iste Arbatus vicit Sardanapalū dn̄z suū et Monarchiā eius primo destruxit et ad medos trāstulit spe magis q̄ re. q: Darius hoc post fecit.

Arbatus

Prim⁹ rex Medorum.

Filius Arbati prim⁹ rex macedo. fuit

Macedonū regnū oritur.

¶ De h̄ regno descēdit Alexāder magnus destruitur autē tempore ozye pontifiās.

¶ Reges ytalie.

¶ Monarchia Assyriorū illa magna cessat q̄ stetit vltra. 1290. annos. Et surgūt tpa horrēda pene vſ ad xpi natiuitatē in quibus humanus sanguis vltra q̄ credi potest in omnibus mūdi partibus tāq̄ aqua effusus est. Vide cronicā orosij li. 2. et aliorū.

Amilius filius. 23.

¶ Iste Amilius filius regnauit annis. 23. et frēm suum Numitorē de regno eiecit. Et p⁹ ipse a Romulo et Remo fratribus geminis occasus ē et numitor restitutus fuit in regnuz suum. quia fuit auus eorū.

¶ Reges assyriorū

Sardanapalus

vltimus monarcha assyriorum.

Iste Sardanapalus totus vitiosus fuit. puluinariaq; prim⁹ repperit: habitu muliebri indutus inter mulieres delicijs vacauit Ob h̄ indignati vasalli eius noluerūt āplius sibi obediā fuare ag gressi ipsū debellarūt. Q̄ d cernens seipsū cremauit Fuerunt tn̄ reges assyriorū potētes sine monarchia vſ ad destructōem Niniue.

Phul.

Spartam ipsi sūt Lacedemones p ānos. 50 cū athemensibus crudelissima bella cōmitūt vbi semp incerta victoria fuit terra mariq; pugnatū est &c.

¶ Iste Phul et sequētes tempore volētes monarchiā non modice turbarunt terrā. Et ascēdit etiaz ad Isrl' et cepit Thersaz. Et factus ē Manahen rex Isrl' ei tributarius. vt habet. 4. regū. 15.

¶ Anno mundi. 4288. 4319.

¶ Reges Iuda.

Ozyas l Azarias an. 52.

Linea xpi.

Anno ante xpi natiuitatem. 785. 811.

¶ Iste ozyas fecit qd bonū erat corā dn̄o nec aliqd mali de eo scriptū e nisi q adolere voluit incensū super altare thimiamatis phibente euz sacerdote azaria propter quam inobedientiam percussit eum dominus lepra. vt patet. 2. Paral. 26. Etiam tunc terremotus factus fuit.

¶ Ysayas nobilis ppha claret vnus de quatuor principalioribus qui euangelista magis q̄ propheta dicitur a sancto Iheronimo propter euidentiam prophecie sue.

¶ Pōtifices.

Ozee propheta primus de. 12. mittitur contra decem tribus.
Iohel secūd⁹ de. 12. pphat de Iuda et futura e⁹ tribulatōe.
Amos. 3. ɔtra gētes mltas pphat et specialr ɔtra. 10. tribꝰ.
Abdias quartus de duodecim prophetat contra Edom.

Amasias.

¶ Ionas mittitur ad Niniuitas q̄ audierunt eum. sed Israhel nec multis credidit.

¶ Reges Israhel.

Sine rege

ā. 33.

Zacharias. 6

filius Iheroboam. mensibus.

Sellū me. j.

Manahen ā. 10.

¶ Hic regnū Isrl' fuit sine rege ānis. 33. q3 patet ex collatōe regū Iuda &c.

¶ Iste Zacharias cepit regnare an. 38. ozye regis iude Et fecit malū sicut pdecessores sui et h̄ est. 4. post Iehu et percussit eum Sellū et regnauit p eo q̄ statim percussus a Manahen regno et vita caruit. vt patet. 4. regum. 15.

¶ Iste Manahen cepit regnare āno. 39. ozie regis iude fecitq; malū corā dn̄o Et tradidit eū dominus in manus regis assyriorꝫ q̄ indixit ei talenta argenti mille. vt3. 4. reg. 15.

¶ Reges Syrie.

Rasin.

Iste Rasin rex syrie vastauit Iudam tēpore achaz propter quod obsedit eum teglatphalasar Damasco et cepit ciuitatem et ipsum interfecit et trāstulit populū. vt patet. 4. reg. 16.

¶ Rhea virgo filia Numitoris in tẽplo dee veſte ſeruiuit q̃ poſt admiſit amaſiũ et ꝯcepit peperitq; gemellos romulū et Remũ · ob h̃ ipſa viua ſepulta fuit ꝓpter inceſtũ et infantes ꝓiecti ſũt foras et mirabilr̃ a lupa nutriti · porro ob reuerẽtiam romanoꝝ dixerũt poete ꝙ mars deus belli ꝯcubuerit cũ ea · ſtupꝝ taliter aut pallian tes aut excuſantes vel honorantes ·

Conditorem vrb̃ titus liuius p decẽ et q̃tuor decades id eſt · 140 · libros ꝓſeqtur · h̃ hodie non oēs repetiũt̃ De ipſo facit btũs Jhero · mentionẽ in ep̃la ad pauli num et Seneca in vltimi declamationũ libri ꝓlogo ·

¶ Iſte Teglatphalaſar cepit terrã Neptalim et Galilee et eos q̃ trans iordanem erãt trãſtulit in Aſſyrios · poſt ec ob rogatũ Achã obſedit Damaſcũ et Raſin interfecit et Syros trãſtulit in Cyrenẽ · vt; · 4 · Reg̃ · 15 · et · 16 ·

Numitor ·

¶ Iſte numitor reſtitutus in regnũ ſtatiʒ poſt a romulo occiſus fuit · vt oroſi⁹ teſtat̃ ·

¶ Sibilla erithrea oīm aliarũ ſibillarũ clarior hoc tẽpore q̃daʒ dicũt ꝙ vixerit alij ꝙ eius carmina circa hec tẽpora inuenta ſũt · ipſa aũt ante bella troyana vaticinata ſit aptiſſime de xp̃o et pulcre · Vide Auguſtinũ · 18 · de ciuitate dei

Theglat phalaſar

Salmanaſar ·

¶ Olimpias prima a Grecis inſtituit̃ · Et hec eſt era famoſiſſima tã Latinorũ q̃ Grecorũ Et ſm̃ Jhero · olimpias vna · 4 · ãnos plenos cõtinet · Et ſm̃ iſtũ ꝯputũ an · 40 · Ozye vel circa iſta era incepit ſcʒ ãno mũdi · 4428 · ſm̃ · 70 · interp̃tes circa · 50 · annũ ozye · Et nota ꝙ xp̃s naſcit̃ olimpiadis · 193 · q̃ faciunt ãnos · 772 ·

Iſte Salmanaſar obſedit Samariã ãno · 9 · Ozee regis Iſrl̃ cepit eam et regem miſit in carcerẽ et Iſrl̃ trãſtulit in Aſſyrios et ceſſauit regnũ Iſrl̃ q̃d ſtetit ãnis · 282 ·

Anno mundi · 4450 · · 4456 ·

¶ Linea xp̃i · Joathã ãnis · 16 · Achas ãnis · 16

· 756 · · 752 · Anno an xp̃i natiuitate ·

¶ De hoc Joathan nihil mali ſcribitur niſi ꝙ excelſa more aliorum non abſtulit · vt; · 2 · Paral̃ · 27 ·

¶ De h̃ Achaʒ nihil boni habet̃ · dereliqt dñm et derelictus eſt eciã ipſe ab eo et paſſus cũ populo ſuo valde eſt a regib⁹ Iſrl̃ et Syrie · vt; · 2 · Para · 28 ·

· 6 ·

¶ Micheas ꝓphat ꝯtra Jhrl̃m et Samariã ·

· 7 ·

¶ Naum ꝓphetare cepit cõtra Niniuẽ ·

Achitob ·

¶ Iſte Phacee cepit regnare ãno · 52 · Ozye · Et ſic̃ fecit ſic factũ eſt ei · qr̃ Ozee cõiurauit ꝯtra eũ et īterfecit ipſũ regnitq; ꝓ eo · Fecitq; eciã pactũ cũ Raſin et vaſtauerũt Judã et ideo Theglatphalaſar oppſſit eũ et trãſtulit q̃ſi tres trib⁹ in Aſſyrios · vt; · 4 · re · 15 ·

Phaceia ã · 2 filius Manahen · Phacee ã · 20 · Sine rege ã · 8 · Ozee ã · 9 ·

¶ Iſte Phaceia eciã fecit malũ et percuſſit eũ Phacee regnauitq; ꝓ eo · Cepit ãt regnare · 50 · ãno Ozye regis Jude ·

¶ Iſte Ozee vltimus rex Iſrahel cepit regnare ãno · 12 Achã regis Jude · et fecit malũ ⁊c̃ · Anno · 9 · regni eius captus eſt a Salmanaſar Et Iſrl̃ trãſlatus eſt in Aſſyrios · vt habet̃ · 4 · Regũ · 17 ·

¶ Era principalis romanoꝝ Orosij Maria et alioꝝ · Ipse est annus · 12 · Ezechye sm · 70 · vltimus Achaz ·

Vrbs roma condit anno mūdi · 4484 ·

Anno an xpi natiuitatē · 715 · roma in mōte palētino a gemellis condita ē velut secūda Babylonia · verū tpe paupertatis nusq̄ alter locus ea factioꝛ nec hoīs exēplis ditioꝛ fuit · Et q̄nto rex minus hūit tāto min⁹ cupiditas hēbat · Post diuitie auaricīā et luxuriā induxerūt ·

¶ Nota q̄ orosi⁹ de h romulo multa mala scribit scꝫ fratris sui et aui et alioꝝ ꝑbatissimoꝝ viroꝝ iniquā mortē et violēcias tyrānidesq̄ꝫ plures · Cōgregauit ei pastores et latrones ꝛc̄ · cū q̄bꝫ ciuitatulā extruxit et per illā vi alios expulit circūcirca potētes · Postq̄ creuit elegit centū senes ꝓ consilio quos appellauit senatores et mille pugnatores q̄s milites vocauit ꝓfecitq̄ꝫ in sblime Tandē ob demerita sua inter deos cōnūeratus ē eo q̄ pcussus a tonitruo nusq̄ cōparuit *

Tu regere iperio ppl'os romane memēto ·
Hee tibi fint artes paciq̄ꝫ iponere mores
Parcere sbiectis et debellare superbos ·

Romulus ā · 37

Rem⁹ a frē occīdit ā · 3 ·

ff d · re · di · l · vl ·

ꝑmus rex romanoꝝ

¶ Iste Merodach ꝑmus rex babilonis formosus recessit a monarchia · nec obediuit assaradon regi assyrioꝝ sic nec rex medoꝝ · Et ob hoc nimis defecit regnū assyrioꝝ · Et reges babylonie ceperūt esse potētes vsq̄ ad baltasar · Vide magistꝝ in hystoria ·

¶ Reges Assyrioꝝ

Sennacherib ·

Assaradō fi · Sennacherib ·

¶ Reges Babylonie incipiunt ·

merodach j · rex babilonie misit munera

Ezechie vtz 4 · regū · 20 ·

Iste Sennacherib ascēdit in Iudā cōtra Ezechyā viꝝ scīm et pcussit dn̄s exercitū eius · s · 185 · milia viros bellatores · Ipse aūt turpiter fugiēs puenit in Niniuē et afflixit iudeos et Thobyā · Tandē a suis filijs occisus ē · vtz · 4 · reg · 19 · et · 2 · Para · 32 ·

7 · sapiētes

¶ Thales milesi⁹ vn⁹ de · 7 · sapiētibꝫ clarus hēt q̄ post theogos · i · poetas sophi dci sūt · i · sapiētes · Iste thales ꝑm⁹ potuit ꝑdicē defectū sol' et lune vt dic aug · 8 · de ci · dei ·

Thales · Solon · Chylon · Periand · Cleobol' · Byas · Pitacus ·

¶ Anno mundi · 4472 · — 4501 ·

¶ Linea xpi ·

Ezechyas ā · 29 ·

¶ Sol decem lineis reuertitur et sic illa dies erat longioꝛ alijs decem horis ·
O magnum portentum
Strages hostium ·
Additio annoruꝫ ·

Manasses ā · 55

·727· — ·698· Anno an xpi natiuitate ·

Iste Ezechyas optim⁹ filius de pessimo prē achaz ābulauit coram dn̄o corde pfecto: excelsa abstulit et domū dei instaurauit nec filis eius fuit an̄ eum in regibꝫ Iuda · et q̄ dn̄s glorificauit cū vtz · 4 · reg · 18 · 19 · 20 · et · 2 · pal' · 29 · 30 · 31 · 32 ·

¶ Iste Manasses pessim⁹ filius optimi patris fecit malū super oēs qui an̄ ipsum fuerūt et sanguineꝫ innocenteꝫ fudit plurimū ꝓpter q̄d rex assyrioꝝ vastauit Iudā et ipsū Manassen cepit et in carcerē misit · Postea ad coꝛ rediēs et dn̄m dep̄cās exauditus fuit et in regnū suum restitutus · Omnia q̄ ante fecerat destruxit et in via dn̄i recte ābulans ī fine grādi admiracōe oīm qui eū ante nouerāt vitam btām duxit · vtz · 4 · reg · 21 · et · 2 · Para · 33 ·

¶ Pontifices ·

Sadoch ·

Thobye hystoria deuotissima et tota exemplaris h texitur ·
Isrl' transfert in assyrios et defecit regnū q̄d stetit · 272 · ānis · ipse est ānus · 6 · Ezechye ·
Syracusa conditur in Scīlia ·
Cathyna similiter ·

¶ Nota ſm Aug. 18. de ciui. dei q Cycero magnis laudibꝰ romuli aſſcribit q ñ rudibꝰ et indoctis tēporibꝰ qñ facile ho mines fallebant̄ meruerit honores diuos. ſꝫ iā eruditis et expolitis. Vñ patet veſanus ydolatraꝝ error. q etſi in hijs tēporibꝰ doctis illuminati ſūt q̄ ſit ineptū q antiq̄ leuibꝰ motiuis decepti. hoīes mortuos deos factos putēt ⁊ ob hoc ipſi āpliꝰ nemīnē inter deos aſſcribendū decreuerūt. ñ tñ ceſſarūt a cultura taliū falſoꝝ deorū ſꝫ morē antiquū ſuātes et augentes qd dcīs vetāt fieri factis approbāt. Vñ ꝯſtat eos ñ eſſe excuſatos: imo apſo teſte. plus illis peccare.

Numa Pōpilius ā. 47.

Iſte Numa maximꝰ ydolatra fuit ⁊ vrbem adeo ſimulacris repleuit vt ipſe ibi locū reperire ñ poſſet. Hoc mō Aug. ſtultitiā eius deridet q̄ſi magna iniuria ſibi facta ſit q ipſe ñ ſit inter deos aſſcriptus q̄ deoꝝ cultū ſic ꝓmouit. Hic Januariū et Februariū anno addidit. Mirū ſupra modū eſt q hij viri ꝓcellentiſſimi ingenij in cūctis pene q̄ ſub ſole geruntur tam acute diſſerebāt et in agnitōe veri dei ſic delirabāt. Grās agamus dño deo

*¶ Hoc eīn ad cumulū ſue dānationis acceſſit vt eo magis tormentaret̄ apud inferos quo in terris eius memoria celebrior haberet̄ quam virtutibꝰ non meruit. ſed falſa vulgi adulatōe aut vera deceptōne adeptus eſt. Predā ſenes poſt mortē romuli regnauerūt anno cū dimidio expectātes ſi forte rediſſet ⁊c.

¶ Sibilla ſamia ſm quoſdā hijs dr̄ fuiſſe tēporibus. Et nota q ſci doctores non vtūtur dctis ſibillarū ac alioꝝ gentiliū ad ꝯfirmatōem fidei ſācte xp̄iane. ſed eas nec ꝓphetico ſpū claruiſſe ſed arreptitias fuiſſe dicūt. Vñ aug. ꝯtra Manicheos diſputās dic. Si qd veri de deo ſibilla vel orpheꝰ alij ve gentiū vates aut ꝑhi dixiſſe ꝑhibent̄. valet quidē aliqd ad paganorū vanitatē reuincēdā. nō tñ ad iſtoꝝ auctoritatē ꝯplectendā. Quantū eīn diſtat de xp̄i aduentu inter ꝑdicacōem angeloꝝ et ꝯfeſſionē demonū. tātū diſtat int̄ auctoritatē ꝓphetarū et curioſitatē ſacrilegoꝝ.

¶ Anno mundi. 4528.

¶ Linea xp̄i. Iſayas martirio coronat̄ cum multis alijs eo q regis opera peſſima reꝑhendebat.

Anno ante xp̄i natiuitatem. 652.

¶ Caleucus vir iuſtiſſimus leges ꝯdidit et inter cetera decreuit vt q̄ adulterij crimen ꝯmitteret vtroq; oculo priuaret̄. Qd cū filius eius ꝯmiſiſſet iuſſit ipſū excoculari. Verū tota ciuitas aliq̄diu ei reluctabat̄. Tandē victus inſtantia populi ne lex a ſe ꝯdita violaret̄ ſuo prius deinde filij oculo eruto vtriſq; vſū videndi reliq̄t. Sicq; mirabil̄ equitatis tēꝑamēto ſe inter miſericordē prēm et iuſtū legiſlatorē ꝑtitus eſt. Diſce o xp̄iane quanta diligentia debeas ſacta dei tui ꝑcepta cuſtodire ſi ſic maluit paganus puniri ꝑ iuſta lege ſua q̄ eam multā relinq̄re. Hec et multa ſimilia oportuit in populo carnali obſeruare cū ſūma ſeueritate q̄tenꝰ timore pene a prauis cohiberēt.

Sellū

Elchias.

¶ Nota ſm Aug·3· de ciuitate dei q ab vrbe ↄdita vſ ad auguſtū tam ↄtinue pugne extiterūt vt p miraculo habitū ſit q ān⁹ vn⁹ poſt primū bellū punicū ſine bello trāſierit exceptis ·42· ānis nume qbus pax ↄtinua fuit·

¶ Iſte Tullius non ferēs tēpus pacifice trāſire ob turbatōem quā ſuſcitauit vicinis ſuis poſt longa qetis tēpora merito hoſtialitatis nomē ſibi adqſiuit· Et q diſſipat deus gentes q bella volunt ipſe cū omni domo ſua fulmine percuſſus interiit·

¶ Reges romani·

Tullius hoſtilius· 3·an·32·

¶ De iſto Tullio ſic dicit valerius li·3·ca·4· Huc in cunabul' pmo accepit agreſte tuguriū eius qz adoleſcētia i pecore paſcēdo fuit occupata: validior etas iperiū rexit ſ ſenect⁹ e⁹ in altiſſimo maieſtatis faſtigio fulſit

¶ Niniue deſtruitur per regem Medoꝝ et regnum Aſſirioꝝ penitus ceſſauit vt predixerāt naum ꝓpheta et thobyas·

¶ Byzanciū ↄditur q poſtea Conſtātinopol' dcā eſt·

Reges Babilonie

Nabuchodonoſor·

Iſte nabuchodonoſor bellicoſiſſimus fuit et victorioſiſſimus per omnia eo q eſſet virga furoris dñi vt puniret pctā populoꝝ multorū· Hic primo erat rex babilonie et poſtea obtinuit regnū Aſſirioꝝ qd deſtructū eſt a Medis et factus eſt monarcha et ſm hoc diuerſimode ↄputant' anni eius q diu regnauit· Multipl'r de ipſo ſcriptura loquit' iam bona iam mala q diligenter ſacti expoſuerūt· Placet tñ qbuſdā q ꝓpter pñiam illam magnā que ſcribit' in Daniele ſit ſaluatus et q ſcriptura vitā eius ↄcludit in laude et ↄfeſſione vnius veri dei· Idē ſentit nicolaus de Lyra vtz Dan·4· dicit doctores qdam q deus inſpirauit ſibi vt vindicaret ſe de inimicis· ſ ipſe inſtinctu iſto abuſus fuit per ſuperbiaz et inuidiam· et ſic ñ meruit per hoc q inſtrumentū fuit diue iuſticie Forte de oib⁹ poſt penituit meritis Daniel·

¶ Anno mundi· 4556· 4558· 4589·

¶ Linea xpi·

Amon· ānis·2·

Joſias· ānis·31·

Joatas· menſi·3·

·689 ·669 Anno ante xpi natiuitatem· ·119

¶ Iſte Amon ſm textū hebreoꝝ·2·tm annis regnaſſe perhibet'· ſ ſm·70· interp tum·12· Et ita ſupplētur h·10·āni a·70 de illis·12·ſupra fine rege et ſm hoc aptā de ſūt hyſtorie alie q cōiter ſequunt'·70· Hic idē rex fecit malū corā dño et paſſ⁹ a ſeruis ſuis ſine pñia obijt·

¶ Iſte Joſias optimus filius de peſſimo pre grā ſingulari pueniens adhuc in puericia reqſiuit dñm et vſ in finē pſeuerauit laudabil'r· In qbuſdā acceſſit Ezechiā ꝓauum ſuū· et iō d' non habuiſſe ſil'em in regibꝰ Juda ꝛc· E⁹ religioſā vitā et opa ſcā plurima ·vide·4·reg·22·et·23·et·2·Paral·34·et·35·

Iſte Joathas ſtatim poſt morte patris ↄſtitutus fuit rex in Jhr'lm· ſ q non fuit ſecutus exēplū pij patris ſui Joſie· iđo pharao Nechao cepit eū et duxit in Egyptū vtz·4·Reg·23·

¶ Pontifices·

Azarias filius Elchye·

¶ Sophonias ꝓphetat deſtructōem Jhrlm et reedificacōem·
Olda ꝓphetiſſa vxor Sellū ꝓphetat Joſie regi ꝛc·

¶ Thobias morit' annoꝝ·120·vir ſcūs plenus operibꝰ bonis et ꝓphie ſpiritu clarus· ꝓphauit nancz de deſtructōe Jheruſalē et tēpli: qſi iam factū eſſet cum tñ adhuc futuꝝ eſſet ꝓpter certitudinem ꝓphecie· Statim poſt eius mortē vxor eius mortua eſt· et egreſſo thobia iuniore cū filijs ſuis niniue deſtructa fuit·

¶ Jheremias·2· de maioribꝰ ꝓphare cepit adhuc puer·13·anno Joſie regis ↄtra Jheruſalem et tēplū· et ꝓphauit ānis·42· pter illud qđ ꝓphauit in egypto Grādis durcia populi et grādis plaga q punit eū·

¶ Hic primum pontem trans tyberim inter montem Auentinum et ianiculum fecit • et hoſtiam ciuitatem condidit ſupra mare decimoſexto miliario ab vrbe roma •

Ancus quartus an • xx •

¶ Romani populi ſtatū et decurſuꝫ luculenter et breuiſſime deſcribit Florus Lucius ꝑ annos ſeptingentos: quatuor ei dans etates • Vn̄ ait • Si q̄s magnitudinē imperij cū annis conferat etatē vltra putet • Ita em̄ late vbiqꝫ per orbem terrarum arma circūtulit vt qui res eius legunt n̄ vnius populi ſ; generis hūani fata diſcant • Nam tot laboribus periculiſqꝫ iactatus eſt vt ad conſtituendū eius imperiū contēdiſſe virtus et fortuna viderētur • Itē ait • Tanta in virtute fiducia eſt vt ille rudis ille paſtorius populus vereqꝫ terreſter oſ̄dit mihi intereſſe virtutis equis an nauib⁊ • terra an mari dimicaretur • Itē • O populū dignū orb imperio: dignū omni fauore et admiratione hominū ac deorum! Compulſus ad vltimos metus ab incepto non deſtitit • ſed abſens ſimul preſenſqꝫ pugnabat •

¶ Hoſtienſis ciuitas conditur cuius ep̄us bn̄dicit papam •

¶ Daniel adhuc iuuenis ſuſanā liberat et in conſpcū regis cū ſocijs ſtat ꝛc̄ • Et poſtea interp̄tat̄ ſomniū regis et in ſblime tollitur • vtꝫ Dan̄ • j • ꝛc̄ •

¶ Anno mundi • 4600 •

Iechonias vel Elyachim vel Ioachym ā • ij •

Linea xp̄i •

Ioachiz vel Iechonias m̄ • 3 •

Sedechias ā • xj •

Anno ante xp̄i natiuitatem • 600 •

¶ Hic etiā fuit filius Ioſie frater Ioathas et cōſtitutus a pharaone rex Ihr̄l'm et vt daret mulctā ꝛc̄ • Et q: fecit malum nec audiuit ꝓphas: aſcēdit cōtra eū nabuchodonoſor et factus eſt ei ſuus ānis • 3 • Cūqꝫ rebellaret venit iterū rex Babylonie cōtra eū et vinctū duxit in Babylonē nō ꝙ illuc ductus ſit ſ; immutatū fuit cōſiliū nabuchodonoſor et interfecit eū in Ihr̄l'm et ꝓiecit corpus eius extra murū iuxta propheciā Iheremie • xx: Et tulit ſecū vaſa dn̄i et poſuit ea in tēplo ſuo • vtꝫ • 2 • Paral' • vlti •

Zarias fi • Azarie

¶ Iſtum Zarayam interfecit Nabuchodonoſor rex in re ablata cum alijs conſiliatoribus Zedechye vt patet • 4 • Regum vltimo •

¶ Vrias ꝓpheta occidit̄ a Iechonia rege et Iheremias incarceratur

¶ Iſte Ioachim fuit filius Iechonie et fecit malū et iō ſtati amotus ē ne regnaret ſ vinct⁊ trāſlatus ē in babylonē ſ multi cū eo trāſlati ſunt vtꝫ 4 • re •

Daniel • Ananias • Azarias Myſael • Ezechyel • Mardoche⁊

Oēs hij cū Ioachyꝫ rege ducti ſūt in abbilonē adhuc pueri •

Ioſedech fi • Azarie

¶ Iſte Sedechyas • 3 • filius Ioſie et malus n̄ audiuit Iheremiam ꝓpham et iō perijt miſerabilr̄ • et oīs Iuda cū eo • Et eruti ſūt oculi eius et filij eius occiſi • vtꝫ 4 • Reḡ • vlti • vel Ihere • 52 •

¶ Baruch ꝓphetat •

Iſte Ioſedech egreſſus ē qn̄ trāſtulit dn̄s Iudā et Ihr̄l'm ꝑ manus nabucho • ꝛ̄gis vtꝫ • j • Paral' 6 • Et duct⁊ eſt cū alijs captiuis ī Babylonē • Dicūt aliq̄ iſtū fuiſſe Eſdrā ſcribā et ſacerdotē aut forte frater ipſius fuit •

¶ Abacuc ꝓphat cōtra nabuch • et babilonem • ſunt tn̄ opiniones quo tp̄e fuerit • Hic Danieli prādiū attulit dū in lacu leonū eſſet apud Babylonē ſm̄ Ihero •

¶ Ezechyel ꝓphat in Caldea trāſmigratis de ſtructōeꝫ ihr̄l'm ꝛc̄ Et tādē martirio coronat̄

¶ Iſte Priſc⁹ ludos inſtituit et ārcū rome edificauit Capitoliū fabricare cepit et dictū eſt capitoliuꝫ q̄ſi caput ſolū · q2 in fundamēto inuentū fuit caput ſine corpore q̄ſi ꝓphecia futuri · q2 ibi poſtea ſenatus reſedit q̄ſi vnū caput totius orb ·

¶ Reges romani · — Priſc⁹ tarq̄n⁹ 37 ·

¶ Iſte Nabuchodonoſor filius nabuchodonoſor magni fuit Hic ortū qui ſuſpenſilis dicitur maximis expenſ vxori ſue fabricauit et multa magnalia pegit ita vt Herculē trāſcendiſſe actuum magnitudine et fortitudine memoretur · Et de manubiis hoſtiū templū Belis magnifice decorauit ·

¶ Aſtrages rex Medoꝝ vnicā habuit filiā quam cuidam militi Plebeio tradidit ne ex ea nobilis filius naſceret̄ ꝓpter cām quā magiſter recitat ne ſcꝫ pelleretur e regno a nepote ſuo ſicut ꝑdixerāt ſibi cōiectores · et q̄d verebatur ei accidit · nā ex ea natus eſt Cyrus qui ipſuꝫ ſuperauit ·

¶ Reges Babylonie — Nabuchodonoſor · — Euilmerodach ·

Iſte Euilmerodach fuit frater nabuchodo · iam imediate precedētis · Hic Ioachim eleuauit de carcere ⁊ magnificauit euꝫ et corpus patris effoſſum iuxͣ conſiliū eius diuiſit trecētis vulturibus ne reſurgeret a mortuis q̄ de beſtia redierat in hominem ·

Tres pueri ꝓiciūtur in fornacē ſuccenſā et miraculo liberātur · vtꝫ Dan̄ · 3 ·

¶ Ludus ſcacorū reperit̄ ab xerſe pħo ꝓ correctōe Euilmerodach tyrāni q̄ ſuos magiſtros et ſapientes occidere ꝯſueuit et h̄ ſolacio indirecte attractus fuit ad mendatōem · q2 quem aperte crudelem corrigere nō audebat : huiꝰ induſtrioſo ſolacio manſuetū reddere parabat ·

¶ Anno mundi 4611 · — Hic incipit q̄nta etas mundi durās vſqꝫ ad natiuitatē xpi ꝑ annos 590 · — 4639 ·

¶ Linea xpi · — Tranſmigratio · — Salathiel

·590 — Anno ante xpi natiuitatem · 595 ·

¶ Iſte Salathyel erat filius Iechonie regis Iude quem genuit poſt trāſmigratōem babilonis vt euāgeliſta math⁹ dicit ·

¶ Tēplū ſalomonis incēdit̄ a Caldeis et Ihrl̄m deſtruit̄ · Et h̄ eſt vna de principalibꝫ eris h⁹ ſacre hyſtorie · Stetit nāqꝫ h̄ templū · 442 · ānis ſcꝫ a fundatōe ipſi⁹ inchoādo q̄ fuit facta · 4 · āno ſalomonis · Et ab hac deſtructōe vſꝫ ad deſtructōeꝫ q̄ fcā fuit ꝑ titū ſcꝫ · 42 · āno poſt xpi paſſionē fluxerūt āni · 662 · ſm Euſe · ⁊ Ihero ·

¶ Pōtifices

¶ Iheremias in Egypto ꝓphauit et regibus Egypti ꝑdixit ꝙ eoꝝ ydola ſubuerterētur cū virgo pareret · Et ex h̄ ſacerdotes in ſecreto tēpli loco ymaginē virginis cū puero adorauerūt : orōe ſerpentes de terra fugauit ⁊c̄ · Tandē zelans ꝓ ꝑplo increpauit ydolatriā populi ſui et lapidatus eſt ab eis Sꝫ egypcij glorioſe ſepelierūt martirē ſcm̄ in ſepulcris regū ꝓpter bn̄ficia ſua

¶ Ezechyel poſt multa q̄ glorioſe geſſit eciā ꝑribus ſuis aq̄s Chobar ꝯdēſauit vt filij Iſrl̄ ābularēt ſuper eas · Caldei aūt ſumerū ſūt · tandē paruis ipſis q̄buſdā a ꝑētibus q̄s redarguit cetera exacerbati ipſū equis diſtraxerūt et per crepidines ſaxorū excerebrauerūt eū martirē dm̄ glorioſū facietes ·

Lud⁹ ſc

Iheremias ꝓpheta

Seruiꝰ Tullius · 33 ·

¶ Sibilla cumena de xp̄o ꝓphetat et Tarq̄no · 9 · codices attulit in q̄bus erāt deſcripta decreta romanoꝝ ·

¶ Iſte ſeruilis conditionis fuit ex parte matris que an cilla captiua fuit ſed nobilis · Hic laudes habet ab hiſtoriographis magnas ꝙ in omni ſtatu fuit et vbiqꝫ nobiliter ſe gerebat · Tres montes vrbi addidit et foſſas circa muros duxit ·

¶ Iſte Darius fuit conſobrinus Aſtragis quē in filiū adoptauit · qꝛ nō hūit niſi vnicā filiam et dedit ei regnū qꝛ Cirus contra eū pugnauit · et tn̄ ambo victi ſunt a Ciro · ſꝫ tanq̄ nepotes eos tractauit benigne · qꝛ auo ſcꝫ Aſtragi regnū Hyrcanorū conceſſit et Dario Medoꝝ ·

Regusar fi · j · Euilmerodach

Sabuſardach filſecūdus

Balthaſar filius tercius ·

Monarchia Perſaꝝ ·

Darius ·

Cyrus an · 30 ·

Iſte Cyrus rex pſaꝝ fuit p̄mo et depoſt trāſtulit monarchiā ad pſas · ſꝫ ex parte patris fuit plebeus · ſꝫ mater eius erat filia regis Aſtragis · De iſto ꝓphauit yſayas · Et Babylonē vicit · Balthaſar interfecit · Danielē magnificauit · et Iſrl̄ remiſit in Iudeā vt teplū reedificarēt · vt patet Eſdre · j · c̄ ·

¶ Iſti · 3 · fuerūt frēs q̄ ſucceſſiue regnauerūt · Et Balthaſar fuit vltimꝰ rex Babylonie q̄ interfectꝰ fuit a Dario et Cyro · non eni habebat filiū et ſoror Darij fuit mater eius · ideo p̄occupauit regnū Darius cum adiutorio Cyri · Nec audiuit dn̄s ipm · qꝛ vaſa ſcā indigne tractauit · vtꝫ Dan̄ · 5 ·

¶ Anno mundi · 4659 ·

¶ Linea xp̄i

¶ Hyſtoria libri Eſdre incipit ·

Zorobabel ·

Iſte ſꝫm imperiū dn̄i fundauit teplum et manus eius pfecerūt ſed longe poſt · vt patet · 6 · Eſdre ·

Templū fundat ·

580 ·

Anno ante xp̄i natiuitatem · 516 ·

¶ Aggeus et Zacharias ꝓphetāt confortātes ꝑplm et ꝓuocātes ad edificādum templū ·

¶ Poſt reditū populi Iſrl̄ de Babylone iſti duo p̄fuerūt ſcꝫ Ihs ſacerdos magnus tanq̄ regens et Zorobabel tanq̄ dux Et iſte modus vſꝫ ad herodē ſeruatus eſt vt ſacerdotes ſumi eſſent principales et duces ſb̄ſtituti ſēper tn̄ duces erāt de tribu Iuda iuxta ꝓpheciā Iacob · Et ſb̄ hoc regimine optimo ſacerdotali non legitur populus declinaſſe a veritate fidei ſicut an̄ qꝛ tēpore iudicū et regū ſepius ad ydolatriā corruit Et nota ꝙ iudei iſti q̄ hic redierunt et poſtea diſperſi ſunt in omnē terrā iuxta ꝓpheciā Dauid Diſperge illos pſ̄ · 58 · fuerunt oms de tribu Iuda Benyamin et Leui et pauci do decē tribubꝫ q̄ aufugientes iunxerunt ſe iſtis · Illi aūt q̄ in montibꝫ Caſpijs relegati ſunt nunq̄ redierunt ſꝫm Hebreos ·

Ihus fi · Joſedech ipſe eſt Ioſue ſacerdos magnus figura xp̄i ·

Daniel vir deſideriorū ſcūs et clarus clarus hētur cꝰ etiā opera deus miraculis glorioſ approbauit ·

¶ Eſdras ſacdos de ſtirpe Aaron claret ſcītate vite et ſapia cꝰ grā di iduſtria ꝗ laboē totꝰ iudaicꝰ ſtatus ī melius reformatꝰ fuit ·

¶ Babylon illa magna capitur et aufertur ptās eiꝰ ſicut predixerunt prophete ſancti · Hec fuit prima et maxima ciuitas totius orb̄ de quo incredibilia ſcripta ſunt · Et ſꝫ tanta vna nocte defecit vt oñdatur ꝙ ad irā dei omnis potētia puluis fit et fauilla · Dicitur veriſſime ꝙ eam humano opere extrui vel humanis viribus deſtrui potuiſſe pene incredibile videbatur · Vn̄ grāde ſpectaculū cūdēſqꝫ exemplū mundus hrēt ſi informari poſſet ſeu etiam vellet ·

Iſte Tarq̄nus Seruio interfecto meliore ſe arripuit regnũ Hic primus omnia genera tormẽtorũ excogitauit et poſt de regno expulſus eſt ꝓpter ſtupꝝ Lucrecie a filio ſuo ꝯmiſſuꝫ Et noluerunt ãmõ romani hrẽ reges ꝓpter tyrannidẽ eorum.

Reges romani.

Tarq̄nus ſuꝑbus. 7.

Cyrus poſt multa bella tãdeꝫ cũ ad Scitas declinaſſꝫ a regina Thamiris capit̃ et cũ toto exercitu ſuo ad. 200. milia occidit̃ Caput eius p̃ſciſuꝫ in vtrẽ hũano ſãguine plenũ ꝓiecit dicẽs Sacia te ſãguine quẽ ſitiſti.

Sibilla heleſponcia de agro troyano nata hijs d᷑ fuiſſe tẽporibꝰ et ꝓphauit ſic de xp̃o. Ihs xp̃s naſcetur de caſta.

Lucrecia femina nobilis et hõneſta a filio regis violẽter oppreſſa ſeipſã ſtulte gladio interemit. Hec in exẽplum caſtitatis allegari ſolet ꝫ non excuſat̃ ab homicidio vt dicit Aug. j. de ciuitate dei.

Babylonia noua in Egypto ꝯdit̃ a Cãbiſe qui totũ illud obtinuit regnũ.

Reges Perſaꝝ.

Cãbiſes 2. an. 7. fil. Cyri

Erenciedes 2. ã medio magus

Eſdrã Arthaxerſes d᷑ vel aſſuerus in hyſtoria Iudith q̄ ſb eo facta fuit vocat̃ nabchodonoſor. ꝫ potẽter interdixit ne Ihr̃lm aut tẽplũ reedificarẽtur Et pater eꝰ tñmõ precepit ne ciuitas extrueret̃. ſed ecciã tunc principes Cyro ignorãte impediuerũt opus domus dñi. ꝫ quendã iniquũ iudicem viuũ excoriari fecit et filiũ ſup pater nam cutẽ ſedere iuſſit vt ꝫ timore ſcelus vitaret et recte iudicaret.

Iſte Cãbiſes varie noĩatur a diuerſ Apud

Iſte duxit filiã regis in vxorẽ et ñ diu poſt morit̃.

Pãtaptes filia Cãbiſ fuit hijs duobꝰ ſucceſſiue i ꝯiugeꝫ ſociata ſm Ihero. ſup Dañ. li. 3

Anno mũdi. 4684.

4709.

Linea xp̃i.

Hyſtoria Iudith hic texitur Ipſa auteꝫ exemplar decus pudicicie ponitur.

.515

.490

Anno xpi natiuitatis.

Arphaxat poſt mortẽ Cyri p vim obtinuit regnũ Medoꝝ et edificauit ciuitatẽ grandẽ Echbathanis et diſpoſuit rebellaẽ ꝯtra nabuch. i. Cãbiſẽ et tñ ab eo victus fuit. vtꝫ Iudith. j.

Holofernes p̃nceps milicie nabuch. Cãbiſ multas terras dño ſuo ſbiugauit. Et tandẽ venit ad Bethuliaꝫ et ibi a Iudith muliere interficit̃. vtꝫ Iudith. 2. et. 13.

Pontifices.

Falaris ſiculus tyrãnus multos innocẽtes depopulatur. ꝫ quendã peritũ artificẽ qui tauꝝ ereũ fecit ad puniendũ hoies in eundẽ ipſũ ꝓiecit primũ vt experiret̃ qd̕ fecerat et clamor eꝰ per os tauri ſonuit terribilr̃ q̄ſi boatus beſtie. Et ſic tyrãnus iniuſtꝰ inuenit aliq̄n quẽ iuſte puniret. Iſtud factũ dicit Oroſiꝰ ãno añ vrbeꝫ ꝯditã. 63. l̃ circa ꝛc̃ Et vt d᷑ ſicilia ſp tyrãnoꝝ nutrix fuit.

Pitagoras p̃mus phs Nota ꝙ gentiliũ ſapia q̄ totalr̃ de creaturis fuit p̃mo incepit a dijs q̄ñ adhuc tempora groſſa fuerũt. q᷑ tũc q̄ paulo plus ceteris ſciebãt a pplo rudi dij putabantur Poſt ꝫ creuit prudẽtia et tũc theologi venerũt. ipi ſũt poete ãtiq̄ores q̄ de falſ dijs multa mẽdacia finxerunt vrbano ſmone. Qui iſti añ veniſſent ꝓfecto dij putarẽtur. ꝫ tẽpus obfuit eis. poſt hos venerunt ſapiẽtes. i. ſophi q̄ mira iactãcia gl̃iam ſuã celebrauerunt nec tñ diuinũ aut theologicũ honorẽ meruerunt ꝓpter tẽpus. q᷑ iã melius ſciebat̃. malam tñ ꝯſuetudinẽ cũ ceteris ꝯtinuauere licet nouos deos fieri ꝓhiberẽt. Demũ phi claruerunt quoꝝ iſte primꝰ fuit eo ꝙ hũiliter r̃nderet ſe ñ ſapientẽ fore ꝫ amatorẽ ſapiencie. Hij cõiter ꝯtradixerunt ydolatris et plures trucidati ſũt: plures timore fecerunt ſicut alij. peioẽs fuerunt q̄ muneribꝰ acceptis eciã ꝯtra ꝓpriã conſciam cultũ ſacrilegũ extulerunt. Vide Aug. de ciui. dei.

Dano et Phyſios diſcipuli Pitagore hanc ſectam continuare vbi per quinquenniũ ſilencium ſeruabatur et poſt eruditi loq̄bantur.

Anno·2ꝯꝯ·ab vrbe condita romani loco regū ordinauerunt duos conſules qui per vnū annum rege rent ne ex mora tēporis in ſupbiam erigerent̄ ⁊ vt vnus alteꝝ corrigeret ſi erraret aut excederet·

Iſte Darius fuit vn⁹ de·7·magis et ſbtiliter regnū adq̄ſiuit·Hic recupera uit regno pſaꝝ Aſſyrios et Babylo niam Aſiā Macedoniā perdomuit· Cūq3 regis Scitaꝝ filiā in vxorē deſi deraret et ei dare nollet·ob h̄ cū·700 milib9 cⁿtra Scitas venit ñ veritus pro vnius hois libidine tot milia viroꝝ mortis piculo exponē qd vtiq3 icautū et crudele et iniuſtiſſimū fuit vñ turpiter fugatus·80·milia amiſit·Tādem cū reſiduis a paucis Athenienſib9 puta·11· milib9 ſupatus·200·milia pſaꝝ amiſit·Volens autem ſe poſt fugā vindicare in ipſo apparatu conādit Et ſm quoſdā bona ſpes eſt de ipſo·q: huit fidē vnius veri dei cui tēplum et ſacrificia fieri pcepit ꝛc̄ Vide ſupra ſuper·6·ca·Eſdre·

Conſules incipiunt·

Brutus· primus conſul·

Iulius·

Darius Ytaſpis quartus

Mutauit roma princi patum ſed non euaſit tyrannidē·

Iſte Dictator creatus fuit vt cōſu les p̄iret potētia contra inimicos·

Dictator nomē eſt officiꝫ di gnioris·

Hoc tpe facta ē ro me diſſentio pleb a ſenatu·

Narrat btūs Ihero·in epl̄is ſuis ꝙ Xerſes cū de ſblimi loco innūe rabilē exercitū vidiſ ſet fleuiſſe ꝫ eo ꝙ poſt centū ānos nul lus eo rum ſu pfutu rus eet

Iſte Xerſes multitudine pplorꝫ qs collegerat t'ras mouit et vn das et tñ pene nihil ei pſpē ſuc ceſſit·Amiſit q̄ppe in breui tpe de cies nonies centenamilia viroꝝ·Ipſe tādē poſt modicū per Arthabanū prefectū ſuum occiditur·Grecorum aūt nūerus q̄ victores extiterūt lon ge maior erat occiſorū·O tēpora dolenda·Vide Oroſiū·

Xerſes fi li⁹ Dari⁹ quintus·

Nota ꝙ ſm magiſtꝝ iſte Darius inſtin ctu Zorobabel iuſſit reſumi op⁹ dom⁹ dī p̄cipiens pncipib9 ſuis ne aliq̄ mō impedi rēt ſ iuuarēt Vid eciā Eſdre·5·et·6·De hac era ābiguū eſt ꝓpter diuerſitatē doctoꝝ·

Templū pficit̄ ā· 7·Darij

Leomida rex Spartanoꝝ cū·ꝗ·mili bus hoim·700·milia perſarum pene trucidauit Mirabile dcū dixit ſuis·Prādete ſi tāq̄ apud īferos cenaturi Et ita factū ē q: ex fatigatōe ceciderūt ſuper mortuos et mortui ſūt cū illis pariē

Anno mundi· 4738·

Abyuth fi lius Zorobabel·

Aggeus et Zacharias āno·2·Darij increparunt populū ꝓpter negligentiā eorū ad edificandū domū dn̄i·Et ſolicitabāt Zorobabel vt loq̄retur regi ſuper hoc et annuit rex et accenſū eſt cor populi vt edi ficarēt templū. vtꝫ Eſdre·6·

·598 ·588·Anno ante xp̄i natiuitatē

De hoc et ſequentibus vſq3 ad Ioſeph nihil habetur in ſcripturis niſi ꝙ a Matheo nume ratur et ideo nec tēpus eorū debite ſciri pt·

Ioachim

Iſte ſm Ioſephū cognoiatus eſt Ioſedech ſub quo ciuitas Ihrl'm extructa eſt vt d icit eciā Euſebius et hoc idē patet Neemie·12·

Aggeus de hoc tēplo ꝓphetauit ꝙ gloria eius maior erit q̄ꝫ primi qd eſt intelligendū ſpūalr·q: xp̄us dn̄s deſidera tus cūctis gentib9 hoc ſua corporali pn̄tia ſepius ingrediendo magnifice glorificauit et oblatus fuit in eo in die purifi cationis Marie·alioq̄n non poſſet ſtare veritas ꝓphecie·q: iſtud ſecūdum q̄ſi nihil fuit reſpcū primi·Aug·h̄ ſumit for tiſſimū argumentū cⁿtra iudeos·ꝙ hec auctoritas neceſſario intelligat̄ de ecclā que eſt domus dei ex viuis lapidib9 q: hoc tēplum nec vnq̄ꝫ parē habuit gloriā:taceo maiorē Vide·19·de ciui·dei·

Democritus ph̄s ſeipſū excecauit et de diuite pauperē fecit ob amorē ſapie·
Anaxagoras h̄ huit ſucceſſorē qui dicebatur
Archelaus magiſter Socratis·
Heraclitus cerebroſus·
Heſtilius tragediarum ſcriptor·
Sententias hoꝝ floridas vide in ſpeculo hyſtoriali vincencij·

Pindarus poeta·
Sophocles·
Euripedes·
Herodotus hyſtoriarū ſcriptor claruerūt tēpo re xerſis·
Socrates naſcitur·

Quinci⁹ repert⁹ in rure ab aratro ſuptus ē et in dictatorē creā tus· ħ rōmā iam pene deſperatā ꝑpt̄ aduerſos caſus magnifice cōſolatus ē triūphis ſuis·

Os inferni in medio vrb horribilr apparuit de c⁹ ex

Vergini⁹ filiā ꝓpriā gladio traſfigit ne ſuitnti traderet̄ ꝛ ob ħ

alatōe plures iterfecti fue

Tpe hoꝝ cōſulū fames et grauis peſtilencia ro mā corripuē·

tribuni iſignia deponē cogūt̄· vide titū liuiū de cōditōe vrb li· 3

rūt vbi cū ſe marc⁹ curci⁹

Fabiorū glīoſiſſima fami lia vrbis bello ve ientano ꝓſternitē

Lex· 12· tabularꝝ rome iſtituta ē Decē em̄ tabule a Gre cis delate ſunt q̄bꝰ due

armatus ꝓiecaſſet ceſſauit plaga impiorū dmonū·

Romani·

Tytus· Publi⁹

Tēpore horū cō ſulū fuit bellū ve ientiū atrociſſimū

Marcus Gneus

addite ſūt a romāis ā· 300· ab vrbe cōdita ſpe ē ān⁹ mūdi· ꝝ78ꝝ·

Tribuni decē viri

fuerūt iſtituti loco cōſulū

Olimpiade· 80· l· 95·

Ptās cōſulū tradita fuit decē viris q̄ ppl's nimis cōq̄rebat̄ de peruſo regimine cōſulū· verū ħ mutatio magnā pernicie̅ reipublice inuexit eo ꝙ ſinguli cū iperatorijs iſignibꝰ ꝓceſſerūt donec per vim coacti huiōi faſtū deponeret̄ et tiranide̅.

Nulla āt reſtat iā ſpes trāquillitatis adipiſcēde romanis niſi per ſolā pacīam quā vera dei ſapiētia xp̄s ih̄s edocuit·

Iſte Artaban⁹ n̄ ponit̄ in cathalogo re gū perſarꝝ q̄ parū ꝓfecit tn̄ Iherō· vide eū nūerarē ſup Dan̄· li· 3

Iſte Arthaxerſes ē ſb̄ q̊ Eſdras venit Ihr'lm et neemias fuit pincerna e⁹ quē poſt miſit ad edificādū mu ros ciuitatis·

Iſti duo parꝝ ꝓfecerūt et iō nil notabile eorū tpe actū repperi·

Reges perſarū·

Artaba- nus men ſibus· 7·

Arthaxr erſes lō giman⁹

Roma in cōculcatōe incēſa· ā· 21· et muri e⁹ deſtructi ꝛc·

Xerſes menſi· 2·

Sogdia nus mēſi bus· 7·

Senones Galli cū romanis pugnāt et capta ē vrbs p̄ter capitoliū q̄d etiam perdidiſſent ſi peruigil Anſer ex laſſitudine pugne dormiētes romanos n̄ excitaſſꝫ q̄propter Amb· exprobrādo eis igra titudinē xp̄iane ꝓſperitatis dicit eos magis dēre ſacrificare anſeribꝰ ꝙ dijs· J de Aug· ꝛc·

Ebdomade Daniel' h̄ incipiūt ſm̄ Bedā· De hijs ē grādis altricatio inter doctores et laborātus maximus· Vide Ihe ro· ſuper Dan̄· et Lyrā et Plicaū li· 5· ca· 9· Porro Beda cōputat per ānos lunares et incipit a· 20· āno Arthaxerxes·

Anno mundi ꝝ759· ꝝ78ꝝ·

Linea xp̄i·

Eliachym

Eſdras vir ſanctus atq̄ꝫ doctiſſimus velut alter Moyſes in populo venerādiſſimus habitus eſt· h̄ p̄mū de Babylone cū ceteris venit· ħ iterꝝ paterna ſoliātudine motus redijt vt plures lucrifaceret et ſecū adduceret Tempore autē iſto legem ceteroſq̄ꝫ libros ſanctos reparauit quos combuſſerāt Chaldei: felix teſtamtum cbi relinq̄ns: nouos et faciliores apices inue nit· Quo in ſp̄uſancto feliciter peracto venit iterum Ihr'lm cū multitudine magna regali buſq̄ꝫ p̄uilegijs vt doceret populū· vtꝫ Eſdre· 7· obijt in ſenectute venerāda ſepultus ibidē·

·066 ·516 Anno ante xp̄i natiuitatem·

De hoc nihil habetur in ſcripturis niſi Math· j.

Bella Athemenſiū famoſiſſima q̄ſi ſecūda troyana circa hec tēpora fuerunt et con ſumpti ſunt miſerabil'r et in ſuitutez reda cti: q̄uo perierūt qui dn̄abant̄ populis·

Malachias propheta claret ſic dictus id eſt ange lus propter optimam vitam et decorum aſpectum· Aiunt ꝙ ore eodem quo prophetauerat angelus domini apparens eadem iterabat·

Empedocles·

Permenides pħi notabiles maxime in moralibꝰ claruerūt·

Socrates pħs· ħ hꝫ magnas laudis p̄rogatiuas quē etiā btūs Iherō· ſibi in exē plū ꝓponit et alijs: Fuit em̄ mire pacie et ſēper eq̄nimis et ſbtilius de p̄mo ente i· deo ferē ſenſiſſe ꝑ q̊ tandē venenū in carcere bibit Plato diſcipulus eius·

Democritus Ypocras·

Pytagoras Zeno et plures alij fuerūt tūc noiati viri quoꝝ labores permāſerūt·

Neemias vir benigniſſimus ac deuotōe pa pu⁹ fuit pincerna Arthaxerxes regis perſarꝝ· ħ· 20· āno eius iux̄ dei volūtatem miſſus ē ab eo vt inſtauraret murū Ihr'lm· et edificauit eū in anguſtia tēporꝫ Expleto autē opere miraculoſe ignē ſcm̄ repperetūt et muꝝ dedicauerūt· de inde redijt ad regez et iterū reuerſus eſt Ihr'lm et mortuus ē ibiq̄ꝫ ſepultus iux̄ muꝝ quē edificauit· Vide in li· ei⁹· Et ħ finit̄ hyſtoria librorū q̊ ſūt de canone·

Ihr'lm reedificat̄ a Neemia et alijs fi lijs Iſr'l Et hꝫ tres hītatōes· prima hi tatio ē cōis populi ſcꝫ artificū laborātū i mechanicis Secūda hītatio ē nobiliū et ꝓbatī· Tercia hītatio ē regis et ſacerdotū: Itē habet· 6· portas q̄rum p̄ma dr̄ porta vallis l' ioſaphat· ſecūda por ta ſterq̄linij· tercia porta vetus l' iudiciaria· q̄rta porta piſciū vel dd· q̄nta fontis Syloe l' aquarū· ſexta gregis vel ꝓba tice piſcine·

Epycurus vorax·

Crathinus p̄· comicus qui ſub ſpē iocalitatis apte vicia redarguit·

Archita tarētin⁹ magi ſter platonis claret·

Alchibiades ſocraticus· Eudoxus aſtrologus·

Dyogenes alexādro potētior et diti or fuit eo ꝙ q̄cq̄d dare potuit ſtēpſit quicq̄ꝫ auferre vel inferre n̄ expauit

¶ Ludi scenici instituũtur vt pestilẽcia cessaret rome· De hijs Aug· multa diligenter tra
ctat ĩprobãdo deoꝝ falsitatẽ qui talibꝫ ludis placari poscebãt· Ita turpiter isti exercebant vt nedũ honesti viri ⁊ fe
mine hijs interesse ñ vellent ꝫ nec vel delonge intueri· O sacrilegia deoꝝ· qbꝫ nouella rõanoꝝ indoles ad tãta crimina
prauo trahebat exẽplo· Ita ꝑ depellẽda tꝑali peste corporꝫ accersitus ẽ ꝑpetuus morbus animaꝝ·

¶ Iste Camillus furius dñs extitit q̃ afflicte reipublice magnifice subuenit ex
pugnãdo videlicet veihentes q̃ ꝑ· 10· ɔ̃tinuos annos valde rõa
nos attriuerãt· Huc tantũ viꝝ postea ingrata ciuitas dãnauit·
Orosi⁹ dic hãc victoriã magis vtilẽ q̃ nobilẽ fuisse· qꝛ sine vllo
digno rõane virtutis testimonio clãdestina obrepcõe fcã fuit·
Nec ob hãc iniuriã destitit qn rediret iteꝝ de exilio denuo pa
triã defendẽs Et ꝫ magnũ est exẽplũ pacie xpianis ſm Aug·

Camill⁹ dictator·

¶ Mediolana conditur sic dicta qꝛ
ibi tunc apparuit sus que pro me
dia parte portabat lanã ꝑ pilis·
Hoc mõ oĩa gl'iosa mũdi a puis
et pene vilibꝫ ortũ hñt et ĩ idipsũ
tandẽ reuertũtur·

¶ Iste grauẽ manũ misit ɔtra Athenienses· vñ
tandẽ ɔtriti sũt q̃ supmi fuerũt iuxᵃ morẽ mu
tabilitatis hũane· Sub eo egiptus recessit
a Persis· Hic hũit
frẽm nomine Cyrũ
bellicosissimũ· Vide
orosium libro· 2·

Darius nothus ãnis· 19·

¶ Iste Assuerus filius Darij hũit frẽm noĩe Cyruz quẽ post mortẽ pa
tris in bello superatũ occidit· qꝛ nisi per letale bellũ libido dñandi neq̃
bat mitigari cum tñ tot terras possideret q̃ merito plusq̃ centum regi
bus suffecissent dñia eaꝝ· Hic primo vasti reginã pulcerri
mã duxit vxorẽ quã tñ post abiecit et Hester virginez de
stirpe Benyamin loco vasti sũpsit et Mardocheũ patruuz
eius sublimauit: Aman prius suspenso· Hic vidꝫ hõ satis pa
cificus ꝫ nimis luxuriosus vtꝫ in li· Hester· j· et· 2· ⁊c· Fertur
300· filios hũisse e q̃bꝰ Darius quẽ in regem sublimauit· et· 50· alij nobiliores coniurarunt vt eum interficerẽt iam se
nem vt sic licẽcius regnarẽt· Quo comperto oẽs fecit occidi· qꝛ per que quis peccat per hec et punitur·

40·

Assuerus l' Arthar xerses ã·

¶ Anno mundi· 4809·

¶ Linea xp̃i·

Nihil de hoc habet
in scriptura nisi q̃ a
Matheo numerat·

Azor·

Heiter hystoria ꝫ texit ſm
doctores latinos· Vide Infrã
ꝫ et eciam super Dañ· ca· 9·

Anno ante xpi natiuitate· 366· 390·

¶ Plato phs diuinus noiatissimus quẽ
Aug· extollit quasi vltra de diuina scri
ptura aliq̃d sensent· Aristotiles di
scipulus eius clarent famosissimi·

¶ Mardoche⁹ iudeus vir scũs clarus hẽtur et primus post Assue
rum in toto regno Persarũ semp tñ hũilis et deuotus cultor di
et fratꝝ amator· Et ſm hãc ɔputacõez latinorũ tpe exaltacõis
sue fuit annorũ· 259· Vide Infrã·

Hic successit Joachim in põtificatu vt
dicit Euse· Et vlterius cõiter ꝫ sequũ
tur Josephũ vt magister dicit· Euse
bius eciam testatur se Josephũ sequi·

Helyasib l' Elizaphat·

¶ Aristotiles audit platonem· 18· annũ gerens· Hic post fuit ma
gister Alexãdri·

¶ Dyonisi⁹ siculus tyrãnus pessim⁹ de Sicilia expellit· Hic erat discipul⁹ pla
tonis ꝫ ñ imitator· Quodã tpe vidua q̃dam paupcula ꝑ ipso dijs immolabat obsecrãs q̃tenus diuci⁹ viueret ipõ vero
stãte secreci⁹ et admirãte· Cõpleto aũt sacrificio accersitã interrogãs ait Cur sic ꝑ me oras q̃ semp tibi molest⁹ fui
Illa rñdit· Dñe auus vester tyrãnus fuit et vaccã vnã mihi abstulit et ñ remansit nisi tres· rogauiq3 deos vt moreret
si forte ipso defuncto filius eius pat' vester mihi eã restitueret· Sꝫ ille peior nedũ illã retinuit imo vnã filr abstulit ⁊ ñ
remãserũt mihi nisi due· Iterũq3 imp̃catus sũ ɔtra eũ vt moreret sperãs a vobꝫ mihi restitui vaccas meas· vos ãt pes
sim⁹ oĩm nihil reddidistis: insup eciã afflictã afflixistis vnã auferẽdo· Timui ğ ne post mortẽ vrãz adhuc crudelior
surgat q̃ hãc filr auferat ⁊ fame moriar Iõ deos exoraui ꝑ vita vrã· infelicit' expta q̃ pene ɔtinue nos ĩ deteri⁹ dilabũ
tur· ꝫ sũt verba vetera et noua practica c⁹ experiẽtiã ñ oẽs eq̃lr aduertũt Qui ãt ꝫ patiũt a risu se ɔtinere nouerunt·

¶ Mallius torq̄tus pugnā inchoauit atrociſſimā cū Gallis pauſſoq3 gallo q̄ eū ad ſingulare certamē ꝓuocauit torquez aureā de collo eius tulit et ſuo impoſuit · vn̄ ipſe et poſteri eius dicti ſunt torq̄ti ·

¶ Fabricı⁹ vir digne memorie nulla pocu it induſtria Pirri regis a romana citate diuelli ꝑmiſſa ec̄ q̄rta pte regni Tūdē pirrus ait · Hic ē ille fabricius q̄ difficilius a virtute q̄ ſol a curſu ſuo auerti poteſt ·

¶ Minucia virgo veſtal ꝓpt inceſtū viua ſepulta ē · Hec et ſilia allegari ſolēt in exēplū xp̄ianis q̄ legaliter et diſtricte vicia ec̄ aquid gentiles puniebant ·

¶ Iſte Marcus cū · 60 · milibꝫ romanis pugnauit ꝯtra Gallos quos in fugā vertit et ꝗ̄ inter trucidauit ·

¶ Romani · — Tytus quinctius — Gaius marcius · — Marcus valerius

¶ Iſte Quinci⁹ dictator crudeliſſima ꝯgreſſiōe bellū a Mallio īchoatū pfecit et victor fidelr fuis in eadē paupertate permāſit ſic an̄ · x · iugera ſuis manibꝫ colēs. Hūc in exēplū addudt aug̃ · 5 · de ciui · dei · ꝯtra auaros et ſuperbos xp̄ianos quoſdā ·

¶ Sub h̄ Gaio fcā ē pugna Tuſcoꝝ quorum · 8000 · capta fuerunt ·

¶ Alexander naſcit̄ ex olimpiade vxore phylippi regis Macedonū adulterata per Nectanabū nigromātīcū regem egipti q̄ per incātationes illudebat ei q̄ſi deus ammō ꝯcubituſ̄ cū ea · Hoc colludio potentū adulteria et ſtupra ſolebāt excuſari aut ec̄ honorari h̄ pauperum capitali pena feriebant̄ ·

¶ Reges Perſaꝝ · 28 · — Och⁹ q̄ artharxerxes ā · — Arſam⁹ q̄ ꝛ arg⁹ anno · 3 · — Darius fil · Arſami ā · 28 ·

¶ Iſte ochus egiptū reuocauit ad iperiū perſaꝝ Nectanabo rege in Ethiopiam pulſo · Et plurimos iudeoꝝ in trāſmigrationē egit et iux̄ mare Caſpiū collocauit q̄ nimis creuerūt ibi · h̄ ec̄ miſit Vagoſū pncipē trās flumē q̄ tributa per Eſdrā dimiſſa repecijt · ſcʒ · 7 · āni ꝓpter ſabba terre · Minimum eſt q̄ꝰ h̄ vt putat̄ filius Heſter ita fuit iudeis infenſus ·

Hic ſucceſſit ocho et parum regnauit ·

¶ Iſte Darius potētiſſimus auſus ē a Grecis tributa expetere q̄ fuit occaſio deſtructionis totius monarchie perſaꝝ q̄ h̄ trāſlata fuit ad grecos iux̄ ꝓphciā Dan̄ · Fert̄ q̄ amiſerit q̄nquies decies cētena milia bellatoꝝ quos om̄s alexāder de perſis occidit ·

¶ Phylipp⁹ rex Macedonū pater alexādri puticiuus per · 25 · ānos tyrānidē exercet fractis ſacramētis · ita elatus vt licere ſibi omnia q̄ cogitauiſſet putaret · Tandē doloſe occidit̄ oroſius ·

¶ Anno mundi · 4838 · — 4859 ·

¶ Linea xp̄i ·

¶ Circa hec tēpora dicit oroſius q̄ nox vſ̄ ad plurimā diei partem tēdi viſa ē · Et ſaxea grādo · i · veri lapides de nubibꝫ deſcēdētes terrā feriūt

·592 — ·052 — [illegible]

¶ Iſte fuit ſūm⁹ ſacerdos tēpoē Mardochei cui idē epl̄as miſit de obſuacione dierum ſucim vtʒ Heſter · 9 ·

¶ Pontifices · — Iudas f. Ioiade fi. elizaphat — Iohānes filius Iude ·

¶ Vagoſus pfectus ochi tēplū ſuperbe itrat et ſpoliat ꝛ tributa miniſtris dei iponit ꝓpter diſſenſionē pōtificis cū frē ſuo Ihu quē occidit ·

¶ Iſte Iohes hūit frēm q̄ dicebat̄ Ihs et aſpirabat ad pontificatū q̄propter familiaritatē Vagoſi pfecti trās flumē ſibi ꝯparauit Cōfiſus aūt ſup h̄ altercari cū Iohē cepit in tēplo et adeo iritauit frēz vt eū occideret ·

¶ Sydon delet̄ ab Ocho rege Perſarū · Erubeſce ſidon ait mare ·

Apuleius et Hermes diſcipuli platonis i tēploꝝ locis et porticibꝫ verſātes nil aliud de virtutibꝫ cogitabāt q̄ oculos effodiſſe legūt̄ ne per eoꝝ viſū a ꝯtēplatōe ſapie auocarētur ·

¶ Lacedemones ipſi ſunt Spartani expugnantur et in ſeruitutē rediguntur quorum improba dominandi cupiditas infinita mala ſuſcitauit ſcd̄m Oroſiuz ·

Demoſtenes orator fuit ·

Ariſtotiles famoſiſſimus et oīm phoꝝ ſb̄tiliſſimus claret · ſectāq3 Paripatēticorū ꝯſtituit ·

¶ Hermes triſmegeſt⁹ q̄ et Mercuri⁹ dcīis ē fuit circa h̄ tpa ·

Xenocrates grauiſſimus phoꝝ et caſtiſſimus ·

Quintus curci⁹ phs · h̄ ꝯtra Alexādrū mltis rōibꝫ ſerioſe diſſeruit eū increpādo · vide in ſpeculo hyſtoriali Si deus es mīq̄t bn̄ficia largire n̄ auferas · ſi hō · id cogita ſemp aliis poſtpoſitis ·

¶ Tobares phs · In ſuo quiſq3 negocio ebetior eſt q̄ in alieno ·

¶ Iſti duo conſules contra latinos pugnantes: Decius occiſus fuit et Mamlius triumphauit ſed quia proprium filium occidit ſolitas laudes non habuit.

¶ Deditio .i. apud romanos. Nota quod romani uſque ad iſta tempora nunquam ſe capi permittebant vel in ſeruitutem redigi. ſed aut vinci aut occidi maluerunt. Sed circa hec tempora hec eorum animoſitas ſedata fuit a Samnitis verum papirius hoc ſcandalum amouit quando poſt vicit Samnitas. licet maius dedecus .i. ſ. puerij tunc roma contraxit.

¶ Ille namque filius contra imperium conſulum pugnauit contra hoſtes et quamuis victor extitit tamen propter inobediam virgis ceſus et capite punitus fuit. Hoc in laudem patris Aug. allegat.

Mamlius Decius.

¶ Iſte papirius cum adhuc puer eſſet prudentiſſimus fuit et pulcrum mendacium finxit vt matri celaret ſecretum conſulatus. Cum autem vir factus eſſet adeo bellicoſiſſimus fuit vt Alexandro cuius aduentum romani formidabant merito obijceretur nec quicquam de dijs curabat. ſed augures infauſta predicentes deridebat et hoc in magnam eius laudem referunt doctores ſci. quia in hoc ſe virum prudentem et magnanimum oſtendit

Papirius conſul.

¶ Horum conſulum tempore territi ſunt romani. quia .4. populi ytalie contra eos in vnum federatos conuenerunt quos tamen ſubtiliter paulatimque vicerunt. Vide Oroſium.

Fabius quintus Decius.

Non fit proſecutio de hoc in prophetia Danielis ſed nec ſancti doctores intromittunt ſe de vlteriori annotatione. ſed ait. Nunquam poſtquam purpuram indui verum audiui. ſed quadam nocte mutata veſte omnia que feci mala puenctatus didici.

Antigonus rex Aſſyriorum

De hoc regni egipti fit proſecutio. quia iudeis quandoque infeſti quandoque fauorabiles fuerunt reges ipſius. Quod ideo euenit quia reges ſyrie pene ſemper cum egipcijs pugnabant Iſrael autem in medio eorum iugiter affligebantur quocunque ſe verteret. iam ab hoc iam ab illo. Et primo iſte ptholomeus grauiter eos afflixit. eoſque capiens doloſe vendidit. Et hac occaſione diſperſi ſunt in nationibus. vt Actuum .2. Ipſe autem impunitus non euaſit. Vide Oroſium. hic frater alexandri ſecundum Ihero.

Monarchia Grecorum.

Alexander magnus

*us rex egipti anno .40.

Iſte alexander magnus dictus propter mirabilem victoriam quam habuit de toto mundo quaſi in breui tempore eundem fuit iudicium ire dei contra peccatores illius temporis. nam aliqua miracula oſtendit ſibi deus adiuuando manus eius quia mare pamphilicum ſibi diuiſum fuit ſicut olim mare rubrum iudeis. quando perſequebatur Darium. Eius oratione fuſa montes Caſpij clauſi ſunt et iudei quidam peruerſi incluſi. Tandem in Babilone hauſto veneno moritur anno etatis ſue .33. anno monarchie .5. Macedonum .12. hoc et modo multe hyſtorie concordari poſſunt

Ptolomeus Lagi filius *

Phylippus rex macedo

4884.

Sadoch.

¶ Tempora horrendiſſima. vndique vox ſagittis ex clamore pugne. ira dei pacua

De hoc nihil habetur niſi quod cum alijs numeratur Math. i.

¶ Nota defuncto alexandro cum .12. illi quibus regnum diuiſit inter ſe non poſſent concordare infinita bella ſurgunt et multiplicata ſunt mala ſuper terram vltra modum. Tandem contentus alijs tribus .4. obtinuerunt poteſtatem iuxta propheciam Danielis. Vide Oroſium.

·512· ·162· [illegible]

Saraballa ſuperſtitioſum templum edificat in monte Garizym vbi poſuit Manaſſen fratrem Iadi pontificem qui erat gener ſuus. Et hic incipit ſciſma iudeorum. quia multi adheſerunt ei quia omnes extunc dicti ſunt ſamaritani quaſi propham a iudeis vel excōicati.

Menander comicus.
Menedemus phus.
Speuſippus phus.
Phylemon phus.

Antiochia
Ediſſa.
Seleucia
ciuitates condunt

Omias filius Iadi.

¶ Era principalis huius hyſtorie. ipſe eſt annus .12. mortis alexandri in quo incepit regnum Grecorum iuxta computationem libri Machabeorum.

Iadus filius Iob

Iſte Iadus irato alexandro occurrit pontificalibus indutus. et placatus ſubito rex deequo deſcendit. venerabatur antiſtitem et cum pace et gaudio intrauit ciuitatem Fecitque afferri codicem Danielis. et expoſuit propheciam que de ipſo loquitur Quibus perfectis gauiſus eſt valde quia omnia que per ſompnium ante viderat debito ordine complebantur et viſum eſt ſibi quod ipſe eſſet ille de quo hec prophetata fuerunt et maiorem ex hoc ſumpſit audaciam pugnandi contra Darium. Oblatoque ſacrificio iuſſit petere iudeos que vellent et conceſſit vt ſuis conſuetis legibus vterentur et quod .7. annus eſſet abſque tributo propter ſabba terre. Vide magiſtrum &c. Exercitus alexandri vt dicit Oro. fuit peditum .32. milia. equitum .4. milia. naues .180. Ac tam parua manu vniuerſum terrarum orbem vtrum admirabilius ſit quia vicit an quia aggredi auſus fuerit incertum eſt.

¶ Iſte Seleucus poſt multa bella cum babiloniam deuiciſſet totius Aſie dyadema ſibi impoſuit anno .12. poſt mortem alexandri Et ab hac etate ſcriptura Mach. regnum grecorum enumerat vt dicit Euſe.

Seleucus vel Nicanor filius Antiochi.

¶ Olimpias mater alexandri mulier tyrannide plena occiditur et mortem impertrita ſuſcepit ſine omni ſigno muliebris pauoris ſicut filius eius fortiſſime mortuus fuit.

¶ Caliſtenes phus diſcipulus alexandri ſub Ariſtotile ab eo occiditur quia cum pro deo non adorauit et multas tyrannides ſibi eſſet Inde alexander perfecit magis ductu proprie complacentie quam recte rationis quod valde commune eſt apud potentes. Indignanter accipiunt ſi quis proferat vel faciat quod eis non placet quod periculoſiſſimum eſt et ſibi et alijs.

¶ Summa occiſorum de Perſis ab exercitu Alexandri admodum paruo fuere quinquies decies centena milia. Hec idem.

Alexandrie .12. ab Alexandro condite ſunt ſcilicet quolibet anno regni eius vna.

¶ Exercitus Darij primus. 600. ſecundus .300. milia peditum et centum milia equitum. tercius .400. milia peditum. centum milia equitum. et in hoc tercio congreſſu Darius letaliter vulneratus cum fugeret miſerabiliter ſolus in via derelictus obiit Alexandro preſente. Quem licet inani miſericordia tamen regali cum honore ſepeliri iuſſit.

¶ Hoc tẽpore romani ſanitas poſt multa dãna oppſſerũt · ꝓpriũ em̃ eis fuit nihil pſpere ſeci agi niſi poſt longi turnos labores et pericula · vñ dicit Aug · ꝙ multo vixiſſent felicius roma ni ſi depoſito faſtu dñandi more ſimplicium ſectati eſſent ·

¶ Peſtilẽcia grauis rome fuit q̃ ſeper brelles ĩ duciꝰ ibi hre ↄſueuit · verũ h̃ nimis magna fuit pſertim in mulierib' et pecorib' ita vt fetus ec̃ in vtero cõiter necarẽtur animaliũq; genus defectuꝝ putaretur ·

¶ Iſte Curi⁹ · 3 · bellũ ↄtra Epirotas geſſit et cep · 23 · milib' Pirrũ fugauit. Ait em̃ · Nec a de veri nec pecunia corrũpi poſſuꝫ Malo diuitib' imperare ꝙ locuples fieri ·

¶ Prodigia magna rome fuerũt · fulgura edes muros menia ⁊c̃ · ↄbuſſerũt flãma ſciſſo hiatu terre eructata q̃nq; iugera exuſſit Itẽ ñ longe poſt fontes verſi ſũt in ſãguinẽ et lac de celo viſum eſt manare ·

¶ Romani · Dolo · Bella · Domiã⁹ · Emilius conſul · Marcus Curius conſul · Genuã⁹ conſul ·

¶ Iſte Argutorũ vrbem cepit et legionẽ militum romanoꝝ rome miſit q̃ oĩs virgis ceſi et ſecuri puniti ſunt a ciuibus in medio fori q ñ legitime ſe habuerũt · ita diſtricte tunc rome iudicabatur vt nec ciuã victorib' parceretur ſi in modico excederent ·

¶ Horꝝ ↄſulũ tp̃e vltra · 18 · milia romanoꝝ a Gallis occiſa ſũt · nec appaꝛ q̃n romani iuſtũ bellũ habuerunt ·

¶ Iſte Emilius cũ romanis contra Tarẽtinos iuſtiſſimũ bellũ egit auxiliũ ferẽte Tarẽtinis Pirro rege Grecoꝝ · bellatũ eſt vltra · 9 · ãnos Tandẽ victo pirro et in patriã redeũte miſerabiliterq; moriente Tarẽtini cũ Carthaginenſib' fedus inierunt · et ex h̃ punica bella inchoata fuerunt ·

¶ Hij romani et multi alij ãn hec tẽpora et poſt fuerunt viri ſm ſeculi honeſtateꝫ elegãtiſſimi legaliſſimi ſtrenuiſſimi veraciſſimi et in oĩ virtute morali adeo ſpectabiles vt ſci doctores eoꝝ facta in exemplũ xp̃ianis ꝓponãt · ſ non in retentionẽ · q fide pietatis caruerunt ·

¶ Reges Egypti · Ptolomeus Philadelphus

¶ Iſte phyladelphus rex deuotus et vnius veri dei cultor valde graciosus fuit iudeis quoꝝ · 120 · milia ſoluit a captiuitate et libertate pſtita plures exaltauit · Hoc aũt totũ fecit vt placaret ſibi deũ Iſrl̃ cuius mirabilia audiuit et legẽ hrẽ deſiderauit · nec potuit trãſferri in aliã linguã niſi a deuotis et dignis cũ debita reuerẽtia et ſolennitate · Quidã nanq; attẽptarunt eã inſerere in hyſtorias ſuas quos diuina plaga tetigit donec peniteret · Miſit g̃ rex ad Eleazaꝝ pontificẽ vt doctos et ydoneos viros ſibi deſtinaret quod ipſe libenter fecit · Vide magiſtꝝ ·

¶ Anno mundi · 2909 · 2939 ·

¶ Linea xp̃i · Achym · Sadoch vtꝫ Math · j ·

¶ Septuaginta interp̃tes legem trãſferunt de Hebreo in Grecã linguam cũ grãdi miraculo tot viri in · 27 · dieb' totam ſacrã ſcripturã interp̃tati ſunt cuꝫ ſumma concordia ſpũſcõ omnibus preſidẽte ⁊c̃ · Vide Aug · 18 · de ciui · dei pulcre · vꝫ Ihero · non per omnia concordat · vtꝫ in eius ꝓlogo ſuper Bybliam ·

Anno ante xp̃i incarnatõe · 290 · 265 ·

¶ Fulgor rõnalis circa hec tẽpora ceſſauit ſm Ioſephũ · q appropinquãte ſole deficit aurora · i · xp̃o q̃ in fallibilẽ veritatẽ erat docturus ꝓrime venturo figuralis conſultio terminata eſt · Vide magiſtrũ ſuper Exodũ ·

¶ Iſte miſit ptholomeo · 72 · viros prudẽtes ad interp̃tandũ legem de q̃libet tribu ſex · ꝙ aũt dicitur · 70 · tm̃ vſus ſacre ſcripture obtinuit q̃ q̃nq; ſubticet paruũ numerꝝ excreſcentẽ ſuper aliquã ſummã ·

Hic ꝓpter ſcitatẽ vite ſingularẽ fuit iuſt⁹ a vulgo ↄgnominatus qd̓ freq̃nter ↄtigit eciã alijs pluribꝰ · h̃ Oniã adhuc pueꝝ reliq̃t · filius Onie ·

¶ Pontifices · Simõ iuſtus · Eleazarus · Frat ſymonis

¶ Iſte pugnã grauiſſimã habuit ↄtra phyladelphũ regem Egypti et q ñ potuerunt in ↄcordiã bellãdo peruenire per aliũ modũ paciſicati ſũt · accepit em̃ Beronicẽ filiaꝫ regis Egypti in vxorẽ iuxͣ ꝓphetiã Dañ · Vide Ihero · ibidẽ ·

¶ Ab hoc Antiocho q̃ erat ſecũdus rex Syrie poſt Alexãdrum · oĩs ſeq̃ntes reges Syrie dicti ſunt Antiochi ·

¶ Reges Syrie · Antiochus ſother · Antiochus theos ·

Crates thebanus auri põdus proiecit in mare mallens ſumergere diuitias ꝙ ipſe ſummergi ab eis ·

Soſtratus pharꝝ in Alexãdria cõſtruxit in mari · Pharus eſt turris maxia paſſus 20 · hñs fundata in mari ſup · 4 · cãcros vitreos · Vnũ de · 7 · mirabilibus mũdi ·

Criſippus phs h̃ dixit ꝙ ſtultus nulla re ſcit vti et g̃ ei nulla re opus eſt ⁊c̃ ·

Archeſios phus floret ·

Eraſiſtratus medicus et conſul clarus habet̃ ·

¶ Iſte Sempronius aduerſū Picētes bellauit et terra tremuit q̄ſi ſāguinē fundēdū horreret accipere. Et pene om̄s ab vtraq; parte corruerūt pau cis romanis quaſi victorib⁹ exceptis.

¶ Hanibal ſenior pmū bellū punicū inchoauit. Qui ſemel et iterū ſuperatus a romanis tandē ab exercitu ſuo lapidib⁹ obrutus moritur. Infortūatus fuit.

¶ Iſte Gneus fraude circūuētus Hanibalis iter fectus ē ab eo. Q̄d Gaius ꝺuci⁹ vindicauit totū exercitū eius ꝯterēs eūq; in fugā ꝯuertit.

¶ Iſti duo dolētes de regu li captōe eū liberare vene rūt. ſ; nihil pfecerūt.

Sem pronius · Appius Claudi⁹ · Gneus Gaius · Actilius Regul⁹ · Emilius Fabius.

¶ Iſte Appius Syracuſanos et Penos facil lime ſupauit et mulctā impoſuit. Hic viā appiā ſtrauit et aq̄s claudias induxit.

¶ Iſte Regul⁹ pmū totus victorioſus tres reges vicit et 73 ciuitates ſbegit. ſerpētē maximū 115 pedū extinxit. Tandē cum nimis rigidus eēt ꝯ tra hoſtes nolens pacē dare niſi ſb magno tri buto ipſi pene deſperati ꝯgreſſi ſunt cū eo et ꝯtrito exercitu ceperūt eum. Et tn̄ adhuc li benter pacē hūiſſent. ſ; vir fidelisſimus maluit mori in ma gnis penis q̄ ꝑnicioſā pacē dare. Eius laudes Aug. valde extollit. Narrat Valerius li. 4. q̄ ab aratro accerſiebātur vt ꝯſules fierēt. Vn̄ refert Atiliū quē ſemen aſpergentē viderāt. qui miſſi erāt a ſenatu ad eū accerſiendū et ad im periū populi ſuſcipiendū. Sed ille ruſtico opere attrite ma nus ſalutē publicā ſtabilierūt et ingentes hoſtiū copias poſ ſederūt. Quiq; more antiquū boū iugum rexerāt triūpha lis currus habenas retinuerūt. Nec fuit hijs robur eburneo ſceptro depoſito agrū ſerere ſtipē ab aratro repetere. Pa trie em̄ bona n̄ ſua vnuſq̄ſq; augere ꝯperabat. pauperq; in diuitē q̄ diues in paupere verſari malebat. Et hijs virtutibus olim romana indoles pollebat quare non immerito totius mundi monarchiam meruerunt.

¶ Iſte Euergetes totus victorioſus fuit. ſ; poſt vaſtatam Syriā et Syliciam et partē Aſie inter innūera ſpolia q̄ cepit etiā deos eorū quos Cābiſes i Perſas trāſuexerat reuex it. ideo Euergetes dr̄ q̄d re uectōem ſonat.

Ptolomeus Euergetes

Ptolomeus Philapator filius Euergetis annis 17.

¶ Iſte pugnuit ꝯtra duos frēs ſcz Seleucū et Antiochū magnū et ſuperauit deieciēs multa milia et tn̄ non ꝓſpa fuit. vide Ihero. ſup Dan.

4959.

Eliud genuit Eleazar vt; Math. 1.

Anno ante xpi natiuitatem · 216 · · 250 ·

¶ Iſte Onias zelo legis vel poci⁹ ex auaricia tri buta negauit Euergeti ꝓpter q̄d tota Iudea pe ne fuiſſ; periclitata. vt dicit Ioſephus q̄ eum in honoriū fuiſſe teſtat.

¶ Iſte magnas laudis ꝓrogatiuas h; Eccī. 50. Qui teplū in melius refor mauit et ciuitatem ꝓualuit āplificare et religioſus totaliter fuit.

Onias fili⁹ Sy monis iuſti.

Symon Onie filius.

¶ Ioſephus legatus populi iudayci ec imuto Onia irā regis mitigauit et ab eo ꝯſtitutus ē dux Iudee et finitimarū nationū. Hic hūit filiū ꝑuulū Hyrcanū noīe cui⁹ ſtupen dum ingeniū pater pulcre explorauit dando ſibi 300 iuga boū ſine loris vt araret et ſeminaret in deſerto. At puer non puerile conſilium excogitauit. Nam decem iuga occidit. carnes operarijs dedit et de pellibus retinacula fecit.

Antiochus Gallericus.

¶ Iſte erat filius Antiochi Theos de pma vxore Laodice q̄ virū ſuū veneno ex tinxit et Beronicē cum filijs ſuis occidit. ruſtūq; Gallericū filium ſuū ꝓ pre regnare fecit et ꝓpter hoc Euergetes hor ribiliter vaſtauit Syriā. Porro iſte Gallericus duos filios reliq̄t ſcz Seleucū et Antiochū magnū q̄ ābo regnauerūt.

Hanibal atrocissimus Penoꝝ · i · Affricanorū rex cū eſſet annoꝝ · 9 · iurauit patri ſuo an̄ aras ꝙ in odio romanoꝝ ſibi ſuccederet qd̓ fideliſſime impleuit infideliſſimꝰ ipſe · Nā romanos pene vſ in exterminiū deleuit · vrbem eciā ad ſolū vſq̄ deduxiſſꝫ ſi non diuinitus impeditus fuiſſet · nobiliū romanoꝝ tot vna vice pemit vt tres modios anuloꝝ e digitis eoꝝ extraheret Itē in flumine quodā de corporibꝫ romanorū quaſi pontē fecit vt exercitū ſuum trāſduceret · tādemq̄ a Scipione victus ſepeq̄ fugatus miſerabilr̄ ſe veneno pemit ·

Romani — **Lucacius conſul ·** — **Sempronius Valeriꝰ** — **Fuluius Illiricos vicit ·** — **Lucius · Gaius ·** — **Scipio flamminius ·**

Annꝰ pacis h̄ tp̄e fuit poſt pmū bellū punicū et q̄i ꝓ miraculo rp̄utatū ē · q: i · 440 āis nūꝙ pacē hūere romani ·

Poſtea q̄dā rōanos terruerūt q̄i ꝓphando eis mala ꝓxime ventura ab Hanibale ·

Bellū punicū · 2 qd̓ durauit an 17 ·

Iſte ꝑ multa bella et crebras victoias adoſtruxit Carthaginēſes vt pacē peterent quā eciā magnis pactis ꝯſecuti n̄ diu ſeruauerunt ·

Iſto tp̄e ꝯtra Faliſcos et Gallos varia ſorte bellatū eſt · Poſt q̄ per vnū tm̄ annū viſcea romana ſaguinē n̄ ſudarunt ·

Hoc tp̄e Hamilchar dux Carthaginenſis pater Hanibalis ab hyſpanis occiſus eſt

Hij ꝯſules robur totius ytalie ꝯgregātes hūere in exercitibꝫ ſuis · 800 · milia armatorum ꝓpter timorē Gallorū quos valde timebāt · Tandē Galli ꝯtriti ſūt ·

Scipio puꝰ occurrit Hanibali et ceſus ē pene ibi romanus exercitus · poſt Symphroniꝰ ſilr̄ ſuperatꝰ · deinde Flāminius occidit cum exercitu · 25 · miliū ·

Reges Egypti · — **Epiphanes filius Philopatoris** an · 24 ·

Cleopatra filia ātiochi magni erat vxor eius quā accepit dū eſſet ānoꝝ · 13 ·

Iſte moriente prē ſuo fuit puer · 5 · annoꝝ quare Antiochꝰ magnꝰ bellauit ꝯtra duces eius et tulit oīa de manu eius ꝓter Egyptū · Cum aūt eſſet · 7 · annorū deſpondit ei filiā ſuam in dolo: ꝯſētiente Epyphane filio ſuo · i · Antiocho nobili · Mortuo āt Antiocho magno filius eius ātiquū dolū ꝓſeq̄tur et iſtū ptholomeū Epyphanem occidit doloſe in conuiuio ſed tn̄ non obtinuit Egyptū · q: Egypcij fortiter reſiſtentes turpiter fugarunt eum ·

Coloſus corruit ꝓpter terremotū · fuit eniꝫ ymago erea fuſilr̄ · 126 · pedū ·
Plautus eloquens fuit ·
Titus liuius tragediaꝝ ſcriptor floridiſſimus · forte plures fuerunt ſic vocati ·

Anno mundi · 4984 · — 5003 ·

Linea xp̄i ·

Et nota ꝙ iudei ꝯtra ꝓmiſſione q̄ſi ꝯtinue affligebantr̄ ne in ydolatriā caderēt ſicut olim ſolebāt ·

Templū dn̄i in Egypto extruitr̄ ad inſtar Iheroſolimorum qd̓ ꝑmanſit vſ ad Veſpaſianū et tunc funditus diructū fuit ·

Anno ante xp̄i natiuitatem · 215 · — 190 ·

Ptholomeus phylopator iudeos vicit: occiſis · 60 · milibus armatoꝝ ·
Ihs ſirach librum eccāſticū edidit quem Panarethon vocāt · a pan qd̓ eſt totū et arethon virtus q̄ſi totus virtuoſus ·

Pontifices · — **Onias magnꝰ** — **Simō filius**

Plaga grādis ex aq̄ et igne vrbē q̄ſi ꝯſūpſit ·

Iſte Onias ꝓpter tyrannidē Antiochi fugit cū multis iudeis in Egyptū ſimulās ſe velle implere ꝓphecīā yſaye · 19 · videlicet edificādo tēplū ſꝫ in h̄ peccauit ſupſticioſe agendo · Rex āt Epyphanes gracioſe ſuſcepit eū tradēs ei terrā Heliopoleos et tēplū ibidē extruxit ·

Onie tenuit pōtificatū poſt fugā patris ſui ·

Reges Syrie · — **Seleucus ce** rannes · filius Gallecia occidit anno · 3 · — **Antiochus** magnus ·

Occiditr̄ tandē in tēplo Nanee ·

Nota ꝙ iſti duo frēs volētes vindicare ſāguinē patris ſui et auie q̄s interfecit Euergetes rex Egypti exercitū magnū duxit ꝯtra phylopatorē filiū Euergetis · ſꝫ an̄ ꝯgreſſuꝫ Seleucus moritr̄ et tūc Antiochꝰ ꝓſeq̄tur bellū et totū exercitū ꝑdidit vix aufugiēs ne caperetr̄ · Rurſuſq̄ ꝯgregās ꝑplm̄ venit ꝯtra Epyphanē filiū phylopatoris adhuc pueꝝ · 5 · ānoꝝ et habuit ſecū phylippū regem Macedonū et multos alios et obtinuit ꝯtra duces ptholomei · i · pueri p̄dcī · fugauitq̄ Scopā ducē eius et iudeā cum mltis aliis adq̄ſiuit ciuitatibꝫ et oīa grauauit adeo vt fugeret Et q: armis egiptū capere n̄ poterat doloſe deſpōdit Epiphani filiā ſuā Cleopatrā cogitās vt ſic q̄ſi amicus regnū intraret ad ſpoliādū · ſꝫ n̄ ꝓualuit q: res innotuit eis · Tandē cū p̄ſidiū Hanibali ferret ꝯtra rōanos ſupatus ē et tributariꝰ factus rōanis nihil poſt fortunij viſus ē hūiſſe · nā cū ſupiores ꝓuincias ꝑuagaret et in Perſidē veniſſꝫ deceptus a ſacerdotibꝫ tēplū Nanee intrauit cū paucis et ibidē miſerabilr̄ occiſus ē et mēbratī diuiſus · vtꝫ · 2 · Mach · j · Et reliq̄t · 2 · filios ſcꝫ · ſeleucū qui primo regnauit et Epiphanē · Hij ābo ſic peſſimi fuerūt ꝙ in eorū ꝯparacōne aliq̄d honeſtatis ipſe putabatr̄ habuiſſe ·

¶ Roma in merore. Tot em̄ fuerunt occiſi ꝙ reddidit vrbem pene reliquiſſent.

¶ Prouerbiū notabile Sapionis Affricani fuit romanos nō extolli in proſperis nec deijci in aduerſis. Itē nunꝙ̄ minus ſolus ſū ꝙ̄ cū ſolus ſū. nec minus ocioſus ſum ꝙ̄ cū ocioſus ſum

¶ Romani. — Paulus Emilius (Tuhere cius.) — Sapio affricanꝰ eo ꝙ Affricā vicit.

¶ Iſti ꝯgreſſi ſūt ꝯtra Hanibalē et ibi pene tota romanoꝝ ſpes periJt occiſis. xx. milibus. Et poſt ꝯtinue ſuperātur: vſ ad deſperatōem recuperāde ꝑtātis priſtine.

¶ Iſte glorioſiſſimꝰ adoleſcēs ānos natus. xx. q̄ſi ſecūdus Machabeꝰ miſerāte deo ſtatū romane reipublice iā ꝓlapſū ꝯtra ſpem in ſpē erexit. Hanibalē fugauit. ſuꝑauit Hyſpaniā. Affricā deuicit. Antiochū magnū in ſeruū redegit. Aſiā tributariā ꝯſtituit. Hic tātus ab ingrata patria exul moriť

¶ Therēcius comicus clarus habetur.

¶ Reges Egypti — Phylometor filius Epiphanis ex Cleopatra an. 35.

Hūc dū adhuc puer eſſ3 valde oppſſit Antiochꝰ nobiľ multis dolis et inſidijs. ſ3 romani miſerunt legatos q̄ mandātes Antiocho ne vltra infeſtus eſſ3 amicis eorū cām belli terminarunt. Marcus nāq3 publius circulū fecit in circuitu Antiochi dicēs. Senatus populuſq3 romanus ꝓ̄cipit tibi ne egrediaris de h̄ circulo donec rn̄deas. Vidēs ḡ impius ꝙ tyrannidem ꝯtinuare nō poſſet ait. Si ſic viſum ē ſenatui et ppľo romano recedēdum ē. Dimiſſa ḡ obſidione alexādrie furibūdꝰ ad ꝓcipuas iudeoꝝ reliq̄as diuertit vindicās in eos qđ non potuit in potētiores ſe. vt3 in li. Mach. j. et. z.

¶ Anno mundi. 5039.

Linea xp̄i. — Eleaſar — De hoc nihil ſcitur ꝙ cū alijs numeratur. vt pat3 Math. j.

Acies ignee videbāť in aere ſuper Jhrl'm diebus. 90. et ſequitur plaga. vt patet. z. Mach. 5.

Anno ante xp̄i natiuitatem. 165

Iaſon — Menelaus. — Alchimus. — Iſti. 3. ꝙuis de genē ſacerdotali fuerīnt nō tn̄ ſunt ponēdi i linea pōtificū ꝓpť ydolatriā et opa peſſima nec debite intrarūt vt3 i mľtis locis librorū Mach.

¶ Pontifices. — Onias ꝗuis. — Hic vir ſcūs fuit gratus deo et hoībꝰ. nedū bonis ſ3 etiā diſcolis. tandē iniuſte occiditur ab Andronico. vt patet. z. Mach. 4.

Reges Syrie.

¶ Iſte pauper homo groſſus ⁊ deſpectus indignꝰ honore regio peſſimus fuit ſicut pater eius et patꝝ regnauit. q2 frater eius regnū fraudulēter arripuit. Hic etiā Helyodorū miſit ad ſpoliandū tēplū qui bn̄ correptus vacuus redijt. vt3. z. Mach. 3. Nota ꝙ occaſione huius ſciſmatis multa mala oriūtur quouſq3 regnū Grecorū. i. Syrie per romanos in ꝓuinciam redactū fuit.

¶ Reges Syrie. — Seleucꝰ mercs filius Antiochi magni.

Bella ꝯtinua et plurima fuerũt adeo ꝙ tedet doctores tã gentiliũ ꝙ xpianorũ ea l' ad meõriã reuocare. In qbꝰ mirãda e ꝯſtãtia rõanorũ l' durícia q nulla tribulatio nullꝰ metus eos terrere potuit q aliqñ ſe ſbdidiſſent quãtulibꝫ potẽtiſſi mo regi. ſꝫ omnibꝰ ſe ſine intermiſſione opponẽtes varias fortũe mutatões expti ſũt. Amor nãqꝫ libtatis et appetitus laudis cũ obſuatõe nihilominꝰ hõeſtatis ſecularis diſtrictiſſima ita medullitus trãſfixit eos vt ꝓ hijs res et ſbam fili os et filias et tãdẽ vitã ipſã dare qi ꝓ nihilo ducerẽt imo patiſſimi fuerũt. Et ob h Machabei ꝯſiderabãt eoꝝ ſocietatẽ

Romani. — (Quintus Flamminius.) — (Marcus Catho.) — (Tyberiꝰ Gracus) Iſti hyſpaniã ex pugnauerũt bellis horridis.

Hic bellũ Macedonicũ ꝯfecit ſupatoqꝫ philippo rege pacẽ dedit. Et h ceſſat regnũ Ma cedonũ. vicit et Lacedemones et venditos rõanos collegit.

Hoꝝ tpe lex illa q̃ ab Appio tribu no lata fuerat ne q̃ mulier aliã ꝙ ſe mĩuncã auri hrẽt et ne diuerſi colo ris veſtimẽto nec vehiculo ꝑ vrbem vteretur abolita eſt.

Statiꝰ ceciliꝰ comediaꝝ ſcriptor.

Prouerbiũ notabile Sapionis Affricani fuit ſcꝫ rõanos ñ extolli. i. ſupbire in pſperis nec deijci in aduerſis. Idẽ Nunꝙ minꝰ ſolus ſũ ꝙ qñ ſolus ſũ. nec minꝰ ociõſus ꝙ cũ ociõſus ſũ

Reges Egypti. — (Euergetes. 28. ã fil. phy) lometoris.

Ariſtobolus iudeus paripateticus phs q̃ ad phylometorẽ explanationũ in Moyſen ſcripſit ꝯmẽtarios.

Hic fuit frater Cleopatre vxoris Alexandri regis Syrie de quo habetur. j. Mach. 10.

Iheruſalez deſtruitur et penitus de ſolatꝰ ab Antiocho Epyphane teplũ incẽdit. ſed paulatĩ per Iudã et frẽs eius reformat.

Anno mundi.

Septẽ Machabei cũ mrẽ fideliſſima martirisãt. 2. Mach. 7.
Eleaſarꝰ cũ mltis alijs glioſo martirio coronat. 2. Mach. 6

Linea xpi

Tẽplũ purgat a Iuda et fratribus eꝰ poſtꝙ tribꝰ ãnis ꝓphanatũ erat vtꝫ. j. Mach. 4. et. 2. Mach. 10.

Anno ante xpi natiuitatem. 161.

Hic Mathathias vir ſcũs et oĩ laude digniſſimꝰ paſſit in zelo ſuo pctõres ꝯfiſus ĩ dño deo Iſrl vtꝫ j. Mach. 2. Et hũit filios. 5. eiuſdẽ zeli. Verũ ipſe non erat pontifex. ſed tres filij eius.

Hic ẽ ille noĩatiſſimꝰ triũphator in Iſrl q̃ nec ſilem hũit añ ſe nec poſt. Eꝰ opa glioſa et magnifica vide in li. Machabeoꝝ. poſtea in bello ſtrenuo ſtãs cecidit ꝓ legibꝰ ſcis martirẽ ſe dño offerẽs. Et ſucceſſit ei fratr ſuꝰ Ionatas q̃ creuit in glia et fidelr ſtetit in teſtamto. tãdẽ do loſe occidit a triphone cũ 2. filijs ſuis.

Põtifices. — (Matathias) — (Iudas machabeus) ã. 7. 19. (Ionatas ã.)

Hic Antiochꝰ dcũs Epyphanes. i. nobilis a capite vſqꝫ ad pedes intus et foris totus nequã fuit et ob h figura anti xpi dr. h martires plures fecit crudeliſſime. Doloſe Egyptũ intrare diſpoſuit ſicut pater eius ſꝫ non pfecit qr rõani poſuerunt frenũ in naribꝰ ſuis. Tandẽ fine manibꝰ cũ mutili pñia ꝯtritus eſt. Eius opera peſſima et quõ obſes fue rit rome et q̃liter ꝓphia Dañ. ſit ꝯpleta ĩ eo vide in li. Mach. et doctoribꝫ ſup Dañ.

Reges Syrie. — (Antiochus) epyphanes filius Antiochi magni. — (Antiochus.) eupator filius Epyphanis

Heliodorus intrauit tẽplũ ad ſpoliandũ erarium. vtꝫ. 2. Mach. 3. ſꝫ diuinitus paſſus vix ad vitã rediit orãte ꝓ eo Onia.

Iſte adhuc adoleſcẽs hũit tutorẽ Lyſiã et cũ glorioſũ exercitũ ꝯtra iudeos duxiſſꝫ non longe poſt ãbo a ſuis occiſi ſũt ꝓpter timorẽ Demetrij filij Seleuci. vtꝫ. j. Mach. 7.

Reges Syrie. — (Demetrius.) ſother filius ſeleuci.

Iſte tãꝙ verus heres intra uit regnũ ſyrie et occiſo Eupatorẽ ſep iudeis infeſtꝰ fuit. Tãdẽ pugna inita ꝯtra Alexãdꝝ filiũ eupatoris occubuit.

Corinthus deleti ...

¶ Scipio nauta prudētiſſim⁹ rōanoꝝ inter cetera duo valde notabilia dedit ɔſilia memorie digna· pͥmo ne Cartago deleretur q̄tenus occaſione extrinſecā belli interna ɔcordia ꝛ fortitudo ꝑpetua ꝓpter ɔtinuū exercitiū apud rōanos perſeuerarēt/ ſcd̄o ne in vrbe ali q̄ modo theatrū ɔſtrueret᷑· q꞉ inimiciſſimū hoc eſſe dixit bellatori populo ad nutriendaꝫ deſidiam laſciuieqꝫ commentū· q̄ꝫ ſapienter h̄ ɔſuluerit ſeq̄ntia tēpora declararunt· Vide Aug· j· de ciui· dei· et Oroſiuꝫ li· ꝯ· Mirabile remediū vicioꝝ· Iſte eciā fuit dn̄s iuuenis ſcipio conſobrin⁹ magni ſcipionis affricani et fecit eciam indicibilia· ſed poſtea interfectus fuit in bello ſociali Graccū ſoceri ſui·

¶ Tēpore hoꝝ ɔſulū magnū bellum macedonicū fuit in q̄ pͥmo rōani ſuccubuerūt· deinde iteꝝ conflictū eſt et pari clade vtriuſ partis in hybno id ē hyeme diſceſſura eſt· tercio Lucius regem vicit q̄ poſtea apud Albā in cuſtodia defecit Et filius eius tenior didicit opus manuale rome ob tolerādā inopiā·

Publius Licinius Lōgin⁹ | Lucius Emilius Paulus | Lucius Lucinius Aulus | Lucius Ceſorin⁹ Marcus

¶ Hoc tēpore Celtiberi rōanos terruerunt et ſcipio publius in Affricā iuit ibiqꝫ multas gentiū ſtrages dedit· Sergius aūt Galba a luſitanis victus amiſſo exercitu vix aufugit·

¶ Anno ab vrbe cōdita· 602· inchoatū ē 3· bellū punicū tēpore hoꝝ conſulū et finitū anno· ꝯ·

¶ Cartago illa nobiliſſima metropolis Affrice delet᷑ a ſcipione et conſulibꝯ Arſit per· 17· dies continuos miſeꝝ ſpectaculū· multi vēditi ſūt· multi ſe flāmis tradiderūt

¶ Corinth⁹ ſimiliter vaſtat᷑ eodē āno a rōanis q̄ opulentiſſima fuit toti orbi nota

Ptholomeus ſoter ā· 17·

Hic regnauit ānis· 30· cui⁹ tēpore Cycero Varroqꝫ naſcuntur·

¶ Reges Egypti q̄ per hāc lineā ɔtinuant᷑ ſēper habuerunt ſocietatē cum rōanis et tādiu regnabāt q̄ꝫdiu fidelitatē ipſis ſeruabāt Et nota q̄ nulla alia cā fuit q̄ ſic creuit ptās rōanorū ſuper alios niſi virtutes q̄ exuberāter in eis micabāt et ꝑpue iuſticia quā ſūme colebant· Et q̄ꝫdiu huiuerunt modeſtiā et dilexerunt iuſticiā inuicti ſēp vbiqꝫ māſerunt· Corrupti vero vbiqꝫ faciliter deuicti legunt᷑· In q̄dam reuelacōe diuinitus facta btē Brigitte h̄etur q̄ dn̄s deus teſtioniū perhibet ipſis antiq̄oribꝰ rōanis q̄ nuſq̄ hoīes in mūdo ex puris naturalibꝯ iuſtius et rōnabilius vixerunt· Qualia autē luminaria ex eis tēpore fidei xp̄iane reſplenduerunt in ſeq̄ntibus patebit·

¶ Anno mundi· 5059· 5089·

¶ Linea xp̄i· Mathan filius Sadoch genuit Jacob Math· j·

Anno ante xp̄i natiuitatem· 1152 ·180·

Iſte Symon vir prudentiſſimus ab adoleſcentia ſua vſ in ſenium optime conuerſatus ſemper victorioſus· tandem nequiter occidit᷑ a genere ſuo· vtꝫ· j· Mach· vlti·

¶ Pontifices· Simō an· 8· filius Mathathye· Johēs ā· 26· Hyrcanus filius ſymonis·

Hic p̄fuit ānis· 26· vel· 33· ꝓbꝰ religioſus et ſtrenu⁹ dux ptholomeū ſoceꝝ ſuū fugauit ſamariā captā ſolo eq̄uit· Tandē rebꝯ optime adminiſtratis mortē viciā ſentiēs cū· 5· filios h̄rēt quoꝝ nullus ad regimē ꝑpl'i valeret vxorē ſuā diſertiſſimā iudeis p̄fecit et filijs· Veꝝ nil pietatis in filijs fuit·

¶ Iſte Alexander ſēper gracioſus iudeis fuit et apparet eum meliorē fuiſſe inter om̄s reges Syrie de q̄bus pauca virtuoſa aut nulla referuntur· Hic Cleopatrā filiam regis Egypti accepit in vxorē· veꝝ rex Egypti iniq̄ egit ɔtra eū ꝓpter q̄d rex Arabū timēs ipſū: Alexādrū decollauit· vt patet· j· Macha· 10· et· 11·

¶ Reges Syrie· Alexāder filius Epyphanis· Antiochus adoleſcēs fi· Alexādri· Triphon ꝓditor·

¶ Iſte adhuc puer ſuadēte Triphone aliq̄d molitus ē ꝓ recupēatōe regni h̄ paꝝ ꝓfecit iux illud· Semē impiorū peribit· q꞉ ſtatī ab eo occidit᷑· Triphon aūt cū peſſime ſe in oibꝯ gereret oīs exercit⁹ eū dereliq̄t· factuſqꝫ ꝓfugus nullibi tutū repperit locū·

¶ Reges Syrie· Demetri⁹ filius Demetrij· Antiochus filius Demetrij·

Iſte ɔfortatus Triphonē pſecutus eſt et fugauit eū Et pͥmo iudeis benign⁹ fuit· h̄ poſtq̄ p̄ualuit fecit ſicut p̄rēs ſui· h̄ non impune· vtꝫ· j· Mach· vltimo·

¶ Iſte Demetri⁹ ſatis creuit breui tp̄e ꝓpter regeꝫ egipti q̄ alienauit ſe ab alexādro et fauebat ſibi· Et q꞉ ābꝯ ſtatī ſūt mortui poſt diſſenſiōem· ideo q̄euit terra pauliſper in ɔſpcū Demetrij· Tandē capit᷑ a rege Perſidis et incarceratur·

Bella ſocialia oriūtur quorū h̄ prima cā ſiue origo fuit Gracus notatus a nobilibus re ſpit cām q̄rere 9tra eos Et q: ſolus nil potuit 9tra eos cōem pplm mitebat ad ſe trahere dicēs q agri derent diuidi eq̄liter et etiā pecunie zc· Et ob h̄ tumultus ſuſcitat in quo ipſe occaſus eſt et multa mala ſecuta ſunt· Vide oroſiū

Roma m̄· — Seruius Fuluio· Flaccus Quinto· — Lucius Metellus· Celius· q̄ntus· titus — Romanus· Fabius· Q̄ntus· Marci· — Scipio· Naſica· — Publius Lucius· calfurnius

Hoc tpe rex Numidiarū valde rōanos attriuit ſz ipſe tandē ſupat̄ ē ita tūc rōna igenuitas defecit vt dicēt

Hor̄ tpe puer ex ācilla naſcit̄ q̄drupes· q̄drimanus· oculis q̄tuor· Ethna mōs igne⁹ flāmas euomuit horribiliter et loca vicina vaſtauit Scipio Numanciā deleuit·

His p̄ſidētib⁹ iuſſa ē cartago reſtitui et rōanorū famul̄ repleta ē Et in vrbe inteſtinū bellū 9uertit̄ atrociſſime·

Iſte Fabius cū puo pplo regem Armenie ſupauit Et merſi ſunt· 180· milia armatorum in Rodano·

O vrbē venalē q matureperitura ſi emptorē inuenerit q̄ſi diceret fides interijt·

Cinna⁹ deleuit Gallos q̄ ſb radice alpiū ſiti fuerūt

Reges Egypti· — Ptolomeus Alexander· — Ptolomeus Cleopatre fili· — Ptolomeus Dyoniſius·

Iſte regnauit ānis 10· Eius tpe poeta Lucrecius naſcit̄ q̄ poſtea ſeſe amatorio furore interfecit

Hic regnauit annis· 8· ſb q̄ Saluſtius hiſtoriographus naſcitur·

Iſte regnauit ānis· 30 · ſb eodē tempore Virgilius et Oracius poete naſcūtur·

Mitridates rex pōti et armenie p ānos· 90· geſſit atrociſſima bella 9tra rōanos imodico ſāguine fuſo ſepe victor· ſepe vict⁹· tandē ppios filios pemit· hauſtoq3 veneno vxores pelices ac filias ſecū extinxit Hic miſerabiliter perijt q̄ infinitos pemit· h̄ vt oroſi⁹ teſtat̄ maximū nob argumētū ſue ſiue reliq̄t· Cū em oim ſupſticioſiſſim⁹ fuerit in fine expertus ē q falſos deos coluerit· Sic n̄ agit nobiſcū deus noſter cui ſi fidel̄r ſeruim⁹ nequaq mala morte perire nos ſinit· Vide pulcre li· 6·

Anno mundi· 5109·

Linea xpi· — Regnū Iudee reſtituitur quod interruptū fuit ānis 475 · a tēpore Zedechie vſq ad Ariſtobolū ·

Anno ante xpi natiuitatē · 60 ·

Seruile bellū i Sicilia vbi 9ſpirarūt· 70· milia ſuor̄· Huiōi bella periculoſiora ſunt ceteris q: crudeliora nec curat de patria ſalute·

Peſtilencia maxima fuit in Affrica: perierunt vltra mille milia·

Pōtifices — Ariſtobolus primus rex et ſacerdos· — Alexander vel Ianneus·

Iſte vno tm̄ anno pfuit et dyadema ſibi ipoſuit nec fuit 9tētus de teſtamēto patris ideo mrēm cū filijs incarcerauit ppter q̄d miſerabiliter perijt cū frē ſuo Antigono q̄ eū iuuit zc· Vide magiſtr̄ in hyſtorijs·

Hic pfuit ānis· 27· vel· 28· et totus tyrānus fuit q̄uis p̄mū modeſtus appareret· Off̄ cū em fecit notū qual̄ intus fuerat· Frēm occidit· et in· 12· ānis circiter· 50· milia ſeniorū interfecit q̄ facinora eius deteſtabantur Tandē moriturus duos filios reliq̄t· ſ· Hyrcanū et Ariſtobolū· Vex̄ vxorē regnare 9ſtituit· q: grām populi habuit·

Antigonus frater regis: inuidia regine occidit̄ vbi dicit Joſephus q certū documētū prebuit: oēm temuolentiā iuſq3 nature cerminacōibꝰ cedere· nullāq3 optimar̄ rerum affectōem tantū valere vt inuidie ꝑpetuo poſſit obſiſtere·

Hic cū exercitū ducētor̄ militū hrēt et hyſtriones cū ſcortis plures ſe immiſceret facile a rege Spartonor̄ oppſſus interijt

Hic a romanis ſuperatus eſt et ceſſauit regnū Grecor̄ · i · Syrie quod ſtetit annis· 183·

Reges Syrie· — Antiochus· Emiſcenus· — Philippus vltimus rex Syrie·

¶ Bella inteſtina externaq; circa hec tpa intantū ꝑualuerūt vt ꝓ magno miro habitū eſt ꝙ ſtatus rōane reipublice penitus ñ perierit. Vñ patz ꝙ nl potuerit bellicus labor ad pacē ꝓcurandā niſi a ſummo deo magnū illud donū largiatur. non a falſ dijs qbus tota roma vltra mille ānos ſeruiuit. Vide Oroſiū ad longū de hijs bellis.

¶ Bella ciuilia incipiūt q̄ ꝯtinuata fuerūt per ānos. 90. Et adeo attrita fuit vrbs vt necāuo regimē ipſius mutaretur lz ad multos ānos optīe rexiſſent ꝯſules. Infelix prorſus ꝯditio mūdani ſtatus q̄ nunq̄ in delicijs durare potuit et gloria q̄uis h̄ ſummo ſtudio q̄rat. Quāte demētie eſt hoc ſēper ſudore ac ſāguine q̄rere quod cū ceptū fuerit: nullo pacto retineri p̄t. prudētiſſima illa roma hoc non potuit et tu valeb̄? Chriſtū ſeq̄re ne pereat labor tuus zc.

Gaius. Quintus. Sapio. — Maulius. — Julius. Lucius. Marcus — cesar poſt fc̄us ē.

Tpe hoꝝ teutonici et Germani et Cymbri adunati ſunt ꝯtra q̄s rōani ꝑliarīt. ſepe victi. tandē eos ſuparūt ſb tiliter et deleti fuerunt. 160. milia et innūerabiles ſeipſos occiderunt. Et ſtatī poſt iteꝝ inteſtinū bellū rome fuit q̄d Marius ꝯſul ſedauit.

Hoc tpe m̄lta ꝓdigia inſolita terruerunt rōanos. Et ſtatim poſt in diuerſ ꝓuincijs deletus eſt rōanoꝝ exercitus ita vt ſaga. i. veſte meroris induerūt.

Sylla. Marius. Gaius. — Iſti duo ꝯſules contra ſe inuicē bellantes primū ciuile bellū inchoarunt cui⁹ occaſionē et ꝓgreſſuz miſerabilē oroſius ꝓſeq̄tur totq; occiſi ſunt vt ſille dicerent: r. Cū q̄bo tandē viuturi ſum⁹. in bello armatos. in pace inermes occidim⁹. Extūc ꝓſcriptio iſtituta eſt

Pōpeius. Marcell⁹. — Iſti duo ꝯ̄ſentiētes ſil̄ reſtiterūt Julio et ob h̄ ſecūdū belluz ciuile ortū ānis. 9. durās in quo totū mundū ꝯcutiūſ ſe ꝯtra ſe breuiter dixerūt Tādem Pōpeius ſupat̄ capiteq; plexus paulatī miteſcit O grā de ſpectaculū q̄ diſpar exitus tāti viri.

Parro marcus doctiſſimus q̄ tam multa legit vt aliq̄d ei ſcribere vacaſſe miremur. Tam multa ſcripſit quāta vix aliq̄s legere poſſit. vt dicit Therencius.

Cycero marcus tullius maximus rethor claruit conſul glorioſus extitit. ſ ſedicioſe occiditur.

Pōpeius ſēper victorioſus. 22. reges ſbegit. tandē poſtq̄ tēpluz ꝓphanaſſet nunq̄ poſtea dicitur pugnaſſe q̄n vinceretur. Sil̄r non longe poſt Craſſus p̄ſes Syrie tēplum etiā auſus eſt ſpoliare. q̄d pompeius nō fecit et ob hoc auro in os eius fuſo interijt. Sic pereāt inimicī tui dn̄e. Multa exēpla de hijs inueniūtur q̄ non timent diuina et cleꝝ dehoneſtare ꝙ iuxta vulgare dictū mala morte ſolent perīre. Hoc aperte etiā ꝓbauit Moyſes Deutero. 33. Percute dorſa inimicoꝝ eius. ſ. Leui et q̄ oderunt eū non ꝯſurgāt.

¶ Anno mundi. 5129.

¶ Linea xp̄i. — Jacob — pater Joſeph naturalis ſ Hely pater eius legalis fuit. hūc Mathe⁹: illū Lucas ꝯmemorat

.66 — .56 — Anno ante xp̄i natiuitatem (printed upside down)

Hec p̄fuit ānis. 9. et fecit tyrannides plures lz pr⁹ ſil̄ata ſcitate religioſa famaētur et Hyrcanū in ſacerdotē ꝓmouit et vt poſt ſe regnaret iſtituit. Hec in linea pōtificū point̄ ꝓpter ſupputacōez ānorū ꝙ officiū pōtificale exerceret q̄d ñ licuit

¶ Pontifices iudeoꝝ. — Alexādra vx — or Alexādri. — filius Alexādri. — Hyrcan⁹ ā 33

¶ Iſte Hyrcan⁹ mortua mrē in regno ſucceſſit in quo modicū ꝓſperitatis hūit ꝓpter ꝑ̄ualitates populi. nā ſtatī a mrē ſupatus ē. et poſt iteꝝ reſtitutus auxilio Arabū. Tādē fc̄us tributari⁹ rōanis in pace aliquāto tēpore regnauit ſed ñ noīe regis Nouiſſime miſerabil̄r obijt deceptus fraude parthoꝝ q̄s Antigon⁹ ꝯtra eū duxit. Vide plene magiſtꝝ de hijs.

Hereſis phariſeoꝝ circa hec tpa orit̄. Et nota ꝙ tres erant ſecte in Judea. ſ. phariſei. ſaducei. et Eſſey. Hij oīs a cōi vita reliquoꝝ iudeoꝝ diſtincti: multis erroribꝫ implicati ꝓpter aſperitatē vite ſactiores ſe alijs dixerūt Vide magiſtꝝ in hyſtoris circa baptiſmū Johis. Itē adhuc due ſecte a q̄buſdā aſſerunt̄. ſ. Arbonei et Genuſte

Fymbria Iliū vaſtat. i. Troyā āntiquā mrēm rōanoꝝ ſ filia ſtatī eam reſtaurauit.

Cathylina famoſus tyrānus ꝯiurat ꝯtra patriā.

Virgilius excellētiſſim⁹ poetaꝝ clarus h̄etur et mira fecit.

Oracius flaccus ſatiricus.

Saluſtius criſpus hyſtoricus.

Plotinus primo rome latinā rethoricā docuit.

Poſſodonius ſtoycus.

Hecaton ſtoycus q̄ dixit. Oīne honeſtū in arduo eſt. Si vis amari ama. Queris q̄d ꝑfecerim: amicus mihi eē cepi.

Rome nūerati ſūt. 9. milia. 63. milia hoīz oīs incole ciuitatis

Liberaria. 900. miliū libroꝝ ꝯburitur in Egypto. vñ patet quāta fuit antiquitus diligentia in libris colligendis.

Secte pharizey saducey Essey

Tres ſoles in celo apparuerunt verſus orientē qui paulatim in vnum corpus ſolare redacti ſunt. Grande ſpectaculuȝ grandia prefiguravit quaſi Aſia Affrica et Europa ſub vna monarchia ſtatim coniungi deberent. Item ꝙ dominiū Lucij Anthonij et Marci Anthonij in vnum rediret. Sed pociꝰ noticia vnius et trini dei toti orbi futura iminebat.

Ceſares.

(Gaius Iulius an. 5. ce-) ſar Ab hoc ceteri dicitur ceſares.

Impatores. (Octauia nꝰ ā. 57 m̄. 6. di.) Auguſtus. 10.

Iſte iulius tāte fuit actiuitatis vt mens illius et manus ad impoſſibilia ferme ſuffecerunt. 52. vicibꝰ pugnauit ſolus Marcū Marcellum ſupgreſſus q̄ triceſies nouies fert̄ pugnaſſe. Hic Pompeio ac ceteris nobiliſſimis romanis occiſis imperiū arripuit Tandē anno. 5. imperij ſui conſpiratione Bruti ac Caſſij dolo occiditur ipſe domitor orbꝭ.

Iſte octauianus nepos iulij cū eēt adhuc adoleſcens imperiū ſuſpit iuuentutē ſuaȝ virilibꝰ actibꝰ decorauit. q̄nqȝ milia bella geſſit. et breuiter totū mundū poſt multa bella in vnaȝ tandē monarchiā redegit. Hic eſt ille vnicus q̄ ſecundū non habuit ſub quo ſtiuit orbꝭ terraȝ ac ꝓmpte obediunt agente hoc diuina ꝓuidētia vt xp̄i natiuitatē tp̄al pax illuſtraret. Hic gloriat̄ ſe orbem marmoreā reliq̄ſſe quam latericiā ipſe inuenit. Fuit pulcerrimus corpore. ingenio ſbtiliſſimus. fortunatiſſimus in omnibꝰ. ſed vitio carnis n̄ caruit Ipſe eſt q̄ deſcribi fecit totū mundū. vt dicit̄ Lu. 2. cuius. 52. anno natus eſt xp̄s dn̄s ſaluator mūdi q̄ pacē eternā ſuis largit̄ dilectoribꝫ.

(Cleopatra ā. 20)

Huic iulius egypti regnū dedit monens vt magis amiciciā romanā ꝙ arma experiri ſtuderet Tercio autē anno huius Cleopatre iulius ſumpſit imperiū. et ſic finitur hic calculus latinoȝ per hanc lineam deſcendētiuȝ ad xp̄m. Et ſeq̄tur ſupputatio annoȝ per lineam romanoȝ.

Cathō noīatiſſimꝰ vidēs ceſarē triūphare cui ipſe n̄ fauebat apud Vticā ſeipm̄ occidit iuxta illud. Mauult catho mori ꝙ derogeț vrbꝭ honori Sed ꝓpter hoc hm̄ Aug. non excuſat̄ a pctō.

Hos loq̄tur arati. In breui magis deficient hoīes ꝙ iumēta vel vt q̄dam libri hn̄t frumēta.

Sceptrū de iuda aufert̄ et dux de femore eius. q̄r in ꝓximo ſciſſoꝝ vēturus eſt iuxta ꝓphetiā iacob.

Anno mundi. 5159.

Iudea tributaria fit romanis ꝓpter puaricatē duoꝝ fratrū ſcȝ Ariſtoboli et Hyrcani Vterqȝ eīm inuidētie cā ſubiecit ſe romanis vt regnare poſſꝫ.

Linea xp̄i.

(Ioſeph circa hec tēpora) naſcit̄. poſt ſpōſus marie

Anno ante xp̄i natiuitatē. 08.

Iſte Antigonus filius Ariſtoboli vbiqȝ inimicitr egit nec rōanis obediuit magnā plagam terris intulit vt Hyrcano expulſo regnare poſſꝫ. Regi eīm Parthoruȝ ꝓmiſit talenta mille et virgines quingentas vt ſe iuuaret Liſania nepote ſuo id ꝓcurante. Et ſic Hyrcanus eiectus eſt Faſelus occiſus et Herodes fugatus. Sed cū Herodes romā veniſſet et ſenatui cūcta narraſſet Auguſtus euȝ regem iudee creauit: mittēs cum eo exercitū qui ihr̄l̄m ceperūt et Antigonū captū duxerūt ad Anthoniū qui eū ſecuri percuſſit. Et Herodes ꝯfirmatus eſt in regno. Ceſſauitqȝ ſceptrū de iuda ſicut predixit iacob.

(Antigonꝰ)

Scipio ſeipm̄ iugulauit. Iuba rex iugulari ſe fecit.
Petreius gladio ſe ꝑfodit et multi alij de nobiliſſimis romanoȝ. qui noluerūt iulio ſubdi aut timuerūt ab eo occidi ſicut plurēs iā occiderat
Tytus liuius hyſtoricus Marcus callidius orator.
Dyodorus ſcriptor hyſtorie Grece. Ouidius naſo.
Gaius Saluſtius. Cornelius hyſtoricus.
Marcus varro hic ait. Nihil magnificū docebit q̄ a ſe nihil didicit.

Lugdunum conditur a Munacio platorcoratore qui fuit diſcipulus Ciceronis
Cornelius gallus.
Meſſala poeta. Et mlti alij hijs fuere tp̄ibꝰ.

Sibilla tiburtina clara habetur que de xpo pphauit. Et auguſto rñdit ne ſe deū iuxta ſtulticiam paganoꝝ putaret. Et oñdit illi virginem pulcerrimã in celo tenentẽ puerũ in brachijs. et ait. Hic puer maior te ẽ: ipſum adora.

Monarchia romanorũ omniũ maxima circa hec tẽpora incepit. Cum eñ vt teſtatur Jhero. et alij ſacti doctores per totũ orbem in diuerſis puincijs bella pulluſarent ſbito cũctis mirãtibus pacata ſunt et romano principi colla ſũmiſerunt. vt aperte dñs deus hominibꝰ oñderet ꝙ illam vlẽm pacẽ non bellicus labor ſed ipſe donaſſet. Sẽper vno finito bello aliud ſucceſſit aut plura. peiorq3 ſciſſura ſeqbatur. ſed xpi natiuitate ppinquante vrbs qeuit et orb.

Reges Judee.

Herodes aſcalonita ã. 37.

Iſte Herodes ydumeus primus rex alienigena apud iudeos fuit. Eius hyſtoriã magiſter diligenter pſeqtur. Et refert eum fuiſſe virũ ſtrenuũ et fide dignũ et in omnibus notabilẽ ſe habuit. gratus valde romãis et populis qui pacẽ amabãt. Multa etiã operã memorabilia fecit. Rex in ſenectute ſua cũ nimis vellet placere romãis et audiſſet de ortu xpi timens pelli e regno tanꝙ alienigena miſerabilr̃ defecit ſenſu et antiqua pbitate amiſſa innocẽtes occidit et plures de filijs ſuis. Tandẽ omnibus odioſus morbo inualeſcente flebili morte deſtituitur.

Maria naſcit̃ anno añ xpi natiuitatem. 16. vel circa.

Hyſtoria euangelica omnium ſcripturarum ſanctiſſima hic texitur.

Anno mundi. 5179.

5199.

Linea xpi.

20.

Anno ante xpi natiuitatẽ .1.

Anteꝙ ꝯuenirẽt inuẽta eſt in vtero habens de ſpiritu ſancto hoc autem

dixit yſayas propheta.

Joſeph ſponſus

Maria mr̃ xpi.

Zacharias et Elyſabeth fuerunt ambo ſancte vite qui fuerunt parentes ſancti Johannis baptiſte.

Joachym et Anna clarẽt ſãctitate vite ꝗ poſt ſingularẽ grã meruerũt pcreare florẽ totius felicitatis Mariã omniũ creaturaꝝ excellẽtiſſimã que deum nobis genuit.

Burgũdiones orti ſunt gens ſemper valida ſic dcã. ꝗ. ſup renum fluuium burgos plures habent.

Anno mũdi. 5199. ipſe eſt primus ante xpi natiuitatẽ cũ iã eſſet deſpõſata maria Joſeph miſſus eſt ãgelus gabriel a prẽ luminũ deo totius ꝯſolacõis ad ipſã vt annũciaret ei ꝙ veniret plenitudo tpis p recõciliatõe hũani generis et ꝙ per ipſã dei filius hũc mundũ intrare vellet. Hoc igit̃ oĩm ſecretorum ſecretiſſimũ. mirabiliũ mirabiliſſimũ. ſalubriũ ſaluberrimũ. deſiderabiliũ deſiderabiliſſimũ miſterioꝝ pfũdiſſimũ circa hec tẽpora diu expectata adimpletũ eſt. vt deus homo fieret. Quis audiuit vnꝙ taliter? O ſi ſapiat iſtud in palato mentis nrẽ. Vide deuotiſſimã hyſtoriã Luce. j.

Marcus agrippa gener Octauiani ſupra renum ciuitatẽ agrippinam condidit: que poſt dicta eſt Colonia.

Johannes baptiſta naſcitur quo nemo maior inter natos mulierum.

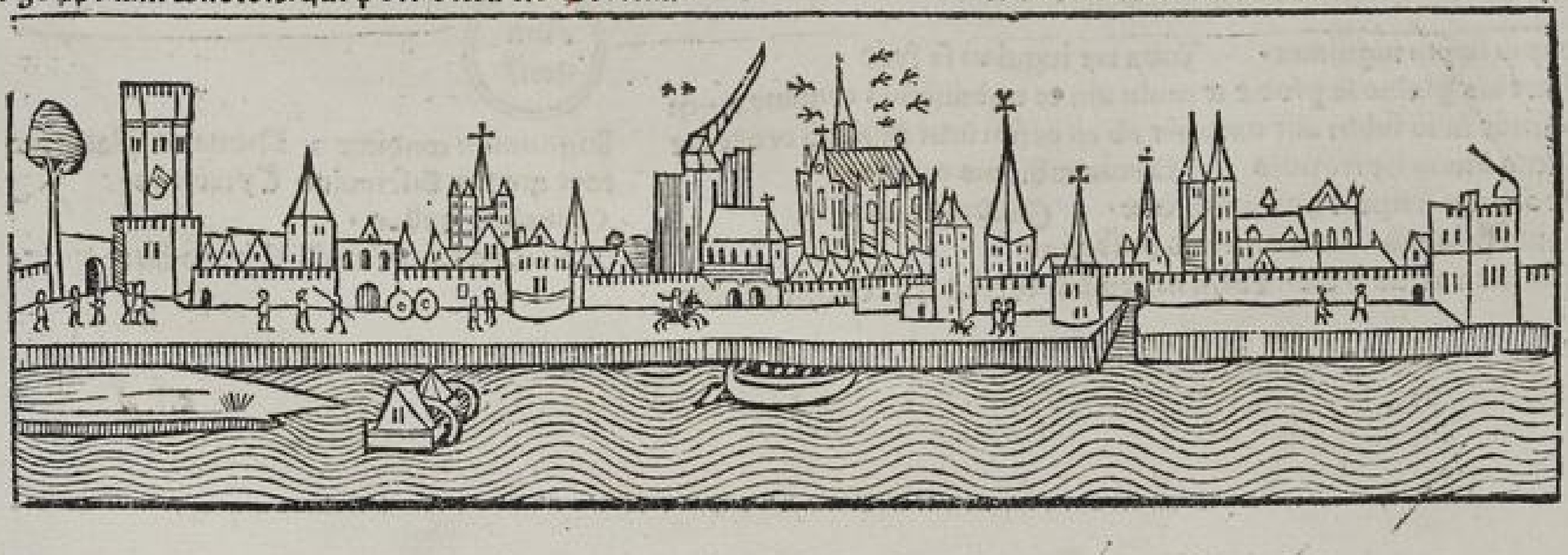

¶ Roma in flore. Et nūerati ſūt ciues eius et deſcripti nonageſies trecētena milia et .8. milia. ¶ Mūdus deſcribit̄ vni uerſus de mādato Auguſti qđ miſterio n̄ caruit. q2 ille naſcit̄ in mūdo q̄ electos ſuos aſcribere venit in eternitate. vt dic̄ Greg.
¶ Valerius maximus fuit hoc tēpore vir magne fame.

Imperatores romani per hāc lineam ↄtinuātur q̄ oīs auguſti dicūtur ꝓpter ſingularē huius auguſti excellentiā. Juſtū equidē eſt vt ille omnibus nomē tribuat q̄ cūctis viuendi formā ⁊ regendi normā ↄſtituit. Tāta ſiquidē in eo ꝓbitas ac ſtrenuitas emicuit vt vix credibile ſit ꝙ vnq̄ deſtituta natura hūani diſcurſus talē edere potuerit. q̄đ vltra ꝯ xp̄m cū benedcā mrē ſua videre meruit q̄ſi ipſe primicerius extiterit vocatōis gentiū ꝛc̄. nec vnq̄ poſt hec dn̄s vocari voluit. Arā ei prim⁹ extruxit. hūilitatis. clemēcie. ciuilitatis. pacie. diſcipline ꝛc̄. q̄ rariſſime in tāta ſublimitate ↄueniūt exēplar ipſe fuit. Bellū non niſi coactus accepit. Ait eni̅. Magnū eſt diſpendiū aureo hamo piſces capere. q2 hami pditi dāno nulla p̄t captura piſcium ↄparari. Detrahentibus ſibi ait. In libera ciuitate libertas decet eſſe linguas. Milites ociari nequaq̄ aut deliciari pmittebat quoꝝ ꝓfeſſio inſtituta eſt ad laborē.

¶ Procuratores Judee.

Archelaus an. 9 filius Herodis. Sub eo dn̄s redijt ex Egypto.

Compomius.

Marcus

Hic loco Archelai ſubſtitutus eſt.

Sub iſto moritur Salome ſoror Herodis

Hic incipit ſexta etas mūdi durās vſq; ad finale iudiciū hūs ā nos quot noiūt de⁹

¶ Chriſtus naſcitur. 5200.

Xp̄o dn̄s ex maria v̄gine naſcit̄ anno mūdi. 5199. completo.

¶ Linea xp̄i.

¶ Anno domini. j.

Vltima cumei venit iam carminis etas
Magnus ab integro ſeculorū naſcitur ordo.
Jam noua ꝓgenies celo dimittitur alto
Jam redit et virgo. redeunt ſaturnea regna
Tu modo naſcenti puero: quo ferrea p̄mum
Deſinet: et toto ſurget gens aurea mundo
Caſta faue lucina. Tuus iā regnat apollo

¶ Natus eſt circa hec tēpora dn̄s noſter ih̄s xp̄s de virgine pura nouo ordine ſcḋm ꝓphetica ꝓmiſſa. Et hec eſt plenitudo tēporis de quo apl's dicit q̄n miſit deus filiū ſuum in mundu3. Ob h̄ incipit h̄ ſexta etas mūdi cuius finem ſolus deus nouit. Et dicit Aug. ꝙ h̄ etas d̄r ſenect⁹ q̄ ſepe extēdit̄ vltra oīs p̄cedētes etates. q2 pleriq; hoīm viuūt ecīā vſ; ad centū viginti ānos aut vltra ⁊ notū eſt ꝙ ſexagenarios ſenes vocam⁹. Vn̄ fatuū eſt velle determinare q̄titatē eius. Plures eni̅ hoc attētarunt q̄ oīs fuere decepti ſicut ꝓbat doctor ſcūs ꝛc̄.
Era xp̄ianoꝝ p̄ncipaliſſima oiū eraꝝ notiſſima celeberrimaq;. Ipſe eſt ānus Octauiani. 42. Olimpiadis cētēſimenonageſimetercie. Et ſcḋm Bedā ann⁹ mūdi. 5199. ↄpletus. vn̄ verſus. Vnū tolle datū ad milia q̄nq; ducētis Naſcēti dn̄o beda dat a ꝓthoplaſto. Itē Ante xp̄m duo. cc. minus vno milia q̄nq;. Et h̄ tañ ꝓbabilior mod⁹ ab ecciā ſeruat̄ et ē magis vulgar⁹. Sūt et alij diuerſi moi ſupputationū. q̄dā breuioēs vt hebreoꝝ q̄dā longioēs vt methodij et alioꝝ. de q̄bꝫ imēſus ē laboꝝ tractatē. vtilitas vero modica. Vide ſingula locis ſuis ꝛc̄.

¶ De principatu romano ſic dicit cicero in li. de officijs. Certū eſt fuiſſe aliqđ tēpus quo ſine regibꝫ viuebāt. At poſt q̄ iure gentiū poſſeſſiones ceperūt diuidi n̄ alia de cā reges inſtituti ſūt niſi iuſticie ſeruāde. Naz cū in initio p̄meret̄ multitudo ab hijs q̄ maiores opes hēbant ad vnū aliquē viꝝ ↄfugiebāt virtute p̄ſtātē3 q̄ ꝓhiberet iniuriari tenuiores eq̄tatē ↄſtituendo ſumos cū infimis pari iure ꝯtingeret. Cūq; adhuc regnātibꝫ regibꝫ nobilioēs n̄nūq̄ opp̄meret̄ leges ↄſtitui placuit q̄ ad iudicādum n̄ odio aut grā ducerent̄ ſ; tales inopi q̄les potēti p̄ſtarēt aures. Quo fit vt leges n̄ ſolū ꝓplm ſ; rege3 q3 obligare ſciam⁹. At ſi regem ↄtēnere leges. rapere bona ſbditoꝝ. violaē virgines. ſtuprare matronas et cetera illicita facere videam⁹. Nunqđ illo ſumiſſo alius ſublimabit̄ q̄ et bn̄ gubnare et legibꝫ nouit obtēperare?

¶ Celeberrimo cultu ſci tres reges munera precioſa regi celi xp̄o nato deuotiſſime offerunt. auꝝ. ſc3 thus et mirrā.

¶ Hic fuit vir magnaꝝ virtutū et piꝰ pater in ſbiectos ſibi· Aiebat nāq3 q̄buſdā principibꝰ q̄ grauare cupiebāt plebem ·Boni paſtoris eſt tōdere pecus:n̄ degluttire· Itē cū ſuaderēt ſibi vt baliuos mutaret dixit· Vidi quē dam muſcas egri vulneribus inſidētes fugare quē eger inculpauit dicēs· qm̄ ventura ſunt ſitibūde vt fugāt· iſte tm̄ q2 plene ſunt loci occupabāt· quaſi diceret Cōſulti? ē vt locupletes retineam? q̄ illis amotis denuo ditare tenues coga mur· O magnū prudētiſſimi viri ꝯſiliū· Taliter em̄ quidā fraudulēti ſolent inſidiare principibꝰ· vt ſcʒ cōem ꝑplm ꝯtra eos ꝓuocēt quo facto ſciūt qm̄ neccarij ſūt eis:cogentes deinceps eoſdē viʒ tā principes q̄ ꝑplm ſic volūt ac ſuis aſtu- cijs magis magiſq3 inuoluētes· Maxima prudētia principū eſt vt ſe taliť agāt ne plebi- bus exoſi ſiāt· omneſq3 ꝯtrariū ſuadētes abijcere ſtatim dn̄t vt famā ſuaʒ dilatēt q̄ cōita tē diligāt Hoc tā paganorū q̄ ſciſſimorū virorū ꝯſiliū ſemꝑ fuit· Exēpla ſunt q̄tidiana ꝛc̄ Hic etiā Tyberius bn̄ de xp̄o ſentire cepit et eū ꝓ deo colūt ꝛc̄· Dicūt quidā q̄ tandē cru delis fact? ſit ꝯtra potētes ·Si hoc veꝝ eſt q̄s ſcit quo iudicio actū fuerit Magnū vtiq3 pietatis argumentū fuit q̄ ſbiectis et pauperibus ſēper gracioſus extitit· pacē etiam hūit cūctis diebus ſuis· Oīs xp̄i ac xp̄ianoꝝ ꝯtradictoēs ſine vlla miſeratōe deſeuit· Pylatum exilio damnauit· Moritur tandē cum ingenti gaudio multorū· ſ3 peior eo ſucceſſit·

¶ Impatores· an ·23·

Tiberi? ꝑuign? octauiani et adopcōe fil·

Amimus Rufus·

Sub h̄ moritur August?

Paleri? Gracus ā· 11·

Iſte palā vēdidit ſacerdociū Qui pl? dedit ille obtinuit ꝛ ſic plures in bui fuerūt·

Poncius Pylatus

Sb h̄ iohes baptiſta cepit ꝓdicare et dn̄s paſſus ē quē ipē ob timorē ceſaris iniuſte dānauit ad mortē crucis et iō poſt miſerabiliť perijt ſeipſū occidēdo· De funere āt huius mirabilia narrātur·

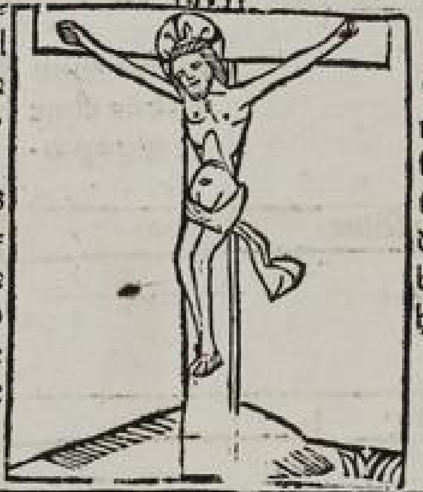

Super omnia bone ihesu amabilem te mihi reddit calix quē bibiſti ·bernhardus ait·

5211· 5229· 5232·

Ihs xp̄s anorū·12 in tēplo doctores audit·

Ihs xp̄s dn̄s nr̄ i iordane baptiſatus eſt·

Ihs xp̄s dn̄s oim ꝓ ſeruis moriť annoꝝ ·33· et triū menſium·

12· 30· 33·

¶ Nota q̄ nihil repeřit de infācia ſaluatoris et operibꝰ eius vſ3 ad bapmū Iohis apud euāgeliſtas niſi q̄ duodēnis remāſit in Ihrlm audiens doctores ꝛc̄· Hoc aūt qd̄ dr̄ et erat ſbditus eis· tan q̄ granū ſalutare multipliť teritur a doctorib? et deuotis pſonis vſ3 hodie connātibus pſuadere q̄ fuerit ꝯuerſatio xp̄i in illis· 18· āniſ· Ille aūt liber q̄ de infācia ſaluatoris intitulať q2 iam diu inter apocripha deputatus eſt nil autoritatis affert· nec ē veriſiſe q̄ talia diuina opera ꝛ glorioſa miracula pueriliter inter pueros fecerit q̄ vix tp̄e debito ad huiōi facienda potuit ēcia3 a mr̄ē ſua bn̄dcā inclinari et ſiľr apl'is ꝛc̄· dixit em̄· Nōdū venit hora mea et n̄ ſū miſſus niſi ad oues q̄ perierūt dom? Iſrl· Igiť oibꝰ credere et nulli credere eq̄ vitioſū ē·

¶ Circa h̄ tp̄a grāde ſpectaculu3 mūdo innotuit a ſeculis n̄ auditum· reuelatio ſcʒ apta beatiſſime trinitatis· pater in voce· filius in carne· ſpūſſcūs in columbe ſpecie· Et h̄ vngiť nob̄ verus xp̄s ſaluator in lege ꝓmiſſus q̄ eſt via veritas et vita et ꝑter quē n̄ eſt ſalus· Iam h̄ texiť hyſtoria triū annoꝝ doctrine ipſi? ſalutifere cū miraculis plurimis et glorioſis q̄lia nunq̄ viſa ſūt·

¶ In āno· 33· xp̄i multa mirabilia facta fuerunt· nā ipſo die paſſionis eius terra tremuit· petre ſciſſe ſunt· ſol obſcuratus ē· vt patet in euāgelio Die paſche dn̄s reſurrexit cum multis ꝛc̄· deinde poſt dies 40· glorioſe in celū aſcendit cū preda magna ꝛc̄· In die pētecoſtes venit ſpūſſcūs ſuꝑ apl'os ꝛc̄· Et hec omnia nr̄ē ſalutis eterne ſūt ſacramēta in q̄bus deuote mentes q̄tidianā inueniūt refectoēm Btūs qui verſatur in hijs quoniam fructū percipiet ſempiternum·

¶ Iohes baptiſta ſciſſimus ab Herode decollatur· q2 arguit eū ꝓpter adulteriū· Iſte fuit herodes antipa tetrarcha Galilee q̄ ꝓpter h̄ crimē et tp̄aliter et eternaliter eſt punitus cū Herodiade ꝛc̄·

*Filias ſuas i Lanificio fecit iſtrui ꝓpter mutabilitatē tp̄aliū· nēdi texendiq3 nonſolū artē ſed vſu hēbāt· nec ad ſe niſi vultu maturo ſine oi veſtrū curioſitate accedere pmittebat Regna q̄ iure belli q̄ſierat ꝑter pauca reddidit aut alienis benigne tribuit Teſtē ſe i iudicijs intertogari et repelli eq̄miſſimo animo paciebať· Plures hūit ſibi maxie familiares qui cū melius poterāt eum extinguere ceā publicis bellis intebanť· Alij ter q̄terq3 piuri cū grām poſcerēt vitā et bona ab ipſo ipetrarūt· O q̄ multi fuerūt qui ſe de tā nobili ſāguine ꝓgenitos gloriabanť· ſed mores n̄ imitabanť·

Sancta mater ecclã ɔpar̃ citati de q̃ glorioſa dcã ſunt · v t d: in pš · 86 · Quid glorioſi? eã 'eſſe poterit quã glorifi
cauit tota ſimul btã trinitas quã defendit diua maieſtas · quã illuſtrat diua claritas · quã regit diua bonitas · cui?
caput xp̃s ihs verus deus et hõ · cuius ciues oms electi ſũt · cuius miniſtri angeli · illi btiſſimi ſpũs excubãtes ſupra mu
ros eius die ac nocte · Hec eſt quã edificauit vnigenitus dei ſupra firmam petrã · nec porte inferi p̃ualebunt aduerſus
eam · Hec eſt ſyon illa dilcã cuius portas diligit dñs ſuper omnia tabnacula Jacob · Hec eſt ſponſa illa immaculata
non hñs maculam neqȝ rugam · quam non vili clenodio · ſȝ precioſo ſãguine ſbarrauit dñs · Hec eſt mater pulcre dile
ctionis et agnitionis et ſancte ſpei q̃ filios generat in eternũ regnaturos Hanc prenũciauerunt patriarche · *

Petrus · Credo i vnũ deũ
prẽm omnipotẽtẽ
creatorẽ celi et t're
Andreas · Et in ihm xp̃m
filiũ eius vnicum
dominũ noſtrum
Johes · Qui ɔceptus ẽ de
ſpũſacto natus ex
Maria virgine
Jacobs · Paſſus ſb põcio
pylato crucifixus
mortu? ꝛ ſepult?
Thomas · Deſcẽdit ad in
feros tercia die re
ſurrexit a mortu ·
Jacobs · Aſcẽdit ad celos
ſedet ad dexteraȝ
di patris oipotẽ ·
Philipp? · Inde venturus
eſt iudicaẽ viuos
et mortuos ·
Bartho · Credo in
ſpiritum
ſanctum
Mathe? · Sanctam
eccleſiam
catholicam
Symõ · Sanctorum com
munionẽ ẽmiſſio
nem peccatorum.
Judas · Carnis re
ſurrectio =
nem
Mathias · Et vitam
eternam
Amen ·

Jeremias · z · Prẽm vocab me
et poſt me ingre =
di non ceſſabis
Abacuc vlti · Ego autẽ in dño
gaudebo et exul ·
in deo ihu meo ·
Yſayas · 7 · Ecce vir · ɔcipi · et
pari · fi · et voca · no
men e? emanuel ·
Zacharias · 1z · Aſpiciẽt ad me
quem confixerunt
et plangent eum ·
Ozee · 13 · Ero mors tua o
mors mor · tu · ero
ifer · i di · 3 · ſuſci · zc̃
Amos · ij · Qui edificat in ce
lo aſcenſionez ſuaȝ
dñs nomen illi ·
Malachias · 3 · Aſcẽdã ad vos
in iudicio et ero te
ſtis velox ·
Johel · z · Effundam de ſpũ
meo ſuper omnez
carnem ·
Dauid i pš 35 · Confitebor tibi
in eccleſia
magna ·
Micheas · 7 · Deponet oẽs iniq̃
tates nr̃as et p̃icia =
et i p̃fũdũ maris ·
Ezechiel · 37 · Aperiaȝ tumulos
vros et educã vos
de ſepulcris veſtris
Daniel · 1z · Multi de hijs q̃ dor
miũt in terre pulueẽ
euigilabũt · alij i vi
tã alij i obprobriũ vt videãt ſp ·

Exodi · zo · Nõ hãbeb deos alienos corã me · yſa · 95
Ego dñs et ñ eſt alter creãs tebras et formãs lucẽ · pš ·
113 · De? autẽ noſter in celo omnia q̃cũqȝ voluit fecit zc̃
Pš · z · Dixit dñs ad me filius meus es tu ego hodie
genui te · Joh · 9 · Ego ꝛ pater vnũ ſum? · Col · j · Qui ẽ
imago inuiſibilis dei · pš · Verbo dñi celi firmati ſunt ·
Jeremie · zj · Mulier circũdabit viꝝ · Gala · 9 · Miſit
deus filium ſuum factũ ex muliere · Ezech · 99 · Porta hȝ
clauſa erit et ñ aperietur et vir non trãſibit p eam zc̃ ·
Yſaye · 5z · Tanq̃ ouis ad occiſionem ductus eſt ·
Vere languores noſtros ipſe portauit · j · petri · 3 · Xp̃us
ſemel paſſus eſt pro nobis : iuſtus pro iniuſtis ·
Pš · 15 · nec dab ſcm̃ tuũ videre corrupcõez · Ephe · 9 ·
Deſcẽdit p̃mo in inferiores ptes t're · Act · z · ñ ẽ delict?
in inferno · Roma · 6 · Xp̃s reſurgens ex mortuis iã zc̃ ·
Pš · 67 · Iter facite ei q̃ aſcẽdit ſup occaſũ · et ibidẽ ·
Aſcendit in altum captiuam duxit captiuitatẽ · Mich · z ·
Aſcendit iter pandens ante eos ·
Pš · 95 · Judicabit orbeȝ terre in equitate et populos
in veritate ſua · Job · 19 · Fugite a facie gladij · qm̃ vltor
iniquitatis erit gladius · et ſcitote eſſe iudicium
Job · 26 · Spũs eius ornabit celos · Sapiencie · j ·
Spiritus domini repleuit orbem terrarum zc̃ · Pš · 142 ·
Spũs tuus bonus deducet me in terram rectam ·
Soph · 3 · Inuocabũt oẽs nomen dñi et ſeruent ei hu
mero vno · Mat · 18 · Si peccauerit in te frat' tu? dic eccẽ
ꝙ ſi eccãm ñ audierit ſit tibi tanq̃ ethnic? et publican? ·
Pš · 118 · Particeps ſum omnium timentiũ te · ꝛ cuſto
dientium mandata tua · Ezechie · 18 · Viuo ego dicit dñs
nolo mortem peccatoris ſed vt conuertatur et viuat ·
Job · 19 · In nouiſſimo die de t'ra ſurrecturus ſũ et in
carne mea videbo deũ ſaluatorẽ meũ · Phyl · 3 · Reforma
bit corpus humilitatis noſtre configuratum corpori zc̃ ·
Pš · 6j · Tu reddes vnicuiqȝ iuxta opera ſua · Math · 7
Ibunt hij in ſupplicium eternũ · iuſti autẽ in vitã eternã
z · Corin · 5 · Domum habemus : nõ manufactã in celis ·

Jheſus xp̃s verus de? et verus hõ vnica p̃les intemerate ac perpetue virginis marie ſm hũanitatẽ deſcẽdẽs de ſeie abrahe
p lineã regalẽ et ſacerdotalẽ ſpõſus vnicus et caput imediatũ ſancte vlis eccẽ rex regũ et dñs dñantiũ eternus põtifex
et iudex viuoꝝ et mortuoꝝ · 33 · ãnis et mẽſib · 3 · peregrinari dignatus eſt in hac lacrimarũ valle : docens p̃mũ opere
viã vite · poſt eciã verbo vt euãgeliſta teſtat' · Cũ aũt eſſet ãnorũ · 30 · a ſummo prẽ omniũ deo baptiſatus iã in iordanis
fluuio vnctus fuit nob in primũ ac ſummũ pontificẽ ac ep̃m animaꝝ noſtrarũ per ſpm̃ſcm̃ qui corporali ſpecie tanq̃
colũba in ipm deſcendẽs teſtioniũ ſibi p̃hibuit qm̃ ipſe eſt vere ſaluator mũdi iuxta vaticiniũ yſaye p̃phete ſancti ·

*Hanc pdixerūt ꝓphete· Hāc fil' omnis illa veteris testamēti laboriosa seruiliſqꝫ obseruātia dn̄am recognoſcit· et q̄d vltra? Celū terra mare qꝫ cū omnib⁹ q̄ in eis ſunt nōne huic famulant' misterio? Igit' glorioſa dc̄a ſunt de te o ciuitas dei· Btā tu Jhrl'm q̄s filis tu⁹ q̄ ſaluaris in dn̄o· Regabūt te inimicā tui et tu eoꝝ colla calcab· Pro patrib⁹ tuis naſcē tur tibi filij· nec deficies in ſepiterna ſecula· Bn̄dic dn̄e fortitudini eius et opera manuuz eius ſuſcipe· Percute dorſa inimicorū eius et q̄ oderūt eam n̄ cſurgāt· Audi dn̄e vocē eius et ad pplm ſuū introduc eā· Deus virtutū cuertere reſpice de celo et vide et viſita vineā iſtaz et pfice eā quaz plātauit dextera tua· Fiat man⁹ tua ſup viꝝ dextere tue ꝛ ſup filiū hois quē cfirmaſti tibi ipm xp̄m dn̄m noſtꝝ q̄ tecū viuit et regnat i vnitate ſpūſſcī de⁹ in oia ſecula bn̄dcūs amē·

ſcripſit in Aſia greco ſermone In pncipio erat verbum·

Jo͡hes·

Ego ſu lux mūdi Qui ſequit' me n̄ ābulat in tebris ſ; hēbit lum vite Ego ſuz q̄ teſtioniū phibeo de meipo et teſtioniū phibz de me pr̄ Ego ſū paſtor bon⁹ et cogſco oues meas et cogſcūt me mee Ego ſū via veritas et vita· nēo venit ad prēm niſi p me Ego ſum vitis vera et pa' meus agcola ē

Lucas·

ſcripſit in Grecia ſermone greco· Fuit in dieb⁹ herodis regis Judee ſacerdos ꝛc

Ego rogaui p te petre vt n̄ deficiat fides tua et tu aliqn̄ couerſus cfirma fratres tuos· Qui maior eſt in vob fiat ſicut minor· Ego autē in medio veſtrū ſum ſicut qui miniſtrat· Videte ne ſeducami· Multi em̄ venient in nomine meo dicētes q: ego ſum· Nolite ergo ire poſt illos· In patientia veſtra poſſidebitis animas vrās·

Data ē mihi oīs poteſtas in celo

et in terra· Ite in orbem vniuerſum et pdicate euangeliū

omni creature· et ecce ego vobiſcū

ſum vſqꝫ ad conſummationem ſeculi·

Amē amē dico vob celū et terra trāſibūt verba aūt mea nō trāſibūt· Qui crediderit et baptiſatus fuerit ſaluus erit· q̄ vero n̄ crediderit cd̄nabitur· Quod vobis dico: omnib⁹ dico· vigilate· neſcitis em̄ qn̄ dn̄s veniet· Sol cteneb̄rabit et luna n̄ dabit ſplendorē ſuum· et tunc videbunt filium hominis venientē in nubib⁹ ꝛc·

Marcus

ſcripſit in ytalia ſermōe tn̄ greco Initiuz euāgelij ihu xp̄i·

Ecce ego mitto vos ſicut oues in medio luporum· Eſtote ergo prudētes ſicut ſerpentes et ſimplices ſicut columbe· Nolite timē eos q̄ occidūt corp⁹ aiam aūt n̄ pn̄t occidere ſ; poci⁹ eū timete q̄ pt et aiaz et corp⁹ pdē in gehēnā· Ois qui cfitet' me corā hoib cfitebor et ego eū corā prē meo·

Mathe⁹

ſcripſit in iudea hebrayce· Liber generationis ihu xp̄i·

*Hic elegit diſcipulos·72· quos miſit an̄ faciem ſuam· et ·12· ap̄los quos miſit in orbez vniuerſuz ad pdicandū euangeliū nec ap̄lius q̄ hos duos ordines inter diſcipulos dn̄i eſſe cognouimus quoꝝ formā nunc in ecc̄a tenent preſbiteri et ep̄i· Nam ap̄lis ſuccedūt ep̄i· et ·72· diſcipul' pſbiteri· q̄bus duob⁹ ordinib⁹ tota ecc̄a cmiſſa eſt tāq̄ gerarchis· vt patet in decreto Damaſi pape· q̄d habet' ·68· diſtin· ca· corepi· Tandē pius dn̄s p grege ſuo morit' acerbiſſima paſſiōe cōſummatus omniū martirꝝ caput et ipſe martir Poſtq̄ autē a mortuis reſurrexit in celū aſcendit et ſpm̄ſcm̄ miſit· Et tunc primū cultus xp̄iam nominis incepit qui ad finem vſqꝫ durabit·

¶ Iſte Gaius nepos Tyberij erāt ſm carnē ſed n̄ moribꝰ· q2 totus perꝟſus fuit et tyrannus · Q ait vtinā pp̄ls rōanus vnā ceruicē hrēt· Congſtus eſt ſepe ꝙ tpa ſua pacifica fuerūt· et bella libenter hūiſſet: occaſiones etiā q̄ſiuit· tandē a ſuis occidit· ↄ̄ſilio ſenatorū cū gaudio magno vniuerſoꝝ· et ſenatus reſtituere nitebatur regimen ſicut ante fuit· ſed non preualuit ꝛc̄·

¶ Iſte Claudius incōſtans animo fuit et totus obliuioſus et guloſus· Bellādi occaſionem libenter habuiſſet· ſed tū paruꝫ pugnauit et facile quoſdā paucos hoſtes ſuperauit· Tandē cum· 35· ſenatores occidiſſet· cū· 300· equitibus ꝑ minimis cauſis: veneno mortuus eſt·

¶ Impatores·

Gaius ā nis· 3· mē ſibus· 10

Claudius ā· 13· mēſi· 7·

Hyſtoria actuum apoſtolorum hic texitur·

Sp̄ūſſcūs venit ſup apl̄os in linguis igneis·

Et h̄ oritur cultus xp̄iani nōis· ſ· in die pentecoſtes ſm Aug̃·

Stephanus lapidatur et ꝓthomartir inclitus dn̄o conſecratur·

Saulus ꝓſternitur et paulus egregius predicator erigitur qui abundantius omnibus laborauit·

Phylo diſertiſſimꝰ cuius libri inter eccl̄aſticos ↄ̄putātur clarus habetur natione iudeus ·

¶ Iacobꝰ maior apl̄s martirio coronat̃ ab herode agrippa ⁊ petrus incarcerat̃· vtꝫ Actuū· 12· Corpus autē beati Iacobi miraculoſe trāſfert̃ in Galeciā Hyſpanie· et ibi eſt ſedes patriarchalis poſt facta quaſi a ſiniſtris reſpcū rome ·

Helena regina Abigenoꝝ ↄ̄uerſa ad fidē ſuſtētauit pauperes xp̄ifideles in Ihr̄lm tēpore famis ſb̄ Claudio·

Petronilla filia ſc̄i petri virgo ſacra fuit·

¶ Aſſumptio Marie virginis glorioſe matris dei facta eſt· 12· annis lapſis· poſt aſcenſionem xp̄i ſm Iheronimū ·

¶ Anno mundi· 5233· 5292·

Iudeus primus·

Petrus papa·

¶ Hec eſt ſeries romanorū pontificū per quā fit ſupputatio annoꝝ ſubſequētium cuius principalis era eſt ipſa xp̄i benedcā natiuitas concurrentibus nihilominus annis mūdi· vt patet aptiſſime in hys duabus lineis cū figuris numerorū annotatis

¶ Anno domini· 38· 88·

¶ Beatiſſimus petrus glorioſus apl̄s ih̄u xp̄i prefuit ecc̄e catholice ſm Iero· annis· 37· ſm Bedā· 39· Tenuit naq3 pōtificatū in ptibꝰ orientis ānis· 5· ſm Iero· ſm Bedā· 7· Deinde Anthiochiā veniens ſedit ibidē annis· 7· docēs ppl'ꝫ viā veritatis· et Symonē magū fugauit· Inſup p̄dicauit diſperſis ex circūciſione fidelibꝰ qui erāt in ponto Galacie· Capadocia· Aſia· Bythinia· q̄bus poſtea de rōa tanq̄ p eum ↄ̄uerſis direxit ep̄lam primā Audiens aūt ſymonē magū rōanos deludere zelo fidei romā adijt āno ſcꝫ· 2· Claudij· Cūq3 ibidē verbū dei p̄dicaret et ſymonis maleficia detegit et multos ad fidē ↄ̄uertit· diſcipulos ecī p diuerſas ꝓuincias miſit p quos xp̄iana fides glorioſe dilatata ē Euangeliū Marci tanq̄ ex ore ſuo ſcriptū approbās fidelibꝰ tradidit Ieiuniū quadrageſimale inſtituit an̄ paſca· et an̄ natale dn̄i tres ebdomadas· et quartā impfectā venerari ab omni populo xp̄iano in memoriā primi et ſcḋi aduentus· Tandem poſt plura ſcītatis inſignia cū iam in rōana ſede ānis· 25· men· 7· die· 8· ſediſſet martirio coronat̃ a Nerone· Alia eius opera plurima ac miracula ſtupenda vide in actibus apl̄oꝝ et in libro Clemētis· et in hyſtorijs tam ſcolaſtica eccl̄aſtica Bede q̄ alijs ꝛc̄·

¶ De pſecucōibus ecc̄e eſt diligenter aduertendū ꝙ ſicut in antiq̊ teſtamēto inimicus hūani generis ſēper eccl̄os mltiplicibus machinacōibus pſecutus eſt: ita imo multo āplius in nouo· h̄ eſt tpe grē qn̄ iam cognitio ⁊ cultus veri dei in toto orbe terraꝝ radiare ceperat· et primo per gladiū ſicut ptꝫ in pſecutōe ſtephani et iacobi ac alioꝝ innūerabiliū in q̊ exercebat̃ ecc̄e pacīa Scḋo per falſā doctrinā in quo exercebat̃ ecc̄e pacīa· et hoc multiplr̄· primo per falſos iudeos q̄ ſunt ſynagoga ſathane· vtꝫ in diſputatōe petri· ſtephani· pauli ꝛc̄· q̄ oīs clare informauerūt ſimplices ꝙ Ih̄s eſt xp̄s in lege ꝓmiſſus ↄ̄tra friuolas aſſertōes perꝟſoꝝ iudeoꝝ· et h̄ vſ3 in finē durabit et tēpoē antixp̄i grauiſſima erit Scḋo per magos et incātatores· Vidēs nanq3 antiquꝰ hoſtis ꝙ per xp̄i nois diuulgacōem cultus ſuus abolendus eſſet: impleuit vaſa iniq̄tatis ſue· q̄ per magicā artē rudes deciperēt· ne in xp̄m crederēt· cū et ipſi ꝓ aliq̄bus magnis iactarēt quaſi filij dei eſſent in ſignis et ꝓdigijs mēdacibus· vtꝫ in ſymone mago Meandro Aroes et Arfaxat ꝛc̄· Tercio per falſos xp̄ianos ſuperbie ſp̄ū tumentes· q̄ inſtigante inimico plures hereſes ſeminarunt· vtꝫ in Hebione: Cherintho ꝛc̄· et q̄d plura· Dicit btūs Bern· ꝙ totus iſte mūdus ↄ̄iurauit ↄ̄tra xp̄m· et Aug̃· Qui non hūit perſecucōem nō eſt xp̄ianus· Omnia g̊ fidē impugnant· h̄ firmū fundamētum eius ſtabile perſeuerat hn̄s ſignaculū hoc· Nouit dn̄s q̄ ſunt eius· nec eſſet aliq̊ modo poſſibile· ꝙ fidei ſacramētum inter tot inſidiatores ſic floruiſſet niſi cultores eius diuina maieſtas ꝓtexiſſet· dīna ſapīa illuminaſſet· dīna bonitas fouiſſet iuxta xp̄i ꝓmiſſionē firmiſſimā qui cū eiſdē ſemper fuit· et in finem perſeuerat· Hinc Hylarius ait· Propriū eſſe ſolet ecc̄e vt tūc vincat cū leditur· tūc intelligat cū arguitur· tūc ſecura ſit cū deſeritur· tūc obtineat cū ſuperata videtur ·

¶ Seneca ſtoycus clarus habet᷑ magiſter Neronis a quo poſt coactus eſt ſeipſum occidere.
Perſius.
Iuuenalis poeta.
Lucan⁹ poeta patruus ſenece.

¶ Refert Seneca de Nerone q̄ erat naturale ab infancia ſemper clementiſſimus et ita gracioſus q̄ nemo vnq̄ ꝑ illo rõno gracior fuit ita q̄ in obliuionē venerunt ceteri principes propter fauoris magnitudinē. Veruȝ ꝑtās multos ꝓbiſſimos fecit atrociſſimos.

¶ Pax illa vrbis tocius orbis quā rõani habuerūt p annos ferme. 70. ꝑpaucis bellis exceptis ac puis circa h̄ tempora ꝓpter ſeuiciā Neronis turbata eſt et ꝓuincie q̄dam receſſerunt ab obediencia rõanoꝝ. q̄ȝ fidē xpianam pſequi ceperāt.

Nero. ānis 13. men. 7.

¶ Impatores.

Iſte Nero oim hoim ſceleratiſſim⁹ fuit. adeo vt nome eius vſq̄ hodie p aliquo peſſimo poni ſoleat. et q̄ȝ ipſe cōtra optimā xp̄i legem primā ſuſcitauit pſecucōem merito antixp̄i figurā tenuiſſe deſcribit᷑. tandē a ſenatu hoſtis ꝓnūciatus cū turpiſſime fugeret ſeipm occidit. et letata eſt roma quaſi victoriā obtinuiſſ; contra aliqueȝ peſſimū inimicū auctoribuſq; veſtib⁹ ſe induentes epulati ſunt ꝛc.

¶ Iacob⁹ minor apl's ac Ieroſolimoꝝ eps a iudeis occidit᷑ an. 6. neronis

¶ Beatiſſim⁹ xp̄i euāgeliſta Marcus martirio coronat᷑ anno neronis. 7. vt dicit Philo cōtēporaneus eius apud Alexandriā Egypti vbi eps erat cōſtitutus a btō petro ſepultus ibidē miracul' claruit. et ſucceſſit ei Amanus vir ſcūs.

¶ Symō magus multas ſupſticōes rome exercuit. et q̄ȝ ſib᷑ applaudet ſuo ſilic? ideo peſſimus nero ſpreto conſilio ſenece viri doctiſſimi hunc peſtiferū ſibi ſociauit. tandē vterq; poſt infinita ſcelera in baratrū damnacōis eterne turpiſſima morte deſcendit.

¶ Iudea et Iherlm grauiſſimis pſecucōib⁹ et inteſtinis bellis attrita eſt ꝓpter pctm̄ illud maximū quod in filiū dei cōmiſerunt. et circa hec tēpora etiā in forib⁹ tēpli ipſo feſto paſcali. 30. milia necati ſunt. Et cōtinue durauit diſſenſio donec penitus deleti ſunt. Barrabam enī petierunt et non Ihm mitē et hūilem.

¶ Anno mundi. 5257. 5263.

¶ Pape.

Anno Chriſti. 55. 60.

¶ Palus apl's egregius ꝑdicator raptu ſublimis q̄ euangeliū non ab hoie neq; p hoiem didicit ſ; per reuelacōem ihu xp̄i cū eſſet ferme annorū. 27. vel circa atrociter cepit eccleſiam pſequi zelo iudayco ſ; mox a dn̄o correptus immutat᷑. Et factus eſt de lupo agnus. de pſecutore fideliſſimus ꝑdicator. Anno autē. 12. cōuerſionis ſue apoſtolatū cū Barnaba ſuſcepit a ſpūſancto in gentib⁹. vt dicit᷑ Actuū. 13. Anno. 27. venit Iheruſalem vbi capitur. vt patet Actuū. 21. Anno. 30. romam venit vt patet Actuū. vltimo. Anno. 38. vel circa cū beato petro a nerone martiriū paſſus eſt. ſ; inter ſanctos tā in altitudine cōtēplacionis q̄ in feruore actionis ꝑrogatiuā obtinuit q̄ȝ vltra omnes viatores clarius deū vidit et archana verba audiuit q̄ non licet homini loq̄ et tanq̄ totū mundū genuiſſ; ſelicitabat᷑ omnem hoiem introducere in regnū celoꝝ. Quis ſic cucurrit? qs ſic laborauit? euāgeliū gratis ponens? Quis afflictus. paſſus. periculis infinitis exercit⁹? Quis ſic gloriari poterit vt dicat. plus ōmib⁹ laboraui. Et in ſapia mūdana et cōſiliis huius ſeculi ſalua omni iuſticia et fide qs ſic emicuit vt etiā ampliſſimo ſenatui mirāda cōſuleret. Eius laudes Iohes criſoſtom⁹ deſcribit.

¶ Potēciana virgo.
Praxedis virgo.
Hee fuerunt ſorores thymothei et nouati.
Conſtancia martir
Vitalis martir.
Nazarius martir
Celſus martir.
Proceſſus martir
Martinianus martir
Prothaſius martir.
Geruaſius martir.
Torpes martir.
Felix martir.

¶ Iſte Veſpaſianus mediocris parētele obſcureq̧ nat9 ſepe𝑡 glorioſe triūphauit. nã ſb Claudio et Nerone quocūq̧ mittebat laude digna patrabat. Tricies et bis cū hoſtibus ↄflixit. periclitāte aūt republica ꝓpter diſcordiā precedētiū impator lʒ inuitus ē creatus. Et redijt trāquillitas priſtina pax inſup in toto orbe ꝓnūciata ē iuxta tpa Octauiani ꝓpter qd in imenſū reſpublica creuit. Morit tandē ꝓ fluxio vētris ſtādo. Aiebat eni. Stantē decet impatorē e terris recedere. Et9 virtutes multe ſunt diligenter ↄſcripte.

¶ Imperatores.

Galba. Otho. Vitelli9 — Iſti tres in diuerſis ꝓuincijs imperatū capientes in vno anno ſeſe interfecerunt.

Veſpaſian9 ā. 9. m. 10. d. 12.

¶ Iheruſalē deſtruitur anno. 2. Veſpaſiani a Tyto filio eius: interfectis. xj. c. milibus venditiſq̧. 80. milibus. Extūc defecit regnū iudeorū nec conſurget an̄ tēpus antixpi. De hac horrenda ſtrage mira legūtur. vide Joſephū. Nota q propter hanc vltionem legitime factam dicūt doctores q in toto mundo chriſtus pacē tribuit ſicut in natiuitate fecit.

¶ Joſephus hyſtoriographorū nominatiſſimus clarus habetur natione iudeus. Verum libri eius in multis locis vitio ſcriptorum ac longitudine tēporum corrupti ſunt.

Appollinaris ſcūs martir occiſus ē Rauēne vbi eps a btō petro miſſus fuit. Et9 feſtū agit. 22. kl. Julij. Et nō q nec veſpaſian9 nec titus quicq̄ ↄtra ecclām fieri iuſſerūt. ſʒ aliq iudices inferiores pſeq̄bant fideles ꝓtextu ꝓor mādatoꝝ.

Perſecutio. j. fit rome iuſſu neronis in q btiſſimi ꝓncipes xpiani ppli. ſ. pe. et pau. martirio coronati ſūt cū alijs pluri mis.

Prodigia plura terruerūt iudeos an̄ excidiū Jherl'm Vide mirabilia in eccl'iſt. hyſto.

Petrus ſupato ſymōe mago et īfeliciter mortuo iuſſu neronis crucifixus ē et in Vaticano ſepultus vlti. neronis anno.

Paulus glorioſus apoſtolus cū beato petro eodē tpe ſʒ non eodē loco capite plexus eſt ad aq̄s ſaluias in via oſtienſi.

¶ Anno mundi. 5273.

Pape.

Martir. Linus. ā. 10. m. — ytalicus. 3. die. 12.

Scocia gens oritur ex pictis et Hyberis in Albania que eſt pars Anglie.

¶ Anno Chriſti. 78.

¶ Sāctiſſim9 papa Linus tāte pfectōis fuit vt eccl'ſticaꝝ reꝝ diſpenſacōez etiā adhuc btō petro viuēte meruerit diſpēſator ab eodē ↄſtitui. Hic ſtatuit vt mulier velato capite ecclam intraret. Tandem martirio coronatus: ſepultus eſt in Vaticano iuxta magiſtrum ſuū ac prēm beatū petrum.

Marcialis epiſcopus Lemonicenſis.

Sauinianus epus Senonē.

Potēcian9 — Hij oēs diſcipuli ſci petri fuerunt martiriſati

Alinus — ſb nerone tyranno. Et multi alij quorū noia

Eodaldus — ſcripta ſunt in libro vite.

Serotinus.

Flau9 ↄſul qui et clemens eps Nerēſis patruus Clementis.

Menmius epiſcopus Cathalaunenſis.

Eucharius epiſcopus Treuerenſis.

Similius epiſcopus Sueſſionenſis.

Domicianus ſubdyaconus a btō Mēmio a morte ſuſcitatus.

Tecla ſancta virgo pauli diſcipula.

Trophimus epiſcopus Arelatenſis.

Tytus epiſcopus Cretenſium.

Oneſimus epus Epheſiorum.

Creſcens epus Galatenſis.

Capaforas epiſcopus Colocen̄

¶ Thomas q̄ pthos in ſortē accepit martiriſat in India omniū orientaliū apoſtolus.

Andreas q̄ et Sychiā accepit in ſortē in Achya martiriſat.

Matheus q̄ Ethyopes ſortitus fuerat in Ethyopia martiriſatur.

Symō et Judas martiriſati ſūt in regionibꝰ ꝑſidis

Bartholomeus q Indiā accepit in ſortē poſtq̄ ꝑdicauit Lycaonie antiq̄oribꝰ in Albano vrbe maioris Armenie martiriſatus ē.

Phylipp9 ꝑ ſichiā. 20. āīs ꝑdicās ierapoli q̄euit in dn̄o. ſʒ in paſſionali dr q fuit crucifixus.

Solus ipſe et Johes euāgeliſta non ſunt martiriſati Ceteri apoſtoli oēs occiſi fuerunt.

Mathyas in Judea vel egypto coronat. de tēpore et loco et modo martirij eius diuerſe ſunt ſentēcie

Barnabas apoſtolus pauli Cypris occiſus eſt.

Lucas diſcipul9 pauli in Bythinia migrauit ad dn̄m

Tytus dyacon9 pauli diſcipl's apud pauū q̄euit.

Euodius epus Anthyochie ibidē eſt martiriſatus.

Syleas apud Macedoniam martiriſatus eſt.

Marcus quintilianus pħus et orator libri de oratoria inſtitutione et librorū cauſarū ꝛc.

¶ Hic Titus fuit mire benignitatis ⁊ triūphator maximꝰ ſupra modū largꝰ toto corde ſuis ſe inimicis crebro recōciliauit preȝ ſuū ꝟtutibꝰ ſuperās delicie hūani generis dici meruit. Mira diſpēſatio ſuperni rectoris. nūc optimus nūc peſſimꝰ. nūc parcus. nūc ꝓdigus. nūc ſic. nūc aliter inſtitutus ad regiminis gubnacula ꝓuehit̄ q̄s abiſſuȝ tantorū iudicioꝝ ſcrutari ꝑualet. Moritur titus āno. z. et tātus luctus in vrbe fuit vt morituros eos pariter putares ⁊c̄.

Titꝰ fi. Veſpaſia ni. ā. z.

¶ Iſte Domicianꝰ filius Veſpaſiani et frater titi ꝑmo q̄dē clemēs fuit et multa rome ɔſtruxit ſcȝ pātheon ⁊c̄. ſȝ mox defecit et crudeliſſimꝰ factus ē ac ſupbiſſimꝰ ita vt tanq̄ deꝰ coli vellet. ſenatorēs quoſdā interfecit. In xp̄ianos ſecūdā ꝑſecucōem ſuſcitauit. tandē omnibꝰ odioſus in palacio a ſuis occiſus ē. et cū dedecore ſepultus

Domicianus frat titi. ā. 15

¶ Pax vniuerſal̄ tocius orb̄ iterꝝ turbata ē ꝓpter ſeuiciā Domiciani eo q̄ xp̄i eccām toto orbe ꝑſeq̄ret̄. Multe nacōes ſe rōanis oppoſuerūt. Vide hyſtoriā Cornelij taciti.

¶ Marcus agrippa ꝑfectꝰ vrb̄ ꝑſas deuicit et ob ħ pātheon extructū eſt. i. tēplū oim̄ deorum iuſſu Sibille ipſe ec̄ agrippinaȝ ſup̄ renū ɔpleuit q̄ ātea fuit ab agrippa ɔdita. Hec ē colonia ſm̄ quoſdā.

Nerua anno. j. men. z.

Iſte Nerua ſenex adoptauit traianū in filiū primoq̄ȝ edicto omia foreſcā Domiciani retractauit

¶ Meāder ſamarites ſupbiſſimus nigromāticus ſimonis magi diſcipulꝰ xp̄m negauit et ſeip̄m ſaluatorē mūdo deſtinatū aſſerunt incredibilia figmēta ɔpoſuit et multos non ꝑdeſtinatos decepit cū q̄bꝰ et ipſe perijt. Vide hyſt. eccāſ. li. z.

¶ Perſecutio. z. eccē fit rome iuſſu Domiciani. Iam eni prima ceſſauit tēpore titi.

In hac plures coronati ſunt in diuerſis ꝓuincijs.
Hereſis nicolay q̄ indifferētec vxoribꝰ vtunt̄ dicētes omnia debere eſſe cōia inter xp̄ianos.
Cherinthus hereſiarcha ſurrexit crapuloſus ac libidinoſus totus a quo dcā eſt hereſ Cherintiana. ħ dicit legalia ſeruanda.
Hebyon hereſiarcha: a quo Hebyones heretici dcī ſunt q̄ dicūt xp̄m purū hominē fuiſſe et paulū apoſtatā legis.

¶ Iohes euāgeliſta adductꝰ iuſſu Domiciani ab Epheſo romā cū ſacrificarē nollet ydol̄ ponit̄ in doliū feruētis olei ſȝ cū nil leſionis ſenſiſſet relegatus eſt in pathmos inſulā ibiq̄ȝ apocalipſiȝ ſcripſit. Rediens autē Epheſum tēpore Traiani in pace q̄euit.

¶ Anno mundi.	5283.	5293.
¶ Pape.	Cletus. mar. ā. 11. m̄. j. 8. 11	Clemēs j. mar. ā. 9. m̄. z. die. 10. Romanus. de regione celio monte ex prē Fauſtino.
Anno Chriſti.	83.	93.

¶ Iſte Cletus nacōe rōanus de prīncio prē Emiliano primꝰ inuenit ſcripſiſſe in ſuis literis Salutē et ap̄licā bn̄dcōeȝ. Ordinauit pr̄ſbiteros. 2j. in rōana vrbe mēſe Decēbri. Peregrinacōes ad ſcōs approbauit. dicēs q̄ validior ē ad ſalutē ſancti petri viſitatio q̄ duorum annoꝝ ieiuniū. excōicauit inſup q̄ huiōi viſitacōes īpediūt ā diſſuadēt. tandē martirio coronat̄ ſb̄ Domiciano. 6. kl̄. Maij. ſepl̄tus in Vaticano.

Maria magdalena et ſoror eius Martha migrauerūt ad dn̄m in ptibꝰ Marſilie Marcella pediſſeq̄. Lazarus eaꝝ frater fuit ep̄us Marſilienſ. Et btūs Maximinus ep̄s Aquen̄. h̄ viaticū dedit magdalene ſāctiſſime.
Iulianus qui et Symon leproſus ep̄us Cenomanenſ.
Iulianus alius qui vtrunq̄ȝ parentē neſcius occidit.
Ariſtarcus et priſcus martires.
Paulus ep̄us Narbonenſis.
Saturninus ep̄s Tholoſanus.
Marcialis ep̄us Lanchdon̄.
Eutropius ep̄us Aquitan̄.
Auſtregiſilus ep̄us Iuthurienſis.
Cancianus ep̄us Thuronenſis.
Georgius Vellac̄. ep̄us.
Hyreneus ep̄us Lugdunenſis.
Ferunacus ep̄ūs Viſūnction̄.
Eutropius ep̄ūs Antiſitan̄.
Fronto ep̄ūs petragoricen̄.
Dyoniſius ep̄ūs pariſienſis.

Hij venerādiſſimi patres ſortiti ſunt regiones Frācie. a dommo. Omnes ſancti.

¶ Sācus Clemēs primū a beato petro vt dr̄ ordinatus fuit ſibi ſucceſſor ſȝ ꝓpter periculū voluit añ ſe btm̄ Linū et Cletū pōtificari. ne vi ħ exēplo ꝑlati ſbſtituerēt ſibi q̄s vellēt. Hic fecit geſta martirū ꝑ regiones ɔſcribi. Scribit et ipſe multos libros edidit. ſtatuit etiā vt cathedra ep̄al̄ in eminētiori loco poneret̄. et q̄ baptiſatus ꝓut dicꝰ poterit cōfirmetur. tādē martiriſat̄ ſb̄ Traiano ſūmerſus i mari. et de eius funere mira ſcripta ſunt. Corpꝰ eꝰ tēpoē nicolai ꝑmi repertū fuit ⁊ rome trāſlatū.

¶ Dyoniſiꝰ ānoꝝ. 90. ariopagita venerabil̄ pr̄ lum̄ orb̄ martirio coronatur in Gallia cū Eleutherio et ruſtico vbi miſſi fuerāt a btō Clemente.

¶ Eutropius ep̄us Zanctenenſ martir.
Sāctinus ep̄us Meldēſis cū Anthonio a morte ſuſcitato diſcipulus Dyoniſij.

¶ Ionius Athenienſis preſbiter et martir diſcipulus Dyoniſij.

Carannus mar. Sarnotēſiū ꝑdicator rōanus.
Lucianus Beluacen̄. ꝑdicator mar. diſci. pe.
Regulus ep̄us Arelat̄.
Eugeniꝰ toletan̄ mar.
Maron martir.
Euthyces martir.
Victorinus martir.

Symō cleophe fi. frat̄ Iude ep̄s Iheroſolimoꝝ 120. ānoꝝ crucifixꝰ eſt martir glorioſus.

Plutarcus nobiliſſimus phoꝝ claret magiſter Trayani cui epl'am optimã ſcripſit.

¶ Iſte Trayanus optimus dicit̃ fuiſſe inter om̃s auguſtos. hoc ſolũ in eo culpat̃ q zelo falſoꝝ deoꝝ xp̃i fidẽ extinguere niſus eſt: arbitrãs ſe in hoc obſequm p̃ſtare deo. dicit q̃dam q non per ſe ſed per ſuos: fideles pſeq̃batur. Forte hoc ad tẽpus verũ fuit. qz ↄſtat q aliq̃n ipſemet iuſſit quoſdã tormẽtari et occidi. In fine mitigauit edictũ vt nõ occiderẽtur niſi q̃ caſu inuenirẽtur aut ſe offerrẽt. ſed paꝝ hoc pfuit. qz inuida plebs per huiõi nihil artata fuit. eius laudes p nihilo ducerẽ niſi ſcũs Grego. eius pietate ↄmotus lacrimas fudiſſet et eũ ab inferno liberaſſet. An autẽ ſaluatus ſit vel hodie dubioſũ ẽ et grãdis altricatio doctoꝝ. de hoc etiã diuerſe reuelationes deuotaꝝ pſonaꝝ repiunt̃ que om̃s quas ego vidi hoc intẽdunt q nõ velit dñs aliud niſi vt cũ timore nr̃am ſalutẽ operemur et de huiõi curioſis q̃ſtionib9 q̃eti ſim9 eo q non ſine cã hec et ſilia eccãm ſuam vult latere.

¶ Impatores.

Hyſpanus

Trayan9 ãnis. 19. dieb9. 15.

Iſte idẽ trayanus apud Agrippinã Gallie inſignia imperij inuitus ſumpſit. Germaniã reſtituit. oriẽtales puincias Babiloniã. Seleuciã. extremaqz Indie ſecũdus poſt Alexandꝝ pdomuit ꝛc. In omnib9 hijs adeo pius et hũilis pmanſit vt omnib9 gratus nulli exiſteret grauis. quod de paucis legitur ꝛc. Hec inſignia ſunt vere et non ficte nobilitatis. Ita ſemp vixit vt imperio digniſſimus haberetur. Ita principatũ fugit quaſi nullus foret ineptior.

¶ Perſecutio tercia eccleſie a trayano exercet̃ in q̃ pempti fuerunt infiniti. Tandem cohibita fuit interuentu plinij ſecũdi ſed non totaliter.

Thymotheus ep̃s Epheſioꝝ diſcipul9 pauli martiriſatur ibidem.

¶ Ignacius doctor glorioſus ep̃s Anthiochie diſcipulus Iohãnis martirio coronat̃ nobiliſſimo. huius cor ſciſſum in ſe aureis literis hoc dulce nomen Ihs inuentũ eſt habuiſſe deſcriptũ. Ait enĩ in ep̃lis ſuis Amor meus crucifix9 eſt. Btãm virginẽ in carne vidit. eiqz ep̃l'as ſcripſit in q̃bus ſic hẽt. Xpifere marie ꝛc Et illa dulciter rñdit ſcribens ei Ignacio dilcõ ↄdiſcipulo. hũilis ancilla ihu xp̃i ꝛc. Veniã ad te ꝛc.

¶ Taurinus ep̃us Eboracẽ. et Gangericus eius frater ep̃us Cameracẽ. diſcipulus Dyoniſij.

¶ Anno mundi. 5303.

¶ Pape.

Martir Anacletus ã. 9. m̃. 2 die. 10.

Grecus de regione Athenienſ. ex patre Antiocho.

Martir Euarist9 ã. 10. m̃. 7. di. 2.

Grecus

¶ Anno Chriſti. 105.

¶ Anacletus beatiſſimus fideles monuit per ep̃l'am vt p̃ſbiteri pre omnibus honorarẽtur dicẽs. q deo ſacrificãtes nõ dẽnt vexari ſed portari atqz ab omnibus venerari Et p̃ſbiteri q̃n ſacrificãt: teſtes ſecũ habeant et marie epi vt dño pfecte ſacrificare ptent̃. Itẽ ſtatuit vt clericus nec barbã nec comã nutriat. Ipſe memoriã beati petri ↄſtruxit. Ordinauit etiaz 7. dyaconos cardinales in vrbe. Itẽ q ep̃s a tribus deat epis ↄſecrari Itẽ q ordinatio clericoꝝ palam celebret̃ Tandẽ. 12. ãno trayani martirio coronat̃. ſepultus in Vaticano apud corpus beati petri

Hic ſcus Martir ſtatuit vt ep̃us a plebeis non accuſetur. Et ſeptem dyacones ordinauit vt aſſiſterẽt epiſcopo predicãti pter honorẽ verbi dei ne ab emulis detraheretur ei q falſa predicauerit. Item q coniuges publice ſponſentur a parentibus et a ſacerdote ſolenniter benedicãtur. tandẽ martiriſatur anno. 2. Adriani ſepultus apud corpus ſancti petri.

¶ Domicilla Eufroſina Theodora Sulpicius Seruilianus martires ſb trayano.

¶ Plinius ſecũdus orator et phus multa ſcripſit. Mitigauit etiam trayanum vt retractaret ſentẽtiam latam contra xp̃ianos: ſcribens ei q nihil mali facerẽt. ſed virtutibus inſiſtentes chriſtum tanq̃ deum ante lucem ſurgentes laudarent.

Iudei deuaſtant ꝓuincias multas. et q̄ſi amētes incredibili motu ſub vno tēpore per diuerſas mundi partes exarſerunt nulli parcentes ciuitates plures deſolauere. nec tamē preualuerūt vt regnū adipiſcerētur. qr primo per Trayanū ſecūdo per Adrianū deleti ſunt. Sic xp̄us vtrobiqꝫ vindicat. Nunꝙ̄ eīn romani impune perſecuti ſunt eccāiam. ſed nec vnꝙ̄ honore aut emolimento caruerunt. quocienſcūqꝫ fideles honorauere. de hoc plenius vide Oroſium.

Secūdus phs in ſilencio deget et ad interrogata Adriani ſcripto rn̄dit.

Adrianus helius ā. xj.

Iſte Adrianus in multis cōmendat. xp̄ianis ſatis graciosus extitit. quoſdam tn̄ nolentes ſacrificare puniri iuſſit et occidi. Uir quaſi fuit in omni ſcia. pacē omni tēpore hūit. pater patrie dcūs eſt. leges multas cōdidit. ꝓhibuit etiā ne xp̄iani ſine ꝓceſſu iudiciali dānarētur. Iheruſalem funditus deſtruxit et poſt reinſtaurauit omnino ꝓhibens ne Iudei intromitterētur ſꝫ xp̄iani. Inuitus ad imperium venit. ſꝫ optime rexit Cunqꝫ ſenatus obſecraret vt filiū ſuum ceſarē appellaret: ſufficere inq̄t dēt vt ego inuitus regnauerim cū non merear. principatus eīn non debetur ſanguini ſꝫ meritis. Et inutiliter regnat q̄ rex naſcit et non meretur. Excercēdi prius ſunt virtutibꝫ q̄ regnare dēnt et cū in eis ꝓfecerint adeo vt ꝓbentur illos virtutibꝫ anteedere q̄s dēnt honoribꝫ anteire mutati aſcendant. et ſe ciuiū ſuorū votis non ſbtrahant.

Euſtachius alio noīe Placidus et Theoſpita eius vxor et duo filij eius Agapitus et Theoſpites quoꝝ miri actus leguntur circa hec tēpora fuerūt qui oēs iuſſu Adriani glorioſe martirio poſtea coronati ſunt.

Focas martir paſſus eſt vltimo tempore trayani cū ſpū ꝓphetico dixit. Trayane perge ad vlterioris abiſſi loca et ad ꝑpata tibi tormēta feſtina. vbi nocte ꝑpetua et ſeuo exurēdus es incēdio. triduo hac in luce verſaberis quo emerſo caligo te mortis excipiet. nec eīn multus innocētium ſāguis diutius eſſe pt. et Trayanus die. z. expirauit ventris ꝓfluuio.

Quadratus ep̄s Athenieñ. diſcipulus aploꝝ et Ariſtides phs apolegeticū ꝓ xp̄ianis fecerunt. quē videns Trayanus placatus eſt.

Hermes martir prefectus vrbis.

Anno mundi. 5312. — 5323.

Papē.	Alexāder martir. j. ā. 8. mē.	Rōanus ex prē Alexandro de regione capitaui 5. die. z.	Sixtus. jꝰ martir ā. 10. m̄.	Rōanꝰ ex Paſtore prē de rēgiōe Via lata. z. die. zj.

Anno Chriſti. 119. — 129.

Iſte Alexander maiorē partē ſenatorum vrbis cōuertit ad dn̄m. Hic ſtatuit aquā benedcām cū ſale aſpergi in domibꝫ fideliū. vt de cōſe. di. z. Aquam. In canone addidit memoriā paſſionis. ſ. Qui pridie q̄ʒ pateret. zc. Itē vt vinū ſit mixtū cū aqua in calice ꝓpter repſentandā vnionem xp̄i et eccē. de cōſe. di. z. ca. j. Et vt oblatio fieret ex azimo in modica q̄titate Tandē martiriſat ſub Adriano cū multis quos ad fidem conuerterat. ſepultus in via Numentana. poſtea tranſlatus fuit ad eccleſiam ſancte Sabine.

Iſte Sixtus ſtatuit vt diceret Scūs ſcūs ſcūs zc. et ꝙ miſteria ſacrata non tangerētur niſi a miniſtris de cōſe. di. j. In ſancta Itē vt corporale non fieret ex ſerico ſed ex puriſſimo lino contexto et non tincto Et vt mulier ſacra vaſa altaris et pallas non tāgeret. Itē vt q̄cunqꝫ ep̄us vocatus ad ſedē aplicam rediens ad eccām ſuam non ſuſciperetur niſi cum literis apoſtolicis. Itē vt miſſa non niſi ſuper altare celebretur. Ipſe etiam miſit Peregrinum ep̄m genere romanū cum alijs fidelibꝫ in Galliā Tandē martirio coronatur extra portam Domine quo vadis. ſepultus in Vaticano.

Quirinus martir tribunus.
Theodolus martir et dyaconus.
Euencius martir et preſbiter.

Iherl'm reſtauraẗ per Adrianū et noīe eius Helia vocata fuit et āplificata fuit ita vt locus paſſiōis eſſꝫ intra muros q̄ prius extra fuit. Et hec eſt tercia r̄ſtauratio. q: ter deſtructa fuit. ſ. a Caldeis tp̄e Sedechye. ab Anthyocho tp̄e Machabeoꝝ. et a Tyto tp̄e Veſpaſiani.

Galienus medicus Pergamenus oriūdus interpres ypocratis rome claret.

Pōpeius trog⁹: nacōe hyſpanus hyſtorias toci⁹ orb' a Nino vſ𝔷 ad Octauianū deduxit

Ptolomeus rex mirabil' in mathematicis oīm aſtronomoꝝ p̄cipuus plus addidit q̄ ante ſe inuentū reperit et plura ſcripſit.

Thaurus nobiliſſim⁹ ph̄s Athenis claruit. h̄ ait. In publico mos populi: in priuato natu re ius gentiuūq𝔷 ſeruetur.

Valētinus hereticus dixit xp̄m celeſte corp⁹ attuliſſe 7c̄.

Cerdo hereticus h̄ fuit magiſter Marcionis.

Anthonius pius āñis. 22.

Iſte Anthonius gener Adriani fuit et filius adoptiuus vir atq𝔷 perītiſſimus et natura benignus qd' non facile in vno hoīe reperit'. prudēcia p̄cellentes cōiter non ſunt excellenter benigni et trāquilli ex natura p̄cipue. et ecōtra excellenter benigni ſunt cōiter nimis induſtrij. Vir autē iſte vtriſ𝔷 excellenter dotatus fuit. Ob hoc multe ꝓuincie q̄ ab alijs impatorib' receſſerāt. ſub iſto volūtarie redibant. q: vere pater patrie fuit. omnib' carus: nullis acerb': fidelib' clemētiſſimus erat. Piu et pius dcūs eſt. et ab eo ſeq̄ntes impatores appellati ſunt pij. ait em̄. malo Scipionis exēplo vnū ciuē ſeruare q̄ mil le hoſtes occidere. q̄ autē aliq̄ martires ſub eo coronati ſunt n̄ ex ſuo ſ; priorū mandato ꝓceſſit. Tanta ſiq̄dem crudelitate acrēe ꝑtātes mūdā plebem cōmouerunt. vt nec ſūmi impatores poſſent eā ſedare ad plenū. Ita exoſum fuit xp̄ianum nomen apud ydolatras et maxime apud pontifices et ſacerdotes tēploꝝ. qui principes et populū ꝓuocabāt aduerſus eoſdē xp̄ifideles. q: viderūt q̄ ſtatus et q̄ſtus diminuebat' quotidie. et ad cōtēptū eſſet venturus tātus faſt⁹ coꝝ q: xp̄iani dicebāt q̄ indifferēter oēs dij demones eſſent a q̄bus tota ſꝰ cōitas ſperabat tp̄alē ſꝰ et eternā felicitatē et ideo non eſt mirū q̄ etiā pacato principe adhuc inferiores pſeq̄rent' xp̄ianos tanq̄ blaſphemos.

Decēmilia martirꝝ crucifixi ſunt in Armenia in monte maximo Arath. quorū feſtū celebre colitur 10. kl'. Iulij cū magna deuocōe 7c̄. q: multa obtinuerūt cultorib' ſuis a dn̄o Aquila genere Ponticus orator floret q̄ ſecūdus interpres moſayce legis fuit. primo enim fuerūt. 70. de Hebrayco in Grecū trāſferētes. ſecūdo iſte de Greco in latinū primus interpres fuit.

Marcion hereticus quē policarp⁹ dixit eē primogenitū dyaboli.

Anno mūdi 5333. 5383.

Pape.

Teleſphorus martir ā.

Rōanus ex Anachorita. 11. m̄. 3. die. 22.

Iginus martir ā. 8. mē. 3.

Grecus de Athenis p̄re ph'o. die. 8.

Anno Chriſti 135. 155.

Iſte Teleſphorus ſtatuit cātari ymnū angelicū. ſ. Gloria in excelſis et euāngeliū ante ſacrificiū et in natali dn̄i cantare tres miſſas. ꝓpter mltas cās 7c̄. Itē q̄ clerici ieiunare dēnt p ſeptē ebdomadas plenas. q: ſicut dēt eſſe diſcreta vita clericoꝝ: ſic et ieiuniū. Etiā ſtatuit vt nullus miſſam añ terciā preſumat canere. Tandē martirio coronat'. ſepultus apud ſcm̄ petꝝ in Vaticano.

Iſte Iginus cleꝝ cōpoſuit graduſq𝔷 diſtinxit. ⁊ vt patrinus et patrina infantē ſuſciperēt in bap̄ mo: confirmatione et cathecīſmo. Scripſit etiā vnā ep̄lam generalem omnib' fidelibus de vno et trino deo. Itē q̄ nullus epiſcopus Metropolitanus excepto romano pontifice audeat ſuffraganeū ſuum condēnare niſi cā in cōcilio ꝓuinciali ſuoꝝ epoꝝ fuerit ventilata. Tandē martirio coronat' ſepultus in ecc̄a ſancti petri.

Peregrinus ep̄us Antiſiodorēſis martir.
Serapia martir et virgo.
Sabina mar. ⁊ nobil' vidua
Iobita martir.
Calocerius martir.
Maria mater et virgo.
et plures alij crediderunt.

Iuſtin⁹ ph̄s diſcipulus pōpei libros eius abbreuiauit. h̄ etiā librꝝ de xp̄iana religiōe edidit quē Anthonio tradidit. et benignū xp̄ianis fecit.

Sophia nobil' matrona cum hijs trib' filiab'
Fides.
Spes.
Caritas.
martirio coronata eſt.

¶ Perſecutio .4. fit iuſſu Anthonij veri in qua innumerabiles vtriuſ ſexus coronati ſunt. ſed non impune. lues enim magna .i. peſtilentia ſecuta eſt per totam ytaliam et reliquas prouincias. bella. terremotus. inundationes fluminum. agmen locuſtarum &c. Itemque exercitus romanus vbique conſumptus eſt.

¶ Bellum Marcomannicum vt dicit Oroſius grauiſſimum fuit. quia Barbare nationes exercitum rudem romanorum in Cypro circumdederant ſed militibus quibuſdam xpianis clamantibus. xpe adiuua nos. ilico fulgura terruerunt Barbaros ita vt fugerent. Ob hoc xpianum nomen celebre factum fuit. et imperator non ſibi ſed xpo victoriam tribuit et ſententiam mitigauit.

Marcus Lucius annis .19.

Anthonius verus.
Aurelius comodus.

¶ Iſti duo imperium ſumpſerunt poſt Anthonium pium. et extunc bini imperare ceperunt. Sed Lucio mortuo Anthonius ſolus imperium tenuit quem bonus et victorioſus fuiſſe deſcribitur niſi hoc quod xpianos quartam perſecutionem iuſſit inferri. dicitur quod tante ſeueritatis et conſtantie fuit quod ad nullum euentum vnquam vultum mutauerit. ſiue ex leticia. ſiue ex merore. etiam dum adhuc puer eſſet. Tante fuit humanitatis vt quadam vice cum iam exhauſto erario nihil haberet quod militibus daret nulli volens eſſe moleſtus magis elegit vaſa aurea et ornamenta vxoris. et aliam ſuppellectilem vendere quam ſenatum vel prouincias pergrauare. ſed victoria habita et illa recuperauit. et prouincijs tributa relaxauit.

¶ Policarpus epiſcopus Epheſinus Johannis apoſtoli diſcipulus romam venit et plures ab heretica labe reuocauit. Magnus labor ſanctorum et ingens triſtitia tunc erat quando foris materialis gladius intus ſerpentinum virus erroris eccleſiam corrupit. et ſic duplex perſecutio diu durauit. Si quandoque ceſſauit gladius: hereticorum tamen perfidia magis ac magis inualeſcebat et multiplicabatur. Tandem idem vir ſanctus martirio coronatus fuit ſub Anthonio vero cum alijs .12. ex philadelphia

¶ Juſtinus philoſophus ad fidem conuerſus multa ſcripſit contra hereticos et martirio coronatur.
Juſtus epiſcopus Vienenſis martiriſatus eſt.
Fotinus Lugdunenſis epiſcopus cum multis alijs martirio coronatur.
Alexander medicus et Ponticus puer martires.

¶ Anno mundi. 5253. 5263.

¶ Pape.

Pius primus mar. an. 11. m. 4. di. 21.

Ytalicus de ciuitate Aquileya ex patre Rufino.

Anicetus mar. an. 9. m. 3. die. 4.

Syrus ex patre Johanne de vico Mirea.

¶ Anno Chriſti. 154. 164.

¶ Hic ſtatuit penam contra negligentias que accidere poſſunt circa ſanguinem xpi. vt de conſe. di. 2. ca. Si per neg. Item quod feſtum paſce ſemper in dominico die celebretur. Item quod hereticus veniens de iudeorum hereſi recipi debeat et baptiſari. Hic fecit ordinationes .5. Et tandem martirio coronatur ſepultus apud ſanctum petrum in Vaticano.

¶ Iſte Anicetus plures canones edidit qui in decretis in diuerſis locis habentur ſicut aliorum ſanctorum patrum qui ſanguinem ſuum pro teſtamento dederunt. et ob hoc ſacri canones dicti ſunt. quia primum ab apoſtolis deinde a martiribus et doctoribus ſanctis quales pene omnes fuerant in primitiua eccleſia fuerunt et a ſacris conſilijs conſtituti ſunt. nec humana admonitione ſed ſpiritusancti vnctione ac iuſſu dictati ſunt. Et qui temerarie eos reprehendit in ſpiritumſanctum blaſphemare prohibetur. vt in ca. Violatores. 25. q. 1. Multa ſtatuit iſte ſanctus de ſtatu epiſcoporum ac conſecratione. tandem martirio coronatur ſub Anthonio ſepultus in via Appia in cimiterio ſancti Caliſti.

¶ Hermes doctor fidei plura ſcripſit cui etiam angelus apparuit dicens quod paſca dominica die celebrari debeat. poſtea martiriſatur.

¶ Pappas Johannis auditor Jerapolitanus epiſcopus claruit. Fecit librum explanationum ſermonum domini.

¶ Felicitas cum .7. filijs paſſa eſt mirabile ſpectaculum ſicut olim ſeptem Machabeorum matre.
Poncianus glorioſus mar.
Florellius puer martir.
Siminicus preſbiter martir.
Nouatus cum alijs .22. martir.
Praxedis oratione fuſa quieuit in domino poſt longiſſimos labores

¶ Victor miles et Cerena vxor eius martires
Concordius ſubdiaconus martir.
Marcellus martir.
Valerius martir.
Sagius martir.
Egeſippus .5. libros fecit de hyſtorijs apoſtolorum et martirum vſque ad tempus ſuum.
Attalus de pergamo fundamentum eccleſie martir.
Blandina ſanctiſſima mulier paſſa eſt.

¶ Iſte Cōmodus filius Anthonij veri totus infamis et lubricus fuit et adeo incōmodus vt inimicus humani generis diceret̄. Interfecit q̄plurimos ſenatores et maxie quos aiaduertit nobilitate induſtria vꝫ excellere. tante fuit ſupbie atqꝫ iactantie vt ſepe leonis pellem induens oſtēderet ſe eſſe regē hoim ſicut leo beſtiarū. Verꝫ vbi ſplēdet cōſtātia martirū tedet āplius de carnalitate hoiꝫ mūdanoꝝ ſermonē texere.

Nota

¶ Quinta pſecutio ecce fit iuſſu Seueri quā ilico diuina vlcio ſbſecuta eſt ꝓpter ciuilia bella in q̄bus romani nimis attriti fuerunt.

¶ Iſte Helius vir grādeuus inuitus accepit principatū: nunq̄ accepit munera. nunq̄ ad vlaſcendū ſeductus eſt. Sexto menſe interemptus eſt a Juliano ābiente imperiū ſed n̄ pfecit. qꝛ ſicut fecit ſic factū eſt ei a Seuero ꝛc̄.

¶ Impatores.

Cōmodus ā. 13. Aurelius cū Lucio Anthonio.

Helius p tinax Se ueꝰ ā 18. m. 6.

¶ Iſte Seuerus genere Afer deſtitutū imperium adeptus tria ciuilia bella cōfecit. pmo nanqꝫ Julianū inuaſorē imperij expugnādo occidit Rome. ſcdo cōtra Piſcenniū. tercio in Gallia cōtra Albinū ſocium Juliani cū multo vtriuſqꝫ ptis ſāguine bellauit et vicit. Hic natura ſeuus mltis ſemp bellis laceſſitus fortiſſime q̄dem rēpublicā ſed laborioſe rexit. Parthos ꝛ Arabes Adiebnos Judeos et Samaritas ſupauit et multa toto orbe romano imperio recuparuit. In ſtudijs ciuilibꝫ et pħia clarus fuit. Quintā pſecucōez in xpianos ſuſcitās multa infortunia paſſus eſt. In Britannia poſt grauia p̄lia firmiſſimum vallum muniuit. 132. paſſuum cum turribus crebris a mari vſqꝫ ad mare perduxit. ibiqꝫ apud Eboratum oppidum morbo obijt.

¶ Theophilus epus Anthiochie.
Appollinaris Jerapolitanꝰ epus
Narſus patriarcha Iheroſolimoꝝ
Dyoniſius epus Corinthioꝝ.
Phylippus epus Cretēſis.
Catafrige hētici exorti ſūt de Frigia qui dicūt ſe ſolūmō hre ſpmſcm nec apl'is nec alijs datū. Montanꝰ Priſca et Maximilla autores eoꝝ fuerūt.

¶ Phylippus p̄fectus Alexādrie martir. hꝰ filia Eugenia et Eunuchi eius.
¶ Prothus et Jacinctus de q̄bus mirabilis habetur hyſtoria.
¶ Tertullianus Affricanus in eccā inſignis habetur.
¶ Prima pax eccā data eſt ſꝫ non diu ſtetit.
Theodocion tercius dīne legis interpres.

¶ Symachus quartus diuine legis interpres.
¶ Clemens Alexādrinus pħus.
Panthenus ſtoycus Affricanꝰ hyſtoricus.
¶ Alexāder Maraſſi ſucceſſor magiſter Origenis.

¶ 5373. Anno mundi. 5383.

Pape.

Sother j. martir ā. 9. m. 3 die. 21. Cāpanus ex prē Concordio de ciuitate Fondana.

Eleutherꝰ mar. ā. 15. m. 6. 8. 6. Grecus ex prē Habūdo de oppido Nicopoli.

¶ 179. Anno Chriſti. 189.

¶ Iſte Sother ſtatuit vt monacha velū portaret. ſꝫ pallas ſacras non tāgeret nec incenſuꝫ poneret in eccā. Et qꝛ multa pericula ſolebāt circa matrimoniū cōtingere. ideo cōſtituit ꝙ legitima non habeatꝰ vxor niſi p ſacerdotē fuerit bn̄dcā et a parētibꝫ ſolenniter tradita et a paranimphis cuſtodita. tandē poſt ſcām vitam ſactiori morte migrauit ad dn̄m coronatus martirio et ſepelierunt eum fideles in Vaticano in eccā ſancti petri. Et ceſſauit epatus diebus. 22.

Iſte Eleutherꝰ iuxta ordinacōem apl'oꝝ cōſtituit vt nulla eſca vſualis repudiaretꝰ a xpianis q̄ rationabil' eſſet et hūana. Itē ꝙ nullus a ſuo gradu deijceretꝰ niſi primo accuſatus cōuinceretꝰ exēplo dn̄i qui Judam non accuſatū ſuſtinuit. et quicq̄d interim inter apl'os egit ꝓ dignitate miniſterij ratū pmanſit. Itē vt abſente eo cuius cā ventilatur ſentēcia nullatenus ꝓferatꝰ. Miſit etiā legatos Lucio regi Britonuꝫ q̄ eum cū populo ſuo baptiſauerunt. tandē martirio coronatus ſepelitꝰ in Vaticano apud ſcm̄ petꝝ.

¶ Anglia ad fidē cōuertitꝰ ſolenniter rege Lucio primū baptiſato. deinde ſbiectus populus eius exemplo fidei colla ſummiſit pacifice Fuganus ꝛ dimianus quos Eleutherius papa miſit primo illic p̄dicauerūt.

Nota ħ diligenter ꝙ ſm ſactos doctores imperiū ſepius ꝯtra ecc̄am fortiter egit· ſ nunq̄ prudēter· Vñ cum ſiƚ tota cohors ſapientū dicat· nobile vincēdi genus eſſe paciam: patet ꝙ ecc̄a per paciam nobiƚr ſibi imperiū ſubegit· Hoc ſi quidem tempore impatores dixerunt· Nolum⁹ vt precipiaƚ nobis cū nos vniuerſis p̄pere habeam⁹· doctiores omnibus hoībus ſoli romani p̄dicamur· poſtea ſine gladio aut fuſte cū longanimiter ſuſtineret ecc̄a ad hoc deuentum eſt ut maieſtas romani imperij ſolenniter ac humiƚr ꝯfiteretur ꝙ īperiales leges non dedignarētur ſacris canonibus obedire· Hec eſt mutatio dextere excelſi· Igitur vincere ſi vis: diſce pati· Signū ꝑfecte prudē̄tie eſt īprudentē ac inſufficientē ſe eſtimare· Ipſa eñ tēpaliū rerū continua mutabilitas omnē humanā ꝓudētiam deridere ſolet·

Lucius rex Britānie q̄ poſt dc̄a eſt Anglia ad fidē cum populo ſuo ꝯuertiƚ· ⁊ baptiſati ſūt a duobꝰ religioſis viris q̄s ei miſit Eleutherius papa q̄ dicebanƚ Fuganus et Damianus·

Leonides pater Origenis ꝓ xp̄o decollaƚ ⁊ martir efficiƚ· Et Origenes tūc·17·ānorum ſe cū patre martirio obtulit· ſ pia matris fraude īpeditus totū patrimoniū perdidit eo ꝙ xp̄ianus eſſ ⁊c̄· Ipſe autē docendo ſcolares grāmaticā: matrē et ſeptē fratres ſecū de precio paſcebat·

Hyrēneus Lugdunenſis ep̄us cū magna multitudine cleri et populi martirio coronatur·

Audecius ſubdyaconus diſcipul⁹ Policarpi martiriſatur·

Heu heu vbi māſit antiquorū romanoꝝ tāta ꝓbitas· ſtrenuitas· legalitas ac incōparabilis prudē̄tia et honeſtas? Siquidem hoc tēpore imperiū ad manus ſtultoꝝ deuenit· Nota ꝙ ſtultus ſi ſe ſtultū putat adhuc aliq̄d de lumine naturaƚ intelligentie habet· Sed ſi ſe ſapientē eſtimat: tūc cōpleta eſt ſtultitia eius nec erudi p̄t· ſed ſapientes pſequitur ſimileſq3 ſibi ſociat·

Arthemonis hereticus dicit xp̄m eſſe puꝝ hominē et abſ deo plures habuit ⁊c̄· q̄ hāc hereſim tenuerunt·

Anno 5393· mundi· 5402·

Pape·

Afer ex pr̄e Felice· Victor j. mar· ā· 10·m̄·2· die·12·

Zepherinus mar· ā·9·mē· 6·die·10· Romanus ex patre Habundo·

Anno 194· Criſti· 203·

Iſte Victor inter diſſenſiōēs de termino paſcali celebrauit ꝯciliū in Alexādria Paleſtine cui ipſe interfuit et Narciſſus et Theophilus et Hyreneus ⁊c̄· viri ſacti Vbi ſtatutū eſt ꝙ ſemper die dn̄ico paſca celebrari dēt obſeruata luna· 14· April' vſ ad·21.q2 tantus vel circa eſt ſaltus lune et poſtea reditus Hoc autē factū eſt ne iudaiſare videaƚ ecc̄a· plures tūc ep̄i Aſie et orientis cū iudeis paſca celebrabant Itē ſtatuit ꝙ exigente ncc̄tate vbiq3 et in omni aqua naturali poſſit conferri baptīſma Tandē martirio coronatur· ſepultus apud ſcm̄ petꝝ in Vaticano·

Iſte Zepherin⁹ ſtatuit vt om̄s xp̄iani·12·annorū in die paſce ſacramntum eucariſtie accipere dēant in publico· Et vt omnia vaſa altaris vel vitrea vel ſtannea eſſent: non lignea ſicut antiq̄tus fiebat ꝯſecratio p̄cioſi ſanguinis in ligneis vaſis· Vñ creſcente tpe ſucceſſit decus eccē· q2 vitrea poſt ꝓhibita ſunt· vt3 de ꝯſe· di·j.ca· Vaſa· Et multa alia ſtatuit ſalubria· Tādē martirio coronaƚ· ſepultus in pace xp̄i·

Iſte Anthonius p̃re aſperior vixit libidinis ĩpatientiſſimus fuit vt nouercã ſuam duceret in vxorẽ. Papinianũ iuriſcõſultum et doctrine legal' theſaurũ occidit. Et ſicut fecit factũ eſt ei. q̃ ab hoſtibꝫ circũuẽtus occiſus eſt peſſimus ipſe cũ gaudio multoꝝ. non q̃ h̃ mos ſtultoꝝ ſẽper fuit. ſi potẽtes ſũt ſapiẽtes pſequũtur. q̃bꝫ ſblatis neccẽ eſt vt ipſiq̃ȝ pereãt. Solus em̃ intelligens gubnacula poſſidebit. pũ. j.

Nota

Iſte Alexãder habuit mrẽm xp̃ianam noĩe Mameas cũ qua Origenẽ pꝛeſbiterũ audiẽ curauit. Hic fuit iuuenis virtuoſiſſimꝰ. ⁊ rẽpublicã ſalubriter gubnauit conſilio Vlpiani vſus q̃ fuit legal' ſcie princeps. Xerſen regem Perſaꝝ maximo bello oppſſit et corpus ſci Thome apli iuſſit trãſferri de India ad Syriã et ſic venit ad Ediſſaꝝ ciuitatẽ Abagari in qua lrã ſcripta habebat' de manũ ſaluatoris. Tandẽ e trã iſte Alexander tumultu militari occidit' apd' Magonciatũ.

Imperatores.

Anthonius caracalla ã. 7	Baſianꝰ filius Seueri	Macrinꝰ Antonĩꝰ Aurelꝰ	an. j. an. 3.	Alexander Mamee ã. 13

Iſte Macrinus cũ filio ſuo Opadumeno inuaſit imperiũ et militari tumultu occidit'
Iſte Anthonius obſceniſſime vixit et ideo cũ mrẽ occiſus fuit tumultu militũ ſicut Macrinus.

Origenes doctor egregius ac vite ſcitate incõparabil' clariſſimꝰ h̃etur in eccã dei. De h̃ pene ſẽper extrema reperimus ſcripta. q̃dam dicũt eum optimũ: quidã peſſimũ fuiſſe. Supra modũ mirꝫ eſt q̃ viri grauiſſime autoritatis ac ſciſſime vite ita ꝯtradictorie de ipſo ſcripſerũt. Vide in hyſto. eccãſt. li. 6. et alibi ⁊c. Concordiã ſuper hiis reperire ñ potui. an autẽ ſit ſaluatus an ñ dño cognitũ relinq̃mus ⁊c. Grãdis labirintus a diuerſ textẽ de ſãpſone ſalomone trayano et iſto origene an viꝫ ſaluati ſint an ñ. q̃ q̃ ſine periculo neſciunt' nec eccã certificata eſt de hiis: dño total'r ꝯmittẽda ſunt.

Felix martir
Calopedi marꝰ.
Aſtorius martir.
Priuatus martir.
Anelmus martir.
Tyburcius martir.
Valerianꝰ martir.
Cecilia martir.
Maximus martir.
Palmacius martir cũ vxore et familia.

Iulianus martir.
Cyriacus martir
Iulita martir.
Martina martir.
Barbara.

Vlpianꝰ iuriſlegal' ꝯſultus maximꝰ vtꝫ in corpore iuris ciuil' per totũ.

Quinta editio repta eſt hoc tẽpore in Iherico cuius autor ignorat'. et ideo dicitur cõiter vulgata.

Anno mundi. 5913. 5923.

Pape.

Romanus ex p̃re Demetrio	Calixtus martir. j. ã. 5. m. 2. die. 10.	Romanus ex p̃re Ponciano	Vrbanus martir. j. ã. 8. mẽ. 11. die. 21.	Romanus ex p̃re Calphurnio.	Ponciãnꝰ mar. ã. 5. mẽ. 2. die. 2.

Anno Chriſti. 219. 229.

Iſte Calixtus inter cetera q̃ fecit bona cimiteriũ in via appia extruxit vbi multa martiꝝ milia ſepulta ſunt. Hoc iã dicit' cimiteriũ beati Calixti. Iſtẽ ſtatuit ieiunia q̃tuor tẽporum obſeruari. Ipſe fecit eccãm beate Marie trãs tyberim. Iſtẽ celibatũ vniuerſis ſacerdotibꝫ indixit. Tandẽ martirio coronat' ſepultus in cimiterio ſuo.

Iſte Vrbanus genere nobilis ab infãcia xp̃ianus multos ad fidẽ ꝯuertit. omnia ſacrata miſteria fecit argentea vel aurea vel ſtannea. Tandem martirio coronat' ſepultus cũ ſancta Cecilia ⁊c. p̃dia cepit eccã poſſidere tẽpore huius de q̃bus clericos et notarios ſumptus deputabat qui geſta martiꝝ ꝯſcripſerunt. antea viuebant more apl'ico qui in actibus apoſtolorũ ſcribitur.

Iſte Poncianus vt dicitur ſtatuit vt pſalm die noctuq̃ȝ per oĩs eccãs cãtarentur. Et vt ante celebrationem miſſe ſacerdos confiteor premitteret. Hic in exiliũ miſſus in inſulam Sardinie ibidẽ martirio coronatur. Sanctus Fabianus corpus eius reduxit romã et ſepeliuit in cimiterio Calixti

¶ Sexta pſecutio eccē facta eſt iuſſu Maximi-
ani · ſ; non euaſit īpunitus · qr ſtatim interfectus fuit poſtq̄ pſequi
xp̄ianos ceperat · Hec ſ̄papue ɔtra p̄latos et cleȝ fuit ·

¶ Septima pſecutiō eccē facta eſt
iuſſu Decij acerba nimis ſ; non diuturna · qr ſi
cut ɔtigit p̄oribꝰ ſic et iſti · qr ſtatī ocaſus fuit

¶ Iſte Maximian⁹
nulla ſenatus volūtate impator fact⁹
ab exercitu deuictis
Germanis et Par
this tercio anno oc
cidit̉ ·

¶ Iſte Gordianus adhuc puer deuictis
Parthis a ſuis fraude interfectus ē ·

¶ Iſte Decius totus tyrānus īuaſit
imperium interfectis · z · philippis
dn̄is ſuis ⁊ ſicut fe
cit factuȝ ē ei · qr cū
filio ſuo ocaſus ē ·

Maximi anus an nis · z ·

Gordia nus an nis ſex ·

Philip pus xp̄i anus ā · 7 ·

Decius annis tribus

¶ Mirū ſpectaculū circa hec tp̄a fuit videre de duplici genē
martirū · ſ · xp̄i et demonū · Martires xp̄i fuerūt ſācti pa
pe et alij p̄lati cū fidelibꝰ ſbditis ſuis q̄ p̄ xp̄iana republi
ca · i · fide ſcā tradabant̉ Martires dyaboli fuerunt impa
tores et p̄ncipes cū militibꝰ ſuis qui p̄ republica et demo
num cultura ſe et ſuos interficiebant vt regnaē poſſent ·
par pena · ſ; diſpar cā · Non miȝ eſſe dēt q̄ xp̄s habet
martires · ſ; valde miȝ eſt q̄ dyabolus habet martires ·
Verū martires dyaboli et mūdi quotidie inueniūtur ⁊ in
magno nūero: xp̄i autē non ſic. Quot hodie p̄ mūdi pō
pa carnis delicijs terrenis diuitijs libenter agoniſant ⁊
tandē nemine cogente volūtarie ſucūbunt Sed xp̄s ne
mini p̄cepit vt fide occideret licet ad breue tēpus h̄ fieri
pmiſerit · Vide quō non eſt gloriandū ſanctis martiribꝰ noſtris q̄ſi aliq̄d dignū geſſerint p̄ eterna gloria qn̄ ſic omni
tp̄e videmus decertaſſe vanos p̄ i͞ſamia falſa vtꝫ p Aug̃ · de ci · dei li · 5 · Vide pulcra illic ⁊c̄

¶ Iſte phylippus · 28 · ab auguſto impator creatus eſt et fi
lium ſuum phylippū conſortē regni fecit · Hij ābo xp̄iani
fuerunt et primus omniū xp̄ianoȝ impatoȝ · ſ; captus eſt
et poſt terciū annū imperij ſui ad gloriā xp̄i celebrauit cū
ingentibꝰ ludis milleſimū annū vrbis ɔdite · tandē fraude
Decij occiditur ·

¶ Alexander ep̄s Iheroſolimoȝ martir ·
Moyſes preſbiter et martir ·
Maximus preſbiter et martir ·
Proximus prebiter et martir ·
Ypoſtratus dyaconus et martir ·
Apolonia virgo et martir ·
Serapyon martir ·

¶ Anno mundi · 5433 · — 5442 ·

Grecus ·

Pape ·

Anteros mar · an · z · m̄ · j · d · ij ·

Fabian⁹ martir ā · 13 · mē · ij ·

Noan⁹ ex pre Fabiano ·

Sciſma · j · in ecciā dei fuit
circa hec tēpora · qr No
uatus ɔtra Corneliū te
nuit ſe p̄ papa licet nō
eſſet ·

¶ Anno Chriſti · 238 · — 248 ·

¶ Iſte Antheros ɔ̄ſtituit q̄
ep̄i de ſede in ſedē poſſint trāſferri · et vt geſta
martiȝ ɔſcriberētur Tādē martirio coronat̉ · ſe
pultus in cimiterio ſācti Calixti · Nota q̄ in q̄
buſdā hyſtorijs hēt̉ q̄ Cyriacus ſucceſſit pō
ciano imediate et papatū dimiſit vt cū virgini
bus martirio coronaret̉ · ſed rō tp̄is hoc non p
mittit · vt patet in legenda · xj · miliū virginū ·

¶ Hic ſciſſim⁹ Fabianus cū defuncto papa cū ceteris fidelibꝰ expecta
ret futuri pape electōem ſbito colūba candida ſuper caput eius deſcen
dit dicēs · Rome ep̄s ordinaberis Ob hoc ſtatim elc̄us fuit · Hic ſta
tuit vt criſma ſingul̉ annis in cena dn̄i ɔſecret̉ · vtꝫ de ɔſe · di · z · ca ·
Lris · Ipſe et̄ diuiſit regiōes dyaconis q̄ geſta martiȝ integre col
ligerēt · Tandē poſt multa q̄ ſanctiſſime geſſit martirio coronat̉ ſb
Decio · ſepultus in cimiterio Calixti · cuius feſtū agit̉ · 20 · Februarij

¶ Affricanus iulius flo
ruit: in ſcripturis eccāſticis nominatiſſimus ·

¶ Porphyrius p̄hus q̄
ſcripſit p̄dicabilia maximus hoſtis fidei ſtolide ɔtra veritatē catholicā
latrauit cuius veſaniā ſancti doctores ɔpeſcuerūt · nec vltra p̄fecit · ne
q; intellexit de q̄bus affirmauit ·

¶ Dyoniſius Alexandri
norum ep̄us : diſcipulus Origenis multa ſcripta reliquit ·

¶ Ciprianus glorioſus
doctor et ep̄us Cartaginenſ clarus habet̉ et poſtea martirio coronat̉

¶ Agatha virgo et martir ·
Septē dormientes ·
Trifon puer q̄ demones ejciebat :
in Nicea paſſus eſt ·
Abdon et Sennes martires ·
Anatholia virgo et martir ·
Victoria virgo et martir ·
Et alij plures paſſi ſunt ·

¶ Nouatus p̄ſbiter ecc̄e romane · ambiens ep̄atum factus eſt hereticus
lapſis ſpem venie denegando · Conciliū autē · 60 · ep̄oȝ contra eum tēpore Decij fuit congregatū : in quo dānatus eſt ·

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

¶ Octaua perſecutio eccl(es)ie facta eſt iuſſu Valeriani · propter quam grauiſſime plagati ſunt romani · Iam enim ſub Decio cõis peſtilentia fuit in omnibus mũdi partibus quocunq(ue) edita nepharia diſperſa fuerat · Sed hec vltio grauior totũ romanũ imperiũ corripuit · quouſq(ue) nedũ factores ſed etiã conſentientes tãto facinori delerẽtur · nã vndiq(ue) bella ſurrexerũt (et)c. et Dacia trãs Danubiũ in perpetuũ aufertur et videtur eſſe prima diminutio imperij que non fuit recuperata

¶ Iſte Valerianus primũ ſatis bellicoſus fuit et victorioſus · ſed poſtq(uam) xpianos perſequi ceperat ſtatim captus fuit a rege perſarum et in viliſſima ſeruitute apud eũ conſenuit · Ob hoc tercius Galienus pacẽ eccl(es)ijs reſtituit · ſed quia nõ plene vindicauit xpianorum ſanguinẽ pluribus bellis attritus fuit romanorum exercitus · Tandẽ pius dñs non dimiſit rẽpublicã iã pene deſperatã omnino periclitari · quia multi tyrãni ilico fuerunt interfecti et proſperitas redijt inſperata · Vide Oroſiũ

Imperatores

Gallus cũ Voluſiano ã · 2

Valerian(us) Galien(us) · annis · 15 ·

Claudius Quintill(us) ã · 2 · di · 17

Iſte Gallus cũ Voluſiano ciuile bellũ molientes cõtra Emilianũ interfecti ſunt · et Emilianus · 3 · menſe occidit(ur)

Sabellius hereticus negat xpm filium dei eſſe ·

¶ Iſte Clau(dius) cõtra Gothos nobiliſſime triũphauit q(uo)d iam per · 15 · ãnos Illiricũ Macedoniã vaſtauit et id ſtatuã aureã meruit et morbo interijt ·

¶ Manicheorũ hereſis ipiſſima et groſſiſſima exortũ a quodã Manes perſo barbaro moribus (et)c. · hic ponit duo prima principia ·

¶ Priſcus martir ·
Malchus martir ·
Marinus martir ·
Patricius martir ·
Fructuoſus martir ·
Prothus martir ·
Iacinctus martir ·
Eugenia martir ·
Claudia martir ·
90 · mar · rome · 300 · mar · in Affrica Et alij infiniti paſſi ſunt in hac perſecutiõe ·

Laurẽci(us) mar · glorioſiſſim(us) ·
Feliciſſimus martir ·
Agapitus martir
Roman(us) martir
Ypolitus martir ·
Concordia martir ·
Hyreneus martir ·
Habundus martir ·
Cyrilla filia Decij virgo et mar · et · 96 · milites ·
Triphonia vxor Decij (et)c.

¶ Quirinus mar ·
262 · martires rome
Abacuck martir ·
Ceſarius dyaconus martir ·
Leoncius conſularis martir
Iulianus martir ·
Felix martir ·
Euſebius monachus mar ·
96 · marti · 121 · martires (et)c. ·

¶ Anno mundi 5953 · — 5962 ·

Pape · — Cornelius mar · ã · 3 · m̃ · 2 · di · — Rom(anus) 10 · — Lucius · mar · ã · 3 · m̃ · 3 · 8 · — Rom(anus) 3 · — Stephan(us) mar · 1 · ã · 3 · m̃ · 2 · — Rom(anus) die · 15 · — Sixtus mar · 2 · ã · 2 · m̃ · 11 · — Rom(anus) die · 6 · — Dyonisius mar · j · ã · 2 · m̃ · — Romanus 2 · — Felix mr pri · ã · 2 · meñ · 10 ·

¶ Anno Chriſti · 259 · — 268 ·

Iſte Cornelius celebre nomẽ ſanctitatis habet et ſuper morbum caducum ſingulariter poteſtatẽ accepit a dño · Hic corpora ſcõrum petri et pauli leuauit et honorifice tum(ul)at(us) repoſuit in locis decentibus cũ btã Lucina (et)c. · tandem cũ multis alijs martirio coronatur · Ipſe ſanxiuit vt ſacerdotes per certa carmina iurare poſſent ſi vellent ·

¶ Iſte Lucius ſtatuit vt duo preſbiteri et tres dyaconi ſemper cũ epiſcopo ſint et ſequantur eũ in omni loco propter teſtimonium probitatis quia licet conſcie(n)tia ſecuritas ſufficeret ſibi pro ſua ſalute · tamen propter maliuolos oportet epm habere nomen bonum apud eos qui foris ſunt vt3 de con · di · j · Iubemus · tandem martirio coronatur ſub Valeriano ·

¶ Iſte Stephan(us) ſtatuit ne veſtibus ſacris preterq(uam) ad cultũ dei quis vteretur vt3 de con · di · j · Veſtimenta · Tandem martirio coronatur in celebratiõe miſſe · quia templũ martis orõne ſubuertit ·

¶ Iſte Sixtus fuit pater ſpũal(is) ſci Laurencij · Et ſtatuit quod miſſa ſuper altare fieret quod an(te) non fiebat · Tandẽ martirio coronatur cũ alijs pluribus ſub Galieno qui alio noĩe dicitur Decius ſecundum Vincenciũ et alios et hoc eſt verior poſitio vt3 i legenda ſci Laurencij ·

Iſte Dyoniſius diſtinxit parrochias mãdãs quod paſtores contenti eẽ(n)t terminis ſuis · Cimiteria conſtruxit i vrbe · propter penitencias et baptiſmata · vt3 · 13 · q · j · Eccl(es)ias · Tandẽ martirio coronatur · ſepultus i pace xpi ·

¶ Iſte Felix ſtatuit ſuper memorias martirum miſſas celebrari · Iſte feſtũ dedicacõis eccl(es)ie ſingulis ãnis ſtatuit agi · tandem martirio coronatur ſepultus in eccl(es)ia ſua ·

¶ Nona pſecutio fit iuſſu Aureliani in qua multi paſſi fuerunt. Fulmenq; de celo cadēs iꝰ diuine ſignū principē terruit: et ad reuocādam ſentētiam monuit. ſ; qr noluit ideo ſtatim perijt.
¶ Iſte Aurelianus pmo xpianis benignus fuit: quare vbiq; glorioſe triūphauit ſpāpue otra Gothos. ſ; prauorū oſilio deceptus cū xpianos ſeuiſſime pſeqretur nunq̄ poſt bonū diem habuit. et ſtatim ocāſus eſt.

¶ Iſte Dyocleciānꝰ obſcure natus ſupbiſſimꝰ fuit. plura bella oſecit. Maximianū pmo ceſarē deinde auguſtū fecit ꝓpter neceſſitatē belloꝝ et Galeriū et Conſtanciū ceſares. Tandē per multā ſanguinis effuſionē reſtituto regno iuxta terminos priores ambo purpuram depoſuerūt vt iuniores ſbſtituerētur et ipſi in priuato ocio cō ſeneſcerēt. Tandē Dyoclecianus veneno obijt.

Aurelianus an. 5. menſi. 6. — m. 6 — Florianꝰ menſi. 3. Tacitus — Probus ānis. 5. men. 4. — Numeriano — Carus ā 2. cū filijs Carino et — Dyoclecianus. Maximi anus.

¶ Iſte Tacitus bonus fuit ſ; parū regnit ocāſus in Ponto. ¶ Iſte Florianus ñ fuit imꝑator. ſ; forte ceſar ꝛc. ocāſus in Tharſe.

¶ Iſte Probus victorioſus fuit mlta bella oſecit. Bonoſum et Proculū apud Agrippinā interfecit. ipſe aūt a militibꝰ apud Syrmiū ocāſus ē.

¶ Iſte Carus bellū cū Parthis geſſit. poſt fulmine percuſſus interijt.

¶ Colūba vir. et mar. ¶ Quirinꝰ mar.

¶ Maria egypciaca q̄ peccatrix fuit mirabilē pñiā egit in deſerto per ānos. 47. hoc tpe fuit. vel ſm alios āno dñi. 380. Vitā eius ſcripſit abbas Zozimas et hoc magis videt̄ ꝛc.

¶ Patroclus martir
Symphorianus mar.
48. martires.
Agapitus martir.
Leonilla mar. cū tribꝰ
Priſcus martir.

¶ Theodora martir.
Baſilides et plures alij coronati ſunt. vide in ſpeculo.
Paulus primus heremita clarus hētur ꝛc.
Cōcliū Anthiocenū otra paulū ſamoſetanū hereticū in quo dānatus idē fuit et epatu priuatus.

¶ Maurus.
Victorinus.
Victor.
Nicoforus.
Claudianus.
Dyoſcorus.
Serappon.
Pappas.
Babillus
Carpoforus.

¶ Mauricius.
Gereon.
Victor.
Alexander.
Longinus.
Felicianus.
Sempronianus.
Quatuor coronati.
Sebaſtianus.
Marcellianus.

¶ 342. martires. 5473. 5483.

Eutica nꝰ mar. an. 8. m. — Tuſcus. — 10. die. 4. — die. 9 — Gaius mar. ā. 11. m. 4. — De Dyocleciani genere ex Dalmacia prē Gallo. — Romanus ex prē Proiecto. — die. 22. — Marcellinꝰ mar. ā. 8. m. 2

279. 289.

¶ Iſte Euticianus ſanctiſſimus ac deuotiſſimus per diuerſa loca. 344. martires ſepeliuit manū ſua. Hic ſtatuit vt fruges ſup altare et fabe bñdicerētur. Tandē martirio coronatur. ſepultus in cimiterio Calixti.

¶ Iſte Gaius oſtituit vt nemo epos vel alios clericos apud iudicem ſecularē audeat accuſare et qꝫ paganus vel hereticus xpianū accuſare nō poſſit vel notā ei infamacōis inferre. Itē qꝫ gradatim q̄ dignus eſt ad ordines aſcendat. vt. ſ. primo fit hoſtiariꝰ. deinde lector. exorciſta. acholitus. ſbdyaconus. dyaconus. demū pſbiter. ſ; fugiens pſecucōem in Criptis habitando. Tandē martirio coronat̄ ſb Dyocleciano Eius feſtū agit̄. 10. kl. Maij.

¶ Iſte Marcellinus ob ſeuiciā pſecucōis oprehenſus tria grana thuris in ſacrificium ydolis impoſuit. poſt publice penituit et capitalē ſentētiam ꝓ fide ſuſcepit. Corpꝰ autē eius inſepultū. 30. diebꝰ iacuit ꝓpter timorē anathematis. ſ; poſtea iuſſu ſci petri a Marcello humatū eſt iuxta pedes eius. Eꝰ feſtū agitur. 16. Ianuarij.

¶ Marcus confeſſor ſm quaſdam hyſtorias ponitur in linea paparum. et qꝫ poſt Felicem tenuit ſedem annis. 8. Hic ſolus euaſit martirium inter tot continuas perſecutiones. ſepultus in eccleſia ſua i media roma. Sed Damaſus et Vincencius et Martinus non faciunt mentionē eius.

Hylaria.
Criſantus.
Daria.
Claudius.
Iaſon.
Maurus.
Dyodorus
Marianus cū alijs pluribus paſſi ſunt ꝓ xpo.

Marcus.
Nycoſtratus.
Zoe vxor eius.
Policarpus.
Tranquillinus.
Cromacius.
Tiburcius.
Vincencius.
Oroncius.

Decima pſecutio eccē fit iuſſu Dyocleciani et Maximiani: q̄ omnibꝰ p̄cedētibus grauior fuit et decē ānis durauit. īntantū ſeuiebat vt in .30. diebꝰ viginti milia coronarent̄. ec cleſijs et ſacris libris cōbuſtis

Iſti duo Galerius et Conſtancius pacifice diuiſerūt ſibi romanū iperiū ſed n̄ diu vixerūt Et grādis altricatio et ciuilia bella plura poſtea orti ſūt: q̄ omia n̄ ſine grādi labor̄ cūctis tyrānis extinctis ſb Conſtātino magno q̄euerunt. Aliq̄ etiam ceſares tūc creati fuerunt q̄ xp̄ianos maxie pſeq̄bant̄ quoꝝ Maxencius vnus fuit. vide Oroſiū.

Iſte Conſtātinus impator glorioſiſſim⁹ celebre nom̄ reliq̄t. in bellis victorioſus. in gubernāda republica prudēs. in negocijs fidei incōparabiliter deuotus Eius pietas et ſanctitas ex multis ſanctoꝝ doctorū libris adeo emicat q̄ indubie inter ſcōs annumerādus ē Greci dicūt eū in fine vite ſue mōachū effectū agentes feſtū e⁹ 21. Marcij. Et Euſe. et Oro. et alij diligenter e⁹ facta deſcripſerūt.

In Anglia pene tota fides extermi nata eſt hoc tēpore a Maximiano.

Galeius Cōſtāci⁹ fil. Cōſtā cij ā. 2.

Conſtāti nus magn⁹ ā 32

Victorianus.	Coſmas Damianus.		Katherina.
Symphorianus.	Leoncius.		Margareta
Caſtorius cū vxore.	Baſilius cū .7.	Agapes.	Iulia virgo et Antheas rex.
Caſtulus.	Dorothea	Chyonia.	Trigintaſeptē milia martires.
Ceſarius.	Theophylus.	Hyrenea.	Simplicius. Fauſtinus. Beatrix.
Mennas.	Theodoſia.	Theodora.	Panthaleon. Georgius.
Nobilis.	Vitalis.	270. martires.	Iuſtus. Leocadia.
Dorotheus.	Agricola.	Florianus.	Treueris pene tota martiriſata ē p Ricciouarꝝ.
Gorgonius.	Aſcha	Prim⁹ et Felician⁹	Chriſtoferus.
Petrus.	Phylemon.	Vitus et Modeſtus	Anthonia et alij infiniti nūero paſſi ſunt
Innūerabiles martires	Hyreneus.	Creſcencia.	in hac pſecutione: quorū nomina de⁹ ſcripſit in libro vite.
Eraſmus.	Ianuarius.	Albinus.	
Bonifacius.	Feſtus.	Rogacianus.	
Trigintamilia martiꝝ.	Deſiderius.	Donacianus.	
Iuliana.	Gregori⁹ ſpol.	Pancracius.	

5893. Anno mundi 5502.

Pape.

Marcel lus mr̄ j. ā. 5. 8. 22

Iohān⁹ et prē Bādōꝫ

Euſebi⁹ martir ā. 2. mē. 2. die. 25.

Orcius.

Melchia des mr̄ ā 2. mē. 6. diebꝰ. 8.

Afer.

Siluester j. ā. 22. m̄ 10. 8. 2j.

Iohān⁹ cōfeſſor.

289. Anno Chriſti. 309.

Iſte Marcellus magnā habuit cū Maxencio altricacōem dicēs Boni principis eſt eccās ōſtitas reparare et dei ſacerdotes honorare. vtꝫ .96. di. Iſte ſtatuit q̄ ōſiliū generale n̄ poſſit celebrari ſine autoritate pape vtꝫ .17. di. c. Synodū. Itēz elegit 15. cardinales in vrbe ꝑpter ſepulturas et baptiſmū ꝛc. tādē poſt longā cuſtodiā iumētorū in cuſtodia publica recluſus morit̄ tyrānide Maximiani. ſepultus in cimiterio Priſcille via ſalaria.

Iſte Euſebius ex layco in papā aſſumptus eſt. ſuit ei medicus quod ſe pe factū ōſtat tēporibꝰ anterioribꝰ. hꝫ ſtatuit q̄ laycus ſuum epm̄ accuſare non poſſit niſi a fide exorbitaret. vtꝫ .2. q. 7. c. Laycos ꝛc. tandē martirio coronat̄ ſub Maxēcio ꝛc.

Iſte Melchiades ſtatuit q̄ die dn̄ico et feria q̄nta nullo mō deberet ieiunū obſeruari ꝑpter reuerētiam dn̄i vel q̄ illos dies Pagam q̄ſi ſacꝝ ieiunij celebrāt de ōſe. di. 3. ca. ieiuniū. tādē martirio coronat̄ ficut omnes p̄deceſſores ſui. Et nota q̄ hic eſt vltimus martiꝝ a ſcō petro. 33⁹ in ordine pōtificū romanoꝝ qui oēs ſanguinē fuderūt ꝓ teſtamēto ſcō. Et tūc laudabile fuit ſm Grego. epatū appetere.

Iſte Siluester glorioſus cōfeſſor xp̄i multiplr̄ eccām decorauit taꝫ in ſcripturis q̄ in miraculis admirabil' fuit. decreta multa ōſtituit. hereſes dānauit. cardinales ordinauit. patrimoniū beati petri. ſ. regnum ytalie cū tota vrbe a Conſtātino ſuſcepit et ad cultum eccē ōuertit. Helenā cum iudeis baptiſauit et alia infinita ſcō fine conſūmauit.

Felix.		Felix. et Adauctus.	
Victor cū parentibꝰ.	Sabinus.	Adrianus.	
Lucia vidua.	Anaſtaſia	Nathalia.	Agnes. 13. annoꝝ paſſa eſt.
Geminianus. cū .79.	Criſogonus.	Eugenia.	

Romani pontifices vſq ad hec tpa omēs Martirio coronati Nuo 33

¶ Pax eccleſie reddita eſt per Conſtantinū et intantū firmata vt quicunq3 lederet xpianū puniretur Hec reuera eſt mirabilis mutatio dextere excelſi · iuxta illud pſ · Filia Babilonis miſera · btūs qui retribuet tibi retributionem tuam quam retribuiſti nob ·

¶ Templa ydolorū iuſſu Conſtantini clauſa ſunt et ꝓhibita ſacrificia iuxta illud yſaye ꝓphe · Dij qui non fecerūt celum et terrā pereant de terra · Incredibile fuit hoc ſuſpicari ꝙ vnquā hūanū genus ab h errore poſſz abſolui: in quo a dieb9 Nini regis Aſſyriorū vſ ad hec tēpora ꝑ annos duomilia trecentos erat miſerabilr implicatū · Vere digitus dei eſt hoc et magna mia eius non hois meritū ·

¶ Euſebius Ceſaree Paleſtine eps in diuinis ſcripturis ſtudioſiſſim9 fuit ·
Anthonius abbas ſanctiſſimus potens in opere et ſermone clariſſimus in vniuerſo orbe habetur ·
Paſuncius diſcipulus ſancti Anthonij ·
Et multi heremite et monachi in deſertis locis claruerunt ·

¶ Helena regina mater Conſtātini mulier ſcā et admirāde deuocōis et actiuitatis · Crucē xpi repperit · ſeptuaginta duo collegia fundauit totūq3 ſtatū eccleſie incōpabili feruore glorificauit ·
¶ Nicolaus eps Mirree ciuitatis ſcūs ꝑ omnia et venerabilis ·
Athanaſius epus Alexandrinus doctor glorioſus et conſtātiſſimus cōfeſſor edidit ſymbolū Quicūq3 vult ſaluus eſſe 2c ·
Patricius epus Egyptioꝝ oculū in pſecutione amiſit ·
Alexander eps Alexādrinus notabiliſſimus in ꝯcilio Niceno ·

¶ Arrius hereticus peſſimus totus ypocrita aſſerit trinitatez pſonarū · ſed vnitatē eſſentie negat Supra modū iſta hereſis afflixit eccām ·

¶ Zozimas abbas qui Mariam Egypciacā repperit · tamen quidam libri dicūt ꝙ fuerunt ambo tēpore Valentiniani ·

5513 · 5529 ·

¶ Silueſter papa anteq̄ alia concilia celebrarentur conuocauit ducētos ſeptuaginta duos epos et Caſtrim et alios hereticos condēnauit et plura conſtituit decreta ·

---

318 · 328 ·

¶ De poſſeſſionib9 eccē quas p̄lati circa hec tpa hēr incepērūt: grādis altricatio ſepe inter doctores fuit · quibuſdā dicētib9 ꝙ iuſtū et vtile eſſz vt eccā in tpalib9 abūdaret et honorē terrenū hēt · alijs ecōtra ꝙ nō · nec mirū · Quicquid em̄ eccā facit vel dicit aut habet: ſignū ē cui ꝯtradicit 2c Elegit diu in pauptate et penuria viuere: ſignū eſt cui ꝯtradicit Suſcepit deinde gratis oblata tpalia: ſignū eſt cui ꝯtradicit 2c Sed ſi diligenter aduertimus tūc apte inuenimus ꝙ criſtus dn̄s hoc p̄dixit et promiſit dilectis ſuis · ſ · ꝙ eēnt recepturi agros cū pſecutionib9 vt3 Mar · 10 · Et dicēte beato Petro · Ecce duo gladij h · dn̄s rn̄dit · Sufficit · Vbi btūs Bernh · ſcribens ad Eugenū papā dicit · ꝙ vtrunq3 gladiū chriſti in ordinatōe papa ſuſcepit · alioquin non dixiſſz Sufficit · ſz nimis eſt Gladiū ſpūalez per ſeipſū · ſecularē ſiue materialem per alios regit · ſ · per pſonas laycales · Sanctus autē Thomas talem format rōem ex dictamine iuris naturalis et diui Exquo tota chriſtiana vita ordinat̄ principalr ad finem ſpūalem et non tēporalem · ideo ſūmus pontifex q̄ eſt vicarius chriſti in terris cui ꝯmiſſa eſt huiōi ordinatio dēt hrē plenam ptātem precipiendi chriſtifidelib9 ꝓ ꝯſecutiōe huius finis tanq̄ architector · q2 ei ad quē ptinet vltimi cura finis: ſbdi dēnt illi ad quos ptinet cura anceden tiu3 finiū et eius imperio dirigi · Qui em̄ dēt vti armis: imperat fabro q̄lia dēat facere arma · Et q2 finis iſte eſt digniſſimus · ſ · ꝯſecutio celeſtis glorie: ideo ſacerdociū eccē eſt ſblimius cuicūq3 ptāti terrene · q̄re etiam d2 ſcm̄ regale ſacerdocium cui oms̄ reges xpiani populi optet eſſe ſbiectos ſicut ipſi dn̄o ihu xpo a quo hoc regale ſacerdociū deriuat̄ Tāto ſiqdem eſt regimen ſblimius q̄to ad finem altiorē ordinat̄ · Vn̄ patet ꝙ in lege xpi reges dēnt ſacerdotibus eē ſubiecti · Quare mirabilr diuina ꝓuidētia factū eſt vt in romana vrbe quam deus preuiderat xpiani ſacerdocij principalem ſedē futurā · ꝫ mos paulatim moleſceret vt ciuitatis rectores ſacerdotibus ſbderētur · Sed ſi xpiana religio principalr eēt inſtituta ꝓpter tpalia conquirenda: tūc reges eēnt ꝓponendi ſacerdotibus ſicut olim fiebat in veteri lege et in paganiſmo · vbi totus cultus dmoꝝ tendebar ad illū finem vt tēporalibus bonis ditarētur. Hec thomas · Bonauē · dicit i 2 · ſcripto ſuper ſentētias ꝙ ſanctiſpūs ordinatōne actum eſt vt eccā in temporalibus abūdaret · q2 pauci ſunt tante perfectionis vt ſine adminiculo temporalium onera eccleſiaſtica ſuſciperent · et ſic periret magna pars fidelū eo *

¶ Conſtācia filia Cōſtātini magni virgo ſcā cū multis alijs in ſcō ꝓpoſito dño ſuiuit. Hec leproſa fuit ſicut pater eius. ſed meritis ſcē Agnetis mūdata fuit.

¶ Perſecutio. ij. ecc̄e fuit iuſſu Cōſtācij Arriani in q̄ grādi tur bine fides ſbuerſa fuit: multi martirio coronati. mlti exilio dā nati et xp̄iani tanq̄ oues ſup altaria mactabant̄ ſicut p̄dixit ſanctus Anthonius.

¶ Cometa apparuit añ morē Cōſtātini. vij. die mane q̄ mors Cōſtātini denū ciata eſt p ſtellā cri nitaȝ inſitate magni tudis quā Greci co metā vocāt. Sequū tur mala infinita q̄ lōgo tpe durabāt.

Imperatores

Cōſtātin⁹
Cōſtācius
Conſtans
annis. 25.

¶ Iſti tres frēs fuerūt filij Cōſtātini magni. ꝫ nihil paterne virtutis in eis fuit. q̄ꝓpter tā ſtatus reipublice q̄ ecc̄e valde turbatus fuit. Regnū eñ diuiſerūt. ⁊ ciuilia bella geſſerūt in q̄bꝰ Cōſtātin⁹ et Cōſtās perierūt. et ſic totū regnū Cōſtācio ꝑueit. Qui Arriana heresi deprauatus catholicos pſeq̄tur. ⁊ mlta bella ſurgūt ita vt nullā deinceps q̄etē hrēt. Tandē inopinata morte p̄uētus īfeliciter obijt.

Synod⁹
Nicena. j.
de. 4. earū
autoritas
eſt ſicut. 4. euāgelioꝝ.

¶ Hylari⁹ Pictauienſ ep̄s claret doctrina et vite ſan ctitate in Gallia.

¶ Hybernia ꝯuertit̄ ad fidē p quādā ancillā captiuā.

¶ Maximinus ep̄s Treue rēſis magnus confeſſor.

¶ Symeon archiep̄s Seleucie martiriſat̄ in Perſide. Sedecimmilia martirū et alij infiniti paſſi ſunt. Ducēti et. 50. clerici cū alijs monachis a ſacratis vir ginibus ab Arrianis interfecti ſunt.
Amos pater triū miliū monachoꝝ. et alius Amon.
Pachomius vir ſāctiſſimus pater innumerabiliū mo nachorū et monialiū qui indifferēter oēs recepit iux ta regulaȝ ab angelo ſibi datam in Egypto fuit.
Donatiſte heretici oriūtur in Affrica ſic dicti a quodā Donato: dicūt eccām tm̄modo in Affrica māſiſſe apō ſe et rebaptiſabant catholicos: diu durant.

¶ Iſta ſacroſcā ſynodus iuſſu Sil ueſtri et Cōſtātini ꝯgregata fu it in Nicena ciuitate Bithinie et fuerūt in ea. 318. epi catho lici viri ſāctiſſimi miraculis glorioſi qui oēs vnanimi ꝯſenſu Arrium etiam ibidē p̄ntem et ꝯtumacē damnarūt et ſym bolum ediderunt et fidē exponētes plurima ſtatuerunt. vt patz. 16. di. c. Sexta ſynodus.

¶ Anno mundi. 5533. — 5583.

Pape

¶ Iſte Marcus ꝯſtituit vt ſymbolū publice in eccā cantaret̄. ⁊c̄. Iſtē q̄ ep̄s Hoſtiē. papā ꝯſe craret et pallio vteret̄.

Marcus
ā. 2. mē.
8. di. 20.

Ioan⁹ Ioan⁹

Julius ā
ms. ij. mī.
2. die. 8.

Iſte Julius multas pſecucōes ſuſtinuit a Cōſtācio arriano et p. 10. ānos ſuſtinuit exiliū. tādē mortuo Cōſtācio ad ſedē rediȷt et duas Baſilicas extruxit. ꝫ mlta ꝯſtituit. Tādē btā morte potitus ſepelit̄ in cimiterio

¶ Anno Chriſti. 339. Calipodij. Ei⁹ feſtū agit̄. 2. yd⁹ April.

* q̄ non eēnt q̄ adminiſtrarēt ſp̄ūalia. Scā Brigitta li. 4. ca. 76. ſcribit q̄ btā virgo Maria h̄ verba ſibi dixerit in q̄dam reuelacōe. Eccā dei p̄mis tēporibꝰ paup erat in tēporalibꝰ voluntarie. ꝓceſſu vero tēporis vt amici dei feruētio res et expeditiores eēnt ad p̄dicandū verbū dei vt ſciret̄ q̄ non diuitie male ſint ꝫ abuſus earū. ideo ſb Silueſtro et alijs bona tēporalia ecc̄e data ſunt q̄ viri ſancti longo tēpore ad neccītatem ſuā ſolam: et amicoꝝ dei et pauperū ſuſtē tacōem diſpenſabāt. Ergo tales ſcito amicos dei q̄ contētant̄ de diſpoſicōe dei: et ipſe videt eos. Hec illa. Dicūt q̄dā q̄ nedū tpalem ſuſtentacōem neccāriam fuit eccāſticos hrē. ſed etiā tpalem iuriſdicōem ad ꝯpeſcendā iniquā audaciā volentiū bona eccāſtica ſuis vſibꝰ appropriare. nec decuit vt p̄latus ptāte ſp̄ūali p̄ditus: ptātem tēporalem cui imperet ab alio mēdicet. ꝫ ꝓpriam eam poſſideat. Hec omnia firmiſſime ꝓbant̄ ex legendis et dcīs ſcōrū patꝝ qui tēporalia dominia et poſſeſſiones terrenas latiſſimas iuſte habuerūt. Quis eñ audeat dicere q̄ tot ſācti pōtifices viri vtiq̄ſ ſū me pfectionis et literature miracul̄ glorioſi. q̄ omnia tēporalia arbitrabant̄ vt ſtercora quoꝝ doctrina fulget eccā ſicut ſol et luna. quoꝝ ſcripta ſuos lectores ſāctiſp̄ūs igne accēdunt. quoꝝ plures ꝓpriaȝ vitā p defenſione libertatis eccāſtice tradiderunt martirio coronati? Quis mq̄ audeat dicere tales ac tātos tam multos ſic deliraſſe vt huiōi tpa lia ꝯtra iuſticiā ac dei voluntatē detinuiſſent? An non pocius vꝫ hodie ꝯtradictores eorū formidabili vidimus morte ꝯſummatos iuxta quod imp̄catus fuit eis Conſtātinus qñ paginā imperial̄ teſtamti ꝓprijs manibꝰ ſup venerandū corpus beati Petri poſuit? di. 96. Conſtātinus. Quis vnq̄ temerator niſi penituiſſꝫ hanc maledicōem euaſit? Reuera poſſumus adducere illud Gamaliel̄ Actu. 5. Si a deo eſt non poteritis diſſoluere ⁊c̄. Tanta ſiq̄dem p huius mundi potētes pariter et ſapientes facta legimus ꝯtra patrimoniū ecc̄e pene in omnibꝰ finibꝰ tocius xp̄ianitatis vt nequaq̄ credibile ſit q̄ hūano modo potuiſſꝫ inſultus huiōi toleraſſe ſiue aliq̄d recuperaſſe poſt tā crebras deſperataſq̄ꝫ expo liationes. ſed q̄r de celo dimicatū eſt ꝯtra eos. ideo vt fumus perierunt vniuerſi hoſtes ecc̄e vſq̄ꝫ in p̄ns. Vbi Cōſtā tinus Arrianus Julianus apoſtata: valens Haytanaricus Halaricus Ganſericus Honoricus Atila Beuo Totila Theodericus Conſtātinus. 3. et. 5. Leo. 3. et. 4. Henricus. 3. et. 4. Fredericus. j. et. 2. Otto. 4. Ludowicus. 4. et ceteri p̄ſumptores cum ſuis ꝯplicibꝰ qui q̄ſi hora vna eccām priuare nitebant̄ aut ſuffocare. vbi ſunt? Nunq̄d p̄ualuerunt? Ecce hodie floret cultus dei cū gloria. Et illi ſi p̄niam non egerunt apud inferos ꝯtremiſcūt. Sed nunq̄d huma- *

¶ Perſecutio · 12 eccē fuit iuſſu Iuliani peſſimi apoſtate q̄ ſanguinē xp̄ianorū p̄dolis vouit ſ; n̄ ipune q2 diuinit⁹ occiſus fuit per Mercuriū ſcm̄ martirē iubente dn̄a nr̄a Maria ·

¶ Iouinianus iſte catholic⁹ ꝛ bon⁹ fuit ſed pax regnauit ·

¶ Iſte Valentinianus deuotus totalr̄ fuit et in fide ſtabil̄ diuina ordinatōe ad īperiū peruenit q2 eīn ſb Iuliano maluit tribunatū amittere et exiliū perpeti q̄ᵖ fidē abnegaē · ideo retribuēte xp̄o meruit ad imperiū ſblimari · ſēper victorioſus fuit · Saxones et Burgundiones vicit ·

¶ Iſte Iulianus p̄mo xp̄ianus · deinde monachus · tūc magus · denuo apoſtata · tandē ceſar et dolo auguſtus fuit · totalr̄ fidē intebat̄ deſtruere ·

¶ Eunomius hereticus corpore et aīa leproſus a q̄ Eunomiana hereſ dic̄ filiū non natura · ſ; grā filēm patri ·

Iulian⁹ an · vno men · 8 ·

Iouinia n⁹ octo menſib;

Valentinian⁹ anis · ij ·

Catholicus ·

Lana de celo pluit ·

¶ Grādo maxia interfecit hoīes et iumēta apud Cōſtātinopolim

Iuſtina īperatrix Arriana ſecrete tēpoē viri ſui ſ; poſt ꝛc̄ ipi̇ vxor piiſſimi Valētiniani īperatoris poſt · multū perſeq̄tur catholicos et p̄ipue

¶ Ambroſium ·

Didim⁹ cecus ad infancia diuinitus factus eſt doctor magnus et ep̄s Alexandrinus ·

Burgundi fiunt xp̄iani ·

¶ Macedonius hereticus negat ſpm̄ ſcm̄ eq̄lē patri et filio hēſ magna ·

Paulus ſimplex diſcipul⁹ Anthonij q̄ merito obie cito ad perfectionē venit ·

Hylarion ·

Victorinus ·

Macharij duo ·

Donatus grammaticus magiſter Iheronimi ·

Paulinus ep̄s Treuerēſis ·

Flauianus et Deodatus · hij choros pſallentiū in duas partes diuiſerunt et vigilias ad ſepulcra martirū inſtituerunt ·

Baſilius magnus ꝯfeſſor ꝛ ep̄s Ceſarieñ claruit ·

Gregorius Emiſenus ep̄s frater Baſilij et petrus ꝛ ·

Apoſtata · Catholicus ·

Iohes et paulus martires ·

Quiriacus ep̄s martir ·

Gallicanus martir ·

Donatus martir ·

Iuliana martir ·

Theodericus martir ·

Gordianus martir ·

Epymach⁹ martir ·

Et alij multi ·

¶ Iheronimus p̄ſbiter cardinalis incepit clareſcere in eccl̄ia dei de Dalmacia oriūdus · ſēper ſactiſſime vite fuit · hereticoꝝ malleus · ac tota⁹ xp̄iane veritatis ſolidiſſimū fundamētū Doctor principal̄ ·

¶ Ambroſi⁹ romanus doctor principal̄ mittitur a Valētiniano ad Mediolanū · Et ſtatim in ep̄m diuinitus eligit̄ vt ipſe teſtat̄ in li · de of · Rapimur de tribunalibus ad inſulas cogimur ſil̄ diſcere et docere

¶ Martinus ep̄s Turoñ · claruit in Gallia vir admirāde ſactitatis de pannonia oriūdus extitit ·

5552 · 5563 ·

Romanus ·

¶ Pape ·

Liberius ā · 16 · m̄ · 7 · die · 3 ·

Scisma eccl̄e · 2 · inter Liberiū et Felicem euenit ꝑpter Arrianos q̄bus fauebat Liberius · Et ideo tanq̄ꝫ hereticus a catholicis deiectus fuit et Felix in papā aſſumptus ꝛc̄ ·

Roma⁹

Felix 2⁹ mr̄ an · j · m̄ · j · 8 · 2

Damaſus ꝯfeſ · ā · 18 · m̄ ·

Hyſpanus · 2 · die · 10 ·

353 · 363 ·

¶ Iſte Liberius p̄mo catholicus fuit et feruide ꝯtra Arrianos proceſſit ob hoc Conſtancius Arrianus eū; in exiliū miſit ꝛ clerus de ꝯſenſu eiuſdē Liberij Felicē p̄ſbiterū in papā ordinauit. Qui amplius Arrianos expugnauit intantū vt Arriani ipſi Conſtāciū rogarēt vt Liberius reſtitueret̄ tanq̄ꝫ eis magis fauorabil̄ et ſic Liberius reuocatus fuit et Felix deiectus · Sed q2 Liberius Arrianis fauebat · id̄ Felix cū catholicis eū admonitū et ꝯtumacē tanq̄ꝫ hereticū de eccl̄a eiecerūt et tūc ſciſma factu; fuit et perſecucio magna fideliū ·

¶ Gregorius Nazanzen⁹ etiā doctor ſicut duo p̄dcā in oppido Nazāzo ep̄s l̄ Conſtātinopol̄ ·

Iohes Criſoſtomus ep̄us Conſtantinopol̄ vir magne ſtrenuitatis et ſanctitatis · multa ſcripſit et paſſus fuit ab Arrianis perſecutiones plures :·

¶ Moyſes abbas ·

Syncletę · Copres ·

Effrem · Pambus ·

Serapion pater decem milium monachoꝝ ·

et alij plurimi heremite fuerunt ·

Barlaā heremita et Ioſaphat filius regis Indie hijs fuere tp̄ib; ·

¶ Iſte Felix vir ſcūs Conſtanciū Auguſtū hereticū declarans de papatu eijcit̄ et tandē capitis abſciſione martir xp̄i ꝯſecrat̄ ·

Et h̄ nota q̄ᵖ p̄imū rōana eccl̄a circa hec tēpora infamē papa; habuit · q2 om̄s anteceſſores huius Liberij fuerunt ſācti et exēplares vt ſ̄ p; p̄ ānos · 350 · ꝛc̄ ·

Iohes heremita ſactiſſimus q̄ Theodoſio triūphū predixit ·

Alexius vir ſcūs et mire paciē Rome claruit ·

Iohes damaſcen⁹ doctor egregius multa ſcripta reliq̄t ·

Rufinus p̄ſbiter multa ſcripſit et hyſtoriā eccl̄aſticā trāſtulit ·

¶ Iſte Damaſus glorioſus ꝯfeſſor · multa laude digna patrauit · adiutus floridiſſimoꝝ viroꝝ ſtudijs quorum grādis nūerus tēpore ſuo claruit · Choros cantātū ordinauit in eccl̄a · Gloria patri ꝛc̄ · poſt ſingulos pſ̄ dici iuſſit : rogatu beati Ihero · In verſib; dictādis excellētiſſimus fuit · pluriaq; ſcripta reliq̄t et p̄ipue hyſtoriā paparum et martirum ·

¶ Conciliū etiā · 2 · vl̄e · i · Cōſtātinopolitanū ꝯtra Macedoniū celebrari fecit E⁹ feſtū agit̄ · ij · Decēbris ·

*na virtute id actū credimus? Minime · Igit̄ ſi deus ꝓ nob̄ q̄s ꝯtra nos? Ecce regnat fides ſcā vidētib; et inuidētib; inimicis dētib; ſuis fremētib; · nil ꝯtra manū oīpotētis facere valentib; iuxta ꝓphecīā pſ̄ · dicētis · Dixit dn̄s dn̄o meo ꝛc̄ · Et iterū · Sepe expug · me ꝛc̄ · Et q2 grādia mala ꝯtigerūt aliqñ ꝓpter huiōi diſputacōes : ſuggerētibus q̄buſ = *

¶ Iſte Theodoſi⁹ immēſe religioſitatis extitit: xpo et ecce fideliſſimus fuit et ideo in omnib⁹ adiutus eſt a dño miraculis etiā aptis hoſtes ſupbos ſibi et omnib⁹ principib⁹ oñdit: q̄ tm̄ valet ad victoriā obtinendā orō deuota cū lacrimis ab innūeris barbaris circūdatus xpm ſuppliciter inuocās glorioſus victor ñ ſuis manib⁹ ſ; diuinis triūphauit auxilijs Nā tela q̄ hoſtes contra eū miſerāt retrorſu; acta in ipſos atrociter reuertebant. Quod videntes Barbari pauore nimio pſtrati otinuo ſeſe xpianiſſimo principi ſbdiderūt. vñ et poeta Claudian⁹ licet pagan⁹ hoc idē teſtat᷑ dicēs. O nimiū dilcē deo tibi militat ether Et oiurati veniūt ad claſſica vēti. q̄ hūiliter ſe hūit in correpcōe Ambroſij pꝫ in legenda eiuſdē Vide Aug. li. v. li. de ci. dei Et q̄uo ydola ſbuerti a; tēplis iuſſit. Et q̄uo conſuluit Johem heremitā ꝛc. Et q̄uo flagrabat magis bñfaciendi caritate q̄ dominandi cupiditate. Morit᷑ tandē bñ diſpoſita republica quā deſolatā inuenit. pmo ſtabulari⁹ fuit. ſ; ppter virtutes pmotus eſt.

¶ Iſte Gracianus vidēs rēpublicā pene iam deſolatā Theodoſiū ceſarē fecit qui vbiq; victor exñs multa reſtituit. Tandē per maximū tyrānū dolo occidit᷑ et ille non longe poſt iuſte a Theodoſio morte punitus eſt.

Arrianus — Catholicus

Impatores. — Valens cū Graciano et Valētiniāo ā. 9 — Gracianus cum Valētim ano ā. 6. — Cathol. Theodoſius ā. 11.

¶ Iſte valēs frater fuit Valētiniani et cū eo diu regnauit. ſ; timore ei⁹ ceptā truſā exercere nequaq̄ auſus fuit. ſed eo mortuo cū ſolus regnaret catholicos pſeq̄bat᷑ et monachos ad militandū reuocauit. Tandē poſt multa infortunia impia morte perijt. tm̄ cū aliq̄ pñia

¶ Martires mlti facti ſūt in Egipto p Valentē iſtū q᷑ Arrianus fuit.

¶ Priam⁹ quidā nobil᷑ de ſemine Troianoꝝ q̄ in Longobardie ptibus venerāt rebellauit otra imperiū ſ; mox interfectus ab exercitu romanorū fuit. Sed filij ei⁹ fugiētes: regnū Francie inchoarunt inuitis romanis. Et Coloniam extruxerūt et ibidē vt coloni hitare ceperūt.

Marcomirus filius pdicti Priami fuit dux coꝝ ſ; Pharamūdus filius ei⁹ fuit pmus rex Frācie. Colonia eni ante hec tpa dicebat᷑ Agrippina.

Synod⁹ Conſtātinopoli.

¶ Auguſtin⁹ Cartagineñ de Affrica rethor maximus et in omni phia et poetria incōpabilis. inſup oē ſcibile qd vnq̄ phi reperire potuerūt in iuuētute ſine magna difficultate adeptus circa hec tpa ad Mediolanū mittit᷑. vbi ſtati; ab Ambroſio cuertit᷑ et in xpi noie poſtpoſita Manicheoꝝ hereſi bapti ſatur. Hic creuit in doctorē ecce precipuū et hereticoꝝ malleum valentiſſimu; Non longe in epm yponenſem ſblimatus totam ecclāmin: ſuaꝝ fonte doctrinaꝝ per annos. 53. abundantiſſime irrigauit.

¶ Anno mundi. 5573. — 5583.

Sciſma ecce. 7. inter Damaſum et Viſinu; euenit ppter diſcordiam eligentiū. tm̄ Damaſus obtinuit. q᷑ maior pars ſecū erat.

Pape. — Romanus. — Siricius ā. 15. m. 11. di. 5.

¶ Synodus vl᷑ iſ ſecūda. 150. epoꝝ contra Macedonium hereticū.

¶ Anno Chriſti. 379. — 389.

¶ Tpe iſtius Damaſi pape vaſtas illas Egipcias ſolitudines hacte nuſq; diffuſas q̄s ppter ſiti; et ſterilitatē periculoſiſſimaq; ſerpentū abundantiā cuerſatio hūana non nouerat habitatio monachoru; cpleuit. ſ. Arſinius Perichius Pe menes Paſtor Zozimas Marina Eufroſina Joſeph Syrus Agathon Achillis Iuſtrion Johānes Breuis Beſſarieñ Zacharias Syſoy Mochops Gebalō Egladius Gelaſius Arſenius Lucius Et alij innūerabiles quoꝝ eſt digna memoria.

Seuerinus epus Colonienſ magne autoritatis et ſactitatis fuit.

¶ Haytanaricus rex Gothorū pſeq̄tur xpianos i terra ſua vbi multi martirio coronati ſunt

Priſcillianus epus Hyſpanie cadit in hereſi; peſſimā. inde hereſis Priſcilliana.

Firminus epus Ambianenſ Honoratus et Sabinus ibide; oēs ſancti cfeſſores.

Cronica Jheronimi finit hic circa annos dm̄. 380.

¶ Iſte Siricius ſtatuit vt de impia ſecta Manicheoru; nullus reciperet᷑ niſi cū tali pacto q̄ in monaſteriū recluderet᷑ ibiq; pñiam ageret cunctis dieb⁹. et in fine vite tm̄mō viaticū ſumeret Oēs et illius ſecte q̄s repperit: exilio dānauit

Placilla vxor Theodoſij: de pauperibus maximam curā habuit q̄bus ſuis manib⁹ officioſiſſime ſeruiuit.

Marcellus epus Appamie martir.

Theophylus epus Alexandrie.

Seruacius Tungroꝝ epus qui dicitur fuiſſe cognatus xpi floret.

Paula vidua ſactiſſima et filia eius Euſtochiū virgo claruerunt quaꝝ btūs Jero. ſepius meminit vitāq; paule dignis laudib⁹ cſcripſit.

* dam ipſis in aures principū q̄ eccleſtici terrena dñia licite ñ poſſiderēt. ideo aplica ſedes inhibuit ne amodo fiant. Neq; vlli liceat deinceps in dubiū reuocare. qd tātis ſciſſimorū viroꝝ doctrinis et exeplis cſtat roboratū Aduertāt ſcilicet principes qd eis vtile ſit et ſalubre: poſt tot annorū curricula ac varios reꝝ euētus vbi null⁹ vnq̄ pſperatus ē. neq; ſibi pmittāt incōſulte poſſe imutare qd ſpūſcō dictante ſtatutū eſt. ac tot patronos et inſpectores celo pſidētes iam h;.

¶ Roma capit̃ a Gothis et incẽdit̃. Et fit illa famoſa altricatio inter paganos et fideles. q̃r pagani cũ grãdi blaſphẽia nitebant̃ fidẽ extinguẽ et culturã deoꝝ reſumere. ſ; non ꝓualuerũt. q̃r Hylarius rex Gothorũ erat xp̃ianus fuit et pe percit omnibꝫ ↄfugientibus ad ſacra loca et ſic ↄfuſa fuit ĩpietas paganoꝝ. eo ꝙ ñ potuerũt ꝓbare diſfortuniũ eueniſſe ex eo ꝙ rõa abieciſſet ydolatriã et fidẽ recepiſſet. De h̄ Aug. in li. de ci. dei. et Oroſius abundanter tractant.

¶ Iſte Honori⁹ clemẽtiſſim⁹ fuit. Cũq; diceret̃ ei ↄ̃ut rebelles ñ occide ret ait. Vtinã eſſet mihi poſſibile ad vitã mortuos reuocare. Et ob piã fidẽ quã in xp̃o h̄uit multos tyrãnos obtinuit ſine ſãguinis effuſione. Et periculoſa illa tẽpora paulatim ſub eo quieuerunt. Et h̄ finit̃ hyſtoria pauli oroſij p̃ſbiteri q̃ h̄ tẽpore claruit.

Archadius filius theodoſij cũ Honorio annis 13.

¶ Iſte Archadius puer adhuc fuit qñ pater e⁹ defũctus fuerat. Et q̃dẽ ſatis bonus fuit. ſ; plu res aduerſitates cũ frẽ ſuo Honorio ꝑpeſſus eſt. q̃r multa pericula et tyrãn de gentibꝫ Bar barias Sathis Gothis Wandal̃ et Hunis ſurrexerunt q̃ multas ꝓuincias depopulati ſunt. Et niſi xp̃i grã ſingulariter fidelibꝫ principibꝫ ſuccurriſſet total̃r periſſent.

Honori⁹ filius theodoſij cũ theodoſio minore ã. 15.

Macezel comes Archadij meritis ſcõꝝ q̃s ſecũ duxit exẽplo theodoſij cũ 5. milibꝫ pterruit hoſtiũ. 70. milia beato etiã Amb. ſibi in viſione appa rẽte ꝛc̃. Sed poſt elatus ſcõs viros pſeq̃ cepit et ecclãm temerare auſus ẽ et ſtatim occidit̃. ꝓbauitq; in ſe vno ad vtrũq; ſeper diuinũ vigilaẽ iudi ciũ qñ et cũ ſperauit adiutus ẽ cũ ↄtẽpſit occiſus ẽ. De h̄ ſunt infinita exẽ pla etiã quotidie.

¶ Conſtãcius comes Honorij mirabili felici tate in breui multos tyrãnos et barbaros ꝓſtrauit xp̃i adiutorio ſuffultus. Et nota ꝙ ſicut dicit btũs Iero. rõam in principio erãt fortiſſimi ſic in fine debiliſſimi. Nam ad ꝓpulſandum hoſtes nccẽ eſt quotidie Barbaros ↄuocare.

Claudianus poeta Rome.
Prudẽcius poeta xp̃ianus.
Patricius magn⁹ pater Hybernoꝝ ap̃ls circa hec tẽpora in Hybernia venerat̃ cum ſuis ſororibꝫ angeli ſepe colloq̃o fruit̃.
Sctũs Heraclides q̃ ſcripſit Vitaſpatꝝ ad Lauſum ep̃m.

Oroſius.
Dorotheus.
Yſidorus primus.
Alexandria.
Melania.
Dyocles.
Amolla.
Nathanael.

Ticonius Afer multa ſcripta reliquit.
Donatus ep̃us.
Epifanius ep̃us.
Sulpicius ſeuerus.
Tholomacius martir.
Siſinnius. Martirius. Alexãder.
Iſti ſunt in ytalia martirio coronati.

5593. 5603.

Romanus.

¶ Pape.

Anaſtaſius. j. ã. 2. dieb; 26

Innocẽcius j⁹ Albanenſ. ã. 15. mẽ. 2. die. 20.

399. 409.

Iſte Anaſtaſi⁹ ſtatuit ꝙ cũ ſcm̃ euangeliũ le geretur om̃s ſtare deberent. Et q̃ caret aliq̃ mẽ bro non deberet fieri clericus. Hic fecit fieri vnã Baſilicã ꝓpe ſcolam Mamertini.

¶ Iſte Innocẽcius ſtatuit ꝙ non ſolũ p̃ſbiteri. ſ; om̃s xp̃iani deberent vngi oleo infirmorũ et ſabbato ieiuniũ celebrari et ad miſſam oſculũ pacis dari. pluresq; regulas de ecclã et monaſterijs et iudeis et paga nis tradidit. vt; 26. q. j. Nunq̃d. Hic dãnauit ad inſtantiã concilij Affricani hereſi; pelagianã cũ ſuis hereſiarchis. Vide. 24. q. j. de hac materia in quãta reuerẽtia olim ſacti doctores et pr̃es et principes et ↄcilia habuerũt ap̃licã ſedẽ vt nihil auderẽt ſine ↄſenſu dñi pape diffinire. De hac ſunt plures ep̃le ſacti Aug. et alioꝝ ſcripta.

¶ Pelagius hereticus et Celeſtius et Julianus ep̃s a q̃bꝫ peſſima hereſis pelagiana dic̃ hoiem ſine grã poſſe mereri et bapĩmũ et orõẽs eccẽ irritas eẽ ꝛc̃. Aug. multũ contra eam laborauit.

¶ Stulta.
Ammon.
Pathomius

¶ Maximus ep̃s Nolanus ꝑ hie ſpũ claruit.
Briccius turonenſis.
Oſſa Samuel̃ ꝓphe trãſlata ſunt Cõſtãtino polim ab Archadio.

¶ Johes Criſoſt. exilio dãnat̃ ab Eudochia re gina vxore Archadij. ibiq; moritur ardore ſolis. et Archadius excõicatur ab Inno. eo ꝙ ↄſenſit ꝛc̃.

¶ Thalmud iudeoꝝ quod ſonat apud eos doctrina: ↄponit̃ circa hec tẽpora an. 400. a duobꝫ ſumis rabbi. ſ. rabina et rabaſſe. liber vtiq; grãdis et maior decẽ biblijs. In eo ſunt inextricabilia mendacia. turpia. fatua. abhominabilia ↄtra legẽ dei. ↄtra legẽ nature. ↄtra legem ſcriptã. Vidẽtes nanq; iudei legem ſuã quotidie deficere et fidẽ xp̃ianã ꝓficere in toto orbe etiã cum gloria tẽporaliũ hos duos deceptores inſtigarunt q̃tenus hũc librũ ↄponerẽt et tanq̃ Moyſi ſcriptis ſic maiorẽ adhiberẽt fidẽ. ꝓhiberẽtq; ſb̃ pena mortis ne q̃s aliq̃d negaret de hijs q̃ in eo ↄtinent̃. Factũ eſt ita ad ſuam in felicẽ excecatõem et ſuorũ ꝑpetuã damnatõem. Ne autẽ ſimplices habeant occaſionẽ recedẽdi a tãta falſitate inuixerũt eis vt interrogati de difficilibꝫ rñdeant. Nos hec non intelligimus. ſ; rabbi noſtri poterunt rñdere vobꝫ. Sic traditi ſunt in reprobũ ſenſum. vt plus hijs nugis credant q̃ Moyſi aut xp̃o. Verũtamen plures in diuerſis mũdi partibus ↄuerſi crebro leguntur et aliq̃ ꝓ fide magna fecerunt et vtiliſſima ſcripta reliq̃runt.

Thalmud

¶ Ganſericus rex Wādalorū infinita mala fecit p longū tps in diuerſ mūdi ptibꝰ tyrannus peſſim⁹ et arrianus · p̄cipue religiom xp̄iane et nobilitati infeſt⁹ fuit Romā cepit Affricā deſtruxit · ſb q̊ Aug · morit · 590 ·

¶ Hic Theodoſius totus catholicus fuit ⁊ deuotus princeps nec tñ valuit ꝓhibere Barbaros q̄n multas ꝓuincias vaſtarēt p-mittēte deo · Grādis naq̄ꝫ exercitus Gothorū totū romanū imperiū in ptibꝰ occidētis vaſtauit · ſed in oriente tranquilla pax fuit et ſanctitas ·

¶ Attila rex Hunorū flagellū dei tyrānus atrociſſimus longo tēpore pſeq̄tur humanū genus · Tandē confoſſus moritur peſſime more tyrānorū · Alibi dicitur ꝙ ꝓprio ſāguine ſuffocatus fuit ·

Theodoſius 2⁹ · filius Archadij · an · 7 · et cū Valentiniano ·

¶ Impatores ·

¶ Johes Caſſianus heremita eiect⁹ a Criſoſtomo de Cōſtātinopoli venit i Marſiliā : collacōnes ſcripſit ⁊ alia · et fuerūt infiniti ſancti heremite et monachi ⁊c · Thymothe⁹ hereticus dicit xp̄m verū deū et hominē quidez eſſe · ſed addidit falſū dicēdo diuinam naturā conuerſā eſſe in humanā :·

¶ Amanus ep̄s Aureliacēſis ciuitatē ſuam liberauit ſuis meritis ab Hunis ·

¶ Conciliū Cartagineſe fuit · 218 · patrū contra Pelagiū hereticum in quo ſcūs Auguſtinus ſolennis triūphator contra hereticos apparuit cūctos vincendo ·

¶ Predeſtinatorū ſerpit hereſis que dicit nil ꝓdeſſe ad vitā ep ſancti virtuoſe agūt ·

¶ Hoc tpe Saxones Angliā intrare ceperūt et paulatī creſcētes Tandē totū regnū et dyadema obtinuerūt ·

¶ Cirillus Alexādrinus ep̄s fuit in cōcilio Epheſino ·

¶ Neſtori⁹ ep̄s Cōſtātinopolitan⁹ dicit xp̄m purum hoīm nō deū Hereſ magna ·

Sinod⁹ Epheſina vl'is ducētorū p̄rm cōtra Neſtoriū hereticū ·

¶ Jheronim⁹ obijt miraculis inauditis clarus Euſebi⁹ diſcipulus Jheronimi claret poſt eum ·

¶ Patrici⁹ fili⁹ ſororis ſci martini mittitur in Hyberniam a Celeſtino papa vir mirabilium operū Vixit annis · 120 · Germanus ep̄s Antiſiodorēſis tres mortuos ſuſcitauit et etiam aſinum ſuum defunctum · Omnium pedes lauit ſine exceptione :·

¶ Anno 5613 · mundi · 5623 ·

Pape · Zozim⁹ ānis · 2 · men · 8 · Grecus ·

Bonifaci⁹ 1⁹ ā · 8 · di · 8 · Romanus ·

Celeſtinꝰ 1⁹ ā · 8 · die · 9 · Romanus ·

Sixtus · 2⁹ an · 8 · die · 9 · Romanus ·

¶ Anno 418 · xp̄i · 428 ·

¶ Iſte Zozimus ſtatuit ne clerici tabernas teneant aut vina vēdant · et vt cereus bñdicatur in ſabbato ſancto · et ꝙ ſeruus non fiat clericus niſi pri⁹ libertatus ſit a dño ſuo

¶ Ipſe miſit legatos ad cōciliū Cartaginenſe pro roboracōe eiuſdem

¶ Iſte Bonifacius ſtatuit ne mulier tāgeret pallā altaris aut lauaret Ipſe habuit ſciſma cū Eulalio preſbitero qui ſecūz clericis fuit et p̄ualuit · qr maior et ſanior ps ſecū erat et imperator etiā cū vxore ſua ſibi magis fauebat ·

¶ Sciſma quartum quod fuit inter Bonifacium et Eulaliū cauſa fuit diſcordia eligentium et obtinuit Bonifacius quia ſanior et maior pars erat ſecum ·

¶ Iſte Celeſtinus inſtituit dicı p̄s ante miſſam · et ex hoc exordium ſūpſit vſus quē poſt eccā ſeruauit de introitu ⁊ gra · et tractu tēpore eius celebrata eſt ſacta ſinodus Epheſina cōtra hereſim Neſtorij epi Cōſtantinopolitani q̄ negabat beatam Mariam veram eſſe matrem filij dei ·

¶ Iſte Sixtus vir ſactus erat totus humilis et miſericors eccām ſancte Marie maiorē edificauit · habuit quēdam Emulū nomine Baſſum qui eum diffamauit de quo cū ſe in concilio purgaſſet ſtatim poſt Baſſus moritur · quem tñ ꝓprijs manibꝰ ſepeliuit ·

¶ Palladius epiſcopus mittitur ad Scotos ·

¶ Lupus Trecaſſinus ep̄s floruit qui Attilā mirabiliter a preda compeſcuit ·

Paulinus ep̄s ¶ Nolanus vir ſcūs de quo dicit Gregorius in dyalogo ſuo ·

¶ Tota Gallia etiã Affrica Hyſpania ₇c̃ · interijt permiſſione diuina ab incurſu Barbaroꝝ · 500 · miliũ et oĩs pene ciuitates in terrã ꝓſtrate fuerũt exceptis paucis q̃ ſanctos ep̃os habuerũt · ob quod diuinitus ꝓtecte ſunt · et fuerunt tẽpora horrẽda · Ciuitas Metẽſis hũit muros inſuperabiles · ſʒ corruerunt ꝓpter pc̃ã ciuiũ et ſic exuſta fuit ·

¶ Eccã dei iſto tẽpore tribulat̃ et p̃cipue in Affrica · nã Auguſtino mortuo totus clerus aut martiriſat̃ aut expellit̃ a ſedib9 ſuis in exiliũ nec fuit fi̇̃l'is perſecutio ibi vſqʒ tũc ꝓpter Ganſericũ regem Wandaloꝝ et Honoricũ filiũ eius q̃ fuerunt Arriani et eccãs clauſerũt · tandẽ etiam ipſi male perierunt more ſolito :·

Mamertinus abbas in monaſterio ſcti Germani et Allodius fuit ante eum ·

¶ Merlinus de Incubo genitus claret in Britania ſpũ ꝓphie · cuius inſtinctu Wortigon9 rex Britonuʒ valde dilatauit fidẽ xp̃i · huic ſucceſſit Vter pandagron frater eius q̃ fuit pater Arturi de quo ꝓphauit idẽ Vter · i · caput draconis q2 per draconem in ſtella eſt p̃nunciatus ·

¶ Feſtũ ſancti petri ad vincula inſtituit̃ · et ſtupenda miracula per eius cathenã fiunt ·

¶ Iudei plures ſũmergunt̃ in mari decepti per dyabolũ q̃ eis apparuit in ſpẽ moyſi q̃ſi vellet eos introducere in terrã ꝓmiſſionis q̃dã eua dẽtes fidẽ xp̃i receperunt · ¶ Septẽ dormiẽtes euigilant q̃s Decius añ · 200 · annos in ſpelunca recluſit · ¶ Petronius ep̃s Bonomenſ fec̃ vitaſpatꝝ vir ſacte vite ab infancia ·

¶ Hylarius ep̃s Arelatẽſis claret in Gallia ·

¶ Iſte Marcianus catholicus fuit et cũ Valentiniano imperauit · ſʒ poſt apud Conſtãtinopolim peremptus fuit conſpiracõne ſuorũ ꝭ in ſomnis vidit arcũ attile ↄfractũ ex ꝭ ipſum intelligens mortuũ et ſic factũ eſt ·

Marcianus cũ Valentiniano ã · 7 ·

¶ Codex edit̃ qui liber Theodoſianus appellat̃ qui oĩm p̃ncipũ legitimoꝝ hʒ fines · Nichaſius Remenſis ep̃us martirio coronat̃ cũʒ Eutropia ſorore ſua ab Hunis truncatus ait · Dñe viuifica me ſm verbũ tuum ·

¶ Genoueſa virgo claret Pariſius velata a ſcõ Germano ·

¶ Iſte Leo ſm quoſdã fuit verus catholicus · ſm alios autẽ dicit̃ ꝙ nimis impudẽter imagines ſcõꝝ iuſſit ↄburi ꝓpter quod a papa excõicatus fuit · Videt̃ tñ ꝙ hoc non leo · j · ſʒ Leo · 2 · fecit tẽpore Gregorij pape tercij · et fuerũt tp̃a turbulẽta et inq̃eta ·

Leo · j · ã · 17 ·

Sinodus Calcedoneñ q̃rta vniuerſalis · 630 · patrum contra Euticem hereticum ·

Vndecim miliũ virginuʒ cohors apud Coloniã agrippinã martiriſatur ab Hunis Et Colonia etiã ſtatim poſt deſtruitur ·

Euthycen abbas Conſtãtinopolitanus hereticus dixit vnam eſſe naturam verbi dei et carnis · Et Dyoſcorus olim ep̃us Alexãdrinus defenſor illius fuit ·

5633 · | 5643 · | 5653 ·

Leo · 18 · ã · 2j · mẽ · j · die · 28

Tuſcus confeſſor ·

¶ Beatiſſimus Iohannes baptiſta caput ſuum reuelat duobus monachis qui Iheruſalem venerant Gothi autem quia eundem patronum ſibi elegerant inuicti permanſerunt diu ·

835 · | 845 · | 855 ·

¶ Iſte Leo ſanctiſſimus longo tẽpore cũ multiplici fructu p̃fuit eccẽ tunc infinitis periculis laborãti ꝓpter tyrãnides principũ et hereſes varias falſoꝝ doctoruʒ · Plures ſermones et ep̃l'as ſcripſit ita egregie vt inter oĩs catholicos doctores florẽ dictaminis reportaſſe dicat̃ · et quecũqʒ dixerit ſic ſunt approbata vt nulli fas ſit vel in minimo ab illis diſſentire · Ipſe ſuis meritis Attilã a Roma et ytalia auertit · Manũ ſibi ãputauit ꝓpter tẽptacõem quãdã ſed btã virgo ipſã reſtituit · In canone addidit ſcm̃ ſacrificiũ immaculatã hoſtiã · Synodũ calcedonenſẽ iuſſit celebrari mediante Marciano imperatore · Tandẽ poſt plures agones btã morte potit̃ · ſepultus apud ſcm̃ petꝝ · Feſtũ eius agitur in vigilia ap̃l'orũ petri et pauli · Quidã dicũt · jj · aprilis · Tẽpore huius miſteriũ beatiſſime trinitatis euidenti miraculo in partib9 Gallie declarat̃ · Cũ eñ quidã ep̃s celebraret : vidit ſuper altare tres guttas clariſſimas eq̃lis magnitudinis cadere q̃ ſil̃ defluẽtes et in vnũ conuicte gemmã pulcerrimã effecerunt quã cum ep̃s in medio crucis aureæ poſuiſſʒ oĩs alie ceciderunt ·

Terremotus

¶ Terremotus maximus apud Conſtãtinopolim per · x · menſes et infans dixit vt cantarẽt Sctũs deus · ſcũs fortis · ſcũs et immortal' miſerere nob · et ſic ceſſauit · Hoc poſtea in Calcedonenſi ſynodo ↄfirmatũ eſt ·

¶ Eucherius Lugdunenſis epiſcopus doctor

Seuerus Treuerenſis epiſcopus ſanctus ·

Marianus monachus et plures alij ſancti et docti viri floruerũt ·

Eutropius preſbiter ſcripſit plura ·

Victorinus Maſſilienſis ·

Maruchas ep̃s filiũ regis Perſaꝝ a demone liberauit · et multũ ibi fides creuit ·

¶ Vallerianus ep̃s ſanctus ·

Marinus ep̃s Epheſiorũ ·

Iuuenalis epiſcopus Iheroſolimitanus ·

Anatholius Conſtãtinopolitanus epiſcopus ·

Hij duo fuerunt in concilio Calcedonenſi principales ·

¶ Echius princeps contra Attilã pugnat et fugans euʒ et ceſa ſunt ibi ſcʒ in territorio Aurelianenſi · 180 · milia pugnatorum ·

¶ Terremotus ↄtinui et ſigna plura fuerunt · Celũ ab aquilone efficitur quaſi igneum et fulgurãtes haſte apparent luna offuſcatur · cometa apparet · et poſt pauca apud Tholoſam Gallie cuius ſanguis longiſſimus fluxit tota die ·

Terremotus

¶ Arcturus rex Britanie nominatiſſimus in victorijs · 960 · viros gladio ſuo interfecit · ecce dei ſubuenit et fidē valde ampliauit · Omneſq; terras Frāciē Dacie Norwegie zc̄ · ſibi ſeruire coegit · perditur tandē nec vſq; hodie ſcitur vbi manſerit ·

¶ Dubricius primas Anglie, vir ſcūs miraculis clarus poſt heremita: coronauit Arcturū ·

¶ Iſte Zeno fuit Arrianus et totaliter crudelis · contra catholicos fedus iniit cum Gothis et filiū Leonis interficere volens alter ſimul ei offertur · Ipſe Theodericū puerū poſtea regē Gothorū a prē ſuo in obſidē accepit

Zeno · āñis · 17 ·

¶ Impatores ·

¶ Helyzei prophete oſſa transferuntur de Samaria in Alexandriam ·
Marci euangeliſte corpus transfertur ad Venecias de Alexandria ·
Letanie minores inſtituuntur a ſcō Namerto epiſcopo Viennenſi ·
Remigius Remenſis eps̄ q̄ poſt Clodoueū regē Frācie conuertit ·
Perpetuus epiſcopus Turonenſis ·
Proſper eps̄ vir clarus ſcientia et ſāctitate vite de Aquitanie terra ·
Theodorus epiſcopus Syrie ſcripſit cronicam et plura alia ·
Cyprianus Affilienſis epiſcopus vir ſupra modum miſericors totum quod habuit fratribus i neceſſitate dedit
Heresis Acephalorū fuit que impugnauit concilium Calcedonenſe ·
Meretrix quedam peperit infantes ſeptem vno partu et in piſcinā proiecit · quorum vnus factus eſt rex Longobardorum ·

¶ Etthicius ſenator in Burgūdia tēpore famis · 4 · milia pauperū ſuſtentauit et celeſtis promiſſionis vocē audiuit ·

¶ Fulgencius eps̄ Ruſpenſis claret luculentiſſimꝰ doctor: ſcīa et fide plenꝰ · Afer · Anglia in flore tpe Arcturi cui ter dena regna ſeruierunt · ſed tēpore paruo · Et nota ſignū infallibile q̄ñ videlicet militaris celſitudo bellū delectabiliter appetit et occaſionē q̄rit · tunc ſequitur finis cōiter miſerabilis · iuxta illud prophete Diſſipa gentes q̄ bella volūt · O ſi hoc tpe Britones q̄ nūc dicitur Anglicā prudētia verā gubernaſſent totiꝰ Europe dn̄i fuiſſent · ſz dū volūt fortiter contra fortes agere: pariter cū fortibꝰ in quos impegerūt ceciderunt · Et ſiquidē miſerabilis victoria q̄ñ victor paucos aut nullos milites retinet · Unde audacia plurimū nocet q̄ñ prudentia non gubernat · Sic Arcturo contigit ·

¶ Anno mundi · 5667 ·

Pape ·

Hilarius · j · ā · 6 · m̄ · 3 · die · 6

Sardus ·

Simplicius · ā · 15 · m̄ · 2 · d · 7

Tiburtinꝰ ·

¶ Anno christi 969 ·

¶ Iſte Hylariꝰ dedicauit eccām beati Stephani iuxta Baſilicam beati laurencij · Hic conſtituit vt nullus pontifex ſibi ſucceſſorē conſtituat · vt habet · 8 · q · j · Pleriq; · ſepelitur in monaſterio ſancti Laurēcij · quod ipſe conſtruxit ·

¶ Iſte Simplicius diuiſit vrbem in · 5 · regiones et plures eccās dedicauit · Hic conſtituit vt clericus inueſtiturā non recipiat a layco · quod fuit poſt per alios magis roboratum · vt patet · 16 · q · 6 · Per totū · Sepelit in Vaticano ·

Veneciarū ciuitas inclita conditur aut potius ampliat circa hec tēpora anno · 950 · non a paſtoribus ſicut Roma · ſed a potētioribꝰ et ditioribꝰ prouinciarū aduenis · illic propter perſecucōem Attile confugientibꝰ · Mirū eſt: et ſummo extollendum laudis preconia potuiſſe a tot tanq; diuerſis vrbiū et oppidorū populis conditam ciuitatē per annos mille cum tali incremento ac glorie ſplendore vnanimiq; ſagacitate conſeruare ·

¶ Diſputatio illa famoſa facta eſt apud Cartaginem cõtra Arrianos iuſſu Honorici regis cuius ſcripta hn̄tur. ſed p̄ualentibꝫ catholicis rex impius Arriana hereſi plenus eos vſqꝫquaqꝫ perſeq̄tur ſed non impune. Nam. 8. anno regni ſui percuſſus a dn̄o ſcatēs vermibꝫ miſerabiliter expirauit.

Achacius ep̄s Conſtātinopolitanꝰ in hereſim cecidit et damnatus et famoſus hereticus fuit.
Eugenius ep̄s Cartaginen̄. Et Felix ep̄s Abritanenſ cū alijs ep̄is preſbiteris et clericis et ecc̄e membris nūero. 4976. miſerabiliter tractant᷑ et in exiliū mittunt᷑ ab Honorico rege Wandaloꝝ. Et totus clerus Affricanus fortiter ꝓ xp̄o agoniſauit vſqꝫ adhuc.
¶ Dyoniſia cū filio Maiorico et Germana Datiua Leoncia filia ſcti Germani ep̄i Emilius medicus Bonifacius martires cū alij multi martires et cõfeſſores abſqꝫ numero. Multi manibꝫ et linguis abſciſis recte loquuntur

¶ Gūtaramūdus rex Wandaloꝝ qui poſt Honoricū rexit Eugeniū ab exilio reuocauit. ſed Caſtrimūdꝰ q̄ poſt. 9. ānos ei ſucceſſit iteruꝫ eccl̄as claudit. 215. ep̄os exiliādo erga q̄s Simachus papa clementiſſimus fuit Theodericus q̄ Arrianus fuit rex Gotoꝝ totā Ytaliam poſſedit longo tēpore et quaſdā tyrānides cõtra fideles fecit. ob q̄d fuit ꝓiectus poſt mortē in os Vulcani per Johem papam et Symachum patriciū: quos iniuſte necauit ſm Gregoriū in dyalogo.

¶ Iſte Anaſtaſius malū habet teſtimoniū q: fcūs fuit hereticus per Achaciū Conſtantinopolitanū ep̄m. et cū a papa Hormiſda moneret᷑ per ſolennes legatos vt ab Arriana perfidia diſcederet: rn̄dit Nos cum ſimus imperator iubere volumꝰ. nō autē nobis iuberi. q̄d arrogantie verbum eterne humiliacõis licet inutilis ſbſecuta ē vltio. q: paꝝ poſt iuſto dei iudicõ fulmine percuſſus interiit ſenſatis principibꝫ ſue veſanie horridū relinq̄ns exemplū. Ipſe etiā miſerabilis fuit nec vnq̄ meruit victoriā: deo pariter odibilis et hominibus.

Anaſtaſius annis. 26.

¶ Inuentio ſcti Michaelis in monte Gargano facta fuit h̄.
Solennis ep̄s Carnotēſis vir ſcūs inſignis habetur.
Paſcaſius vir ſcūs de quo facit mencõem Gregorius in Dyalogo: q̄ graue ſuſtinuit purgatoriū. q: in ſciſmate pertinaciter adheſit Laurencio vſqꝫ ad finem vite. ſed ante mortē penituit.
Sancta Brigida in Scocia claret.

¶ Victorianus ꝓconſul martir mirabilit᷑ cruciatus ē. Et Victoria honorabil᷑ matrona et alij ꝛc.
Fames incredibilis facta eſt que totam Affricam vaſtauit et alias regiones: occaſione cuius plures ſancti et ſacte facte creduntur ꝓpter elemoſinas ſuas.

5673.	5683.	
¶ Romanꝰ ex patre Felice de regione Faſciole — Felix 3ꝰ ā. 8. mē. ij. di. 19	Gelaſiꝰ Afer 1ꝰ ā. 8. m̄. 8. die. 18.	Bonus — Anaſtaſius 2ꝰ ā. 2. m̄. ij. die. 22.
479.	489.	

¶ Iſte Felix ſcūs eſt vt patet ex ſermone beati Grego. vbi narrat de tribꝫ ſororibꝫ matris ſue. Fuit em̄ attauus eius. h̄ damnauit Achaciū eo q̄ ad cõionem receperat petꝝ Alexandrinū ep̄m Hic ſtatuit q̄ accuſatis dande ſunt inducie vt ad rn̄dendum ſe parare poſſit. et q̄ accuſatoēs et iudices tales eſſe debeant q̄ omni careant ſuſpicõne et macula. de ipſo fit mentio. 56. di. Oroſius.

¶ Iſte Gelaſius canonē miſſe ordiauit prefacõez. hymnos. tractus. orões. ſicut Ambro. fecit et inter libros autenticos et apocrifos diſtinxit. 15. diſt. Sacroſcā Ipſe eciā imperatorē excommunicauit q̄ et excõicari poſſit oſ̄ndit. 96. di. 2.

¶ Iſte Anaſtaſius primo bonus fuit. h̄ poſtea ſeductus eſt ab Achacio et cõicauit ei et ob hoc clerus ſe parauit ſe ab eo. Et q: voluit reſtituē Achaciū occulte: licꝫ n̄ potuit diuino iudicio paſſus ē inteſtina emittendo. 19. di.

¶ Johes damaſcenꝰ ſm q̄ſdā fert᷑ hijs fuiſſe tēporibꝫ. Alij dicūt q̄ poſt Grego. manū ſibi iniuſte āputatā btā virgo ſibi reſtituit Multa ſcripta ſbtilia reliq̄t.

¶ Anaſtaſius. et h̄ videtur ſecūdus infamis papa de toto cathalago pontificū vſqꝫ huc q: primus. ſ. Liberius fauebat Arrianis iſte neſtorianis. vtrobiqꝫ cõcurrente veſania imperatoꝝ.

¶ Clodoueus primus xpianꝰ rex Fra̅cie circa hec te̅pora baptiſatus eſt a ſa̅cto Remigio· habuit eni̅ vxore̅ xpianiſſima̅ noi̅e Clothildis q̄ fuit filia regis Burgu̅die· q̄ ſepius monuit eu̅ vt relicta ydolatria in verũ filiu̅ dei crederet ·ſed no̅ adq̄euit· poſtea cu̅ bellaret aduerſus regem Almanie cornuere cepit exercitus eꝰ ·et infuſus lacrimis ait· Ihu xpe que̅ regina mea p̄dicat ee̅ filiu̅ dei· q̄ ſbueīs in tribulacōe et das auxiliu̅ in te ſpera̅tibꝰ· tuu̅ deuotus poſtulo auxiliu̅· Et ſic habita victoria venit cu̅ trib⁹ milibus ad bapt̅mu̅· Et colu̅ba celitus a̅pullam cu̅ criſmate attulit ·vn̅ reges Fra̅cie vſq3 hodie mungi ſolent· Exe̅ploq3 eius totu̅ regnu̅ fide̅ ſuſcepit· Et deinceps ſe̅per victorioſus fuit et Gothos ſuperauit ꝛc· cepitq3 extu̅c deuotus eſſe erga deu̅ et ſa̅ctos eius et p̄cipue erga ſcm̅ Martinu̅ cui p̄cioſum equu̅ cum alijs muneribus obtulit· Cu̅q3 vellet eu̅ redimere iuſſit dari centu̅ ſolidos argenti· ſ3 nullatenus equus ſe mouit· At rex date inq̄t adhuc centu̅· et tu̅c equus ſolutus abijt ad nutu̅ regis· tunc cu̅ leticia rex dixit· Vere btu̅s Martinus bonus ē in auxilio· ſ3 carus in negocio· Et ſ3 videt̅ quaſi ſecu̅dus Conſta̅tinus et ſecu̅da Helena rememorari·

¶ Simachus pincius martir clarus habetur· vir ſcu̅s et ſtrenuus q̄ regi Theoderico iniuſto ſepe obſiſtit ob q̄d tande̅ ab eo martiriſatus eſt cu̅ Iohe papa·

¶ Boecius vir ꝯſolatus incōparabilis ſcie ꝛ in omni virtute pſpicuus fuit gener predicti Simachi et poſt multa q̄ glorioſe geſſit ta̅dem exul iugulat̅ ꝓ iuſticia a Theoderico ſepultus papie· dicitur quida̅ canoniſatu̅ ſb noi̅e Seueri· Qua̅ta aute̅ ſcripſit tota xpianitas teſtis eſt· hu̅it vxore̅ prudentiſſima̅ noi̅e Elphe q̄ fecit ymnu̅ Olime bine· de petro ꝛ paulo·

¶ Digniſſimus et Gordianus et alij multi martiriſati ſunt a Laure̅cio ſciſmatico·

¶ Geneboldus primus eps Laudunenſ· vir ſcu̅s· hu̅it primo vxore̅ qua̅ dimitte̅s ꝛ iterato admitte̅s genuit ex ea ſcm̅ virꝝ·

¶ Latro qui ei in ep̄atu ſucceſſit mirabilem fecit pn̄iam·

¶ Tibrianus ſcotus cum ſuis fratribus et ſororibus claret ſa̅ctitate·

Vedaſtus Atrabate̅ſis·

Leonardus Lonoce̅ſis· et Liphardus diſcipuli Remigij·

Seuerinꝰ abbas Agaune̅n· Clodoneum ſanauit·

Cancianus Rethonenſis·

Maxe̅cius abbas pictauienſ·

¶ Arnulphus eps Turon̅· martir·

Melanius ꝯſiliarius regis·

Albinus vir ſcu̅s cu̅ alijs

Victor cu̅ pluribus illuſtribus qui qui tu̅c floruerūt in Gallia·

Marſus·

Lantonus·

Auitus abbas Aurelian̅· qui orabat dn̄m ꝓ filijs Clodonij ꝛc·

Co̅ciliu̅ Aurelian̅· celebrat̅ iuſſu Clodonei q̊d ſcu̅s Melanius congregaſſe dicit̅· Et nota q̄ multa fuerunt ꝯcilia Aurelian̅·

Euuodius Ticinenſis ep̄s·

Karilephus vir valde ſcu̅s q̄ nu̅q̄ voluit videri a mulieribus· nec a regina deuota Fra̅cie·

¶ Anno 5697· mundi· 5702·

Pape· | Laurencius Symachus an· 15· me̅· 7· die· 28· | Hormiſda an· 9· die· 17· | Ca̅panus·

¶ Anno ·498· Chriſti· 503·

¶ Iſte Symachus vir bonus: cleri et paupe̅ꝝ amator fuit electus cu̅ Laure̅cio· et bis hu̅it conte̅tioſum ſciſma cu̅ eode̅· ſed preualuit iudicio ecce̅ et Theoderici regis· 17· di· Co̅cilia· ſ3 ꝯpleuit ymnu̅ angelicu̅ Gloia in excelſis deo et ca̅tari inſtituit et multa vtilia ſtatuit· Veꝝ cu̅ Laure̅ciu̅ ex mia feciſſet ep̄m Nuceriu̅ non reddidit ſibi vice̅ iuxta bn̄ficia preſtita· ſ3 iterato erexit ſe ꝯtra eu̅ nec ſic ꝓfecit· q2 cu̅ Symachꝰ ſe plene purgaſſ3 cora̅ ſynodo de obiectis criminibus cu̅ gloria reſtituit̅ et Laure̅cius cu̅ ſuis da̅natus fuit·

¶ Iſte Hormiſda vir miſericordiaꝝ fuit eccleſijs multa ornam̅ta contulit paupeꝝ elemoſinis intētus fuit· Ipſe cleꝝ ꝯpoſuit et Grecos reco̅ciliauit q̄ fuera̅t exco̅icati ꝓpter hereſim Neſtoriana̅· Sepultus ē apud ſcm̅ petꝝ·

¶ Sciſma ·5· quod fuit inter Symachu̅ et Laure̅cium: ca̅ fuit diſcordia eligentiu̅· ſ3 Symachꝰ obtinuit iudicio concilij in quo Theodericus rex pſonalr̅ fuit· q2 maior pars erat ſecu̅· Sed poſt annos ·4· ſurgit iteꝝ altricatio in clero ꝓpter crimina obiecta Symacho· Et factu̅ eſt ſciſma ·6· ecce̅· ſed cu̅ Symachꝰ ſe purgaſſet cora̅ concilio et rege: reſtituit̅ cum gloria· et Laure̅cius da̅natus fuit·

¶ Iſte Iuſtinus totus catholicus fuit et omnia q̄ Anaſtaſius cõtra eccl̃am fecit retractauit ſummũ pontificẽ deuote req̄ſiuit. ſ. venerabilez papam Hormiſdã et libenter eidẽ obedire velle intimauit quod et factũ eſt. quia cũ German⁹ ep̄s Capuanus ad eũ veniſſʒ ex p̃te pape vt ep̄os de exilio reuocaret ſtati fecit cũ magna leticia eũ ſuſcipiẽdo. Ipſe magis feciſſʒ p̃ fide niſi eũ tyrannidis Theoderici impediuiſſʒ.

¶ Iſte Iuſtinianus excellentiſſimus fuit p̃ omnia. Nã in ipſo concurrunt tria q̄ principẽ glorioſuʒ faciũt. ſ. ſapiã: potẽtia: et religioſa mẽs ad diuinũ cultũ. Per primũ hoſtes ſupauit. p̃ ſecundũ iuſtis legibꝰ ordinauit. p̃ terciũ deum glorificauit eiuſq; miniſtris eccl̃as edificãdo opes plures donauit. Nota q̄ leges ciuiles q̄ romane dicũtur ante iſtũ inſignẽ virũ nimis p̃lixe fuerunt. quas ipſe admirabili breuitate correxit et ad. 12. libros coartauit et de oĩbꝰ vnum codicẽ ordinauit. quem codicẽ Iuſtinianũ appellari voluit.

Iuſtinus prim⁹ annis. 9.

Iuſtinianus p̃m⁹ ãnis. 38.

¶ Germanus Capuanus ep̄us claret. vide in Dyalogo Gregorij.
Vigor Baiocẽſis ep̄s qui mortuũ ſuſcitauit.
Auitus etiaʒ ſanctus abbas Carnotẽſis huiꝰ floret tẽporibꝰ.
Solinus Sydonius doctor magnus multa ſcripſit.
Claudius ep̄us Vienẽſis nobiliſſimus inter doctores.
Caſſiodorus glorioſus vir et doctor luculentus fuit p̃mo ſenator cãcellariuſq; regis theoderici: deinde monachus plura ſcripſit.

¶ Arator poeta floret.
Priſtianus grãmaticus.
Totila rex Gothorũ multas exercet tyrãnides et pene totã ytaliam deſtruit.
Victor Capuanus ep̄s q̄ Ciclos paſcales ſcripſit.
Gregori⁹ ep̄s lingonenſ de ſenatoribꝰ pri⁹ habuit vxorẽ.
Nicecius treuerẽſis.
Domicianus tungrẽſis.
Clodoaldus filius regis Frãcie preſbiter ſcũs monaſteriũ condidit.

¶ Belliſari⁹ patricius comes Iuſtiniani mirabilr̃ de Perſis triũphauit deinde miſſus ad Affricã Wandalorũ gentẽ deleuit. Deinde Romã liberauit a Gothis que per totũ annum obſeſſa fuit. regem etiam Gothorũ cepit et ad imperatorẽ duxit. Et Roma ſepius capitur a Gothis et quaſi ad nihilũ redigitur.

5713.

5722.

¶ Pape

Iohãnes martir. j. ã. 3. mẽ. 9. di. 18. Tuſcus.

Felix. 4. ã. 4. m̃. 2. d. 13. Sami⁹.

Bonifacius. 2. ã. 2. die. 26. Romañ⁹.

Iohẽs. 2. an. 2. m̃. 4. di. 6. Romanus.

518.

529.

¶ Iſte Iohẽs ſcũs eſt martiriſatus a theoderico arriano cum Symacho et alijs eq̃ catholicis viris cuius feſtũ agit̃. 27. Maij. Rex autẽ breuiter poſt a dño percuſſus morit̃. et in os vulcani ab eiſdẽ p̃iciatur. Hic in cuſtodia afflictus morit̃.
¶ Sanctus Benedictus pater maxim⁹ claret. doctus eccẽ fũdamẽtũ et norma religionis. Hic vir venerãd⁹ incliciſſimos habuit diſcipulos et plures nũero et obtinuit orbeʒ terraꝝ. ꝛc. Cuius vitã ſcribit btũs Gre. in. 2. Dyalogoꝝ.

¶ Iſte Felix iuſſit infirmos inũgi añ tranſitũ. Vñ p̃ʒ q̄ vnũ ſepe ſtatuitur q̄ nõ ſemp̃ fit execucio. et q̄ neccẽ eſt ſepius replicari. aut forte inoleuit q̄d prius ſtatutũ fuit. Verũ p̃ncipalr̃ p̃ xp̃m inſtitutũ eſt quia oĩa ſacrãmẽta p̃ xp̃m tradita ſũt eccẽ.

¶ Iſte Bonifaci⁹ ſtatuit vt clerici ſint diuiſi a laycis in celebracõe miſſe. Hunc q̄dam libri dicũt electuʒ in diſcordia cũ dyoſcoro et fuit ſciſma 28. diebꝰ. ſʒ mortuo tũc Dyoſcoro Bonifacius obtinuit. alij dicũt q̄ hʒ fit factũ tp̃e Siſinnij vt infra patebit.

¶ Iſte Iohẽs cũ Iuſtiniano impatore magnã hũit concertacõnem an in xp̃o vna l' due eẽnt nature p̃bãte aũt papa q̄ due. impator ait. aut cõſenti nobiſ aut in exiliũ ibis. tunc papa gaudenter dixit. Ego ad Iuſtinianũ impatorẽ xp̃ianiſſimũ venire deſideraui. ſed vt video Dyocleciañũ pſecutorez inueni. tñ minas tuas ĩ nullo timeo. tũc imperator humiliauit ſe p̃ſtratus in terrã ante papã.

¶ Perſecutio iterũ in Affrica fit catholicis a Wandalis Arrianis ep̄is q̄bus cũ lingue abſcindebant̃ et tñ licite loq̄bantur.
Anthemij abbatis corpus inuenit̃ et in Alexandriã transfert̃.

*Fecit etiã libꝝ Inſtitutionũ quem in .4. diſtinxit libros Nouas q̄ꝫ leges q̄s ipſe fecerat in vnũ volumen redactas nouellas vocari voluit que cõiter autẽtice appellant̄. et ſunt per collatões diſtincte. Om̄ eciã magiſtratuũ et iudicũ ſeu iuriſconſultoꝝ leges quarũ duomilia libroꝝ eſſe dicebant̄ grãdi labore abbreuiari fecit. et ad numeꝝ libroꝝ .50. redegit. et ipſum libꝝ digeſtorũ ſeu pãdectarũ appellari mãdauit Et dẽt ſcribi per d ĝ ß hodie mirabili errore apud om̄s per duplex ff ſcribit̄ quaſi per miſteriũ dicat̄ quaſi cõis error faciat legem. Cã autẽ eſt. q2 d ĝ antiq̄tus quandã ſilĩtudinem in ſcribendo habebant cũ ff duplicato. Hijs legibus totus mũdus extũc et deinceps vſ nũc ordinat̄ et regitur paucis exceptis q̄ per ſacros canones ſunt ꝓhibite tanq̄ mortifere. q2 cũ lege diuina non poterãt ↄcordari. aut n̄ ↄuenĩt xp̄ianoꝝ moribꝰ. Et hoc idẽ tanq̄ verus catholicus deſiderauit ab eccã fieri dicẽs Non dedignant̄ leges hũane ſacris canonibꝰ obedire. Plurime eciã leges ſunt canoniſate per quod eccã ſummã oñdit explãitatẽ hũilr ſe ſumittẽs legibꝰ hũanis incõtũ non ĩpediũt ↄſecutõem ſui finis q̄ eſt vita eterna quã ꝓmiſit deus cuſtodiẽtibus legeꝫ ſiue mandata ſua.

Caſſius Narnienſis epiſcopus. Meolardus Nouionenſis. Maurus diſcipulus ſci Bñdcĩ. Romanus ſimiliter ⁊c. Gyldardus epũs Rothomagenſis frater ſancti Medardi. Germanus pariſienſis. Eleutherꝰ Tornacenſis in Gallia claruerunt. Theophylus q̄ omagiũ dyabolo fecit. ſꝫ per btãm virginẽ Mariam reconciliatus eſt. Bñdcĩs iunior q̄ a Totila multa paſſus eſt.

Signa horribilia apparuerũt. q̄dam ſtella ↄtra lunã veniens intrauit. vue de ſabuco naſcuntur. hyems grauis fuit vt aues manũ caperentur. Fames validiſſima vt mrẽs pueros ꝓprios mãducarẽt Celũ ardere viſum eſt in Gallijs et ſãguis ſtillauit a nubibus. Theodobertus rex Frãcie fuit q̄ beato Mauro tũc abbati Andegauenſi plura dedit. Silr et Clotariꝰ filius eius. Magnis eñ miraculis claruit btũs Maurus per ciã ſicut Bñdcĩs magiſter eius venerabilr.

Synodꝰ .5. Conſtãtinopolitana cõtra Theodorum et om̄s hereticos alios. Hec eſt ſilis autoritate ſicut quatuor. Iſta ſynodus dãnauit hereſiꝫ Theodori q̄ dixit aliũ eſſe deũ veꝝ et aliũ xp̄m. et ꝙ btã virgo non ſit dei genitrix ſꝫ hoĩs tm̄ ⁊c. Satis cũ Neſtorio ↄcordabat Et nota ꝙ ſepius hereſes variant nomẽ iuxta hereſiarchas ſuos. q2 hec dcã fuit in primitiua eccã Hebionitaꝝ. et ſepius fuit deſtructa et iteꝝ machinatõe dyaboli reſuſcitata. Et ſic de alijs ſilr intelligenduꝫ eſt. Sepe tñ aliq̄d variãt aut apponũt vt ñ ſit omnino ſilr. vtꝫ ⁊c. De hꝫ vide .24. q .3. ca. Quidã.

Anno mundi. 5733. — 5793.

Pape. — Romanꝰ. — Campanꝰ — Romanus.

Agapitꝰ ſceſ. j. ã. 2. mẽ. jj. die. 18.

Siluerĩꝰ martir ã. 3. mẽ. 5. die. jj.

Vigilꝰ. an. 17. m̄ 6. di. 26.

Anno Chriſti. 535. — 595.

Iſte Agapitus plene reuocauit Iuſtinianũ ab errore Eutichetis. Hic ↄſtituit poceſſiones fieri diebꝰ dñicis. Morit̄ Conſtantinopoli et relatus ẽ romã et ſcũs eſt. cuius feſtum agitur. 22. Aprilis.

Iſte Siluerius martir eſt q2 ꝓ fide in exilio interfectus fuiſſe dicit̄ ꝓcuratõe Theodore ĩperatricis. q2 Anthemiũ ep̄m deſtitutũ et ↄdẽnatum ꝓpter hereſim reſtituere noluit. Hic factus eſt papa ꝑ vim. Rex eñ Gothoꝝ Theodatus corruptus pecunia minas clero et populo intulit. niſi in eius electõnem ↄuenirẽt. Eius feſtũ agitur. 20. Iunij.

Iſte Vigilius male papatũ intrauit ſꝫ tñ bene ſe rexit et ꝑſecutõem ſuſtinuit ſicut Siluerius Gothos ſuperauit glorioſe. Tandẽ in exilio morit̄ poſt graues paſſiones in Conſtantinopoli ꝑpeſſas a Theodora. Et credit̄ martir. Feſtũq3 eius agit̄ .26. Iunij. Ipſe iuſſit ↄcilium Conſtantinopoli celebrari. Et fuit p̄mo archidiaconus Siluerij et cupidus ad papatũ dedit modũ imperatrici q̄liter Siluerũ amoueret. q̄ eum poſtea peius tractauit. et fune collo eius miſſo ꝑ totã ciuitatẽ trahit̄ a mane vſ ad veſperã ⁊c. Hoc ꝑdixit Belliſarius patricius romanus q̄ Siluerũ inuitus exiliauit ſic inq̄ens Hꝰ machinator ſceleris ñ effugiet irã iudicis cuncta cernẽtis ſꝫ de oibꝰ plene poſtea penitẽs et fortiter ꝓ fide agoniſãs feliciter vitã finiuit

Feſtũ purificatõis inſtituit̄ apud Conſtantinopolim ad ſedandã peſtem grauem. Et nota ꝙ ſepius legunt̄ eadẽ feſta inſtituta a diuerſ non ſine cã. q2 aut ñ ſunt recepta vel inoleuerunt vel aliq̄d ſupaddit̄ ⁊c. Dicit̄ ꝙ etiam Sergius iſtituit vel forte ſupaddidit luminaria ferẽda

Heraclianus ep̄us Peruſinus a Totila ſecto capite martiriſat̄.

¶ Iſte Iuſtin⁹ bonus fuit in principio et bn̄ catholicus. ſ₃ ſuaſu vxoris degenerauit in crudelitatē et auariciā. et factus omnib₉ odioſus: amens efficit̄. Et Narſes qdā Eunuchus vir ſtrenuus et totus deuotus et miſericors erat patricius e⁹ q̄ merito ſue ſc̄titatis vbiq₃ triūphauit. Totilā interfecit et oēs Barbaros deuicit. totāq₃ ytaliam q̄etam reddidit. Sed dyabol⁹ inuidēs ei q̄ cūcta bn̄ diſponeret ſuſcitauit cor imperatricis Sophye ɔtra eū ita vt etiā imꝑator incōſulte alienaret ſe ab eo. et ob illā ingratitudinē et iniuriā vltus ſe fuit et introduxit Longobardos et auertit ytaliā vt eſſet ſb imperio vſ₃ ad tpa Karoli. Notabile exemplū eſt h̄ ne princeps audiat inuidas mulieres ꝑ q̄s dyabolus ſepe ſolet facere qd̄ ꝑ ſe non p̄t.

Iuſtinus ſecund⁹ ānis. ij.

Tēplū ſcē Sophie maximū in Conſtātinopoli extruit̄ ꝑ Iuſtinianū. Putat̄ q̄ a ɔdicōne mūdi non ſit tale opus ita ɔplete factum. Ibi eſt imperator ſepultus in pace xp̄i.

¶ Tpa ſatis turbulenta et mōꝛlitas mag̃ in ytalia q̄ diu fuit imperiū bipītitū: fuerunt turbacōes ɔtinue. Et btūs Gre. ſepius facit mentionē de hijs

¶ Puer q̄dam iudeus circa hec tēpora cū alijs pueris xp̄ianoꝝ cōionem accepit quapropter pater indignatus: ipſum in fornacē piecit. ſ₃ illeſus exiuit. dicēs Mulier illa q̄ in eccā eſt depicta pueꝝ tenens in brachijs. pallio ſuo ignem excuſſit.

¶ Iudeus q̄dā iſto tpe imaginē crucifixi telo trāſfixit occulte et ſāguis exiuit et iudeum tinxit. ſed xp̄iani hoc ɔperto ipſum lapidibus ɔtinuo obruerūt

¶ Stephani ſci ꝓthomartiris oſſa delata ſunt Romā et in vna tūba cū ſancto Laurēcio locata.

Machutes diſcipul⁹ ſancti Brandani mirabilia fecit.

¶ Sampſon ep̄s Dolen̄.
Ethbin⁹ Britānicus.
Simlanus abbas.
Baſolus abbas.
Sindulphus p̄ſbiter.
Wingalotus p̄ſbiter et alij ſancti floruerunt.
Gaſimūda regina Frācie vxor Hylpici regis q̄ in nocte iugulauit eā₃ ſancta mulier miraculis claret.
Paulus Leonenſ ep̄s.
Gregorius Turonenſ ep̄s expoſitiones ſacre ſcripture fecit.

Maglorius ep̄s Dolenſ facti Sampſonis ſucceſſor
Amandus vir ſcūs. poſt ep̄s Traiectenſis.
Fortunatus poeta ytalic⁹ et ep̄s Picta. mlta ſcripſit.
Leander Gothos ɔuertit poſt ep̄us Hyſpalenſ cui Gre. miſit libros Iob.
Gregorius filius Gordiani ſenatoris clarus habet̄ q̄ ſex monaſteria i Sicilia fundauit et vnū in vrbe fit monachus ex pretore et poſt diuinitus papa eligitur.

5752. 5763.

Pape

Pelagi⁹ j. ā. ɔ. m̄ 10. di. 18

Rōn⁹ Rōn⁹

27. Iohes 3⁹ ā. 12. m̄. ij. 8.

¶ Ytalia tēpore huius pōtificis abſoluit̄ a iugo Cōſtātinopolitano Et cepeīt romani dn̄ari per patricios. Et fit regnū ytalie habitatio Lōgobardoꝝ

559. 569.

¶ Iſte Pelagius ſtatuit q̄ heretici et ſciſmatici deant per ſecularē ꝑtātē₃ arceri. 23. q. 5. Relegentes. et plura alia. Hic diffamatus et culpatus fuit de morte Vigilij. ſ₃ corā omni populo tāgendo crucē et euangeliū ſacramēto ſe purgauit.

Agericus Virdunēſis ep̄us clarus habetur.

¶ Radegūdis Francoꝝ regina vxor Lotharij claret ſanctitate que poſt monaſteriū intrauit.

Brādanus in Scocia claret vir ſanctus pater triūmiliū monachoꝝ.

¶ Leonardus heremita ſcūs Cenomanenſis fuit.

Colūbanus pater venerabil' clarus habet̄ in Hybernia. et poſt venit in Burgundiā: conſtituens ibi monaſteriū Luxouienſe. et factus eſt in gentē magnā.

¶ Mons magnus in Gallijs mugitū dedit diſciſſus ab alio monte. et cū hominib₉ et eccleſijs in Rodanū precipitat̄.

¶ Iſte Iohes reſtaurauit cimiteria martiꝝ et eccām beatoꝝ apl̄oꝝ philippi et Iacobi. In dieb₉ ſuis multa apparuerunt ꝓdigia et ſigna iſolita ſignificātia cladē futurā q̄lis nunq̄ fuiſſe putat̄. Tandē poſt mlta bona opa morit̄. ſepultus apud ſcm̄ petꝝ.

¶ Pugna ſcā oritur inter Germanū ep̄m pariſienſē et Childebertū regē₃ Frācie quoꝝ q̄libet certabat ad ſbuemendū debilib₉ et pauperib₉. Et q: vnus alium ꝑuenit non modica certatio erat inter eos Q vbi manſerunt hec?

¶ Acies ignee viſe ſūt in celo de q̄bus Gre. in ome. Et de veſtib₉ quorundam verus ſāguis effluxit. domus etiā cuiuſdā aſperſa ſāguine apparuit. et ſigna in vaſis q̄ non potuerunt ablui.

¶ Iſte Tiberius vir ſanctus fuit miſericordiſſim⁹ multas eccleſias reſtaurauit. Eratq; tam pfuſus in muneribus largiendis vt vxor eius ſibi diceret ꝙ dilapidator eſſet bonoꝝ imperij. Cui ille. Confido in dño ꝙ fiſco noſtro non deerit pecunia ſi de hijs que dñs nobis cōtulerit elemoſinas faciendo theſauros congregamus in celo. Et ſtatim poſt cū vidiſſet crucem ſculptā in pauimēto ait Leuate tabulam q: indignū eſt vt crux pedibus cōculcetur que debet cum reuerētia in pectoribus et frontibus fideliū poni Ibiq; maximū reppperit theſaurum Ipſe Perſas vicit.

¶ Imperatores.

Tiberi⁹ ſecundus annis .7.

Mauriti⁹ grec⁹ an .22.

¶ Iſte Mauricius habuit filiam Tiberij nomine Conſtanciā quam ei pater eius tradidit cū imperio dicēs. Sit tibi imperium meū cū hac puella vxore eo feliciter et habe in mente equitatē et iuſtitiā precipua eſſe inſignia optimi imperatoris Quibus dictis pijſſimus Tiberius expirauit. Mauricius autē ſupto imperio multū vtilis fuit reipublice. Tandē cum beato Gregorio nimis detraheret et mortem cominaretur: cōtra ſe diuinam puocauit irā. meritis tamen beati pontificis ꝑ punitus fuit eo ꝙ quotidie pro ſe oraſſet. Fuit em̄ expulſus de regno fugatus ad inſulam quandā et ibi cū vxore et duobꝫ filijs per Focā interemptus eſt Si bene ſeruaſſet doctrinam ſoceri ſui illum ante pedes ſuos habuiſſꝫ proſtratum. quem nunc ſup ſe ſenſit leuatū. Tamen de eius ſaluatione bona ſpes eſt ꝓpter cauſam dictam

¶ Hermingildis filius regis Wiſegothorum et Hyſpanorum conuertitur de infidelitate Arriana ad catholicam fidem a patre ſuo rege martirizatus eſt.

¶ Hoſpitius et quidam winnatus Brito claruit in Gallia ſanctitate.

Johannes elemoſinarius clarus habetur epiſcopus Alexandrinus ſic dictus ꝓpter elemoſinas quas faciebat. Quid vltra? Quod habuit hoc totū dedit

¶ Rethardus rex Gothoꝝ quem hyſtorie tradūt virum fuiſſe virtuoſū cum eſſet Arrianus in concilio Toletano .79. patrū conuerſus eſt ad verā fidem et cū eo tota gens Gothoꝝ monitu et induſtria Leandri epi Hiſpalenſis. Magna grā in populo barbaro. qui huiuſq; malam habuere famam et nunc ſanctos habere incipiunt.

¶ Anthiochia ſubuertitur per angelū dei qui in veſte alba apparuit. Et tm̄ vnus vir elemoſinis vacans liberatus fuit. Quidam dicunt ꝙ medietas ciuitatis ſubruta fuit et aliam vir ille precibus ſuis ſaluauit.

Tunica dñi inconſutilis reperta eſt in Saphat et in Jeruſalem poſita.

Inundatio pluuiarū maxima fuit ita vt ſecundū diluuiū crederetur iterum venturum Et ſequitur mortalitas maxima in ytalia que dicitur Inguinaria

Anno mundi. 5773. — 5782.

Pape. — Benedictus p. an. 9. mē. j. diebus .19. — Romanus — Pelagius 5. ā. 12. mē. j. diebus .10. — Romanus

Anno Chriſti. 579. — 589.

¶ Iſte Benedictus multas ſuſtinuit pſecutiones et vidit mala gentis ꝓpter famam peſtilentiam et hoſtes. q: Longobardi totam ytaliam inuaſerūt In quibus laboribꝰ mortuus eſt ſepultus apud ſcm̄ Petrū.

¶ Iſte Pelagius ordinatus fuit abſq; iuſſiōe principis et Longobardi obſederūt romam et vaſtatio magna fuit et qd male inchoatū fuit ſb eo in peius pficiebat ꝓpter tyrannidē Barbarorum et peſtem Ipſe miſit Gregorium ſanctum virum ad diuerſa loca in negocijs eccleſie experientiſſimum. Tandem in peſte Inguinaria moritur. ſepultus apd ſanctum petrum

¶ Mirabilia quedã circa h tẽpa contigiſſe narrant᷑. Cometa apparuit. puer q̃drupes et alt᷑ duos v̄tices hñs nati ſũt biſacij ſanguinee haſte et lux clariſſima p nocte totã videbãt᷑. Puer naſcit᷑ ſine ocul᷑ ꝛ maibꝰ q̃ a lũbis īfra erat ſic͂ piſcis. In Nilo apud egiptũ duo aĩalia apparuerũt hũane forme vir et mulier horribilia aſpcũ q̃ſip vnũ diem. ſol a mane vſq₃ ad meridiẽ minorat᷑ ẽ de tertia pte. q̃ oĩa aliq̃d noui ſolẽt ſignare. Quidã putãt ꝙ pfigurarũt beſtialẽ et mõſtruoſã ſectã ſaracenoꝝ: q̃ q̃ſi tertiã partez xp̄ianitatis in breui corrupit. Et nõ longe poſt hec tẽpora ſurrexit.

¶ Letania maior inſtituit᷑ a ſcõ Gregorio ꝛ angel᷑ apparuit ſuper caſtꝝ adriani Regina celi angeli cantarũt pmũ et c̃. Et grandis illa plaga ceſſauit.

¶ Auguſtin᷑ venerabilis monachus vir ſanct᷑ cum Johanne et mellito et alijs mittit᷑ ad ãglicos conuertendos. Nota ꝙ ſepe fit mencio de diuerſis regnis et puinciis ꝙ crebro conuerſe ſint ad fidem. quia non ſemper in eis permanſit fides pter diuerſas cauſas. Sic de Anglia Francia. perſia Judea. In hoc ſingulariter roma priuilegiata fuit: quia nunꝗ ibi defiat fides petri.

¶ Iſte Focas tumultu militũ fcũs ĩpator dñz ſuũ mauricũ occidit et alios plures. Et q: male incepit: pei᷑ pfecit ꝛ peſſime opleuit. q: tẽpore ſuo romani grauiſſime ɔtra perſas pliãtes fuga ti ſũt ꝛ mltas puincias perdiderũt Et tandẽ ipe ſuperat᷑ ab eraclio occiſus fuit. ſic͂ fecit ſic factũ ẽ ei more ſolito.

Focas annis. 8

¶ Coſdras rex perſarum ihr̄lm cepit et alias multas ciuitates et valde attriuit chriſtianos. occiſis nonagitamilibꝰ et crux cum zacharia patriarcha capiuntur et c̃. Poſt az ſe deum putaret interficitur ab eraclio. dicitur ꝙ tãte fortitudinis eraclius fuit ꝙ leones ſepe pſtrauit in arena.

¶ Furſeus vir ſanctus filius regis Hibernie clarus fuit habitus hoc tempore.
Gangericus camerarenſis epiſcopus claret.
Macculpus abbas Bercacenſis.

¶ Phara virgo ſancta et nobilis et frater eius.
Pharo comes et poſt Meldenſis epiſcop᷑ et frater eius
Carnealdus epiſcopus lugdunenſis: claruerunt.
Deſiderius epiſcopus Viennenſis martir ſanctus.
¶ walbert᷑ vir ſanct᷑ etiã frater pharonis diſcipul᷑ ſancti Colũbani Et ſcã Blidethildis vxor pharonis. et plurẽs diſcipuli eiuſdem ſancti Colũbani floruerunt. ſ. Gallus Euſtachi᷑. Attilia. walaricus et c̃. Andoen᷑ Hildemac᷑

Goar vir ſanctus ſuper renũ claret. Et multi alij vtriuſq₃ ſexus homines fuerunt digne memorie. Vide in regiſtro Gregorij.

	5793.		5803.
Pape.	Cõfeſſor. di. 10.	Gregorius p̄. an. 13. mẽ. 6.	Romanus ex patre Gordiano ſenatore nobilis genere: nobilior virtute. ſed ſanctitate nobiliſſimus. ordinis ſanctiſſimi patris Benedicti monachus digniſſimus. Seruus ſeruorum dei. titulus tot᷑ humilitatis ſummis pontificibus hic inſtituitur et permanet vſq₃ hodie.
	595.		605.

¶ Iſte Gregorius dicitur magnus propter plura que excellenter habuit. ſ. potentiam. diuitias. virtutes. nobilitatez. ſapientiam. ſanctitatez. famã et experientiã. Nihil eũ in omni ſtatu latebat puta qui pene in omni ſtatu exercitatus fuit. Sub eo paulatim mala preteritorum temporum quieuerunt. De eius incomparabili vtilitate qua eccleſie dei vigilantiſſime prefuit plures conſcripti ſunt libri. Sed et ipſe doctor principalis vnus de quatuor quanta ſcripſerit tota fi͂l teſtis eſt eccã. Ipſe deniq₃ ſolus cum beato Fabiano poſt ſanctum Petrum diuinitus in toto cathalogo pontificũ romanorum ad papatũ eſt aſſumptus. Ipſe plura inſtituit vt patet in eius regiſtro. in canone addidit. Dieſq₃ noſtros in et c̃. Deus in adiutorium ante inicia horarum dici iuſſit. Totum officium eccleſiaſticum ſtilo pulcriori et ordinaciori et compendioſiori modo renouando compoſuit q̃d permanet vſq₃ hodie. Et dicitur Gregorianum de omnibus officijs tam epiſcoporum ꝙ̃ aliorum inferiorum prelatorum ſiue ſubditorum. Quid vltra: Quanta gracia emicuerit quanto ſciencie lumine preditus fuerit quantum preſentibus et futuris exemplo operis et ſcripturis pdeſſe ſtuduerit. mortalis lingua aut vix aut omnino nõ poſſet explicare.

¶ Iſte Eraclius ex parte bonam et ex parte malam habet in cronicis famam · q2 in q̄buſdam valde ſacte ſe habuit · vt patet in legenda de exaltatōe ſancte crucis q̄uo miraculo ſe etiā vicit Perſas et Coſdrā occidit · ſ3 poſt victoriā cō=uerſatus cū patriarcha iacobitarū cū ipſo de fide diſceptauit: volens eū ad rectā fidē reuocare · ſ3 ꝓh dolor ab eo deceptus fuit et incidit in hereſi3 monachelitarum in q̄ et mortuus fuit · Vn̄ patet q̄ſtultū ſit cuilibet xpiano excedere ſibi a deo ꝯſtitutam regulā · Qn̄ eni̅ layci intromittere ſe volūt de illis et ſilibꝰ periculoſ q̄ſtionibꝫ fidei et qn̄ clerici bellis ſe vltro ingerunt · raro aut nunq̄ bonum ſortiūt effectū · Maneat q̄libet in vocatōe ſua et exerceat ſe i hijs q̄ ſūt ſui officij · alioq̄n ſi incōdiate ꝓcedit ſpūſſc̄is aufert ſe · ſine quo nemo q̄cq̄ boni p̄t pficere · Sic̄ de Ozia rege iuda · vt3 · 2 · Paral · 26 · Et ſūt exempla plurima q̄tidie · Vex iſta maledictio venit ſuper Eraclū ꝓpter ſupbiā ſuam · q2 poſt illam victoriā pauperes ſibi ſbiectos nimis inhumaniter oppſſit qd̄ deo ſēper diſplicet · Et fuit etiā poſt h̄ nimis infelix et plura pdidit · Morit tandē infeliciter ydropiſi et hereſi maculoſe infectus ·

¶ Impatores ·

Eracli9 an · 13 · h leones ſepe percuſſit in arena ·

¶ Cunibertus epiſcopus Colonienſis ·
Auſtregiſilus Bituricenſis ·
Sulpitius Bituricenſis ·
Johannes Tungrenſis · Om̄s ſancti
Salaberga abbatiſſa mulier ſancta duo monaſteria conſtituit ·
Braulio Ceſarauguſtanus epiſcopus et doctor clarus habetur ·

¶ Feſtum omnium ſanctoru3 inſtituitur a Bonifacio quarto ·

¶ Iſidorus Yſpalenſis ep̄s inter doctores nobiliſſim9 multa ſcripta reliquit grauida ſententijs et auctoritate · Hic vir ſtudioſiſſimus vltra · 70 · ſectas hereticoꝝ enumerat que contra eccleſiam dei ſucceſſu tēporis ſurrexerunt et damnati ſunt a ſactis patribus viciſſim vſq3 ad tēpora h̄ · vide · 22 · q · 3 · ca · Quidā · Ipſe etiam machometū qui in hyſpaniam venit capi iuſſit · ſed admonitus a dyabolo fugit ·

¶ Anno Mundi · 5813 ·

Pape ·	Sauiniani9 an · j · mē · 5	Tuſcus	Bonifacius · 3 · men · 9 ·	Roman9 die · 28 ·	Bonifa ci9 · 9 · ān · 6 · mē · 8	Marſus die · 12 ·	Deuſdedit an · 3 · die · 20 ·	Romanus

¶ Anno xpi · 615

¶ Iſte Sauinianus ſtatuit pulſum campanaꝝ ad horas diei · Et q2 tenax fuit et ſacto Gregorio detrahere non timebat · ab eo percuſſus interijt · Et h̄ eſt tercius de toto cathalogo pontificū qui formidabili morte et culpabili vita notatus eſt vſq3 hic ·

¶ Iſte Bonifacius ſtatuit vt mūd9 pannus ſuper altare poneretur ·

¶ Iſte Bonifacius conſecrauit pantheon · i · tēplum omniū deoꝝ vbi xpiani periclitabant a demonibꝰ Et eſt pulcra ſilitudo q̄uo ſpūſſc̄is ex mal inſtitutis paganoꝝ ſcit eligere ſc̄m exercitiū deuotiōis · quaſi medicīa fiat ex veneno vbi impri colebant omnes demones · ibi xpiani colūt omnes ſanctos · ſic ars deluditur arte ·

¶ Iſte Deuſdedit fuit vir ſanctiſſimus dū quendam leproſum oſcularetur · ſtati3 mūdatus eſt multa bona ſtatuit ·

¶ Machometus deceptor orbis· pphta falſus· nuncius ſathane· precurſor antixpi· complementū hereſiuȝ ac totius falſitatis pdigium circa hec tēpora veſaniam ſuam oſtentare incepit· Fuit eīn magnus et mercator viliſſimus Et factus princeps latronum ſubtiliter· Arabes ſibi attraxit qui tunc valde ab Eraclio grauabant̄ Perſas viciͭ et gentes alias multas quibus dedit legem ſuam dicens ſe eſſe pphetam ſanctum a deo miſſum ꝛc· Hoc euȝ docuit quidam Sergius apoſtata tam a fide q̄ꝫ a conuerſatione monaſtica qui ipſam legem cōpoſuit· Hic velut alter Jeroboam decē ptes abſtulit domui Dauid·i·eccleſie xpi· q̄ꝛ pene totum mundum decepit· Et niſi Karolus et alij q̄dam principes iuuante deo cultores eꝰ cohibuiſſent totalr̄ fidē exterminaſſent· Sepius creuit et decreuit vſqꝫ hodie·ſ. 1860·Finē nouit deꝰ·

¶ Dagobertus vir omnibus bonis moribus compoſitus rex francie fuit cuius tēpore eccleſia ſancti Dyoniſij Pariſius diuinitus dedicatur·

¶ Sigibertus filius regis Dagoberti cum baptiſaretur a ſancto Amando Traiectenſi epiſcopo reſpondit Amen clara voce infans adhuc quadraginta dierum·

¶ Era Machometi ipſa eſt Alhigere a qua vtuntur precipue Arabes et alij Saraceni eſt ſcd̄m Campanum anno xpi·623.cum duodecim diebus poſt conceptionem eiuſdeȝ xpi domini noſtri Jta q̄ꝫ inter xpi conceptionē et hāc eram concurrerunt dies·226932· Incepit feria quinta· q̄ꝛ chriſti conceptio erat feria ſexta· Et nota q̄ꝫ Saraceni vtuntur annis lunaribus quorum quilibet continet duodecim lunationes equales hoc eſt·354·dies: ſaluo biſextili Naȝ in triginta annis habent vndecim biſextiles quorum quilibet habet·355·dies· et tunc redit ſicut a principio·

¶ Nota lunatio precise triginta annos habens lunares reducit medias lunationes ad cōſimile tēporis inicium·
¶ Magnobodus Andegauenſis epiſcopus vir ſanctus claruit·
¶ Oſwaldus rex Nornannorꝫ Anglorum Scotorum Britonum fuit vir valde ſanctus et operibus miſericordie deditus Et vndiqꝫ triūphauit glorioſiſſime· Eius brachiū cum dextera manu quibus elemoſinas fecit integruȝ pſeuerat apud vrbem Bembamburch· Fuit eīn interfectus a Penda Mertiorꝫ rege· Sed poſtea Oſomi frater Oſwaldi eundē Penda interemit et gentem Mertiorū ad fidem xpi conuerti fecit et victos regno ſuo·i· Anglie ſbdidit·

¶ Anno mundi·		5823	
	Campanus·		Campanus·
Pape·	Bonifacius quīntꝰ ā·5·di· 13·		Honorius·j·an· 12·men· 11··diebus·26·
¶ Anno Chriſti·		619·	

¶ Iſte Bonifacius cōſtituit vt nullus de eccleſia extrahatur Et vt acholitus non audeat reliq̄as leuare Vn̄ patet q̄ꝫ cōtra fuit olim deuocō in xpianitate Hoc tūc clericis phibebatur qd̄ nūc mulieres etiā indifferēter faciūt et ceteri q̄uīqꝫ ꝛc·

¶ Iſte Honorius fuit vir largiſſimꝰ· pauperibus quotidianas elemoſinas dedit mltas· eccās in argento ⁊ auro ornauit· Hic ſtatuit apud ſanctum petꝛꝫ fieri letanias et clerum erudiuit et ipſum honeſtiſſime ordinauit·

¶ Alchoranus liber componitur a machometo et tribus magiſtris ſuis quibus dyabolus et auctoritatem et induſtriam miniſtrabat· Primus magiſter erat quidam iudeus aſtronomus maximus· Secundus Johannes de Antiochia hereticus· Tercius Sergius Arrianus· Hij legem abhominabilem confinxerant· reſecantes quicquid arduum erat in credendo et difficile in operando· concedenteſqꝫ omnia ad que mundani homines proni erant. ſ· gulam· luxuriam rapinam ꝛc· Vnde factum eſt vt per potentiam et dolum deciperent in breui maximam multitudinem hominum beſtialium· Et quia lex iſta nimis inhoneſta et confuſa erat quidam humana verecundia permoti plura retractarunt· ac velut expoſitores rationabiliter interpretabantur aliqua nimis mendoſa· Vnde quidam chriſtiani etiam literati hoc colludio decepti fuerunt qui hyſtorias tranſmarinas non viderunt / Quare autē tā infamis homo legifer factus ſit et talem tradiderit legem: deſuper duplex ratio redditur· Prima quia deus n̄ permiſit vt aliquis bone fame hō a dyabolo aſſumeretur et legem ſaltem humano modo rationabilem traderet· ſicut nec olim niſi ſerpente vti permiſſus fuit quādo Euam temptauit· Secundo quia Machometus ſumme arrogans fuit· ideo quicquid deſiderabant carnales conceſſit· iam ſic iam aliter diſpenſando· Et ex hac colluſione doctrinarum variarum et contrariarum· totus liber confuſus eſt nec aliquo modo concordabilis Demū idem q̄ꝛ coactus reſpondit q̄ꝫ duodecim milia verba eſſent in Alchorano que mendacium continerent· cetera in veritate perſiſterent·

¶ Imperiū romanoꝝ circa h̄ tēpa vbiq̧ȝ in orbe terraꝝ cepit deficere irreꝑabiliter· Nā in oriēte Saraceni· et in occi dēte Gothi domīnia ſibi aſſumpſerūt et demceps tenuerūt· Iteꝝ Saraceni de exercitu īpatoris interfecerūt centūquāgīta milia pugnatoꝝ· Et· h̄ iteꝝ maximū hōīs exeplū ꝙ nil ſtabile ē ſb ſole qn̄ etiā tāta deficit ptās et prudētia· Cauſa huiꝰ diuerſimode aſſignat̄· Quidā dicūt ꝙ h̄ fecit inſatiabil̄ romanoꝝ auaricia q̄ ſibi ſubditas nacōnes iugo ſuitutis intolerabili opprimebāt qd̄ oībꝰ pncipibꝰ et p̄latis timenduȝ ē· q2 ꝙ deu romani odiebāt auariciā et dilexerūt equitatem dominiū orb habuerūt· Alij dicūt ꝙ hereſis orientaliū h̄ fecit· vbi cōiter īpatoēs habitabāt et ſepe cū p̄ūſis pueri facti ſūt· Nec ē quicꝗ ꝙ ita neqat occaſui ſubiacere ꝙ vera religio· h̄ neq̧ȝ in pncipe aliqd̄ lucidiꝰ ꝙ recta fides· Alij dicūt ꝙ cā huiꝰ defcīs fuit ſupbia dn̄oꝝ: q̄ ſubiectos deſpiciebāt· canes aut aſinos nūcupando vel ſilr̄ ꝓpter

¶ Impatores· qd̄ pudore et dolore incitati: erexerūt ſe et fecerūt qd̄ cernimꝰ· Forte oēs hee ſimul ſūt vna cā· q2 p qd̄ aliqd̄ naſcit̄ per eiꝰ oppoſitū deſtituit̄· Et ſic iaȝ oēs q̄tuor monarchie defecerūt: et n̄ reſtat alia niſi antixpi cuiꝰ aduentū deꝰ nouit· Interim dominia diuerſimode hinīnde variantur in particulari etc̄·

¶ Dagobertus rex francie interfecit anglicos: qui tūc ſaxones dicebant̄· oēs excedentes menſurā gladij ſui· Putant quidam ꝙ hec crudelitas francoꝝ fuit cauſa eterne inuidentie et diſſenſionis angloꝝ contra francigenas: nō ſine damno vtriuſq̧ȝ vſq̧ȝ hodie· Mittat pacis dominus ſpiritum pacis inter eos et alios·

¶ Aidanus epiſcopus claret in anglia ſanctitate: diſcipulus ſancti Columbani·

¶ Eligius aurifex ſanctus vir pater fuit ſpiritualis iſtorum qui multa monaſteria fundauit in francia· omnes ſancti· Tepuit fides in oriente et feruet hic in occidente·
Ado· Rado Dado·
Remaclus·
Agilis abbas ſanctus reſbacis monachus primus·
Aurea ſancta abbatiſſa pariſius claret· Prefuit· 300· puellis iuſſu Eligij viri ſancti·
Erubertus rex anglie primus ydola ibi deſtruxit· Et Girebotus Gothorum rex iudeos ad fidem conuertit

¶ Anno mundi· ·5833·

Romanꝰ · de dalmacia· · Grecꝰ·

Pape· — Seuerinꝰ an· 1 mē· 8· di· 28· — Iohēs q̄rtꝰ an 1· mē· 9 die· 18· — Theodorꝰ p̄· an· 6· mē· 5· di· 3·

¶ Anno xpi· ·643·

¶ Iſte Seuerinus fuit vir benignus et ſanctus· amator cleri. erga pauperes largus· erga regimē eccleſie diligens: quam in predijs et ornamentis mirabiliter ampliauit. Suo tempore quidam Mauricius cum ſuis ſatellitibus eccleſie theſauros diripuit· infelix ſacrilega non veritus miraculū grande· Nam cum totam vrbem incitaſſet cōtra eraclium lateranenſe· nullus potuit epiſcopum non dico infringere: ſ3 nec intrare quidem· Quod videns pace ſimulata tādem perfecit qd̄ intendebat accipiendo qd̄ pro ſuſtentacōne pupillorum et viduarum et pauperum chriſtianiſſimi imperatores illic poſuerant: ſed omnia infeliciter perierunt· Eraclius fuit particeps ſacrilegij huius factus cui miſit partem de pecunijs delatis· Sed o ꝙ multipliciter pro huiuſmodi damnificati fuerunt

¶ Iſte Iohannes multa milia hominū de ſeruitute redemit eccleſie theſauris pia motus intentione per Hyſtriam et Dalmaciā· Hic fecit adduci reliquias ſanctorum Vincencij et Anaſtaſij et alioꝝ martirum et rome collocauit·

¶ Iſte Theodorꝰ ſuper omnes miſericors fuit et largiter benignꝰ amator pauperuȝ· Iſte ſtatuit cereum benedici in ſabbato ſancto Et Paulum cōſtantinopolitanū epiſcopum qui aperte catholicos cruciauit anathema pertulit·

¶ Nota diligenter ꝙ multa mala ſequuntur qñ domi-
nium turbatur. Hoc ſupra de aſſirijs et Medis et Perſis clare patuit et Grecis et alijs ſil'r et crebro de romanis. ſed ħ precipue. Nam Saraceni Affricā et Siciliam inuadētes cum non eſſet q̄ tyrannidi eorū reſiſteret. etiam Hyſpaniam ſibi ſubiugarunt. vndiqȝ xp̄ianum nomen delendo in qua turbine multi martires effecti ſunt q̄ conſtantes p̄manſerunt. Et fuit tribulatio magna. Turbato em̄ dominio mali homines aſſumunt audaciam malefaciendi et ſe et alios deprauandi in vita et doctrina et ad populos et ad principes corrūpendos. Et eſt reuera horrēdum ſpectaculū qualiter miſerabilis iſte mundus agitatur ſine intermiſſione. An non ſatis durꝫ eſſet poſt labores et erūnas tandeꝫ mortis dominio ſubiacere niſi etiam tot cladib⁹ et terribilib⁹ plagis continue lacerari. Non ſufficit hūano generi ſemel a deo dā-
nationis dirā accepiſſe ſentētiam niſi et plurimas ſibi peccādo ſupaddat. Solū igitur pct̄m eſt cā miſeriarꝫ harꝫ. diuina ſeueritate iuſte ſe vindicā-
te. Verꝫ nemo ſic cogitet q̄ſi hec digna ſit retribucō p̄ tantis piacul'. ſed reſpc̄ū futurorꝫ que peccatorib⁹ debent' iſta ſūt quaſi q̄dam ſuauia p̄lu-
dia. O q̄s finis illorꝫ qui non credūt ſi etiā tanta ħ paciunt' electi.

Conſtā-
tinus 3⁹
ānis. 27

¶ Iſte Conſtantinus fuit filius Conſtātini filij Eraclij q̄ quarto menſe imperij ſui a nouerca ſua: veneno extinctus fuit et ideo q2 breue tēpus rexit non fit mentio de ipſo. Iſte autē Conſtantinus ſucceſſit ei. nouerca illa cū ſuis eſt exiliata Et fuit peſſimus tyrānus et hereticus doloſus et totus inuidus et catholicis infeſtus nec Martino pape pepcit. Contra Longobardos exercitū ducēs ſuperatus eſt. Et romam veniens cum reuerēter eſſet a Vitelliano papa et ciuib⁹ ſuſceptus: non retribuit iuxta beneficia ſibi impenſa debitam viciſſitudinem ſicuti decet principem. inſuper et tyrannideꝫ magnam et ſacrilegia p̄petrauit omnia pulcriora deijciendo et trāſportando. Quare tandem in balneo a ſuis militib⁹ qui eius maliciam noluerunt diutius tolerare interfectus fuit Et ſic miſerabiliter viuens infeliciſſime mortuus eſt more ſacrilegorū et tyrannorꝫ: deo iuſte iudicāte ſuos.

¶ Iudocus filius regis Britānie heremita ſanctus claret.
Iheruſalē capta fuit a Machometiſtis quibus Humarus prefuit qui in loco antiqui templi nouum erexit ſupſtitioſum et p̄phanum ablata prius cruce.
¶ Londoaldus vir ſcūs claret. q̄ beatū Lambertū docuit.

Reginulpha virgo ſancta claret in Gallia.
Seuera abbatiſſa ibidem ſoror eius.
Ghertrudis cognata eorum.
Et ſāctus Forſeus cū duob⁹ fratrib⁹. ſ. Foliano et Vltano. oēs filij regis Hibernie venerūt ī Gallijs: ſācti.

¶ Arnulphus vir beate vite pater pippini. dux Lothoringie. deinde heremita. poſt ep̄s Metenſis. Eius vxor ſācta Doda Treueris incluſa xp̄o vacabat. Et ſcūs Clodolphus eius filius ep̄s Metenſis. Dicūt quidā ꝙ fuit auus Karoli magni. ſed hoc ratio non admittit nec ratio temporis conſonat. ſed karolus Marcellus fuit pater pippini illius qui erat karoli magni pater.

5893. | Tuſcus. | Romanus. | 5853. | Campanus.

Martinus
p̄ri. an. 6.
mē. j. die. 26.

Eugeni⁹
p̄ri. an. 2.
mē. 8. di 22.

Vitellian⁹
an. 14. mē.
8. dieb⁹. 2.

658. | 659.

¶ Iſte Martinus ſanctus eſt et fortiter p̄ fide agoniſauit. Dum q̄dam eum extracto gladio interficere vellet adhuc ante altare ꝯſtitutū. ſtatim cecus efficitur. Ipſe ꝯuocata ſynodo in vrbe dānauit Syrꝫ. Sergiū Alexandrū Pirꝫ et Paulū hereticos. Quare Conſtātinus eum in exiliū miſit. Eius feſtū agitur. 10. nouembris.

¶ Iſte Eugenius ſanctiſſime vite fuit. omnibus amabilis et benignus. ſepultus apud ſanctum petrum.

¶ Iſte Vitellianus cantū romanorꝫ ꝯpoſuit et in organis ꝯcordauit Ipſe etiam habuit grām imperatoris q̄ ſuis p̄deceſſorib⁹ offenſiuus fuit. tn̄ poſtea non ſic permanſit. Nec vſqȝ huc potui inuenire ꝙ vnꝙ̄ ecc̄a romana habuit plene poſt mortē conſtantini magni dominiū vrbis et aliorum q̄ ipſe ꝯtulerat niſi forte tēporib⁹ quorundam p̄ſſimorꝫ principū paucorꝫ. imo iſte Vitellianus pro magna gracia accepit ꝙ imperator iſte peſſimus priuilegia eccleſie confirmaret et tamen poſt infregit.

¶ Rodoaldus epiſcopus Treuerenſis.

¶ Forſius latiniacum cenobium fundauit. Et Foillanus Foſſenſe monaſterium erexit dono ſancte Ghertrudis. vbi idē martirio coronatus quieſcit.
¶ Sigibertus rex Frācorꝫ duodecim monaſteria fundauit. Et fit magn⁹ fructus in Frātia et Anglia per ſcōs viros.
Nauta q̄dā negādo pauperi panē: hac pēa puniť vt oēs e⁹ panes in lapides ꝯuerterent'. ſic idē pauper ei imp̄cabať.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

¶ Ignis cecidit de celo et iris magna apparuit. vt putarent homines conſumationem ſeculi aduenisse. et ſigna ingentia fiebant. ita q̄ areſcebāt viuentes p̄ timore ꝓpter tonitrua et fulgura et ict⁹ eorū maximos et aquarum inundacões incōparabiliter exceſſiuas. et periit innūera hoīm et aīalium multitudo. Et ſequitur peſtilētia grauiſſima cū ſigno ire dei. Cunctis enī viſibiliter apparuit q̄ vnus angel⁹ bon⁹ et vnus malus romā nocte circuierūt. et q̄t vicib⁹ domus aliq̄ percutiebat: tot ex ea ſequēti die interibāt. Tot tūc moriebant̄ vt etiā parētes cū filijs frēs cū ſororib⁹ vnanimit̄ in feretro poſiti ad tumulū portarētur. Sepe huiōi ſigna oñdit dñs piiſſimus ad terrorē peccōrū. Sz vtinā exēplis aliorū terreremur vt a peccatis deſiſteremus. Dicit q̄dā q̄ h̄ peſtilētia fc̄a ſit tpē Bñdicti ſcd̄i.

Imparatores.	¶ Clodoneus rex Francorū irreuerēter corpus ſancti Dyonisij diſco operiēs et os brachij eius fregit et furnue deportauit. ob q̄d in amenā verſus fuit	Coſtantinus quartus annis	17. filius Conſtantini.

¶ Iſte Conſtantinus fuit catholicus et bonus. zeloſus per oīa ꝯtra hereticos: eccās reparauit et Greciam romane eccleſie recōciliauit. Synodū ſextā ꝯgregauit in qua ꝑmiſſum eſt grecis preſbiteris vxorib⁹ legitimis vti ac ceteris orientalib⁹ ſed occidētalib⁹ nequaq̄. q: celibatū voluntarie tēpore Gregorij et añ ſuſceperunt. Et h̄ eſt mature aduertēdum q̄ntum bonitas principis valeat ad bonū et q̄etum eccē ſtatum et fidei ꝓmocōem. Et ecōtra q̄ntū malicia principis noceat: hoc iſti duo Conſtātini ſcz pater et filius clariſſime oñdunt. Verū ꝑmittēte deo Saracenis et Bulgaris reſiſtere ñ valuit. ſ; cū eis pacē fecit ānua tributa ſoluēdo ita inualuit illa maledcā ſecta. Tandē bona potitus morte trāſiuit ad xp̄m ſepultus in Conſtā.

¶ Nota q̄ ſex ſunt ſynodi principales quarū auctoritas eſt par euangelijs. q: euangelica veritas per eas declarata eſt contra ſex principales hereſes. q̄ nimis inualuerunt cōtra eccām ꝓpter hereticoꝝ ſubtilitatē ad decipiendū ſimplices et tyrannidē ad affligendū conſtantes et terrēdum puſillanimes. Iſta autē ſexta damnauit hereſim monechelitaꝝ. qui vnam volūtatem et operacōem in xp̄o dixerūt.

Sex ſynodus cōſtātinopo. 289

¶ Ceſaria regina Perſaꝝ clam ad Conſtantinopolim venit et ſe baptizari fecit. Q̄d rex audiens mādauit vt rediret. ſed illa noluit donec pacifice veniens cum quadraginta milibus baptiſma ſuſciperet. Nouit dominus qui ſunt eius. Maluit mulier ſancta gloriam tantam abijcere q̄ chriſti paupertate non inſigniri. Quis eam hoc docuit in medio nationis praue?

¶ patrū ꝯtra hereſiz monechelitaruz. Par in auctoritate q̄tuor principalib⁹ prehabitis.

¶ Anno 5862. mūdi.			5873.	
	Rom⁹.	Rom⁹.	Rom⁹.	Sicul⁹.
Pape.	Adeodatus ā. 9. mēſi. 2. die. 5.	Demus annis. 3. menſi. 2. die. 5.	Bonifaci⁹ ā. 9. men. 2.	Agatho ānis. 2. men. 6.
¶ Anno 669. Chriſti			679.	

¶ Iſte Adeodatus tante fuit benignitatis vt omnem hominem a magno vſq3 ad minorē a ſe conſolatū dimitteret. ſepultus apud ſanctū Petꝝ. Eius tempore corpus ſancti Benedicti et corpus ſororis eius ſancte Scolaſtice trāſferunt̄ de monte Caſſino ad monaſteriū Floriacenſe. Hoc Gallici dicūt. ſ; ytalici omnino ꝯtradicūt q̄ adhuc ſit in Caſſino monte. Maneat pietas. et reuelabitur veritas.

¶ Iſte Demus decorauit illum locum ante baſilicā ſancti Petri qui dicitur paradiſus. ſepultus ibidem.

¶ Iſte Bonifacius non habetur in q̄buſdam libris et ſequens dicitur Bonifaci9 ſextus. Hic dicitur ſcd̄m quoſdā pfeciſſe paradiſum apud ſanctū petrum. Rationez huius diuerſitatis non reppeti.

¶ Iſte Agatho vir ſcūs fuit dum leproſū quendam oſcularet̄ ſtatim mundatus eſt. Ipſe recōciliauit eccāz Rauennataz q̄ diu rebellis fuit a nunc ad obiam romane eccleſie rediit edocta q̄ non eſt leue contra ſtimulum calcitrare. Ipſe etiā de ꝯſenſu principis iuſſit celebrari ſextā ſynoduz vbi Greci redierūt ad obedientiā apoſtolice ſedis poſt plagas varias. q: tale vnuſquiſq3 reppetit ſuuz inferius qualem ſe ſuo exhibet ſuperiori. Qui bene obedit deo et p̄latis ſuis: ille ſibi bonam in ſubiectis ſuis habet obedientiam et econuerſo. Hec eſt lex diuine iuſtitie.

¶ Iſte Juſtinian⁹ fuit bonus prudēs et largus et romanū impe
riū nō modice āpliauit · ecclaſtica officia q̄ plurimū honorauit · multas leges ↄdidit · ſ; p⁹ea depuat⁹ cū ſextā ſynodū
infirmare voluiſſ; et eccā; turbare decio āno ſui ipij a leone patricio et tyberio et gallimito p̄riarcha capt⁹ fuit · p̄uatuſ
q; naſo et lingua reḡ expelliẗ et apd̄ criſonā exilio religaẗ Et fit mag̃ turbatio in eccā ꝓpt̄ ſciſmaticos et hẽticos Nō q
q̄ñ in ſūmis dn̄is fiūt violētie · tūc errorēs multiplicātur · q; ñ eſt q̄ errātes corrigat et a malo cohibeat · Hoc valde ſepe
experta eſt eccā · Pñ fcā eſt altricatio inter leonē et tyberiū et p̄ualuit tyberi⁹ et leonē abſciſo naſo · exiliauit āno tercio i
pij ſui et regnauit p̄ eo Juſtian⁹ autē fugit ad ſaracenos et bulgaros qui eum reſtituerūt impeio ocāſis leone et tybe
rio qui hereticis fauebant Et tūc idē Juſtian⁹ recōaliauit ſe gremio ſcē matris eccē et
valde penituit · ſ; q; nimis crudeliter vindicauit ſe ↄtra aduerſarios ſuos ita vt etiam
innocētes pueros eoꝝ vellet interficē · idō interfcūs fuit cū filio a philippo quem ex-
Bulgarorū regnū exoriẗ qd̄ valde attriuit ipiū A ſcithia em̄ egrediētes · Traciam
Callinitus marinū ignē inuenit Et romani naues ſaracenoꝝ cōbuſſerunt ·

Juſtinianus 2 annis 10 · filius Conſtātini · exulauerat · inuadunt ·

Theodericus rex frācorum multas facit tyrāmdes · poſt victus eſt a Pippino ·
Stella magna appuit in oriēte et magna peſtilētia ſeqtur Et mōs quidā in cā
pania eructauit ignē ·
Sancta berta marie et abbatiſſa in gallia claret ·
Bathildis regina francie: poſtea monacha ·
Geneſius lugdunenſis ·
Preiect⁹ et marin⁹ martires cum ſeruo ſuo ·
Marcelēdis v̄go et mr̄ · p̄ v̄gitate miracul̄ claruit ·
Rex adiulfrid⁹ fit mōch⁹ p⁹ ep̄s Ludifridenſ
Amathus exulatur ·
Theodorus archiep̄s Angloꝝ ·
Leodegarius Auguſtudunenſis ·
Chilianus epiſcopus ſanctus ·
Ediltrudis regina anglie q̄ duobꝰ viris nupta virgo p̄
māſit · et alij plures ſci · Vide i ſpeculo ·

¶ Vigilius Autiſſiodorenſis ·
Audoenus Rothomagenſis ·
Lufredus heremita ·
Willibrord⁹ cū · 12 · ſocijs venit de
anglia poſtea ep̄s traiectenſ ·
¶ Pippin⁹ p̄m⁹ dux frācorū mltas vi
ctorias hūit a friſones ſupauit Fuit fide catholic⁹ a eccē dei
ſpeal̄ defenſor Verū in vno exceſſit q̄ adulteriū ↄmiſit ad tē
pus · hic hūit caſtrū colonie qd̄ dcm̄ fuit capitoliū a ē nūc eccā
btē marie quā venerabil̄ Plectrudis regina frācie vxor ipſius
fundauit a cultu regio exornauit Ipſe pippinus friſones ad fi
dē duxit · Floruit etiā hoc tp̄e ſacra virgo Roitburgis filia ipo
rū cuius corpus colonie quieſcit multis miracul̄ coruſcans ·
¶ Iſte ſergi⁹ reduxit ad vnitatē ſynodū Aqle
gieſē q̄ noluit
recipe ſextā ſynod
ↄſtātiopolitanā et
fuit ḡnde ſciſma i
eccā q; duo vmūſa
lia ↄcilia contra ſe
diſſētiebant ·

5883 — 5893

689 — 689

Sicul⁹	Roman⁹	Syrus	Roma⁹	Syrus
Leo · 2⁹ ā · 2 · mē · 10 · di · 17	Bndcūs 2⁹ · an · 2 men · 10	Iohes q̄nt⁹ an · die · 10 ·	Zeno ā · 2 · mē · 11 · die · 9 ·	Sēgi⁹ p̄ ā · 9 · m̄ · 8 · d̄ · 23 ·

¶ Iſte leo vir ſcūs fuit greca a latina lingua ſuffiaēter eruditus · eloq̄ñtie q; ſingularis erga paupes non ſolū mētis pietate · ſ; etiā ſtudij labore ſolicitus hic ↄſtituit pacē dari p⁹ agnus dei Et p̄ vſu palli archiep̄s nihil perſoluē teneat Eius feſtū agiẗ · 3 · Julij · ſepultus in eccleſia ſancti petri ·

¶ Iſte bndcūs fuit p̄ oīa virtuoſus a vita eius ↄcordat cū nomine Ei⁹ tp̄e fuit maxima peſtilētia Hic ab ip̄atore p̄iſſimo fcūs eſt papa · ſepe em̄ iſte honor factus eſt impatoribꝰ ab eccā ꝓpter cauſas varias p̄ tp̄e occurrētes ·

¶ Iſte iohes fuit vir ſtrenu⁹ mo deātiſſim⁹ et ſciencia redimit⁹ de antiochia ·

¶ Iſte zeno fuit vir valde ſcūs q̄ necvnq̄ ſe cauſis actibꝰq; ſecularibꝰ imiſcuerat erat ei aſpcū āgelicus · canicie venerā d⁹ moribꝰ q̄etus · religioſe vite · ſermōe erudi tus · āio ſimplex · Hic electus fuit ↄcorditer etiā laycis ↄſentientibꝰ Magna ei diſſentio erat q̄a clerus intendebat in petrꝰ archip̄ſbm · et exercitus in theodorū p̄ſbiterū · ſed ſp̄ūſſanctus omniū tandē vota ↄcordauit in iſtum digniſſimum

¶ Iſte ſergius magne ſactitatis a ↄmēdabil̄ vite fuit Et i electōe eius mag̃ diſſenſio fuit Nā vna ps cleri elegit theodorum archip̄ſbm · altera paſcalē ſ; volēte dn̄o · tādē in hūc venerabilē virū ↄuenerūt · Hic corpus ſci leonis p̄mi tranſtulit wirſenburch reuelante ſibi deo Ipſe etiā inuenit magnā partē ſacte crucis in loco obſcuro · Et regem anglie qui et ſaxonum baptiſauit · Agnus dei ter cantari iuſſit ad miſſam Sepultus apud ſanctum petrum.

¶ Hiſpani circa hec tempora
magnifice ↄtra ſaracenos bellare incipiunt et diuinitus adiuti terrā patriā reſpectiue ↄtra totā affricā defenſarūt · glorioſo
ap̄lo iacobo eos adiuuāte vſq; in pn̄s · vide generalē hiſtoriā hiſpanie et reperies ſolēnē cathalogū militū xp̄ianoꝝ ·

¶ Sanctus Lambertus fili⁹ Apri comitis poſt multa opera ſanctitatis martirio conſūmatus eſt a Dodone duce Arame · quia dixit ꝙ ſoror eius Alpayda non eſſet legitima vxor Pippini · quia eam duxit contra fas viuente adhuc Plechtrude · Hic eſt zelus Helye et Johannis ·

¶ Weſtphalia incipit conuerti ad fidem circa hec tēpora · vbi primū predicti duo Ewaldi · ſ · Albus et niger p̄dicauerunt · qui poſt martirisati fuerunt in comitatu de Hoya prope Bremenſem ciuitatem · Corpora eorum tranſlata fuerunt Colonie · Idē q̄ ſup̄ iterato

¶ Imperatores ·

Leo · 2⁹ · inuaſor imperij ā · 3 ·

Tiberi⁹ 3⁹ · iuaſor imperij an · 7 ·

Juſtinianus fi · cō ſtā · ā · 6 ·

¶ Beda venerabilis preſbiter et pater grauiſſime autoritatis claret in Anglia · multa ſcripta et hyſtoriā valde famoſam reliquit · Fidelis laborator in eccleſia vſqꝫ in ſenectam ꝛc · Rex Anglie qui et Saxonū · quia Saxones Angliam obtinuerunt · et ideo nomē inſule mutatū fuit · Hic venit romam et a Sergio baptiſatus · ſtatiꝫ moritur euolando ad Chriſtum.

¶ Ewaldi duo ſancti preſbiteri p̄dicationis grā de Anglia venerunt in Weſtphaliam et in villa quadam Laer dcā ſuis precibus fontē de rupe traxerunt · et campū ſanctum ſic dictum vſqꝫ hodie ꝯſecrarunt in vſus pauperū vbi ſepe mira ꝯtigerunt ꝯtra teſtamentū ſanctorū volentib⁹ facere et horribiliter plagati ſunt Et vocantur ibi vulgariter dm̄ noſtri de ſancto cāpo vel prato ·

¶ Friſia conuertitur ad fidem Chriſti vbi primum predicauit ſanctus Willibrordus epūs Traiectenſis ·

Sancta Oda duxiſſa Aquitanie claret ·

¶ Romani multos Saracenos interfecerūt h̄ tpe · Michaelis ſancti archangeli templum in mari conſtruitur ſicut in Gargano ·

¶ Sanctus Hubertus tranſtulit ſedem epiſcopalem cum corpore ſancti Lamberti ad Leodiū ·

¶ Ciſma ſeptimum eccleſie fuit inter Syſinnium et Diſcorum qd̄ fuit continuatū per ſucceſſores eorū · Et fuit grādis ꝑturbatio in eccleſia q: tam in imperio ꝙ in papatu fuit altricatio ſcandaloſa ·

¶ Anno mundi · 5903 ·

Pape ·

Leo 3⁹ · annis · 2 · menſi · 11 · — Roman⁹ ·

Johes · 6 martir ā · 3 · mē · 2 · — Grec⁹ ·

Johes · 7 · ā · 3 · mēſi · 7 · — Roman⁹

Syſinnius die · 20 ·

Conſtātinus p̄ · ā · 7 · di · 15 · — Syrus

¶ Anno Chriſti · 709 ·

¶ Iſte Leo factus fuit papa per patrocinium romanorum et non ponitur in cathalogo pontificum forte propter malum introitū · et ſequēs dicitur Leo tercius nihil tamen male egiſſe ſcribitur nec papa fuiſſe ·

¶ Iſte Johannes ſextus vir ſanctus fuit et martirio coronatus eſt · ſed a quo aut propter quam cauſam nō inuenitur in hyſtorijs · Putatur tamen ꝙ a ducibus Longobardorum ſcꝫ Beneuentano aut Spoletano pro defenſione iuriuꝫ eccleſie · Vterqꝫ enim iſtorum vexabat eccleſiam et terras eius quia vicini fuerunt et multos ceperunt · ſepultus apud ſanctū Sebaſtianum ad Catatumbas ·

¶ Iſte Johannes ſeptim⁹ eloquentiſſimus fuit facūdia ꝛ eruditus ſcientia Oratorium beate Marie conſtruxit · in quo ſepultus ē ·

¶ Iſte Syſinnius parū ſuperuixit · et habuit ſciſma ꝯtra Diſcorum · Et continuatur nihilominus poſt inter Bonifaciuꝫ et Diſcorum Tandē mortuo Diſcorio qui per vim tenebat papatum Bonifacius reſtituitur · Nec fit de hijs memoria · q: forte propter ſciſma in dubiuꝫ venit an eēnt veri ſucceſſores beati Petri · Et fuit tribulatio in eccleſia vndiqꝫ · Intus pugne · foris timores et econtra ·

¶ Iſte Conſtātinus fuit vir mitiſſim⁹ et ita benignus ꝙ ab omnib⁹ amabatur Ipſe iuit vltrā mare Conſtātinopolim ad Juſtinianum impatorē ꝛ cū magno honore recept⁹ fuit ꝛ philippū tanꝙ hereticum excōicauit · q: ymagines ſcōꝝ deleuerat · Sepultus apd̄ ſcm̄ petꝝ

¶ Iſte Philippus fuit heretiꝯ et prefuit modicis diebus. Et quia interfecit dn̄m ſuum ipſe etiā male periit. Sicut fecit factum eſt ei.

¶ Iſte Anaſtaſius fuit vir bene fidelis et catholicus Et quia Philippū excecauit. ideo Theodoſius contra ipſū pugnans deuicit. Et ordinatus eſt preſbiter quiete viuendo.

¶ Iſte Theodoſius tot9 catholicus et humilis fuit. Et preciſe ſicut fecit: factum eſt ei. quia Leo eum depoſuit et in preſbiterum eſt ordinatus.

Hereticus. Philipp9 inuaſor anno vno men. 6.

Catholicus. Anaſtaſius an. tribus.

Catholicus. Theodoſius āno vno.

¶ Heresis ymaginū ſerpit que ſic dicitur. quia ymagines ſanctoꝝ que ſunt libri laycoꝝ auferre voluerunt quaſi ydolatrie cultum Videtur quod moti fuerunt ex inſtinctu Saracenorū. Et ſic patet quō eccleſia exercetur continue.

¶ Karolus Marcellus filius Pippini immenſas victorias habuit cōtra infideles diuinitus adiutus. Fuit victor glorioſus per omnia. Sed quia bona eccleſiaſtica ſibi vſurpauit propter neceſſitatem bellorum. ideo in penis infernalibus anima eius viſa eſt cruciari ab Eucherio viro ſancto. O quid?

¶ Duo reges Anglie veniunt Romam et fiunt monachi immortali domino deinceps militantes.

¶ Aripertus Longobardorum rex vir pius et miſericors et iuſtus. Hic ſecrete per regnum ſuum ſolitus fuit ire et de ſingulis inquirere et qualem iuſtitiam ſui vaſalli populo faciebant. Bonum exemplum.

5913.

Syrus.

¶ Pape. Gregorius ſecundus annis 17. menſib9 8. dieb9 20.

718.

¶ Iſte Gregorius fuit vir caſtus. diuinis ſcripturis eruditus. loquela facundus. conſtans animo. rerum eccleſiaſticarum defenſor ſolicitus. et hoſtiū eccleſie impugnator fortiſſimus. ¶ Et nota quod circa hec tēpora inceperūt dn̄i pape plus ſolito etiam in tēporalib9 ſe opponere imperatorib9 propter perfidiam eoꝝ et etiam trāſferre imperiū de gente in gentē prout tps poſtulabat. Hic Leonē anathematizauit eo quod ymagines ſanctorum exureret. Idē nanq3 Leo iuſſit iſti Gregorio vt etiam cōbureret. ſed non curauit. imo cōtra eum audacter iuſſit oppoſitū. Et ſic patet quod deſtructionis imperij principalis cauſa fuit hereſis. Nam ob hoc fideles populi vnanimiter cum ſuis prelatis adheſerunt dn̄o pape et coegerunt imperatores ceſſare a tyrannide heretica.

¶ In orientalibus regionib9 circa hec tēpora valde defecit vera fides propter impiam perfidi Machometi legem et per cōſequens omnis virtus ſapientia et honeſtas. De qua lege execrabili tot turpia et carnalia prodiderunt ficticia. vt nulli vnquam ſapientes in reb9 diuinis et hūanis exercitati a principio ei crediderunt. ſed hoies beſtiales in deſertis morātes omnis doctrine prorſus ignari. per quorū multitudinē aliquos armoꝝ violentia in ſuam legem peſtifer ipſe coegit. vt dic doctor ſanctus Thomas in ſūma ꝯtra gentiles li. j. ca. 6. Nulla etiam diuina oracula precedentium prophetaꝝ ei teſtimoniū perhibent neq3 documēta veritatis attulit niſi que de facili naturali ingenio cognoſci poſſint nec ſigna ſupnaturalr facta adhibuit. quin potius vera que docuit fabulis et falſiſſimis doctrinis immiſcuit carnales voluptates promittēdo et eiſdem ꝯformia precepta tradēdo. Et quia voluptati carnali habenas relaxauit. iccirco mobile vulgus facile poſt ſe traxit deo ipſis irato qui talē legiſlatorē occulto ſuo. ſed ſemp iuſto iudicio ſup eos cōſtituit. Pe ꝝ aſtuto conſilio libros veteris et noui teſtamenti ſuis ſequacibus non reliquit legendos nec diſpu*

¶ Iſte leo cum eſſet potēs Theodoſiū depoſuit et ꝓ ipſo regnauit Et fuit ſeduct⁹ per quēdaȝ apoſtatam vt oēs imagines ſcōꝝ auferrȝ et exureret Quare etiā tam bell' ꝗ̄ peſtilētijs ac alijs diffortunijs punitus fuit. Et qꝫ correptus a gregorio. 3. ꝑtinax manſit. iō totū regnū occidētis ab eo abſtulit: mādans ne ſibi obedirȝ aliq̄s vectigalia interdicēdo Et qꝫ heretice vixit: ſacti viri ei ɔtradixerūt. et martiriſati et exulati ſunt ab eo plures. Tandē in perfidia miſerabiliter defunctus eſt.

¶ Pelagius rex hiſpanie grandi miraculo regnū illd cepit recuperaē

Imperatores

Leo 3⁹ cū Cōſtantino filio ſuo ā. 25

¶ Saraceni ꝓficiunt in peius ⁊ totā hiſpaniā ſibi ſubijciunt Et niſi karol⁹ marcell⁹ occurriſſȝ galliā ſiſr inuaſiſſent Et nota ꝙ pluries eos deuicit. et ſemel. 300. milia et vltra de ipſis occidit De ſuis. 1500. tm̄modo proſtratis.

¶ Cōſtātinopol' a saracenis obſeſſa fuit ꝑ ꝑ btā ꝫ virginē liberat' Et cuidā heremite viſio oñſa ē de ioſeph q̄ dn̄m ſepeliuit Et poſt paucos ānos. 300. milia hoīm in peſtilētia obierunt ibidē ⁊c̄

Cir⁹ ɔſtātinopolitan⁹ eps̄ exul ꝓ fide

Ceſarius Arelatenſ docet monachos.

Albinus eps̄ Andegauenſis.:

¶ Trāſlacō ſci auguſtini de Sardinia in papiā ſolēniſſiē fcā ē ꝑ lūpardū regē lōgobardorū deuotū.

¶ Egidius abbas ſanctiſſimus clarus habetur ex grecia venit in galliam.

¶ Germania ad fidē xp̄i ɔuerſa ē hoc tēpore. vbi ꝑmo ꝑdicauit Bonifacius miſſus a gregorio. 2

Monaſteriū ſacti bn̄dicti ē refomat' i mōte caſſino a q̄daȝ ciue Brixiano. et fil'ȝ q̄daȝ monaſteia diuiſſima fundant' in almania. ſ. Fulden̄. ⁊c̄.

¶ Germanus exulatur.

Hermin⁹ ep̄us Lobienſis

Petrus eps̄ damaſcenus.

Petr⁹ manic⁹ martires.

Lebuin⁹ ꝑſbiter ſcūs āglicus ꝑdicat in Velua et p⁹ in ſaxonia ātiqua. i. weſtphalia Ei⁹ corpus in dauētria colitur glorioſe.

Egberch ſanctus de hibernia venit in galliam.

Bonifatius epiſcopus qui germanorū gentem ad fidem ɔuertit. poſt martiriſatur a friſonib⁹ Magn⁹ archieps̄ Maguntie Wolfrannus eps̄ Senonenſis Guericus epiſcopus Senonenſis.

Eucherius epiſcopus Aurelianenſis.

Agilolphus epiſcopus Colonieſis martir.

Rachbodus dux friſonum maluit eſſe in inferno cum pluribus ꝗ̄ cum paucis in celo. non enim nouit preſſuras eius malus iocus. ſed filius morte eius ſubita territus conuerſus fuit.

¶ Anno mundi. 5923.

5923

Pape.

Romanus

Gregorius ā. 10 m̄. 8. di 29.

¶ Conciliū generale fit in vrbe āno ꝑmo hui⁹ greḡ. ɔtra hereticos in quo imaginū ſcāꝝ veneracō approbatur et ɔ̄tradictores excōmunicauit.

¶ Anno xp̄i. 729.

729.

¶ Iſte gregorius digne ſucceſſit predicto et nomie et opere eiuſdem zeli et conſtantie Et animoſe contra imperatorem proceſſit et obtinuit intentum. Concilium celebrauit in vrbe contra hereſim iſtam: Et karolum vocauit in ſubſidium eccleſie contra Longobardos In canone addidit quorum hodie ſolennitas Vienne archiepiſcopum inſtituit:

*tationem permiſit iniquam faciendam ne hac occaſione ſua falſitas detegeretur. Quin pōtius ſe dixit in armorū potētia miſſum. nō in ſignis aut miracul' aut doctrina ſupnaturali Q̄ð vtiqꝫ verſoꝝ leonū ferarū latronū ac tyrānorū rabiei magis eſt ꝓpriū ꝗ̄ ſpūali legiſlatori. Hic heu terra olim fructifera atqꝫ illuſtriū viroꝝ fecūda nunc tribulos ꝓfert et ſpinas eternis incendijs exurēdas: ꝗ̄uis em̄ vſqꝫ hodie ſaraceni infinitis diuitijs abūdent et pōpis ineſtiabilibꝰ atqꝫ delicijs vacēt. tam̄ ita pueriliter deſipiūt et pertinaciter adherent hijs que ſūt ɔtra ratonē: vt oīs vir doctus ac timoratus eoꝝ ɔſortium fugiat et eos velut caninos ac beſtiales cū ſūmo tedio abhominetur atqꝫ deuitet

¶ Iſte Conſtantinus totus pucrſus et hereticus peſſimus fuit ita vt etiā demonijs immolaret · eccleſiam pſequebatur et nihil dignū memorie egit Et ſic pmittente deo eccleſia longo tempore afflicta eſt more ſolito · quia in hoc mundo preſſuram habebit et agros cum pſecutionib᷒ ·

¶ Mirabilia contigerunt circa hec tēpora ¶ Nam terremotus mirabilis fuit · Et ciuitates q̄dam montane diuiſ᷒ montib᷒ vna cū illis trāſmigrarūt ad loca cāpeſtria vltra ſex miliaria et non ſūt fracte · In Meſopotamia terra dirupta ē ad duo miliaria et animal Mulinū loquit᷑ hūana voce · Cinis de celo cecidit · In mari Pontico glacies fuit in ſpiſſitudine · 30 · cubitos hñs p centū miliaria · et nix viginti cubitoꝝ ſic mōs cecidit ſup illō tā grāde frig᷒ fuit · Stelle ceciderūt de celo · i · Aſub et territi ſunt hoīes eſtimantes finem mūdi adeſſe · Vide in ſpeculo q̄ mirabilē im mutationem hec ſigna p̄oſtentarunt ſequentia declarant ·

Conſtātin᷒ q̄ntus an · 35 · hereticus:

¶ Pippinus filius Karoli Marcelli fit rex Frātie p papā Zachariā · Et fuit vir catholicus et p omnia victorioſus et eccīe romane ſpēalis defenſor et in nullo degener a paterna ſtrenuitate ·
¶ Karolamanus frater dicti Pippini diuino tact᷒ timore dimiſſo regno fit monachus ·
¶ Rachis rex Longobardoꝝ per Zachariam admonitus vt a pſecutione romanoꝝ ceſſaret adquicuit · inſuper et monachus efficitur
¶ Hyldericus rex monachus effic᷑ · Forte moti fuerunt ꝓpter horrendā illam damnacōnem Karoli Marcelli q: periculoſū eſt eſſe in ptāte et pauci euadunt ſecuri · Quanta fecit ꝓ fide idē Karolus et tū ꝓpter vnā illam cām eternalr̄ dānatus ē

¶ Remigius Rothomagenſis archiep̄us claret ſācitate ·
Cenobium in Caturcenſi territorio dedicatur a domino preſente Stephano papa et Pippino rege ·
¶ Corpus ſancti Silueſtri transfertur Monaculum fundatū ab Ancelmo ·
¶ Lullus vir ſanctiſſimus et ſucceſſor beati Bonifacij in archiepiſcopatu Maguntinenſi: miraculis claret ·
¶ Tranſlatio trium martirum ſolenniter eſt facta a roma in Galliam · Nam Gorgonius in Gorzia · Nabor in Hilliriaco · et Nazarius in Loriſhan ponitur ·
¶ Sanctus Saturnus primus abbas Vuldēſis monaſterij clarus habetur ·
¶ Caput ſancti Johannis baptiſte in Aquitaniam venit et plures amici pippini in bello interfecti rediuiui ſubito reſederunt ·

5947 · 5953 ·

Zachariās an · 10 · mē · 2 · die · 15 ·

Stephan᷒ 2᷒ ā · 5 · dieb᷒ · 28 · Romanus ·

Paulus ānis · 10 · men · j · Romanus ·

752 · 758

¶ Iſte Zacharias vir fuit benignus et omni virtute ornatus · omnib᷒ amabilis ꝓpter mititatē ſuam · Ipſe regē Frācoꝝ · ſ · Hyldericū depoſuit et in locum eius pippinū inſtituit · q: vtilior fuit Et hic patet poteſtas eccleſie q̄ta fuerit hoc tempore qui regnum illud famoſiſſimum tranſtulit de veris heredibus ad genus Pippini propter legitimā cauſam · vt habet᷑ · 15 · q · 5 · Alius

¶ Iſte Stephan᷒ p omnia vtilis fuit eccē tam in verbo q̄ doctrina · ſpiritualia et tēpalia ſtrenue gubernando · pauperꝫ amator et dēfēſor erat Hic pippinū vnxit in regem Frācoꝝ contra Lōgobardos miſit vt eos cōpelleret ad reſtituendū eccleſijs q̄d multo tēpore minus iuſte detinuerāt · Q̄d et factū eſt ·
Ipſe etiā trāſtulit imperiū de Grecis ad Frācos · vtꝫ de elect · venerabil᷑ · extra Quā Leo tercius poſt execucōni mādauit ·

¶ Iſte Paulus vir ſanctus fuit et manſuet᷒ Fecit conſtitucōēz de diuino officio ſeruando in q̄dragesima · Ipſe nulli malū ꝓ malo reddebat · ſed paucis familiarib᷒ ſuis de nocte per cellas infirmoꝝ et pauperū incarceratorū circūibat · eis necāria miniſtrādo · viduis et pupillis et aliis egenis papale debitū exhibuit opem ferendo tanq̄ verus imitator ſancti pauli ·

¶ Trāſlatio ſāctiſſime Marie magdalene a ciuitate Aqueñ ad monaſteriū verſiliacū facta ē a Gherardo duce Burgūdie ·

¶ Martires infiniti facti ſunt a Conſtantino iſto peſſimo he retico. Putatur q̄ vix fuerit aliquis imperatoꝝ etiam paganoꝝ qui tot trucidauerit. Et afflicta etiaꝫ eſt eccl̄a valde et ſatis ꝑcioſe emit ve neracōnem ymaginū ſanctaꝝ ꝓpter ſanguinem effuſū largiter. Veruꝫ imperator impiiſſimus n̄ mā̄ſit īpunitus. Nā cōpleto miſterio iniq̄ta tis ꝓ̄ſinite horribilit̄ clamā̄s. igni ſu ī extinguibili tradit⁹: ſpm̄ exalauit

¶ Tempora ſanguinolenta ꝛ multū turbulentā fuerūt vndiq̄ꝫ qꝛ ſaraceni et pagani et etiam xp̄iani inter ſe plurima bella geſſerunt: quorū karolus magnus diuina virtute adiutus p̄n cipalis actor fuit et triumphator glorioſus li cet non ſine magna ſtrage ſuorum per longa tempora. Vide in geſtis eius.

¶ Imperatores.

¶ Imperium bipartitū fit circa tempora iſta quia Stephanus papa tranſtulit ytaliam et c̄. in ka rolum adhuc iuuenē quē leo tertius poſtea in feudauit. Conſtantinus autem greciam cum a lijs regionibus tranſmarinis laborioſe retinuit.
Gengulphus martir claret miraculis In Gal lia fontem emit quem in burgundia currere fecit. Fuit itaq̄ꝫ ſeparatus ab vxore ſua adultera cu ius anus cātauit eo q̄ derideret miracula eius. Sanguis de ymagine xp̄i emanauit et omnes ſanauit. et iudei qui ipſam pupugerūt conuerſi ſunt. Pulchre pius dominus oſtendit miracu lum grande tempore iſto pro confutatione here ſis et cōfortacōne fidei.

¶ Petronille ſancte corpus trāſfertur cum titulo quem petrus ſcripſerat Auree petronille dulciſ ſime filie.

¶ Karolus adhuc iuuenis ſed egregie indolis incipit regnare ſuper francos. et fuit filius pippini: mater eius berta vocabatur

¶ Turci qui de montib⁹ caſpijs exiſſe dicunt⁹ armeniā maiorē infeſtāt et vaſtāt. Et cū peſtilētia eos attereret ſuaſi ſūt a xp̄ianis vt in mo dū crucis ſe tonderēt: et ſic ceſſauit. Et ex tūc illū ritū ſeruarunt.

¶ Alchwinus vir doctiſſim⁹ et ſancte vite claruit: magiſter karoli mul ta ſcripſit et reformauit.

¶ Horribile factum ↄtigit turonis qꝛ cū monachi eccleſie ſancti Marti ni delicijs et pompis vacarent omnes vno excepto ab angelis ſuffo cati ſunt. Et alcwinus illud reformauit plene

¶ Ludgerus vir ſanctus velut alter moyſes ab vtero matris ſue domi no conſecratus innumeras gentes ad fideꝫ conuertit. Fraſonū Saxo num apl̄us et primus ep̄us Monaſterienſ fuit: pluribus miraculis claruit et cenobia fundauit. obijt tandem in Billerbeke: ſed tranſla tum fuit corpus eius in Werdenam et ibi ſepultum anno. 809.

¶ Sergius epiſcopus a deo plagatus eſt eo q̄ indignum papatui cō ſecrauit. quia os et manus eius aruerunt.

¶ Anno 5963. mundi. 5973.

Romanus. Siculus.

Pape.

Conſtā tin⁹. 2. ā 2. mē. j.

Stepha n⁹ 3⁹. ā. 3. mē. 5 die. 28.

¶ Anno 769. xp̄i. 779.

¶ Iſte Conſtantinus fuit laycus et ſubito factus preſbiter tyrannice papatum inuaſit. et magno ſcandalo prefuit ꝯ̄pus parum: ſed zelo fidelium eijcitur et oculis priuatur. Et iſte vi detur fuiſſe quintus infamis papa inter tot vſq̄ꝫ huc: ita ſpiritusſanct⁹ illā ſanctam ſedem apoſtolicam in omni honore et ſanctitate cuſtodiuit.

¶ Iſte Stephanus omnia errata Conſtā tini emendauit degradatis hijs quos ille ordinauit in ſynodo generali. Sepultus in vaticano.

Lamina aurea

Signum + apparuit in vestibus hominum

¶ Iſte Leo etiam peruerſus fuit minus tamen ꝙ pater eius. Hic cupiditate victus coronā quandam cuiuſdam eccleſie abſtulit et capiti ſuo impoſuit. ſtatimqꝫ febre corripitur et ſpiritum exalauit. Habuit vxorē peſſimam nomine Hyrenam q̄ regnauit ſtatim poſt eum cū filio

¶ Iſte Conſtantinus bonus et pius fuit et matrē ſuā amouit a regno vt ſuis negocijs femineis intēderet ſed illa ſimulato rācore poſtea ip̄m excecauit et etiā filios ipſius et iterū regnauit tribꝰ annis. Demū cū greci pͣperēt ꝙ karolo magno nubere voluiſſet ipſā ceperunt et in quodam monaſterio recluſerunt nicheforum aſſumentes.

Imperatores.

Leo q̄rtus ānis quinqꝫ

Cōſtantinꝰ ſextus cū Hyrena annis. 10.

¶ Saxonia conuertitur ad chriſtum: populus olim duriſſimꝰ et gallorum inimicus perpetuꝰ: ſed a karolo ſuperati colla ſummiſerūt Et eſt mirabilis diſpenſacio iudiciorum dei et inſcrutabilis quomō proficiat et deficiat fides pro diuerſitate locorum et temporum. Iam Egiptus et Affrica etc̄. a Saracenis vaſtate fuerunt et ecce quaſi fides volaſſet ad populū paganum perueniet. Et huius ſimile ſepe reperitur

¶ Francia in flore et tota gallia ſimul vbiqꝫ triumphatrix etiam vltra montes et mare ſicut olim roma etc̄.

¶ Et gothorum regnū et longobardorum ceſſare facit quod incepit anno domini. 250. vel circa

Lamina aurea inuēta eſt in cōſtantinopoli ſuper corpꝰ cuiuſdā defuncti in quodā ſepulcro: in qua ſic ſcriptum erat. Chriſtus naſcetur de virgine Maria et ego credo in eū O ſol iterū videbis me ſub cōſtantino et hyrene

Sol obſcuratꝰ n̄ apparuit. 17. dieb. Signū crucis apparuit ī veſtib hoim. Et ſaguis de celo ī terrā pfluxit

Synodꝰ ſeptima celebratꝰ cōſtantinopoli contra hereſim ymaginū in q̄ iterū greci reconciliati ſunt poſt plagas ſolitas confitentes ſp̄m ſanctū ex patre et filio procedere

Studium vniuerſale qđ olim fuit tranſlatum de athenis ad romam circa hec tempora per karolum trāſfertur pariſius.

¶ Hereſis feliciana a felice autore condemnatur. Dicit chriſtum eſſe filium dei adoptiuū.

¶ Anno mundi. 5983.

Adrianꝰ primus annis 23. menſibus. 10. diebus. 18.

Romanus.

¶ Anno xp̄i. 789.

¶ Iſte Adrianus fuit vir preclariſſimus et nobiliſſimus genere atqꝫ potentiſſimus et multa magnifice patrauit et vt videtur ante eū non fuit ſibi ſimilis in gloria temporali ac diuitijs. diruta reedificauit. turres et muros extruxit. regnū longobardorum ceſſare fecit per karolum. Synodus duas ſolenniter celebrauit. eccleſias et monaſteria multa inſtituit et ius karolo ſuper ordinacōne ſedis apoſtolice et inſtitutione epiſcoporum. abbatum et cetera in generali concilio dedit propter violencias tyrannorum coercendas. vt patet. 63. diſtin. per totū. Tandem hic beatus pontifex poſt laudabilem vitam ſepelitur apud ſanctum petrum.

¶ Ihr̃lm cũ tota hec tpa recipiat̃ p karolũ cũ tota terra ſcã Et ſaracenoꝝ ſecta vbiqꝫ vaſtat atrociter· q꞉ tēpꝰ miſeracōnũ venit

¶ Iſte karolus dñs magnꝰ cũ iã regnaſſʒ in fracia· 33· ãnis aſſũptꝰ ē in ĩpatorē rõnoꝝ et ĩpauit ãnis· 14· Quãte prerogatiue h̄ fuerit ĩ õibꝫ que pncipē laudabilē faciũt q̄s digne narrare ſufficiet. hoc vnũ pnũc ſufficiat q̄ a pncipio vſqꝫ ad finez tãta rerũ tēpeſtate ſic laudabil̃r ſe h̄uit vt ñ ſit inuentꝰ q̄ eũ in aliq̃ rephēdere potuiſſʒ· Reuera q̄d poſſit fragil̃ hō in illo cauſari quē diuina virtꝰ ꝯtinue direxit et ꝓtexit· Hic ḡ rōe laudamus eũ ſi in dño opa eiꝰ magnifica glificemus Tādē morte ſcã potitꝰ ſepelit̃ Aq̄ſgrani ãno vite ſue· 72· Eius legēdã ſcripſit Emardꝰ.

Imperatores

¶ Iſte Nicheforus auarꝰ fuit plus ēs qꝫ leſit ſuitqꝫ ad ĩperiũ p grecos ſblimatus h̄ ñ ꝓfuit q꞉ eius tēpe imperium orientale q̄ſi ad nĩl ē redactũ et romani ad karolũ magnũ ſe vnanimiter ꝯtulerũt·

Nicheforus ã· 9·

Iſte michael vir catholicꝰ amabil̃ oibꝫ et vniūſos ſane doctrīe adūſātes mirabilr̃ extinguē ac õnes q̄s leſerat a uaricia nichefori ꝯſolatus ē ipſos ditando.

Michael an· 2·

Karolꝰ magnus p·mus ã· 14·

¶ Trãſlatio imperij facta ē per ſcm̄ Leonē papaz tertiũ de grecis ad frãcos cũ vnanimi ꝯſēſu romanorũ iuſtis et neceſſarijs cauſis poſt lõgã paciaz ecce dei q̄ diu grecoꝝ emēdacōez expectauit· ſʒ q꞉ nĩs d̄fecerũt a pmoꝝ pietate dimiſſi ſunt·

Ogerus dux de Danamarchia princeps xpianiſſimus floruit· Hic tēpore karoli magni xpianitati obtinuit fere omnes partes traſmarinas a ihr̃lm vſqꝫ ad arbores ſolis do ſibi ꝓpicio et apertis et magnis miracul̃ exercitũ ꝯfortãte. Et in ſuperiori india ordinauit imperiũ cui pfecit Iohãnem filiũ regis friſonũ dcm̄ pſteriohã ꝓpter deuotã et ſãcꝫ vitã quã duxit· Et ſbiecit ei· 14· baroēs cognacionis ſue q̃ alia dñia ĩcã tenebant vt ſic ibidē xpiana religio permaneret· ¶ Aquiſgrani inſtituitur peregrīatio ſeptēnalis ſolenniſſima ꝓpter reliquias precioſas quas karolus ibi apportauit·

¶ Gerhardꝰ dux bauarie ĩ pãnõia ꝯgreſſꝰ maĩ ĩciſus ē·

¶ Vſuardꝰ monachꝰ iuſſu karoli collegit oēs legēdas et actꝰ ſcõꝝ de toto orbe in vnũ volumē pꝰ iheronimũ bedã et florũ Et oī die ꝯſcribebãt vltra· 300 feſta· et iõ iſtitutũ ē vt dicat̃ Et aliorũ pluriũ ꝛc·

¶ Paulꝰ dyaconꝰ iuſſu karoli collegit lcões cuilibet feſtiuitati ꝯuenietes ex optimis dictis ſcõꝝ pꝫm·

Signũ rubeũ dñice crucis et inſtar haſte apparuerũt

Sequitur ſtrages xpianorum·

¶ Amelius comes Aluernenſis gener karoli martir

Amicus et bericanꝰ martires occiſi ſũt in Cãpania· pãthaleõis

Aarõ rex pſarũ miſit karolo corpꝰ ſci cipriani et ſpati et caput ſci

¶ Tuellinus rex vngaroꝝ alios pncipes Auercoꝝ ſe et ꝑriam ſuaz karolo dedit et baptiſatus eſt·

¶ Anno mundi· 5993· 6003·

Romanus

Pape

Leo· 3ꝰ ꝯfeſ· ã· 20· men· 5· die· 16

¶ Anno chriſti· 799· 809·

¶ Spinea corona dñi floruit in manu karoli et trãſfertur de Conſtantinopoli pariſiꝰ· Et in tranſlacōe reliquiarũ mortuꝰ eſt reſuſcitatus Aq̄ſgrani

Corpus ſancti Bartholomei tranſfertur beneuentum de Lipertaria·

¶ Iſte Leo fuit vir valde ſanctus totus mitis et ſcientia plenus Cũ in die ſancti marci letanias cũ clero peragerit a quibuſdã peruerſis capitur· linguaqꝫ priuatus et oculis effoſſis in carcerē mittit̃. Sed pius dñs ſeruum ſuum nõ dereliquit· quinimmo per omnia eũ ſanauit membra ipſa plene reſtituendo Deinde ad karolũ perrexit in franciam ſingula narrans que ſibi illata eſſent a quo etiam honorifice ſuſceptus fuit· Et ſtatim rex cũ eo romã reuertitur et vltionē de inimicis eius fecit dyademaqꝫ iperij ab eo ſuſcepit romanis adclamãtibꝫ karolo auguſto a deo coronato vita et victoria de celo ſumminiſtretur· Tandē poſt laudabilē vitaz idem pontifex ſepelit̃ apud ſcm̄ petrum

1 Spinea corona floruit in manu karoli

¶ Iſte Lodowicus fuit filius karoli et magne clemētie ꝓpter qđ dictꝰ eſt pius. Habuit duos filios quos ſupauit et ambo malū habuere finē. In aduerſis paciēs erat et in fine ſemp vincebat qꝛ erga deū et eccām eius deuotus permāſit. Etiā filij eius perſeq̄bantur ipſū quos benigne ad pñiaz reduxit. Tandē bñ ſingulꝰ diſpoſitis bona morte diē clauſit extremū. Et qꝛ hūana infirmitas delicias diu ferre non pt. filij eiꝰ ad miſeriā declinarūt. Et eſt bñ infelix ɔditio quā totiens ſine ceſſacōe experimur et in hijs que añ nos fuerunt id totiens factū legimꝰ vt. ſ. ɔmuniter paucis exceptis felicitas generacōis vniꝰ raro pariat felicitatē ſubſequentis.

Lodowicus pmꝰ āni. 25

¶ In continuallo ocāſi ſunt multi reges et comites xp̄i ani vltra. 15.

¶ Milo de Angleē dux exercitꝰ karoli pr̄ Rolandi cū multis xp̄ianis occiſus ē in bello ab Aygolādo.

Nota

Sol ſtetit ſpacio triū dierū vt karolꝰ vincēt.

Cōpoſtelle eccā et pñarchalis ſedes ordinatur et extruitꝰ in honore ſancti Jacobi Et implebur peticio Marie zebedei. qꝛ Iohes a dextris apud Epheſū et Jacobus a ſiniſtris: roma in medio pulcre.

¶ Epātus quinqꝫ dotātur per karolū magnifice. ſ. Colonieñ. Magūtineñ. Treuereñ Salzeburgeñ. ꝛc. Monaſteria ſolēnia tot fūdauit quot in alphabeto litere habentꝰ Cuilibet vna preponebatur.

¶ Signa multa p̄ceſſerūt mortē gloſi et ſancti impatoris karoli Nā eclipſ ſolis et lune vltra ſolitū fuit Apparuit p. 7. dies macula nigri coloris in ſole. Porticus p̄cioſa Aq̄ſgrani cecidit fūditus Pōs maximus Magūtie tribꝫ horis ɔbuſtus eſt Cernēs autē pijſſimus impatoꝛ mortē ſibi imminere ōnes theſauros ſuos p̄latis cō-
miſit eccleſijs diſtribuendos. Et Lodowicum primogenitū ɔſtituit impatorez. aliū teutonicis. terciū hyſpanie p̄fecit

¶ Rabanus poeta et monachꝰ poſt abbas Vuldenſis. deinde archieps Magūtie doctoꝛ magnꝰ claruit et plura ſcripſit Et Strabus diſcipulus eius etiam notabilis.

¶ Honoldꝰ rex Danorū circa hec tempora baptiſatur Maguntie cū vxore et filijs: cui imperatoꝛ Friſiam dedit.

¶ Traſlatio plurimorū ſcōꝝ eſt hoc tpe. ſebaſtianꝰ et gregorius papa Sueſſioñ. ¶ Scūs Marcellinꝰ et petrus de roma i galliā trāſlati ſūt Et ſcūs Vitus in ſaxoniā transfertur Et ſanctus Valentinus et Geneſius in Augiam.

Sciſma. 3. erat inter Eugeniū et zinzinium ꝓpter diſcordiaz eligentiū: ſed eugenius obtinuit quia pars maioꝛ erat cum eo.

¶ Salmus eps Ambianenſ et eius diſcipulus Valentianus martires.

6013 — 6023

Romanus — Romanus — Romanꝰ

¶ Pape.

Stephanꝰ q̄rtus ā. 3. mē. 7.

Paſcal p̄. an. 7. die. 17.

Eugenius. 2ꝰ mī an. 3. mē. 2.

819 — 829

¶ Iſte ſtephanus multos captiuos redemit et Lodowicū imperatorē coronauit Moritur rome. ſepultus in eccā ſancti petri.

¶ Iſte paſcalis magnam adhibuit diligentiā reliquijs ſcōꝝ Et innūera corpora ſacra leuauit ac honorifice recōdidit ſicut in viſione ſcē Cecilie mandatū ſibi fuit

¶ Iſte Eugenius vir p̄clarus et magne ſanctitatis fuit et ſimplicitatis mūdi ɔtēptoꝛ et ſola que xp̄i ſunt ſapuit. Hic martirio coronatus eſt per lapſos romanos. ſepultus in eccleſia ſancti petri.

Cometa apparuit valde ſingularis et terribilis. Unde imperator Antonius cū Egmardo pħo contulit dicēs ꝙ mutacōem regni morteq̄ꝫ principis pretēderet. Rex pħs nolebat eum ↄtriſtari. ſed verbū ꝓphe allegans ait A ſignis celi nolite timere ꝛc̄. At imperator deuotus. Non aliud inq̄t timere debemus niſi illū qui noſtri et huius creator eſt ſyderis. ſed eius clementiā laudare tenemur qui noſtrā inertiam cum peccatores ſim⁹ talibꝫ admonere dignat̄ indicijs. Quia ergo talia portenta cum apparēt omnes cōiter tangunt oīs pro poſſe ad meliora feſtinare debemus vt miām in illo dn̄ante ↄſequi valeamus. Et pie credit̄ ꝙ hac hūilitate dn̄m placauit q̄ non ſuper eū tūc plaga peruenit ſ ſuper ytaliā incurſu Saracenoꝝ.

Imperatores

Tempora cruenta iteꝝ ſurgunt. Tā eſt debilitas imperij. q̄ mortuo Lodowico filij eius ſe mutuo ↄtriuerūt. Qd̄ audientes Saraceni ⁊ Saxones ⁊ alij occidētales erexerūt ſe contra eos et facta eſt plaga grauis.

Iſte Lothari⁹ mortuo patre īperiū ſumpſit. hūitq̄ꝫ duos frēs. ſ. Lodowicū et Karolū quos nitebat̄ excludere ab hereditate paterna. Sed illi ↄtra eum hoc bellū mouerunt in quo tot ab vtraq̄ꝫ pte ceciderunt ꝙ ſimile nō eſt factum in gente illa et Lotharius fugit. [illegible]

Lothari⁹ ius. j. an. 15. filius Lodowici poſt monachus

Annona de celo pluit in vaſconia frumento ſimilis habens tamen grana breuiora.

Tempeſtas maxima oritur in Galliā et terremotus et multe ville et domus celeſti igne cremātur. homines et iumenta ictu fulminū exanimātur. et cum grādine lapides immenſi ponderis cadunt et fragmen glaciei deſcendit. cu⁹ latitudo. 6. pedū. longitudo. 16. pedū. altitudo duorū fuit et peſtilentia magna ſequitur.

Dyoniſij ſancti doctoris libri ſunt tranſlati de greco in latinū. quos Michael imperator miſit lodowico et. 19. egroti ſanati ſunt

Puella quedā. 12. anncrū poſt ſacrā cōmunionem ſex menſibꝫ in pane aqua ⁊ ieiunauit. De inde per triennū omnino abſtinuit ab omni cibo et potu.

Plaga horribilis ſuper romā et ſup totam ytaliā facta eſt. Nā quidā pfidi xp̄iam miſerunt clā ad Soldanū Saracenoꝝ vt cito veniret. Et roma capit̄ et ecclā ap̄loꝝ ſtabulū equoꝝ efficitur. Sed Lodowicus cū Gallis et Longobardis totam illā infinitā multitudinē fugauit non ſine multa ſanguinis effuſione chriſtianorum. Et Siciliā et Apuliā etiā hoc tēpore Saraceni vaſtarunt et Tuſcia in ſolitudinem redacta eſt. Gloria laus et honor tibi ſit rex xp̄e ꝛc̄. cōponitur a quodā epiſcopo captiuo in feſto palmaꝝ. ꝓpter qd̄ ab imperatore dimiſſus fuit et reſtitutus

Saraceni de affrica venientes iterum romā inuadunt et eccleſias ap̄loꝝ dehoneſtarūt ſpoliātes vndiq̄ꝫ ꝛc̄. Redeuntes autē cum ſpolijs ſumerſi ſunt in mari.

Duodecim duces bohemoꝝ ſūt baptiſati pro curacōe lodowici fratris lotharij.

Radulphus epiſcopus Bituricenſis claret ſanctitate.

Anno mundi. 6033. — 6943.

Roānus Valenti⁹ die. 40.

Roānus Gregori us. 4. an 12.

Pape.

Roānus Sergius 2. an. 3. mē. 2.

Anno Chriſti. 834. — 884.

Iſte Gregorius mortuo Valētino q̇ breuiter poſt electionē e medio ſublatus fuit. eligitur et mlta bona fecit. viditq̄ꝫ triſtia tēpora ꝓpter varias plagas graſſantes in populo. Hic mltoruꝫ ſanctorum corpora leuās de terra honorifice repoſuit in altaria. Eius peticōe Lodowicus et Guido Marchio longobardie Saracenos de ytalia fugarunt. Morit̄ tandē poſt innumerabilia bona opera eodē tēpore quo et imperator. ſepultus apud ſanctū petꝝ.

Feſtiuitas omniū ſanctoꝝ eſt traſlata ad kl. nouēbris per Gregoriū quartū. et Galli et Germani inceperunt etiam ipſam celebrare hoc tēpore. Et habetur ſermo Rabani de eodē ſatis pulcer.

Iſte Sergius vocabatur antea os porci et quia nomen erat inhoneſtum et tante dignitati inconueniens. ideo mutato nomine Sergius vocari elegit. Et ab iſto in antea omnes propriū nomen mutauerunt. Sed hoc quibuſdam non placet ſed dicunt ꝙ hoc faciunt exemplo xp̄i qui apoſtolis nomina impoſuit ꝛc̄. Similiter et de patriarchis. Et hec videtur melior ratio huius variationis.

Gallia pene tota vaſtat̄ a Normannis et Friſonibꝫ et alijs circū circa ↄcrematis ciuitatibus ꝛc̄. Hic iterū nota mutabilitatē temporū. q̄ per longa tēpora Galli triūphatores in orbe fuerunt. hij ꝓſternuntur nec vnq̄ poſtea ad priſtinam redeunt ſtatum et gloriā. Dominabātur in ytalia in Germania in Hyſpania in ſaxonia imo vltra mare ꝛc̄.

* Quidam autem magnates eos ꝯpoſuerunt regna diuidendo · nec valuerunt reſiſtere aduerſarijs ſuis ꝓpter hanc ruinam militū · et ideo vndiqꝫ fines eoꝝ inuaſerunt hoſtes · Sic qui vult minimū fit minimū Qui huiuſqꝫ alios defenderunt iam ſeipſos defendere nequnt · Quid faciet humil' herba deſerti · ſi ſtare nō valet alta cedrus libani? Omnia fac cū conſilio · alioqn peniteb poſt ſed tarde · Hic eſt grāde exemplū · Tandē Lotharius renuncias ſeculo : monach? effectus eſt · In cuius obitu fuit magna ꝯcertatio inter angelos et demones · ſed orātibus monachis demones fugati ſūt

¶ Iſte Lodowicus filius Lotharij fuit a Sergio papa in regem coronatus et ad tēpus cū patre regnauit · Et poſt ſolus · annis · xj · Hic hūit filiū nomine Karolum quem dyabolus inuaſit · et vexauit coram patre · qꝛ contra eum conſpirationem tractauerat Eius tēpore multa mirabilia contigerunt ·

Lodowicus · z · an · xj.

Leonina ciuitas iuſſu Leonis edificātur ad defenſionem eccleſie ſancti petri prope Romam ·

¶ Scā Helena imperatrix transfert' a roma in Frāciā ·

Octaue aſſumptiōis btē Marie inſtituunt' a Leone

Sanctus Hermes tranſlatus eſt in Galliam ·

Fames magna in Germania fuit · ita vt pater filium deuorare vellet ·

¶ Aymundus rex Anglie vir ſanctus a Danis martirizatus eſt et Angliam deuaſtauit ·

Magniradus heremita martirizatur ·

Maguntia circa h' tpa in magna afflictione fuit ꝑ trienniū ·

Demon publice apparuit et domos incēdebat et ſacerdotes lapidauit · q aquam benedcām aſpergebāt et hoīes fugiūt ·

¶ Cyrillus vir ſanctus pene omniū ſclauorū doctor et apoſtol? corpus ſancti Clementis pape reperit in Cerſona · mari exiccato · et romā traſtulit et in ſua eccleſia recondit' ·

¶ Johannes anglicus natione Maguntinus circa hec tēpora dr̄ fuiſſe et erat femina habitu veſtita virili · ſic in diuina ſcriptura ꝑfecerat · vt par ei non inueniret' : in papam eligit' · ſed poſt impregnata cū publice in proceſſione pgeret : peperit et moritur · Et h' ſretus videt' fuiſſe papa · q nomen ſctitatis ſine re habuit vſqꝫ huc · Et ſil'r ſicut alij a deo plagatus fuit · nec ponitur in cathalogo pontificū ·

¶ Colonie horribilis tempeſtas orit' et fulmē eccleſiā ſancti petri ſcidit et tres interficit hoīes et ſex ſemiuiuos reliqt · habuit formam draconis ·

6052 · 6062 ·

Romanus quartus · | Leo ſcūs an · 8 · mē · z · die · 6 ·

Romanus · | Bndcus z · an · z · men · 6 ·

Romanus · | Nicola? j · an · 9 · men · z · diebus · 20 ·

852 · 862 ·

¶ Iſte Leo vir ſcūs fuit in quo et ſerpentina prudētia et colūbina ſimplicitas habitauerunt · In monaſterio educatus · primo in ſcientia et ſācta conuerſatione tanq̄ verus monachus ꝑfecit · Hic factus papa ſtatiꝫ temperarē ſtuduit eccleſias quas Saracenī paulo añ deſtruxerāt collectaꝫ deus qui beatū petrū · Et deus cuius dextera beatū petꝝ fecit ꝯtra Saracenos · Fuit enī ſcripturaꝝ feruentiſſimus ꝑdicator et ꝑſcrutator · orōibus et vigilijs iugiter intentus · Sepelitur tandē poſt ſāctam mortē in eccleſia ſancti petri · cuius feſtum · 17 · Kalendas Auguſti agitur ·

Iſte Benedictus nomine et re ab omnibꝰ beatiſſimus eſt dictus Hic ſtatuit vt clerici ordinate incederent et honeſte ·

Iſte Nicolaus tante ſanctitatis extitit vt poſt magnū Gregoriū papā vix vllus in ſede romana apparuit illi ꝯparandus : In eius ordinatiōe Lodowicus pn̄s fuit · Tādem poſt mlta bona : morte ſāctiſſima potitus · ſepelit' in eccā ſancti petri apli ·

Sāguis pluit de celo ī ytalia trībꝰ diebꝰ: et locuſta galliā deuaſtat ſic olī egiptū. Et ſeqtur fames valida vt pene tercia ps hoīm ibi cōſūpta ſit. Et ſic addit̄ dolor ſup dolorez gallicis: q2 bellis laceſſiti: iā fame ec pereūt. Et in ſaxonia villa qdā cū oibꝰ perijtꝰ abſorbet̄ in momēto cū eccleſia et altari et domibꝰ etc.

Imperatores.

Iſte karolꝰ hūit frēm q̄ dicebat̄ lodowicꝰ et erat rex germaie q̄ belluz īſtituit cōtra ipm. ſ3 karolꝰ ītoxicatꝰ obijt ante ɔgreſſuz. h̄ multa monaſteria fundauit.

Caluus karolꝰ. 2 an. 2. mē. 9

Iſte karolꝰ dcūs ē groſſus ſiue tumor ⁊ galliā et germaniā pacifice poſſidet̄ a iohāne papa ī ipatorē corona tur. Tandē pꝰ gloſā victoriā normānos ad fidē pduxit. q2 iā frācos reſiſtere vltra n̄ valuerunt.
Et qtuor ānis ſup frācos regnuit et fcūs inutilis abijcīt̄

Karolꝰ tertius ānis. 12.

Vngarī gēs ſcīta oritur exit a ſicilia et a pīcernatis ꝓpulſa ī pāno niā venit. ibiq3 manēs expellit icolas. carnes crudas comederunt et hūanū ſanguinē biberūt ſic phalangi. Hij pꝰ ea romā et alia bōcecē p longū tēpꝰ inuaſerūt ſic olim gothi et ſic ɔtinuat̄ tribulacō.

Bulgaroꝝ rex cū gente ſua ad xpi fidē ɔūtit̄ q̄ ec intm̄ ꝓfecit vt dimiſſo regno monachꝰ efficeretur. Filiꝰ autē eiꝰ apoſtatauit: q̄re reſūpto regno ipm cepit et ocul' effoſſis ipm incarcerauit et aliū ſbſtituit ac ſacrū habitum omnibus pacatis reſūpſit. Mimenꝰ rex britonū a ſancto Maualione interficitur dum franciā vaſtaret. Johannes ſcotus doctiſſimꝰ in ſcripturis in franciam venit et rogatu lodowici ierarchiam dyoniſij de greco tranſtulit in latinum. Et poſt a diſcipulis confoſſus ſtilis moritur. Et nota q̄ ſepius libri d' yoniſij tranſlati ſunt.

Synodꝰ Conſtantinopoli celebratur que octaua eſt in ordine grecorum et quinta conſtantinopolitana.

Caput ſancti Gregorij et brachiū beati leonis ad zenonēſe3 ecclīa3 ſunt trāſlata per Johannem papam.

Johannes dyaconus ſcripſit vitam beati Gregorij in quatuor libris et miſit Johanni pape opꝰ laudabile.

Flandria efficitur comitatus. Et Balditinus primus comes

Normānia cōuertitur. 2. generacōe. pꝰ h̄ robertus naſcit̄ q̄ Apuliā Calabriā ſiciliā adq̄ſiuit. venetoſq3 et alexiū ipatorē grecoꝝ ſupauit. Gallia āt fuit nimis vaſtata añ ſedꝰ rolloīs. q2 germaniā vidētes coloniā3 treuerim etc. exuſtas: iūxerūt ſe frācis. et ſic rollo dux normānoꝝ baptiſat̄ accipiens gillām filiā3 regis in vxorē ɔfirmata ſibi regione normannie.

Anno mundi. 6073. 6083. 6091.

Pape

Adrianꝰ 2ꝰ an. 5.

Romanus.

Johes. ānis. 10 die. 2.

Martinꝰ 2ꝰ an. 1. men. 5

Adrianꝰ. 3. an. 1. mē. 3.

Stephanꝰ qntus ā. 6. di. 9

Anno Chriſti. 879. 889. 898.

Iſte Adrianus excōmunicauit Lotharīū fratem imperatoris regem lothoringie ꝓpter adulterium. ſed cum ille romā veniens vt excuſare3 ſe et cōmunicaſſet indigne: cū optimatibꝰ ſuis: omnes infra annū mortui ſūt. Et rex in via defunctus eſt cir3 Placentiam.

Iſte Johes vnxit Karolū imperatorē. Et iniuriam paſſus fuit a romanis qa dicto imperatori non fauebat. Et in cuſtodia poſitus fuit. Ipſe formoſū Portuēſē epm eiecit et degradauit q8 fuit occaſio mali.

Iſte martinꝰ parū prefuit. Simi liter et adrianꝰ. Et iſte adrianus ſtatuit vt imperator nullo modo ſe intromittat de ſūmi pōtificis electōe. Sed appare3 q̄ hec ɔſtitutio parū obtinuit imo leo. 8. directe ɔtrariū ſtatuit poſtea. Forte p varietate temporu3 ſic oportuit ſtatuta huiōi variari. Extra de ſpon. Non debet.

Huiꝰ ſtephani tpe corpꝰ ſci martini trāſlatu3 fuit ꝓpter timorē Normannoꝝ. Et nota q̄ libri ſatis diſcordāt de tpe horū pontificū cū linea impatorū. ſed nō ē vis. Sufficit eīn nob debite tpa diſtinguē ⁊ q̄ digna ſunt memorie ɔmendare

Caritas refriguit valde circa iſta tempora in omni ſtatu. et iniqtas plus ſolito cepit abūdare. Jam eīn gladius et hereſes ex magna parte ceſſarunt. ſ3 ambitio et auaricia et cetera vitia. frena laxātes amplius q̄ ille hereſū pſecutōes xpianam fidem perſequebantur.

Heu heu heu domine deus quomodo obſcuratū eſt aurum mutatus ē color optimus. qualia ɔtigiſſe circa hec tempora etiam in ſancta ſede apoſtolica quā vſq3 huc tāto zelo cuſtodiſti leginꝰ ſcādala. Quales ɔtētiones ſed emulacōes. ſecte. inmudie. ambicōnes. intruſiones. perſecutōes. O tēpus peſſimū: in quo defecit ſāctus et diminute ſunt veritates a filiis hominū. Verūtamen poſt hec tempora fuerūt multi ſācti pape. ſed non ſic ɔtinue et in tanto numero ſicut in precedētibus. Epa q̄s conuentus: que ɔgregatio: quis homo iam ſecurus erit: ſi ſic defecit ſanctitas primitiua.

¶ Iſte Arnolphus plene compeſcuit normannos qui iam vltra quadraginta annos Galliam vaſtarunt. Tandez a medicis deſperatus mirabili infirmitate. ita vt a pediculis conſumeretur: defecit et mortuus eſt.

¶ Reformatio prima ordinis ſancti Benedicti qui iam in pleriſq3 locis cecidit. facta eſt circa hec tempora p Cluniacenſes. Diuitie fuerunt ſepius cauſa caſus huius ordinis ſacri et paupertas reformationis.

¶ Imperatores.

Arnolphus annis. 12.

¶ Beruo abbas oriundus ex Burgundia de ſtirpe comitum conſtruxit primo Gingniacenſe cenobium. deinde Cluniacum.
Cluniacum monaſterium famoſum et ſanctiſſimum dono Aue comitiſſe. etiam a wilhelmo pio principe Burgundie.
Sanctus Odo monachus Cluniacenſis feruorem in monaſterijs reſuſcitauit et plura ſcripſit. Dyalogum Gregorij ipſo annuente coartauit ſub vno volumine.
Comitatus Bleſenſis oritur ex nobili ſtirpe normannorum.
Gello primus.

¶ Elphredus rex Anglie vir totus virtuoſus octo horis in orando legendo et ſcribendo expendit. octo in negocijs regimi: octo in cura corporis. Redditus etiam optime diſpenſauit.
Corpus ſancti Calixti transfertur in Franciam.
¶ Sunderoldus epiſcopus Maguntie a normannis martiriſatus eſt.
Sanctus Martinus tranſlatus fuit de Turone Autiſiodorum et curauit leproſum. deinde reportatus curauit paraliticum et cecuz contra voluntatem eorum et frutecta regionis veſtita ſunt folijs ſupernaturaliter.

¶ Sciſma nonum eccleſie et ſcandaloſiſſimū fuit ſc̄dm quoſdam inter Formoſū et Sergiū. nam Sergius a Formoſo reprobatus a papatu: fugit in Franciam et tandē papa ſanctus romaz reuertitur ſecrete et Xpoferum cepit et Formoſi corp⁹ effoſſuz dehoneſtauit. Fuit etiā in ſciſmate iſto aliud minus et breuiſſimū inter Leonē et Xpoferum predictū. nam Xpoferus p vim rapuit papatū Leone incarcerato. ſed ſtatim etiam ipſe p Sergiū captus eſt tanq̄ inuaſor. Quidā dicūt q monachus effcūs ſit. Et multiplicata ſunt mala ſup clez et eccleſiam totam.

	6103.	ſextus	primus	ſecūdus	vndecimus	q̄rtus	q̄ntus	primus
Formoſus an. 5. menſ. 6.	ſextus die. 15. Bonifatius	Stephanus	Romanus mē. 3.	Theodorus	Johannes ā.	Benedictus ā.	Leo diebus	Xpoferus
		ā. j. mē. 3.	die. 12.	die. 20.	2. die. 15.	3. mē. 2.	50.	mē. 7.

909.

¶ Iſte Formoſus fuit primo epiſcopus Portuenſis et a Johanne ppter inobedientiam priuatus erat et degradatus vſq ad laycalē ſtatū. Sz p Martinū reſtitutus eſt et cōtra iuramentū nō ſolum romaz venit ſed etiam papatū ſuſcepit ppter qd̄ facta ē altricatio magna

¶ Iſti octo pontifices breui tēpore ſederunt neſcio aliquid notabile de hijs dicere. q2 non niſi ſcandaloſa de hijs reppeti ppter inauditam in ſancta ſede apoſtolica contentionem. vnus contra alium et ſimul contra ſe mutuo. nam Stephanus confirmans facta Johannis octaui. Formoſum damnauit et eius facta irrita decreuit et corpus eius mortuuz dehoneſtauit. digitis duobus abſciſis. manum in Tyberim pijcimandauit. omnino ingratus. contumeliam pro grā reddens. q2 Formoſus ipſum antea epm Anagnie fecit. ſz breue tēpus finem impoſuit negotio. Rurſus theodorus poſt hec omnes actus ſtephani reprobans facta Formoſi approbauit. Similiter et Johannes nonus ſequens in concilio Rauenne coram. 74. epiſcopis damnauit facta ſtephani et Formoſum confirmauit. Sergius autem directe contrarium ſenſit et Formoſum damnauit.

Tranſlatio imperii a gallis in Alamanos

¶ Iſte lodowicus nõn hũit pa paſẽ bñdictõem ꝓpter inſolẽtias eorũ q̃ in ytalia dñabantur Et berẽgariũ conabat̃ expellere ꝫ cũ ꝓ ipſo regnaȓe cepiſſꝫ Verone capit̃ et excecat̃ et berẽgarius ẽſtituit̃ Et hic vltimus de ſtirpe karolina. qui imperiũ tenebãt.

¶ Iſte berẽgari⁹ prudẽs in armis fuit et bellũ hũit cũ romanis Et etiã cũ lodowico predcõ. nec fit aliq̃ mentio de iſto a ſeqñtibus vſq3 ad ottonẽ apud vincẽtium in ſpeculo hiſtoriali.

¶ Iſte cõrad⁹ filius lodowici inter impatores nõ cõputat̃. q2 non reg̃uit in ytalia ꝫ ĩ almania tm̃. Iſte Hugo in ytalia regnauit tm̃. nec computatur inter imperatores ſucceſſit berengario.

¶ De iſto berẽgario non ẽ cõſonantia in libris quãdo regnauerit. quidã dicunt poſt berengariũ primũ. alij poſt hugonẽ. ꝫ non eſt curandũ. Tẽpora iſta ſatis ↄfuſa fuerũt qui plus potuit plus fecit.

¶ Imperatores — Lodowic⁹ tercí⁹ ãnis. 6. — Berẽgari⁹ prim⁹ ãnis. 9. — Cõrad⁹ vel hugo ãnis. 7. — Almanus. — Berẽgarius 2⁹ ãnis. 8.

¶ Imperiũ iterꝫ trãſfertur et diuiditur Nã frãci nõ iuuabãt eccãs q̃s pñtes eorũ extruxerãt ꝫ diſſipabãt. nec rõmis ꝑbebant auxiliũ ↄtra lõgobardos q̃ multũ infeſtabãt eos. idõ de cõi ↄſenſu excluſi ſũt ab impio Et ytalici in ytalia. et almani in almania ceperũt imperare vſq3 ad Ottonẽ q̃ vtrobiq3 regnauit Frãci ãt cogunt̃ nũc manere in terminis ſuis. experiẽtes omniũ rerꝫ eſſe periodũ. Sicut alij rotam fortune aſcenderunt et deſcenderunt. Stephanus eṗs Leodienſ clarꝫ ſctitate et ſciã. fecit hiſtoriaꝫ ſcti Lãberti cũ notis et alia plura ſcꝫ de trinitate et inuẽcõe ſte phani ꝯ Monſtrꝫ hñs caput caninũ et cetera mẽbra ſicut hõ pñtatur lodowico. Et bñ potuit monſtruoſũ ſtatũ ſignare hui⁹ tpis vbi homines ſine capite quaſi canes latrãdo hincinde vacillabãt et ideo vltus ſe fuit hoc modo vocãdo barbaros ſicꝫ Narſes olim fecit tpe Iuſtini ſcđi. poſtea interfectus eſt.

¶ Ordo cluniacenſiũ circa hec tempora inchoatur et ꝓficit in magna humilitate et feruore. et hꝫ regulaꝫ ſcti bñdicti. Odo vir ſcũs primus pater eorum.

¶ Saraceni qui dñabantur circa hec tẽpora ĩ ytalia deuicti ſunt a Iohe papa et marchione alberico.

¶ Vngari incipiũt romã et cetera bona eccẽ vaſtare et Ruſſiã deſtruũt interfectis maribꝫ et femĩs omĩa ſpolia ſecũ portãtes Taxis eorꝫ rex fuit q̃ decẽ modios numorum recepit a berengario. Et poſt ſingulis annis redeuntes fines romanorũ inuadere ſolebant per multa tẽpora. Cauſa hui⁹ mali fuit ingratitudo romanorꝫ. q2 ꝑdictum marchionem expulerẽt

¶ Anno mundi 6113 — 6123

Pape. — Sergius tercí⁹ an. 7. mẽ. 3. — Roma⁹ — Anaſtaſius 2⁹ an. 2. mẽ. 2. — Romanus. — Lando mẽſibus. 5. diebꝫ. 25. — Romanus. — Iohãnes 10. an. 13. m̃. 2. di. 3 — Romanus.

¶ Anno chriſti. 919 — 929.

¶ Iſte Sergius cum romam rediſſet auxilio francorũ ꝓpoſſerum cepit et ſedit ꝓ eo Et in vltionẽ ſue repulſe corpus formoſi extraxit de ſepulcro. et indutum ſacerdotaliter in pontificali ſede decollari fecit et in tyberim ꝓiã Piſcatores autem in eccleſiam ipſum importarunt ſacris imaginibꝫ ſe inclinantibꝫ et ſalutantibus eum venerabiliter cũctis videntibus qui aderant Omnia inſuper que ipſe formoſus fecerat irrita decreuit.

¶ Anaſtaſius et lando parũ ꝑſederunt.

¶ Iſte iohes fuit filius ſergij pape tam natura q̃ moribꝫ etiaꝫ rapuit preſulatum. et tandẽ miſerabiliter occiditur a militibꝫ Guidonis. poſito puluinari ſup os eius. dum in carcere teneretur. Poſt eum quidam alius Iohes intruſus fuit. ſed ſtatim eiectus eſt. et idõ ñ ponitur in cathalago quia non fuit rc.

¶ Iſte henricus dux ſaxonū fuit et totus inclitus· nec ipſe inter imperatores ɔputat̄· q2 tm̄ in almania regnauit Ipſe habuit vxorē ſctiſſimā nomine Mathildam ex qua genuit duos filios ottonem et henricū· et otto ſucceſſit ei in īperio· et henricus in almania plures terras habuit Terciū filium genuit nomine brunonē qui etiam ſcūs fuit· et ·12· āmis archieps Colon̄· vir magne perfectōis· qui etiā monaſteriū ſcti panthaleonis fundauit·

(Henricus annis· 18·) Almanus

¶ Bohemia ɔuertitur ad fidē xpi in praga eccā cathedralis erigit̄

Scā Mathildis regina vxor henrici claret ſctitate et ſup̄ modū humilis et miſericors q̄ totā ſtirpē ſaxonū ſua nobilitauit virtute· Hec poſt obitū viri diu in viduitate permanſit ⁊ monaſteria et hoſpitalia plura fundauit· in aduerſis patientiſſima· in oracōibus ita extitit peruigil vt totū pſalterium ante matutinas exoluere ſolita fuerit· Tandē ſpiritu ꝓphetie mortē prediceus migrauit ad xpm· ſanctam ſobolem relinquens in conſolationem totius eccleſie·

¶ Sanctus Wibertus qui cenobiū Gemelatenſe fundauit· claret in Lothoringia·

Karolus rex francoꝝ a comite hiberto exulat̄ et martiriſatur·

Paronā Elthelſcan⁹ rex anglie· vir mire deuotōnis floruit ex mrē humil̄ natōis· ſ· filia paſtoris· q̄ puidit ex ſe ꝓdire lunā q̄ totā angliā illuſtrabat Qd̄ et fcm̄ eſt· q2 iſte rex tantā habuit deuotōem ad diuinū cultum vt nullum monaſterium dimitteret indotatum·

¶ Regino abbas prumienſ cronicam ſcripſit·

¶ Zyptineus dux bohemie ad fidem xpi ɔuerſus eſt·

Boleſlaus filius eius ſed peruerſus qui poſtea frēm ſuū ſanctū wenceſlaū occidit· ſ· āno pmo ottonis pmi· Et ob hoc ab ottone cū tota bohemia ſuperatus fuit et vaſtatus per annos· 14·

Adamar⁹ vir ſcūs ſucceſſor ſcti odonis abbas Cluniacenſis·

Theodardus abbas ſancti Helpe claret ſanctitate·

Dani ydolatriam poſtponunt vſq3 ad hec eīn tpa xpm colēdo etiā ydolis ſacrificabāt dicētes ꝙ dij eſſent antiquiores et potentiores eo· ſed clericus quidā· ſ· Anſgarius ɔtradicens ignitum ferrū portauit illeſus· et ſic fuerunt informati·

¶ Fons ſanguinis fluxit ianue· ſignificans cladem ſtatim ſequentem per ſaracenos qui eam ceperunt et occiſis cunctis ſpoliarunt.

6122 — 6142

(Leo ſextus· mē· 6 die· 15·) Romanus· (Stephanus 7⁹ ā· 2 menſi· 1·) Romanus· di· 2 (Iohes 11⁹· ā· 4 m̄· 10· d·) Romanus· 15· (Leo· 7⁹ ā· 3 · mē· 5· di· 10·) Romanus· (Stephanus 8⁹· ā· 3· mē· 4·) German⁹· (Martinus 3⁹· ā· 3· mē· 6) Romanus die· 14

922· — 942·

¶ Iſte ſtephanus a quibuſdam romanis mutilatus fuit·

¶ Almania circa hec tempora plus ſolito cepit inſignes perſonas habere in vtroq3 ſtatu et ſexu· domoſq3 eius principales· ſ· Saxonie Bauarie Auſtrie ac cetera fidei lumen valde illuſtrauit· Sed in ſapientia et ꝓbitate plures claruerunt glorioſe et nominati ſunt in orbe· Sic dum vna gens cecidit altera ſuccreuit vt non glorietur omnis caro niſi in patre luminum a quo eſt omne bonum optimum et omne donum perfectum Ipſe eſt qui ad ſamuelem olim loquebatur dicens· Ego glorifico glorificantes me et qui me contemnunt erunt ignobiles·

¶ Iſte Berengarius imperauit in ytalia cuius tēpore fuit magnū ſciſma. Et henricus moritur et otto in almania cepit regnare.

¶ Iſte Lotharius moriens q̄n Otto regnauit in almania reliq̄t vxorē nomine Daluidā q̄ poſtea eidē ottoni nupſit.

¶ Iſte Berengarius magna tyrannide p̄mebat ytaliam quare dn̄s papa et alij romani vocauerunt Ottonem vt liberaret eos Quod et factū eſt. Et capto per vim berengario. bis exulauit eum et. relictā lotharij ſibi vxorem accepit quam tyrānus incarcerauit.

¶ Imperatores

Henrenga⁹ ʒ annis 17 · an. 7 | Lotharius · 2 annis · 2 · | Berengarius · 9 · ānis · 11 ·

¶ Wenceſla⁹ princeps Bohemie de bono patre melior filius martiriſatus ab iniquo frē ſuo. Iſte vir ſanctus fuit humillimus et miſericordiſſim⁹.

¶ Dūſtanus eps Cantuarienſis ſanctus plura monaſteria fundauit. et dicit in die mortis ab angelo. O rex gentium dominator omnium et vidit beatam mariam ꝛc.

¶ Bruno archiepus Colonienſ. vir ſanctus frater ottonis primi claret in almania. vtrumq̄ʒ gladium ſtrenue gubernando. et ſancti Panthaleonis monaſterium in Colonia fundauit et epiſcopo ducatum contulit reliquijſq̄ʒ pluribus ornauit.

Heresis antropomorfitarum in ytalia repullulat. ſed parum profecit Racherius epiſcopus et ceteri extirpant eam.

Maiolus vir ſanctus qui fuit tercius abbas Cluniacenſ eximij feruoris et abſtinentie et reparator monaſtice diſcipline claret.

Sanctus Odo eps Cantuarien. et ſcūs bruno Colo. ſ tranſferūt corpa ſcoꝝ Eliſij patrocli priuati. greg. cū baculo ſancti petri de roma ad Coloniā. Sanctus Adolinus in anglia reperitur et in ſcrinio poſitus fuit.

¶ Edwinus rex anglie qui oēs monachos expulit a regno. et ſcm̄ Dunſtanū in flandriā truſit eiuſdē ſancti meritis ab inferis liberatur.

¶ Sciſma. x. eccē fuit inter Iohēʒ. 12. et leonē. 8. q: iohs cū male intraſſʒ et pei⁹ vixiſſʒ depoſit⁹ fuit. et leo ſurrogat⁹ ſ tn̄ leo obtinuit auxilio imperatoris. licʒ bis fugat⁹ fuiſſet

¶ Sciſma. xj. fuit inter benedictū. 5. et leonē. 8. ſed leo obtinuit.

¶ Anno mundi 6157 — 6167

Pape. | Agapit⁹ ſcūd⁹ ā. 8. men. 6. | Romanus. di. 7. | Iohes 12. an. 7. men. 11 | Romanus. | Benedict⁹ 5. m. 2. di. 5. | Leo. 8⁹ anno. j. men. 9. | Narmenſ Iohes 12. an. 7. die. 10.

¶ Anno chriſti 959 — 969.

¶ Iſti⁹ Agapiti tpe ſcūs odo p̄mus abbas Cluniacenſ in dn̄o obdormiuit.

¶ Iſte iohes venator fuit et totus lubricus: feminas publice tenebat quapropter depoſitus fuit p ottonē. ſed non curauit. Tandē cū vxore cuiuſdā ſe oblectās a dyabolo in tempore percutit et ſine pn̄ia ſubito morit. Ecce deus eterne q̄ diſpares ſunt iſti prioribus. O abiſſus iudicioꝝ dei: quis inueſtigabit ea? Nec fuit iſte digne electus ſed per patrem ſuum intruſus. q̄ potens erat.

Iſte bn̄dict⁹ a romanis eligitur contra leonē. ſ ab ottone deponitur et in exiliū apd ſaxones miſſus ē. Malū p̄ncipiū raro hēt bonū finē. Timere eū ditis periculo alterius. Sactitas papas dimiſit et ad imperatores acceſſit hoc tēpore vt apparet.

Iſte leo cōmuni voto eligit depoſito iohāne. Hic ſtatuit vt nullus papa fieret ſine cōſenſu imperatoris propter maliciā romanoꝝ q̄ ſuos iterū debāt. Hic oēs donacōes factas eccē a iuſtiniano et karolo et alijs ottoni conceſſit et ſuis ſucceſſoribus vt ytaliam ab inuaſoribus defenderet.

¶ Iſte iohānes grauem iniuriam paſſus fuit a romanis captus et exul factus. ſʒ otto duriſſime hanc pertulit: nobilibꝰ occiſis ꝛc. et quibuſdā in exiliū miſſis

Imperium transfertur ad almanos. Conſimilis cauſa eſt hic ſicut in ſuperioribus translationibus. Nec poteſt infelix homo informari vt illum ſcopulum inclinet in quo tot iam vidit etiam potentes periclitatos.

Iſte otto primus erat imperator alman9. totus victorioſus et velut alter karolus eccl'e dei defenſor ſolicitus et promotor ſingularis. Ob qd meruit dignitatē imperialē. Multos ɔuertit. benedictū papā inuaſorē eccl'e ſecū duxit in ſaxoniā. ibiqȝ in exilio moritur. Oibus tandē pacatis obijt plen9 operibus bonis. diuitijs et gl'a ditiſſimus et ꝓle digna. Sepultus Magdeburch in eccl'a ſancti mauricij quam precioſe fundauit.

Otto primus annis. 12.

Iſte otto fuit filius ottonis primi per oīa fidel' et ſtrenu9 defenſor eccl'e. Plura bella ɔtra infideles habuit. ſed in vltimo pene totū exercitū amiſit in kalabria. Ipſe tñ dum tota mente ſcm̄ petrū inuocaſſz. mirabiliter liberatus fuit. Ipſe habuit filiā imperatoris Cōſtantinopolitani de ſanguine romanorū in vxorē. Et fuit coronatus a bñdicto. 7. moritur rome. ſepultus in eccl'a ſancti petri honorifice.

Otto ſecundus annis. 9.

Edgarus rex anglie pene omni anno monaſteriū fundauit.

Athelwoldus reuerendus epiſcopus wintonienſis multa fecit.

Oſwaldus reuerendus wingornienſis epiſcopus poſt Eboracē archieps. Rameſie monaſterium fundauit.

Theodericus eps Metenſ claret et reliquias de ytalia plures ad ſe transfert.

Monſtrū in ytalia mulier hñs duo capita et cetera mēbra vſqȝ ad vmbilicum vna comedēte vel dormiente alia nūqȝ neutrū faciebat. diu vixerūt et pariter tandem obierunt.

Edwardus rex anglie vir ſcūs clarz: q̄ poſt a nouerca ſua interficitur. martirqȝ efficitur.

Eccl'a magdeburgenſ glorioſe extruitur et dotatur p ottonē primū et archiepus eius fit primas alamanie. Et nota q' tēpe ottonis tercij fuit in ea qdā archiepus noie Udo q̄ p btā virginē promotus fuit ſ; p9 ꝓpt' malā vitā horribiliter dānatus eſt. Ceſſa d' ludo q' luſiſti ſatis v do.

Adalbert9 vir ſcūs claruit nacōe bohem9 et prim9 eps pragenſ reuelāte deo pānoniam veniēs ſcm̄ ſtephanū primū regē vngarorū cū multis baptiſauit. Deinde polonos in fide ɔfirmauit. Tandē pruthenis p̄dicās ibi martirio coronatus fuit.

Translatio glorioſa ſanctorū Laudoaldi Adriani Amancij fit Gandaui.

Vngaria incipit hoc tpe ad fidē ɔuerti. vbi primo p̄dicauit vir dei ſanctus Adalbertus eps pragenſ.

Stephan9 prim9 rex vngarie xpian9 ſcūs vir ſcūs fuit. Et fit grā magna populo barbaro et ydolatrie cultui huiuſqȝ dedito.

6173 ſecundus ſeptim9 ſeptimus 6182

Romanus Romanus Romanus.

Pape.

Bñdcus 6. an. 1. men. 6.	Bon9 vel dōn9. an. 1. men. 6.	Bonifacius mē. 5. di. 21.	Bñdcus ā. 10. aliī 5. mē. 6.	Iohes 15 9 men. octo	Iohes 15 9 mē. q̄tuor	Iohes 16 ā. 10. mē 10. d. 7.

.979 985.

Iſte benedictus captus fuit et in caſtro ſancti angeli ſtrangulatus.

Iſte bonus vel Donnus parum etiam ſedit.

Iſte bonifacius p rōnos ſtrāgulato Bñdco in papam erigitur et depredata eccl'a fugit in Conſtantinopolim. poſt reuerſus Iohanni dyacono cardinali oculos eruit. Ipſe deinde ſubito extinctus eſt.

Nota q' hic occiduntur ſicut in primitiua eccleſia. ſed non fiunt martires ſicut illi. par pena ſed diſpar cauſa.

Iſte bñdcus coronauit ottonē ſecundū et fecit capi plures rōnorū. Cōgregauit etiā ɔcilium ſnemē ſe ɔtra regem Frācie vbi gilbertus nigromanticus deponitur et Rodolphus reſtituitur.

Iſte iohes decim9 q'rt9 in caſtro ſancti ageli fame afflict9 per quatuor meſes ɔſectā moritur.

Iſte iohes decimusqn tus parū ſuperuixit.

Iſte iohes decim9ſextus fuit in armis eruditus et plures libros ɔpoſuit. Hūc Creſcentius patri9 multū afflixit q' vrbē exiuerit et p imperatorē nūtios mitterz. Qd audientes romani ipſuz reuocant et vſqȝ ad terrā proſtrati veniam petūt. Iam eñ aliquot annis experti fuerūt ludum almanorum. vilis conditio hominum nolle obedire niſi cum non poteſt reſiſtere. Tādem pace facta rome obijt.

¶ Iſte Otto per omnia imperio et nomine dignus iuxta paternam ꝓbitatem fideliſſimus eccleſie fuit: multa bella proſpere geſſit. ideo deo et ſanctis deuotus extitit. reliquijs ſanctorum venerationem maximam exhibuit. et loca ſancta ſedule viſitauit. Hic coronatus eſt per Gregoriū quintū qui conſanguineus eius fuit. Tandem poſt multos labores rome vitam finiuit.

¶ Imperatores.

Otto. 3. ānis. 18.

¶ Electores imperij poſt Ottonem tertiū inſtituti fuerūt non ꝓpter aliquam culpam Saxonum: ſed ad precauendum pericula futura. Hij ſunt ſeptem verſus. Maguntinenſis Treuerenſis Colonienſis. Quilibet imperij ſit cācellarius horum. Et Palatinus dapifer: dux portitor enſis. Marchio prepoſitus camere. pincerna bohem⁹. Hij ſtatuunt dominū cunctis per ſecula ſummū. Palatin⁹ ē comes reni. Marchio ē Brandeburgenſ. dux ſaxonū et rex bohemorū. Uerum vt quidam dicunt: hac occaſione aquila multas pēnas amiſit et in fine totaliter denudabitur.

¶ Karolina ſtirps euācuatur de regno Francie: comes pariſienſis arripuit regnum circa hec tempora.

¶ Medericus abbas Eduenſis clarus habetur.

Annona pluit de celo et piſciculi paruli in Aſbonia.

Odilio vir ſanctus abbas Cluniacēſis ſucceſſor ſancti Maioli. Hic diem animarum inſtituit poſt feſtum omnīū ſanctorum tempore Johannis. 18. quod poſtea per totam eccleſiam approbatum eſt

¶ Sciſma. 12. fuit inter Gregorium quintum et Johannem 17. cauſa fuit tyrannidis creſcencij et ambicō Johānis: ſed paruo tempore durauit: et Gregorius obtinuit

¶ Heribertus archiep̄us Colonienſ. vir ſanct⁹ clar⁹ habet.

Herigerus abbas Lobienſis

Adelboldus epiſcopus Traiectenſis.

Fulbertus epiſcopus Carnotenſis.

Albo abbas Floriacenſis

Elphegus Cātuarienſis ep̄us: poſt martiriſat a Danis

Anfridus Traiectenſis epiſcopus poſt effect⁹ ē Eherardus Cameratenſis.

¶ Sanctus Gherardus epiſcopus: poſt martiriſatur ab Vngaris ligatus ſuper bigam et de monte currit.

¶ Gilla virgo prudētiſſima ſoror Hērici imperatoris poſt nupſit ſancto Stephano regi vngarie et multum iuuit ad plenam conuerſionem Vngarie.

¶ Anno mundi. 6192. — 6201.

Pape.

Gregorius. 5. ā. 2. mē. — 6. — Saxo.

Grecus Johes 17. m. 6.

Non erat papa ſed intruſus

Siluester 2⁹ ā. 4. mē. 1. di. — 8.

Johes 18. mē. 5 die. 26.

Rōnus Johes 19. an. 5

¶ Anno xp̄i. 998. — 1008.

¶ Iſte Gregorius factus fuit papa ad inſtantiam imperatoris Ottonis tertij. vir venerabilis et ipſius imperatoris conſanguineus. dictus fuerat antea Bruno. et cum parum ſediſſet et iam imperator ab vrbe receſſiſſet Placentinus intruditur a Creſcencio conſule ꝓpter pecuniam. et Johannes. xvij. vocatur. Et factum eſt ſciſma diebus paucis. Nam imperator reuerſus Creſcentium cepit et capite truncauit. Johannem autem antipapā exoculari et ceteris mēbris mutilari fecit. nihil eum iuuātibus ducatis ſuis Quia enim fecit qđ non debuit. paſſus ē qđ meruit. Et nota ꝙ iſte Gregorius cū Ottone tertio ordinauit electores imperij: q̄ deinceps permanſerunt vſq; nunc. nec potuerunt Franci aut alij infringere.

¶ Iſte Siluester ſecundus fact⁹ eſt papa auxilio dyaboli: cui omagium fecit: vt cuncta ei ad votum ſuccederent Dict⁹ fuit Gilbertus et gratiam regis Francie inimicus ſibi parauit. Vnde fact⁹ eſt archiepiſcopus Remenſis. tamen electus ſtatim fuit per conſiliū iubente Benedicto. 7. Deinde gratiam imperatoris adquiſiuit. et fit epiſcopus Rauenne: poſtea papa. Sed finem ſolitum cito habuit. vtputa qui ſpem ſuā fallacibus demonibus commiſit. Speratur tamen de eius ſaluacōne ꝓpter certa indicia ſepulcri ipſius et penitentiam quam in fine fecit grauiſſimam membris abſciſis et auibus datis et cetera.

¶ Iſti duo Johannes poſt ſe mutuo ſederunt. Et primus parum prefuit. alter annis quinq;. Sepultus apud ſanctum Petrum.

¶ Iſte Henricus vir ſcūs fuit dux Bauarie concorditer electus ꝓpter legalē et beatā famā quā habuit. Et plures de domo Bauarie legimꝰ fuiſſe nō ſolū carne ſꝫ etiā mente ⁊ virtutibꝫ nobiliſſimos Habuit ſororē eq̄ virtuoſaꝫ quā ſcō Stephano regi vngaroꝝ dedit et totā vngariā ad fidē plenam ꝑduxit. Vxor eius fuit ſācta Kōnegūdis cū q̄ in virginitate ꝑmanens celibem vitam duxit. Plura bella tā in ytalia q̄ͣ in almania contra rebelles iuſte et ꝓſpere cōfecit. Tandeꝫ btō fine. ſepultꝰ in eccā bōburgenſ quā fundauit et cathedralē fecit miraculis coruſcans In vita ſancti Laurencij exemplū ponitur de ipſo et vxore.

Henricus primus ānis. 20

¶ Jheruſalē iteꝝ capit a ſaracenis ꝑmittente deo ⁊ glioſū ſepulcrum ab infidelibus poſſidet Judei in multis locis metuentes baptiſantur.

¶ Iſte Cōradus multas leges edidit et pacē diſtrictiſſime ſeruare ſb pena capitis iuſſit. ſꝫ comes Lupoldꝰ accuſatus de terra ſua fugit cupiēs magis ruſticane viuere q̄ͣ ſolenniter mori. Cuiꝰ tn̄ filiꝰ mirabilit̄ ad ipſū ꝑuenit nutu dīno contra voluntatē Cōradi etiā filiā eiꝰ accepit vxorē.

Conradꝰ primus ānis. 20

¶ Ropertus rex Frācie cōpoſuit ſequentiā ſanctiſpūs et reſponſoria o iuda et ihrl̄m Cornelius centurio cū notis et alleluia Eripe me etc̄. Ipſe fuit vir miſericordiaꝝ. Scā Kōnegūdis vxor henrici virgo perpetua claret opibꝫ bonis. Poſtea monaſterium ingreſſa obijt miracul̄ coruſcans.

¶ Coriſantes quidaꝫ fuerūt circa h̄ tēpa: qui per totū annū ſaltabant ꝓpter pctm̄ inſolentie. qr in vigilia natiuitatis xp̄i in cimiterio q̄dam coriſando īpediebant quendā ſacerdotē in ꝑma miſſa ſua quā ducere faciebat: ſꝫ qr nolebant ceſſare maledixit eos cū īprecacōne dicēs Dn̄ā ſic ꝑ annū ſaltaretis et ſcm̄ ē. Fuerūt tandē a btō heriberto abſoluti. Et quidaꝫ valde penituerūt ita vt ſancti effecti fuerūt et miraculis claruerunt Scdm̄ quoſdā cōtigit in villa ſaxonie in ecclīa ſācti Magni et filia ſacerdotis cuiuſdā auulſis brachijs ſaltauit. Fuerūt. 19. q̄ꝝ tres femine erāt Oēs breuit̄ obierūt.

Luna in ſāguinē verſa apparuit et terremotꝰ magnꝰ Facula ardēs et fulgur iſtar turris cecidit cū maxio ſplēdorē. ſequit̄ fames valida. In lothoringia fonticulꝰ aq̄ in ſāguinē verſa ē et ſigna circa h̄ tp̄a cōtigerunt. Mortalitas fuit maxia pene ꝑ totum orbeꝫ vt ſepelientiū tedio adhuc viui ſpm̄ trahētes obruerentur cū mortuis. Siccitas magna et ardor ſequitur.

¶ Symeō vir ſcūs Syracuſ monachꝰ claret Treueris Durādꝰ ep̄s Leodicē fuit de obſcuro genere natꝰ. Haymericus rex vngarie virgo cū ſpōſa ſua obijt miracul̄ coruſcando fuit qꝫ filiꝰ ſancti ſtephani regis.

¶ Cāpanus doctor inſignis et deuotꝰ maximꝰ qꝫ aſtronomꝰ. Hic inuenit errore; ꝑuū in calculacōne ptolomei q̄ ad mediū motū lūe vicꝫ q̄ͣ i. 2760. ānis lunaribꝫ deficit vna dies Et in q̄buſdā alijs ſilr̄. Excuſat aūt tm̄ virū q̄ͣ h̄ nō ꝓuenerit ei ob defectū īgenij ſꝫ ob penuriaꝫ tēpis maxie q̄ ad motū octaue ſpere ad quē longum tēpꝰ req̄ritur. Eius rethorica et cōputꝰ et cetera: ſunt optima.

6212. 6223.

¶ Pape

Sergius q̄rtꝰ an. 2. mē. 7.

Bn̄dictus 8ꝰ. ā. 11. men. 11.

Tuſculanus die. 21.

Johes 20ꝰ annis. 11.

Rōmꝰ

Bn̄dictus nonus ānis. 13.

Tuſculanus.

1015. 1026.

¶ Iſte Sergius fuit ſancte vite et exemplaris conuerſacōnis. ſepultus in eccleſia ſancti Petri.

¶ Iſte Bn̄dictus habuit ſciſma maximuꝫ. qr eiectus fuit et quidā alter ſurrogatus.

¶ Hunc poſt mortē vidit quidam ep̄us in miſerābili ſpecie dicentem ſe grauiter affligi et q̄ͣ nihilominus ſperaret de miſericordia dei etꝰ nihil ſibi ꝓdeſſe q̄d ꝑ ſe factum eēt. qr de rapinis fuit. miſitq̄ꝫ eū ad Johānem papā vt de tali teca ſummam pecūie acciperet et pauperibꝫ daret. Q̄d ipſe fideliter implens ep̄atui ceſſit et timore perculſus ſibi ꝓuidens in futurum monaſterium intrauit.

¶ Rogerus ep̄us beluacenſ totus inclitꝰ claret.

¶ Iſte Johannes bellum habuit cū romanis.

¶ Iſte Bn̄dictus fuit nepos Bn̄dicti. 8. totꝰ lubricus. et ideo damnatꝰ apparuit cuidā in ſpē mōſtruoſa et horribili Caput et cauda erāt aſinina. reliquū corpus ſicut vrſus et ait. Noli expaueſcere: ſcito me hominē fuiſſe ſicut tu es: ſꝫ ſic me repreſento ſicut olim exiſtens infelix papa beſtialiter vixi. Tēpore eius ſciſma ſcandaloſuꝫ nimis fuit. quia ipſe eiectus erat et iteruꝫ reſtitutus et iterum eiectus.

¶ Sciſma. 12. eccleſie fuit inter benedictum. 8. et q̄ndam alium intruſuꝫ. ſed poſt benedictus obtinuit eiecto iterum intruſo.

¶ Sciſma. 13. eccleſie ſcandaloſum et cōfuſiōe plenū fuit inter bn̄dcm̄ nonum et alios vt patet infra. Cauſa fuit mala vita benedicti: iniquus introitus. Hic notat ptholomeus q̄ͣ faſtus ſummorum pontificum habuit ſemper malum exitum. Et fuit occaſio et eſt cauſa multorum ſciſmatum. Notabile eſt.

Tēpus effeminatū īcepit circa ānos dn̄i mille in q̄ fides xp̄iana valde cepit deficere et declinare a p̄ſtina virilitate vt₃ in ꝓphia ſcē hildegardis. Et in multis rēgionibꝫ xp̄ianitatis nec ſacramēta nec eccl̄ſtica ritus ſuabant. auguriis et maleficiis itēdētes. Et erat ſacdos ſic ppl's. Sȝ miſericors dn̄s ↄtra h̄ mala itez plures apl'icos viros ſuſcitauit q̄ hāc ariditatē bonis exēpl' et p̄dicacōibꝫ irrigarēt dn̄o cooperante et ſmonē ↄfirmāte ſeq̄ntibꝫ ſignis. Et multi ordines nimio feruore ſuccreuerūt vt periculoſū tēp? illuſtrarēt de q̄bꝫ cōſeq̄nter fit mencō. Et q₂ tā ſepe huiōi rēformacōnes facē fuerūt p̄ter ſpē et in ſeq̄ntibꝫ future ſint. ideo fa tuū ē determiare ꝙ āti xp̄s tūc vel tūc veict ꝓpter maliciā

Impatores. tēpis q̄d pleriq₃ acceptarūt: q̄s oēs fefellit ſua opinio et euāgelica derīſit ſacio et ip̄a tpis reprobauit experiēcia. Hoꝝ erroꝝ immenſus eſt numerus.

Gwilhelm? Dimonenſis.
Richardus Virdunēſis.
Popo ſtabulenſis.
Helyas Colonienſis.
Oſbertus Leodicenſis.
Stephanus Leodicenſis.
Heruo Augienſis
Omnes iſti abbates venerabiles circa h̄ tēpora floruerūt.

Gwido muſic? in ytalia fuit qui inuenit cantū manualem. ſ. per flexuras digitoꝝ. notas dinumerando p̄ pueris informandis.

Fulbertus Carnotenſis ep̄us in infirmitate viſitatur a beata virgine et de eius lacte ſanctiſſimo recreatus eſt

Gnotho vir ſpiritu ſapientie et ſcientie clarus epiſcopus Leodicenſis.

Hepla auguriatrix in Anglia fuit quā₃ demon de eccleſia extraxit horribiliter.

Adelbertus ſanctus ep̄us Metenſ claret.
Elbertus abbas Gemelatēſis.
Hardo vir ſanct? ep̄us Maguncie claret.

Egelmotus archiepiſcopus Cantuariēſis miſit brachiū ſancti Auguſtini in Angliā eius epiſtolare habetur.

Iſte Hēricus fuit gener Cōradi. i. filia nat? erat et bis ad occidēdū tradit?: ſ₃ tn̄ deo ꝓtegēte illeſus euaſit adhuc puer. Cū₃ āt ipator eēt effcūs mōſteriū₃ edificauit i loco natiuitatis ſue. vide pulcrā hiſtoriā i cronica martini vicentij ꝛc̄. Hic victorioſus fuit et ytaliā itrās Pandulphū capanie p̄ncipē₃ cepit. Abbatē₃ Wuldenſē ſedauit q̄ tūc potētiſſim? fuit dyabolo cātante. Hūc diem bellicoſū₃ fecit: quē etiā incorpauit.

Henricus ſecundus ānis. 17.

Sanctus Theobald? vir nobil' de Francia recluſus heremita claruit.

Karolpus merciorum regis filius martirizatus fuit a matertera

Edmūd? rex ō ſcūs a dacis martiriſat? fuit

Corpus gigantis rome inuenitur immenſe magnitudinis incorruptum cū₃ lucerna que non poterat flatu extingui.

Statua marmorea erat i Apulia cuius caput oſtendit theſauꝝ ſubtiliter.

Palumbus preſbiter rome fuit nigromāticus contra quē dyabolus orauit et obiit

Monſtrꝝ due mulieres in Gallia oīa mēbra ſingula vſq₃ ad vmbilicum et diuiſim operabantur. vna mortua. alia ſuperuixit: triēnio mortuā portās.

Anno mūdi. 6233 — 6293. — Almanꝫ. 6253.

Pape.

Silueſter. 3?. die. 56
Gregorius. 6. anz. mē. 6.
Clemēs 2?. mē. 9 diebꝫ. 7
Almanus.
Damaſus ſecund? di. 23.
Leo. 9. ā. 5. mē. 2. diebꝫ. 6.
Almanꝫ.
Victor 2?. an. 2. men. 3.

Anno xp̄i. 1039. — 1049. — 1059.

Iſte Silueſter elect? fuit expulſo Bn̄dicto ſ₃ eodē tra eijcitur et Benedcūs reſtituit. Quo iterꝝ eiecto Gregorius ſb̄ſtituitur: q̄ cū eſſet rudis lr̄aꝝ alteꝝ papā₃ ad eccl̄aſtica officia exequēda ſecū₃ ↄſecrari fecit. Q̄ď cum multis nō placeret terti? ſuperinduātur qui ſolus vices duoꝝ adimpleret. Quibꝫ dimicantibus inter ſe Henricus ipator ſuperueniēs omnes depoſuit ⁊ Clementē ſecūdū ſubſtituit a quo ſtatim ſe coronari fecit ꝓmittentibus romanis ſine ipſi? ↄſenſu ſe nūq̄ papā electuros. Et ſic q̄ncq₃ cedentibus ſextus inſtitutus eſt. Veꝝ de iſto Gregorio Gilbertus dic̄ ꝙ fuerit vir ſanct? et ↄtra Henricū bellū habuit et raptores ſancti Petri extinxit et cū magno miraculo ſit ſepultus et c̄. Vide in cronicās.

Iſte Clemēs dict? fuit āte Sindegerus Bōburgēſ epiſcopus q̄ factus fuit papa per iperatorem ꝓpter vnionē₃ reparandā vt iam dictum eſt.

Iſte Damaſus fuit inuaſor ecc̄ie et ſubito defunctus ē. Et ſtatim romani peciērunt ſibi dari pontificē: ſ₃ nō teutonicū. ad hoc em̄ nō poterant inclinari ex mala conſuetudine indurati. Tunc ↄſtū Leonē viꝝ ſanctū ad h̄ inclinauit vt papatū₃ acceptaret: ſ₃ poſtea ſibi de hoc fecit ↄſcientiā et reſignauit et denuo ē elcūs. Hic xp̄m in ſpē leproſi nocte in lecto ſuo collocans mane ip̄m nō inuenit. Tandē poſt laudabilē vitā ſancta morte potitus miracul' claret. Ipſe multa ſcripſit et fecit. Erat antea ep̄us Tulenſis et audiuit angelos dicētes. Ego cogito cogitacōnes pacis dicit dn̄s.

Iſte Victor vir bon? et venerabilis timore imperiali fcūs ē papa. ſic em̄ diſpoſita fuit ap̄lica ſedes h̄ tēpe ꝙ ſancti viri dupl'ci timore ſe ſubtraxerunt. ſ. diuino et hūano. q₂ tāto officō ſe idignos arbitrabant̄ et tyrāmde romanorum quotidie ſuſtmē redūt. Sȝ cōpellente imperatore quidam nihilominus acceſſerūt ſimiliter duplici timore. Timebāt em̄ deū offendere ſic vocati et etiā offenſam principis. Iſte victor multos ſymoniacos depoſuit in ↄcilio Florētino et etiam fornicarios.

De pluralitate beneficioꝝ que circa hec tempora nimis inualuiſſe videtur et deinceps ↄtinuata: multūq₃ dolēda ābicione prelatoꝝ ⁊ ſymoniaca labe q̄ plurima ſcripta ſanctorū patrū hn̄tur deteſtantia abuſiones iſtas. Et nota ꝙ facile inuenti ſūt paupes clerici et doctores qui pluralitatē bn̄ficiorum et pompā₃ eccl̄ſticorū rep̄henderunt donec offerret ſe occaſio participandi. Qua accepta ↄmuniter auaricia excecauit eos. Fert̄ de quodā magiſtro magne lr̄ature qui valde ſb̄limiter diſputauit ↄtra diuicias p̄latoꝝ et faſtū eorū quaſi oīno ſic viuere nō liceret et c̄. Hec cū nūciata dn̄o pape fuiſſent: plauſibiliter reſpōdit. Dem? ei bonam prepoſiturā: ⁊ hec et illa beneficia et bene pacat? erit. Factū eſt ita. Et ecce xp̄tin? ſententiā mutauit dicens. Nūq̄ intellexi materiā hanc p̄ter modo. Quippe q̄ de inope diues de ↄtempti-

¶ Iſte Henricus vid3 fuiſſe homo multū inq̄etus et ſatis afflixit virū ſcm̄ Gregoriū ·7· papā· Et p̄imo quidē veniā3 petēs abſoluc͡ōem meruit· ſed non pſeuerauit q̄nimo de nouo quēdam antipapā ɔtra eum tanq̄ ydolū erexit et iterū Grego· eū excōicauit· Et elcōres imperij ducē Saxonie ꝑ ipſo elegerunt· quē Henricus cruento bello ſupauit. Et tunc Romā veniens cū antipapa ſuo Gregoriū et cardinales pſeq̄tur· ſed ſtatim Ropertus rex Apulie eū fugauit et papam cū cardinalib9 liberauit· Fuit nihilominus vir elemoſinis deditus et ſexagies et bis acie collata dimicauit· Tandē3 miſerabili morte vitā finiuit in carcere a ꝓprio filio detentus· Sicut fecīt factum eſt ei·

Hēricus tercius an-nis re-gnauit quadragintaocto·

¶ Edwardus vir ſcūs rex anglie claret ſpū ꝓphetie· Nec reperi plurēs aliquos reges in aliquo regno q̄ in Anglia·

¶ Elburga virgo ſancta filia Edwardi regis·

¶ Erghita Edwardi regis filia virgo ſancta claret·

¶ Walpurga virgo ſancta ⁊ abbatiſſa fuit·

Berēgarius ep̄s Turoñ· errores dogmatiſauit de ſacramēto altaris et poſt īformatus retractauit et ſancte vite fuit· ſed diſcipulos ɔuertere neq̄uit· Et ſeq̄tur heresis magna que ſatis afflixit eccām longo tempore·

¶ Lantfrācus ep̄s Cantuarienſis magiſter Ancelmi ſcripſit librum per modum dyalogi de ſacramento et alia·

¶ Adrianꝰ cronographus et monachus Uuldenſis claruit·

Herlinus abbas monaſteriū Becenſe de ſuo fundauit·

Ciclus magnꝰ annoꝝ finit hoc tp̄e· ſ· anno dñi· 1063· ɔtinens annos· 532· q̄ ad rōem omnē paſcalis ɔputi vtilis eſt et ab euo in euū in ſemetipſū ſine errore reuoluitur et ſeq̄nti anno ciclus magnꝰ annorū· 532· a natiuitate dñi exactis īcepit· In cuius fine erit labor et dolor vt q̄dam dicūt· Terminabit· 1595·

¶ Mathildis comitiſſa triūphatrix inclita Normannos expugnat et imperatorē debellauit ꝓ eccā glorioſe laborauit et tandē totū ſuum patrimoniū ſuper altare ſancti petri obtulit·

¶ Petrus Damianus doctor grauiſſime autoritatis et religioſus valde·

Ancelmus vir ſcūs ep̄us Cantuarienſ doctor excellens ⁊ btē virgini deuotꝰ·

¶ Sciſma· 15· eccē fuit inter Alexandrū et Codullū ep̄m ꝑ menſē· ſed Alexāder obtinuit lic3 īperator ɔtradiceret iudicio ɔcilij et maior ps fuit ſecū· Diu ſtetit·

¶ Ipſa negat verū corpus et ſāguinem xp̄i eſſe in ſacramento· ſed figurā tm̄ Vide de ɔſe· di· 2· Ego bereg̃·

6262·

Stephanus ·9ꝰ· meñ· 9· die· 28·

Almanus ex Lothoringia·

Bñdcus decimus men· 9·

Nicolaꝰ 2ꝰ an· 2· meñ· 6· die· 26·

Burgūdus·

Alexāder 2ꝰ an· ij· men· 6· die· 25·

Mediolanenſ·

1062·

¶ Iſte Stephanꝰ parū ſupuixit. Et ſeq̄ns Benedictus cum per vim papatū rapuiſſ3 et nouem menſib9 ſediſſet: ceſſit·

¶ Iſte Nicolaus conciliū celebrauit contra Berengariū q̄ errore deceptus ɔtra fidē dogmatiſauit· ſ3 plene correctus reuocauit vt patet de ɔſe· di· 2· Ego Berēgarius· In eodē cōcilio factū eſt decretū de elcōne pape In nomine dñi· di· 23·

¶ Iſte Alexāder ſtatuit vt nullus miſſam audiat preſbiteri quem ſcit hr̄e ɔcubinam ſb pena excōicationis vt patet · 32· di· Preter hoc· Et habuit ſciſma cū quodā3 codulo ſed poſtea purgauit ſe in Mantua corā concilio de ſymonia et codolus tanq̄ Symoniacus inuaſor repudiatur· Hic alexander fuit vir ſanctus·

*bili repente glorioſus apparuerat Hos btūs Ihero· velut peſtes quaſdā ɔtagioſas vitādos ꝓnūciat· Dixit q̄dam notabile verbū· Qui habet vnū beneficiū ɔpetēs et eo legitime vtit recto calle ad patriā3 tendit· Qui vnū ſupaddit vno oculo ɔſcie priuat· Qui aliq̄d adhuc plus acceptat etiā altero lumine priuatus totalr̄ excecat et deinceps q̄cunq3 poterit coaceruat· Hanc maledcōem inſaciabilis auaricie olim prefignauit Jeroboā rex Iſrahel· Qui licet diuinitus ad regnū puenerat ſtatim tn̄ a cultu dei receſſit· Fecitq3 duos vitulos aureos ne populus Iſrahel ad tēplum dñi aſcenderet· Factū autē eſt h̄ verbū in pctm̄ ita vt omnes ſeq̄ntes reges hunc cultū ſacrilegū obſeruarēt in deſtructōem regni· Ita de eccāſtico ſtatu timendū eſſe ſacri viri cōiter aſſeuerāt et iam in pluribꝰ mundi ptibus ɔpletū cernimus· Clericī q̄ nihil poſſidere dērent preter rōnabilem cōpetētiam· neq3 ſe de tēporalibus intromittere· omnia poſſidere omnia volunt gubernare Jccirco vt btūs Bernhardus dicit q2 ordinem nullū ſeruant illuc ꝓperāt vbi ſēpiternus horror inhabitat· Olim phariſei ɔtra auariciā diſputante3 dñm deridebant et inſanū iudicabant· ſed nunc dñs ſbſamnat eos Caueas lector q̄ multa occupas bñficia ne idē facias neq3 eadē paciaris· Deus non irridet· ſed q̄ ſeminauerit homo: h̄ et metet· Noli ſeq̄ ɔſuetudinem periculoſā· noli te ꝑ pape diſpenſacōem excuſare· Ad oculū vides q̄ vituli aurei adorātur ſed ceteri mactant· Sed q̄ neceſſitas q̄ reuerētia in hoc eſt deo exhibita q̄ de numero miniſtroꝝ eius ꝓpe modū medietas ē reſecata· Si em̄ cuilibet bñficio pmitteretur dari ſuus poſſeſſor numerus ſeruoꝝ dei eſſ3 duplex q̄ modo eſt ſimplex Seq̄re ɔſiliū eoꝝ qui deo iā in celeſtibꝰ ɔiūcti ſunt ne cū vitulis aureis eterno igni cōfleris· Quid ꝓdeſt vltra ꝓhibitos bñficioꝝ titulos coadunare qñ etiā ſimplices cōiter videmus in frugali honeſtate āplius abundare·

¶ Godefrid? Bulioen dux Lothoringie victor glioſus ꝓ ec͡clesia velut alter Karolus vndiqȝ dimicat· q̄ tandē Jhrl͞m cepit factus ibi rex· Habuit frēm eq̄ victorioſum Balduinum nomine q̄ ei in regno ſucceſſit· Et erat totus inclitus· miraculoſa bella geſſit ꝯtra Saracenos· Finit̄ ſucceſſio regum Anglie· Et Wilhelmus comes Normannorū interfecto Araldo regnat ꝓ eo de quo fit mentio in hiſtoria ꝯceptionis beate marie·

¶ Ordo Grādimōtēſis inchoat̄ hoc tp̄e p ſc͡m virū Stephanū nobilē Auernorū ſtirpe ꝓgenitū· ¶ Mures deſimite ꝯuenīūt quendā potentē circūuallantes in q̄dam ꝯuiuio et non poterāt abigi donec deuoraſſent eū· Idē cuidam principi Polonie ꝯtigit Mirꝫ valde·

¶ Impatores.

¶ Syracuſana ciuitas magnū terremotuꝫ ſuſtinuit et maior ecc͡ā cecidit dn̄ica die oīb᷒ oppſſis· ȝ· exceptis miraculoſe

¶ Maurilius epiſcopus Rothomagenſis·

Cono ep̄s Treuerorꝫ cuius tēpoē multa corpora martirū inueniuntur: quos olim Rictōuarus occidit·

¶ Arnulphus abbas ſc͡ūs· poſt archiep̄s Lugdunen̄ ordinē regularis vite inſtituit:·

¶ Vrſmarus p̄ſul ſc͡ūs ecc͡ām ſancti petri fundauit ipſo ſibi reuelante in Flandria· ¶ Ordo canonicus cepit florere in Beluacēn̄ ecc͡ā qui primo ab ap̄lis· poſtea a beato Auguſtino regulariter inſtitutus ſub magiſtro yuone prepoſito· poſt Carnoten̄ epiſcopo

¶ Ordo Carthuſien̄ ſanctiſſimus incepit hoc tp̄e q̄ teſte beato Bernhardo inter oīs ecc͡āſticos ordines primatum tenet non rōe tēporis ſed rigoroſitatis· vnde ipſe vocat eum ſpecioſiſſimā colūnam ecc͡ē· Veruȝ q꞉ ꝓpter nimiam abſtinentiāȝ paucis portabilis erat· et ne diu puus maneret· poſtea ab ecc͡ā moderatus fuit Nec vnq̄ a ſancto ꝓpoſito cecidit· ſingulariter a ſp̄ūſc͡ō ꝯſeruatus vſqȝ hodie· ¶ Bruno vir ſc͡ūs nacōe Colonien̄ et magiſter in theologia cū ſex alijs venerabilib᷒ viris claret· q̄ Carthuſienſiū ordineȝ inceperunt in dyoceſi Gracianopolitanenſi· ¶ Hugo vir ſanctiſſime et caſtiſſime vite claruit ep̄s Gracianopolitanus q̄ in· 53· annis nullius femine faciē vidit vna paupercula excepta c̄uius q̄tidie pluribꝰ ꝯſiliū et auxiliū dederit ꝯfeſſiones etiā recipiendo· Hic ſancti Carthuſiam ꝓpoſiti p̄cipuus cooperator fuit· Et poſtea etiā habitū a ſc͡ō Brunōe ſuſcepit· inſigneqȝ exemplū prebuit· ¶ Tranſlacō ſancti Nicolai de mirrea ad Barenſes· Et corpus ſancti Clementis primi ep̄i Metēſis inuentū eſt Metis queȝ ap̄li ibi ordinarunt· Et decēmilia peregrini occiſi ſūt Jhrl͞m per Arabes ¶ Inſolita pericula plura ꝯtigerunt circa hec tēpora· ſ· inundacō aquarꝫ nimia cū damno immēſo· Aues domeſtice ſiluatice fiūt· Peſtilentie maxime et plures ſacro igne ꝯſumpti ſunt exeſis carnib᷒ et membris inſtar carbonū· Terremotus in Anglia vt edificia eminus reſilirēt et furor ventorꝫ q̄· 600· domos confregit Landonie Fames et ict᷒ fulgurꝫ vltra modū ꝛc͡· Et fons ſāguinis· 15· dieb᷒ emanauit· Et dyabol᷒ palā locutus eſt hoībus in pago q̄dam viſibilr̄ apparēdo.

¶ Anno mundi·	6273·			6282·			
Pape·	Grego. 7· ā· 12· m̄· 1. d. 8	¶ Sciſma· 16· eccleſie fuit inter Gregoriū et archiep̄m Rauennen̄· Cauſa fuit tyrānidis impatoris et diſſenſio quorūdā ep̄orum· Maius fuit omnib᷒ ante habitis· Durauit vſqȝ ad Vrbanū· 2·		Victor 3᷒ ā· 1. mē· 8·	Abbas Caſſinēſis· die· 7·	Vrban᷒ 2᷒ ā· 13· menſi· 8·	Cluniacenſis·
¶ Anno xp̄i·	1078·			1088·			

¶ Iſte Gregorius fuit vir ſc͡ūs et multas pſecucōes ꝓ iuſtitia ꝑpeſſus eſt· Hic antea dicebat̄ Hyldebrandus et fuit legatus in Gallia et duriter ꝓceſſit ꝯtra ſymoniacos Quendam etiam ep̄m miraculoſe vicit de ſymonia q꞉ nō potuit dicere ſpiritusſc͡ō. Factus autē papa ſynodum celebrauit in qua ꝯtra eos fidei zelo ꝓceſſit et ꝯtra p̄ſbiteros vxoratos amouendo eos a diuino officio Fuerunt etiam tēpora ſatis acida· Et q꞉ iuſtitie rigorē niſus eſt tenere ſolito more ꝯtra eū multi inſurrexerunt. Et primo Cinthius p̄fecti filius eū cepit cū primaꝫ miſſam in nocte natiuitatis xp̄i celebraret et in turri ſua poſuit ſed romani turrim deſtruunt et papā liberāt et miſerꝫ Cinthiū illū extra vrbem eijciūt Deinde imperatorē excōicauit ꝓpter diſcidiū qui poſt veniens ad ipſum et plurib᷒ diebus nudis pedibus ſuper glaciem ſtans vix abſolucōem impetrauit· Sed imperator non pſeuerauit in humili obia quam cepit q̄nimo in wormacia ꝯtra euȝ p̄tenſum ꝯciliū celebrādo aliū loco ſui eligi fecit ab ep̄is et fit ſciſma longo tēpore· Inſuper adhuc in caſtro Sanctiangeli ab imperatore cū cardinalib᷒ incarcerat̄· ſed per regentē Apulie liberat̄· Tandeȝ in Apulia morit̄ miracul̄ choruſcans·

¶ Iſte victor p ſomnū vidit deum ſue dignatiom in ſolitudie carthuſie habitaculū conſtruentē Et d̄r q꞉ ſpū ꝓphetie pollebat Fuit extinctus per venenū in calice miſſuꝫ:·

¶ Iſte Vrban᷒ dc͡us ē antea Odo et fuit monachus Cluniacenſis Multuȝ laborauit in ecc͡ā regem Frācie excōicauit ꝓpter adulteriū Conciliū primo celebrauit apō Clarū montē in quo ſtatuit horas b̄te marie dici q̄tidie et in ſabbato ſolēniter officiū fieri· Dicit̄ q꞉ hoc b̄tā virgo fratribus in carthuſia reuelauit· Aliud ꝯſiliū Turonis celebrauit ꝓ recuperāda terra ſc͡ā· et ꝓuocauit ꝑplm occidētalem ad trāſfretandū qui tunc in lancea dn̄i triūphauit· Hic habuit magiſtrū Brunonē pedagogū q̄ fuit prim᷒ prior carthuſie quē etiam lateri ſuo ſociauit in papatu· Et multū ꝓfectū in ecc͡ā fecerunt·

¶ Pariſius horribile miraculū ꝯtigit de quodā magiſtro magni noīs· q̄ ter exclamando dixit ſe damnatū· quapropter multi ſolēnes viri ſeculo abrenūciarunt et diuerſas religiones inſtituentes celebre nomen poſteris reliq̄runt et exēplū·

¶ Terra ſancta hoc tēpore ex magna parte recuperata eſt et Jhrlm et ſepulcrū dn̄i glorioſum cū Antiochia et alijs ciuitatibꝫ multis de manibꝫ Saracenorū. Creduntur trāſfretaſſe vltra .200. milia xp̄ianorū. Quātus autē zelus fuerit in omni populo ad hoc opus pficiendū et quō ex omni ſtatu ſenes et iuuenes: diuites et pauperes ꝯfluerunt nemine cō pellente vix aliqs ſine lacrimis audit dicere vel audire poſſet. Paſſagiū enī iſtud fuit btē virginis Marie q̄ mirabiliter duxit et ꝓtexit ꝓpugnatores ſuos ſicut oſtēſum fuit in viſione. Principes fuerunt plures. ſ. Godefridus Bulion q̄ etiam Leonem interfecit et fratres eius Euſtachius et Balduinus. Boemūdus dux Apulie. Hugo frater regis Frācie et plures alij qui ꝓ fide ſe diſcrimini dantes et glorioſe vicerunt et nomen ſibi eternū adq̄ſierunt in omnibꝫ magnifice a dn̄o delectati. Vide hyſtoriam.

¶ Lancea dn̄i repta eſt in Antiochia a quodā ruſtico cui beatus Andreas apparuit et locum oſtendit. Et quidam paurrendo ignē .13. pedū. cum ea totū exercitū letificauit et certificauit eo q̄ minime lederetur ſicut dn̄s ſibi apparens mandauerat.

¶ Iſte Henricus ſatis exceſſiuus fuit in q̄buſdam et p̄mo erga prēm ſuum quē cepit et in carcere mori fecit. Etiam cōtra pontifices romanos eo q̄ deberet reſignare inueſturā epoꝝ et abbatū et nollet ſicut nec pater eius. Tandē ad cor rediens obediuit et multa dāna eccleſijs illata fideliter reſtituit. Moritur tandē fine ꝓle iuſto dei iudicio. q̄ prēm ſuum dehoneſtauit qđ valde ſepe ꝯtigit alijs filiꝫ

Henricus quartus anis .15.

¶ Yuo Carnotēſis ep̄s abbreuiādo ꝯpilauit decreta ap̄lica pꝰ yſidorū et pꝰ eū Hugo catalaunenſis poſt quē Gracianꝰ.

¶ Helinandus Laudunenſis epiſcopus clarus habetur.

¶ Hugo Cluniacenſis abbas vir ſanctus clarut hoc tempore.

¶ Toletū ciuitas Hyſpanie nobiliſſima tollitur hoc tp̄e de manibus Saracenorum per Aldenfonſū regem octauo anno obſeſſionis.

¶ Ordo Ciſtellenſis incepit ſub Herdingo abbate Et nota q̄ non eq̄ ordines creuerunt.

¶ Soles duo apparuerūt. terremotus magnus fuit Stella per diem fulgurauit. In ytalia pluit ſāguis In Antiochia terra abſorbuit plura edificia. Et porcellꝰ naſcitur cū capite humano. Pullus naſcitur q̄drupes. Et mulier quedam enixa fuit monſtrū. ante ſicut homo. retro facies canis et cetera membra.

¶ Ordo Ciſtercienſis incepit per Robertū abbatē et Albericū ſucceſſorē eius. Et videtur quaſi ſecūdarij reformatores ordinis ſācti Benedicti cuius regulam hn̄t. Et multas curioſitates et abuſiones abdicarunt et ſimpliciter ſm ſcām ſimplicē regulam viuere ceperunt. Et mirabiliter in breui tēpore creuerūt in omnibus habuit viros ſāctiſſimos et plures numero ꝛc.

6293. 6203.

¶ Pape.

Paſcal. ā. 18. m. 5. di. 7.

Tuſcus.

¶ Ciſma .17. eccē fuit inter Paſcalem .2. et tres prelatos ſcꝫ Albertū Arnulphū et Theodericū qui fauore imperatoris erexerunt ſe. ſed mala morte perierūt Et paſcalis obtinuit. q̄ iuſte electus fuit et deus fuit ꝓ eō

1095. 1105.

¶ Iſte paſcalis diligenter laborauit ꝓ eccā contra impatores et reges ſup reſignacōe inueſture epoꝝ et abbatū ꝛc. et ſatis ꝓfecit. Multa etiam ꝓpeſſus eſt a falſis fratribus. Etiam impator ipſū cepit cum cardinalibus et per duos menſes in vinculis tenuit. Et ſciſma habuit. In omnibus tn̄ triūphauit et glorioſum et pacificū finem habuit. ſepultus rome in eccā ſancti Saluatoris. Et eccā rectiſſime cōparatur lune q̄ creſcit et decreſcit et q̄ſi deficere videtur. ſed tn̄ ad plenū reuertitur ꝓpter illuminacōēꝫ ſolis eterni q̄ eſt xp̄s dn̄s ſponſus eius.

Hyldebertus Cenomannenſis ep̄us multa ſcripſit claretqꝫ

¶ Petrus Alfonſus doctor notabilis fuit iudeus natus. ſed conuerſus poſtea ſcripſit aliqua eleganter.

¶ Wilhelmus rex Anglie peſſimus obijt paſſus a deo. q̄ nullum conuentū fieri pmiſit.

¶ Bernhardus incipit clareſcere adhuc iuuenis qui poſt intrauit ordinem Ciſterſienſis. deinde factus abbas Claràuallem funda uit· Hic creuit in doctorē magnū et apliciaꝫ virꝫ· tot miracula fe cit et tm̄ honorē habuit vt filiis ei in hys nunꝙ credit̉ fuiſſe· Vi de vitā ꝛc̄· Pater· 160· monaſterioꝝ fuit· Et velut alter Moy ſes habitus eſt vbiqꝫ·:

¶ Iſte Lotharius vir bonus extitit et fidelis ecc̄ie· Et coronatus fuit ab Innocentio· 2· quem etiam fi deliter iuuit ɔtra Petꝝ leonis· Hic btūm Bern hardū in maxima reuerētia habuit et alios viros religioſos quoꝝ etiam meritis magnas victorias ſe gloriabat̉ obtinuiſſe et p̄apue ɔtra Rogeriū in uaſorē regni Sicilie quē fugauit ⁊ aliū ſbſtituit de ɔmiſſiōe dn̄i pape

¶ Ordo tēplarioꝝ incepit hoc tp̄e q̄ pri⁹ albis vſi ſūt mantellis· poſt rubeā

¶ Malachias vir ſcūs archiep̄s Hibernie claret q̄ totam illaꝫ gentē reformauit· Eius vitaꝫ Bernhardus ſcripſit·

¶ Imperatores·

crucē ſuperpoſitam portarūt· Et Hugo et Ganfredus fue runt p̄mi fundatores ei⁹ et btūs Bernhar dus regulā ɔpoſuit:·

¶ Ordo premonſtratēſis incepit per virum dei Norbertum etc̄·

¶ Stephanus vir venerabil̉ abbas Ciſtercij terciꝰ claret: q̄ beatū Bernhardū cum fra tribꝰ ſuis ad ordinem ſuſcepit·

¶ Extra Romam in monaſterio ſācti laurētij monachus quidā admirās quō ꝛc̄· angulo ſo luto audiuit· Sic potuit xp̄s clauſo ꝓdire ſe pulcro.

¶ Hugo de ſācto victore claret Pariſius· natio ne Saxo· doctor magnus q̄ alter Auguſtin⁹ dicebat̉ tp̄e ſuo

¶ Scūs Gherhardus Bituren̄ et ſcūs Ancel mus laudunice ciuitatis ep̄s q̄ gloſas interliniares in pſalmis ordinauit· Gerhzelo vir ſanctus in dyoceſi Treuerēſi fuit q̄ etiam brumali tp̄e in medijs niuibꝰ total̉r nudus inceſſit:·

¶ Richardus de ſancto Victore pietate plenus et doctor flori diſſimus claret.·

¶ Tirus capitur a xp̄ianis· Et Leodiū multis plagis atterit̉ terremotu etc̄· Et Balduin⁹ rex Iheruſalem capit̉ Acies in celo apparuerunt· Moſa ſuſpē ditur et alia multa mōſtra fue runt q̄ forte tartaroꝝ tyranni dem ꝓxime futurā ſignarūt· Ventus maximus fuit· turres et edificia ſuerrit· Flandria ex ꝑ te ſummergitur

Lotha rius 2⁹· an· 12·

Dux Saxonie·

Tartari ꝑmiſſione diuina circa hec tē pora montē exiſſe putant̉ in q̄ clau ſi fuerūt in magna miſeria et fame q2 nimis multiplicati erāt· gens vi lis et ſterilis et plagarunt poſt mū dum omnia ſbijcientes iuxta illud Moyſi· In gente ſtulta irritabo il los· Mirꝝ valde quō illi q̄ in maxi ma ſeruitute fuerūt iam nō armis ſed pellicijs ⁊ baculis omnia ꝓſtra nunt et dn̄antur vniuerſis· Hec iu dicia tua dn̄e· Sic olim Aſſyrij Me di et Perſi Greci et Romani Gothi Huni et wādali Saracem et Ara bes Bulgari Affricani Frāci Alma ni Turci Hiſpani ꝛc̄· flagella iracū die tue fuerunt· q̄libet in tēpore ſuo eo q2 hō noluerit obedire tibi et c̄:·

¶ Anno mundi· 6312·   6322·

Pape·

Gelaſi⁹ 2⁹ an· 2· diebꝰ· 5·   Capanus·

Calixt⁹ 2⁹· a· 5· mē· 10· die· 15·   Burgūdus·

Honori us 2⁹ ā· 5· mē· 2· die· 8·   Bononienſis·

¶ Anno xp̄i· 1119·   1129·

¶ Iſte Gelaſi⁹ timore Hinrici impa toris cū cardinalibꝰ Gaietam acceſ ſit et deinde ꝑ mare veniēs in Bur gundiā· apud Cluniacū mortu⁹ eſt et ſepultus· Idem imperator ſciſma contra eum fecit erigendo quendaꝫ Benedictū Hyſpanum qd etiaꝫ po ſtea cum Calixto continuatum eſt·

¶ Iſte Calixtus fuit filius comitis Burgūdie ⁊ electus fuit in locū Ge laſij et dū rediret romā ꝑtenſū Bn̄dictū cepit et eq̄tare ante ſe fecit ſupra mulā ignominioſe ita vt verſa facie cauda ꝓ freno vte retur et vſq ad vrbem ageret̉ vbi truſus fuit in carcerē· Et papa cū imꝑatore pacē fecit· Hic Tholoſe ſynodū celebrauit in qua dānauit fictos quoſdā religioſos q̄ plures hereſes ſecrete et publicē ſeminabant ɔtra ſacra et bona eccīaꝝ· Fecit libellū de miraculis ſācti Jacobi· Statuit etiā hyſtoriā ſancti Karoli deſcriptā a beato Turpino Remen̄ archiep̄o· Fundauit monaſteriū Boneuallis Ciſtercij ordinis

¶ Iſte Honorius in grām recepit Rugeriū et inueſtiuit eū in ducatu Apulie facto ho magio q̄ fuit rex Sicilie et magna poſt ꝓ fide fecit· Hic duos patriarchas depo ſuit Aq̄legien̄ et Venetū q2 reppertt eos fauiſſe ſciſmaticis· Mortuꝰ tādē rome· ſepl̉ tus in eccīā Lateranē̄· Et idē Rogeri⁹ p⁹ ab Inno· remouet̉ q2 ſibi ɔtrari⁹ fuit

¶ Sciſma. 18· eccīe fuit hoc tp̄e· q2 Benedictus qui dam fauore imꝑatoris erexit ſe ɔtra Gelaſiū et etiā contra Calixtū conſe quēter ſ̄ miſerabilr̉ perijt· et q̄ iuſte electi fuerūt: obtinuerūt more ſolito·

¶ Siccitas magna fuit ut flumina· lacus· fontes· putei· ſiccarētur· Ignis in terra ſbintrās biennio non potuit extingui aq̄ et fuit plaga horribil̉· Et quedā mulier q̄tuor maſculos peperit

¶ Ordo ſcī Johis baptiſte Iheroſolimitani ichoat̉ hoc tp̄e a venerabili Raymūdo viro operibꝰ mīe dedito et valde creuit Hij vouent ſe pauperibꝰ ſeruituros·

¶ Petrus Abaelardus iſignis fuit doctor ſed i hereſim cadens ab Innocentio dānatur· Precū redēptionis euagauit·

¶ Johannes de temporib⁹ moritur qui vixerat ·36j· annis · Fu= it enim armiger Karoli vſq3 ad hec tempora durauit·

¶ Iſte Conradus fidelis et inclitus princeps fuit · Et quia hoc tempore fuit bonum regi me in eccleſiaſtico ſtatu · ideo principes ꝓin pte obediebant ꝓpter exemplaritatē prelatorum · Vnde iſte rex cruce ſignatus erat a beato Bernhardo et tranſfretauit aƺ multis et miraculoſa bella geſſit ꝓ dilacōne domini chriſtiani in terra ſacta · Paſſus ē etiā magna diſpēdia ꝓpter dolū grecoꝝ·

¶ Paſſagium magnum contra ſaracenos factuƺ eſt Lotharius et Lodowicus cruceƺ ſuſceperunt et beatus Bernhard⁹ diuino doct⁹ ſpiritu crucem predicando plures prouocauit : ſed non tamen contigit ſicut ſperabāt · quia Greci dolum magnum fecerant cū calce farine mixta intoxicantes exercitum·

¶ Imperatores·

Cōrad⁹ ſecundus ānis · 15·

¶ Viſiones tōdali facte ſūt in Hybernia horribiles et cetera·

¶ Viſiones ſacte Elizabeth hoc tempore facte fuerunt·

¶ Viſiones ſacte Hyldegardis virginis et ꝓphecie plurime apd Treuerim facte fuerunt·

¶ Sciſma decimumnonū eccleſie fuit inter Innocentiū ſecundum et Petruƺ leonis ꝓpter diſcordiam eligentium Et Innocētius obtinuit quia maior pars erat ſeni · Et beatus Bernhardus per ſepteƺ annos laborauit pro vnione fortiter ⁊c·

¶ Pius Lodowicus rex Francie claruit q̄ magna ꝓ fide fecit et a btō Bernhardo cruce ſignat⁹ ⁊ vltra mare trāſiens capt⁹ fuit et multa dāna eſt paſſus ⁊ multa prelia glioſe geſſit · Et Henric⁹ frater eius monach⁹ efficit⁹ : poſt epiſcopus ·∴

Comes Nmenſis factus eſt humillimus conuerſus in carthuſia·

¶ Theobald⁹ comes campanie vir totus miſericors·

¶ Rogerius rex Sicilie Grecos vaſtauit vſq3 Conſtantinopolim et Lodowicuƺ regem Francie a vinculis liberauit·

¶ Hugo Folieti ſcripſit librum de clauſtro anime ⁊c̄·

¶ Gracianus monachus decretum compilauit et ab Eugenio approbatur et epiſcopus fit in Tuſcia incluſiua vnde oriundus fuit·

¶ Petrus lumbardus epūs pariſienſis frater Graciani librū ſentenciaꝝ edidit Petrus Comeſtor frater Graciani et Petri lumbardi hiſtoriam ſcolaſticā compoſuit ⁊ alia·

¶ Ediſſa que olim dicebat rages Medoꝝ ſemp inuicta et ſcā hoc tēpe deſtruit·

6333· 6382·

Innocen n⁹ ·2⁹· ā 13 · mē · 7 — Romanus · die · 8·

Celeſti= n⁹ 2⁹ · mē 5 · di · 10· — Tuſcus·

Lucī⁹ 2⁹: men · 11· dieb⁹ · 4· — Bonom enſis·

Eugeni⁹ 3⁹ · ā · 5 · mē · 4· — Piſan⁹ die · 20·

1139· 1143·

¶ Iſte Innocenti⁹ fuit vir valde deuotus et tales ſuo latri ſociauit Hic habuit ſciſma per ſeptē annos contra petrum leonis qui ſe anacletum nominauit et per vim papatuƺ rapuit adiutus a ſuis amicis · Qd̄ videns Innocentius cuƺ duab⁹ galeis fugit in Galliaƺ vbi fuit glorioſe ſuſceptus a ſancto Bernhardo qui tunc omnes reges et principes in manibus ſuis habuit et ꝓuocauit eos vt reducerent dn̄m papam ad ſedem ſuā · Et plura de eo narrant⁹ in vita beati Bernhardi Tandeƺ pacatis omnibus et horribiliter diuino iudicio aduerſarijs conſumptis pacifice et vtiliter eccleſie preſedit· Sepelitur in Laterano glorioſe ·

¶ Iſte Celeſtinus parum ſedit · Sepeliturq3 in Laterano·

¶ Iſte Lucius ſimiliter parū preſuit · q3 ambo in peſtilentia breuiter obierūt Sepult⁹ i Laterano ·

¶ Iſte Eugenius ante fuit monachus beati Bernhardi in claraualle et miſſus ab eo romam cum alijs ꝓ inſtauratione monaſterij ſancti Anaſtaſij et ibi abbas efficitur et non longe poſt ex inſpirato in papam electus eſt · Hic auƺ eſſet ſimplex : deus eū mirabili gracia et eloquentia perfudit · Beatus etiam Bernhard⁹ illum ſolennem libꝝ de conſideracōne ad eum ſcripſit · Romani aūt ſolito more feruiſcentes ſedicōnem faciunt · Quapropter vir ſanct⁹ dedit locum ire et Gallias veniens priſtinum locum dilecte clareuallis humiliter benigneq3 viſitauit · Alloquitur fratres non ſine lacrimis memor priſtine et tam pulcre quietis iam pdite miſcēs ſermonibus auulſa a corde ſuſpiria · hortatur ⁊ ꝯſolatur et ſe inter eos fratrem et ſociū non dn̄m exhibet vel magiſtrum · Mirantur omnes in tanta altitudine humilitatē immobilem et in tam excellenti culmine ꝓpoſiti ſancti permanere virtutem vt altitudini ſociata humilitas ꝓ officio exterius fulgeat et ꝓ virtute nequaq̄ interi⁹ marceſcat · Adherebat carni eius lanea tunica : ⁊ diebus ac noctibus cucullare ſtitus · Sic ibat ſic cubabat · intus monachi habitum retinens extra ſe pontificem et moribus et veſtib⁹ exhibebat rē difficilem agens diuerſaꝝ in vno homine ꝓprietatem exhibens pſonaꝝ · Stragmenta ei circumferebantur et puluinaria · Lectus eius opertus cortina ambiebatur purpurea · Sed ſi reſolueres operimenta inuenires ſuperiectis laneis compreſſa ſtramina et paleas ꝯglobatas · Homo in facie : de⁹ videt in corde · Ipſe vero bona coram deo et hominib⁹ ꝓuidebat : eternū omnib⁹ monachis ⁊ pontificib⁹ exemplū relinquens · Demū valedicens fratribus cū multis lacrimis ſolitis inquietudinibus redditur · romamq3 reuerſus glorioſe ſuſcipitur clamantibus vniuerſis · Benedictus qui venit in nomine domini · Obijt tandem in magna ſanctitate ſuis meritis romam illuſtrando miraculis pluribus · Sepultus in baſilica ſancti Petri · Moritur ſtatim etiam beatus Bernhardus eodem anno ·

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

¶ Iſte Fridericus fuit vir magnoꝝ operum adeo vt quidã dicũt ꝙ poſt karolum magnũ in geſtorum magnificentiã cebis ſimilem non habuit. Et nota ꝙ huiõi ꝯparacões eꝫ ſunt cũ moderamine accipiende nõ ſimpliciter ſicut ſolet dici de ſalomone. Poteſt em̃ eſſe ꝙ aliqs ſimplex miles in negocio aliquo ita magnifice ſe habeat ꝙ vere dici poterit de eo ꝙ nunꝗ̃ ſimilẽ habuerit in illo. ſ. nõ in omnibꝰ et cẽ. Veꝝ ideꝫ iſte Fridericus in vno crimen glorie ſue intulit ꝙ cũ alexãdro papa altricauit et ꝯtra pħas ſciſmaticos fouebat longo tempore. Verum poſt penituit et veniã petens crucem pro ſatiſfactõne ſuſcipiens vltra mare iuit. et poſt magnos triũphos in quodam fluuio ſũmerſus fuit improuiſe.

¶ Imperatores.

Fridericꝰ primꝰ annis. 33.

¶ Bohemia fit regnum antea ducatus fuit. Sol obſcuratus fuit hoc tempe. Fames magna facta ẽ. Terremotus maximus fuit. Antiochia cũ tripoli et damaſco ceciderunt. 50. milia hominũ ſummerguntur. et mare retrogradũ verſum eſt. Tres lune apparuerunt et in medio ſignum crucis. et tres ſoles viſi ſunt. et poſt ſol obſcuratus iteꝝ fuit ab hora ſexta vſqꝫ ad horam nonam.

¶ Wilhelmus heremita ſanctiſſimus claruit olim dux aquitanie et comes pictauieñ. Hic primũ totus diſcolus fuit ꝓpter ſciſma a beato bernhardo cum venerabili ſacramento territus fuit. Poſt lorica ſuper nudo veſtitur.

¶ Gwilhelmus puer in anglia crucifigitᷣ a iudeis in die ſacto paraſceues. Et erat tunc puer ibidem qui vidit infernum

¶ Peſtilentia sacri ignis fuit. Et puer quidaꝫ liberatus ab igne qui omnem hiſtoriam mundi. textum euãgelij. actꝰ apłoꝝ tanꝗ̃ in libro legeret alijs ꝓnunciauit.

¶ Petrus tharentaſienſis epus vir integerrime religionis.

Norwegia conuertitur ad fideꝫ vbi primo predicauit cardinalis albanenſis poſtea papa.

¶ Corpora ſanctorum trium regum tranſferũtur de mediolano ad coloniam per reynoldum archiepiſcopum colonienſem. Et extunc colonia floruit.

¶ Viſio horrẽda fcã lincolnĩ epo a quodaꝫ heremita iã defuncto qualiter. 30. milia hoĩm deceſſerant ſecũ et ꝙ ſanctus

¶ Bernhardꝰ ſtatim euolaſſet tres in purgatoriũ deſcenderant. oẽs alij in inferno perpetuo cruciãdi dimerſi fuerũt

¶ Sanctꝰ thomas cantuarieñs archiepus martiriſatur hoc tẽpore in anglia multis claret miraculis. Et henricus rex anglie miſit ſolennes ambaſiatores et excuſauit ſe de nece eius et crucem ſuſcepit poſt triennium et cetera. Canonizatur ab alexandro.

¶ Sanctus Bernhardus canoniſatur per alexandrum tertium. Et ꝓpter concurſum populi ꝓhibuit eum abbas ne plura miracula faceret et obediuit mortuus.

¶ Anno 6353. mundi. 6363.

Pape

Anaſtaſius. 4. ã. 2. mẽ. 4. di. 24.

Romꝰ.

Adrianꝰ quartus annis. 5

Anglicꝰ.

Alexander. 3. ã. 21. mẽ. 11 die. 19.

Tuſcus.

¶ Iſte ordineꝫ carthuſienſiũ ꝯfirmauit cũ ſubſcripcõne oĩm cardinaliũ ſuſcipiens eum ſub ꝓtectõne ſancti petri et ſua dando priuilegia aliqua quibꝰ luicꝰ et alij nũero. 11. plurima ſupaddiderũt et monaſteria erexerũt

¶ Anno 1154. xpi. 1164.

¶ Iſte Anaſtaſius fuit abbas ſancti rufi valentinienſis dyoceſis. Et deinde in cardinalem et poſt in papã aſſumitur. Hic fecit palacium nouũ apud ſanctaꝫ Mariam rotundam Moritur ſepelitᷣ qꝫ latriano

¶ Iſte Adrianus nacõne anglicus fuit epiſcopus albanẽſis vir magnanimus et verbi dei cũ zelo ꝓdicator egregius. Regeꝫ Sicilie et romanos ꝯpeſcuit cum cenſuris. Ipſe ante legatꝰ fuit in norwegia et gentem illã barbaricaꝫ cõuertit et inſtituit poſt electꝰ in papã officiũ ſuum honorificauit. Et dicitur ꝙ primus papa fuerit qui cũ curia in vrbe veteri moram ꝯtraxerit. Hic fecit gironeꝫ in radicofano et turribus muniuit. Et multa comparauit a comitibus circa locum ſancte chriſtine. Sepultus eſt in vaticano.

Iſte Alexander vir ſtrenuus habuit longum ſciſma. 17. annorum. Et quatuor ſciſmaticos vicit ſucceſſiue et excõmunicauit qui omnes mala morte perierunt. Preualuit etiam cõtra imperatorẽ et ad vnioneꝫ reuocauit. Duo concilia celebrauit vnum turonis. aliud in vrbe. Tandem omnibus nõ ſine graui labore compoſitis puta qui aduerſus talem regem dimicauit glorioſe romam ꝯuertitur et eos qui ꝓpter pſeuerantiam eiecti fuerũt reſtituit. Moritᷣ poſt ſepultus in pace xpi.

¶ Sciſma. 20. eccleſie fuit inter Alexandrum, et. 4. ſciſmaticos. ſed alexander obtinuit. Grande fuit annorum. 17.

¶ Hereſis waldenſium ſeu pauperum de lugduno incepit cuius inuentor fuit waldenſis ciuis lugdũnenſis. Qui cum diues eſſet relictis omnibus paupertatem euãgelicam ſeruare voluit. Et ſcribi fecit aliquos libros biblie in vulgari cum nonnullis ſanctorum auctoritatibus quas minus ſane intelligens ſuo inflatus ſenſu apoſtolorum officium ſibi vſurpauit predicando vbiqꝫ et ſuos ad predicandum mittendo errores plures ſeminauit. Moniti autem reſponderunt: deo obediendum eſſe magis ꝙ̃ hominibus. ꝓlatos et clerum aſpernendo. Tandem contumaces excommunicati ſunt et expulſi a patria poſt in concilio heretici denũciati ſũt. Et factũ eſt in grande maluꝫ et laqueum magnum ſimplicibus et deuotis perſonis ſcandalum immenſum. Et vtinam hodie eſſet finis.

¶ Sanct? Richardus fuit qui a iudeis pariſi? martiriſatus fuit et iudei expelluntur a regno.
¶ Sanctus Petrus monoculus abbas Clareuallis fuit.
¶ Ordo Wilhelmitarum a ſancto wilhelmo heremita olim duce Aquilegienſi nomen et originem traxit. Eius diſcipulus fuit ſanct? albertus heremita qui ordinem iſtum educauit.

¶ Sancta alpiadis virgo ſcīſſima claret que humiliter nata: ſubulca erat in terra Senonenſi cibo ſpirituali vtebatur multas habendo reuelacōnes: ſed nullo corporali tamen venuſta facie.
Sanctus hugo epiſcopus lincolnienſis ordinis carthuſienſiū in Anglia innumeris claret miraculis.

¶ Iſte Henricus fuit filius Frederici et accepit conſtantiam filiam regis ſicilie vxorē: occaſione cuius ſubiugauit ſibi totum regnum Apulie fugatis illis qui illud tenebant.

Henric? quintus ānis. 8.

¶ Iheruſalem iterum permittēte deo capitur a ſaracenis et glorioſum ſepulchrum cum ſancta cruce ꝓpter peccata xpianorum et ꝑcipue luxurie et crapule. Et rarus erat in monaſterijs. rarior qꝫ in ſeculo quem non morbus luxurie infeciſſet. Et q2 tota terra ſordeſcebat facinoribus. ideo ꝓiecit dominus populum ſuū. etc̄.
¶ Paſſagiū grande ordinatur tempore Clementis tercij. Et Fridericus imperator crucem accepit et multi principes cum eo et fact? eſt concurſus maximus. ſed parum profecerunt. nec aliquid recuperauerunt preter ſolam achon
¶ Scūs Anſelm? epus Bleſenſis ordinis carthuſieñ claret bō vita.

¶ Abbas Ioachim fuit qui plura predixit et ſcripſit. Et in quibuſdam errauit. vt patet in principio decretalium. Sciſcitantibus etiam principibus an ire deberent ad terram ſanctam. reſpōdit non. quia nondum aduenıſſet tempus.

¶ Leodium capitur. depredatur. vaſtatur et mulieres ac virgines opprimuntur. Religioſe tamē ac timorate mirabiliter liberate fuerunt nec alicuius pollucōnis contagium paſſe ſūt ſicut dn̄s oſtēdit ſancte Marie de Ognies. vide in vita ipſius.

¶ Regnū tartaroꝝ incepit et creuit valde: et vſqꝫ hodie eſt maius in orbe. Et fecerūt plagā in mūdo maximā.
¶ Ordo dominorum teutonicoꝝ incepit circa h̄ tempora ſub celeſtino papa tertio. Ortū habuit ex ordine ſancti Iohannis baptiſte iheroſolomitani.
¶ Ordo trinitatis circa h̄ tēpus incepit

6377.		6383.	Lūbard?	Beneuētan?		
¶ Pape.	Tuſcus	Luci? . 3. ā. 9. mē. 2. die. 18	Vrban? 3. ā. 1. mē 10. d. 26	Gregori us octa= u? . m̄. 2	Clemens 3? . an. 3. die. 16.	Rom?
1178.		1188.				

¶ Olim ſancta fides catholica per potētes principes. per argutos philoſophos. per ſtbiles hereticos ac ceteros viros ſpectabiles impugnata fuerat. Diebus autem iſtis per viliſſimos ꝑdotas ac laycos pauperrimos extitit non modice tribulata. Quaſi dicat eccleſia. Iam itaqꝫ debeo affligi. ſi nec iſti a tribulatione ceſſant: qui vita ipſa putabātur indigni quorum conuerſatio deo et hominibus odibilis eſt: qui ad nihil qd̄ vtile eſt valēt. niſi ꝙ ſe mentiūtur me zelare vt ſic efficatius nocerent. Fuerunt nihilominus poſtea quidam ſubtiliſſimi heretici qui iſtam hereſim waldēſium defendere conabantur et plura regna et populos deceperunt: cū quibus tandē miſerabiliter exterminati perierūt.

¶ Iſte Lucius fuit epus Oſtienſ q̄ poſt verone mo rit̄ hn̄s tale epitaphiū. Luca dedit lucē tibi luci pōtificatū Oſtia papatū roma verona mori. imo verona dedit verꝫ tibi viuere roma Exilium curas. oſtia luca mori. Pulcri verſus quaſi quoddam apologeticum.

¶ Iſte Vrbanus fuit oriund? de ciuitate Mediolanenſi. Ad eū venit ioachim d̄ calabria Hic cum audiſſet captā iheruſalem a ſaracenis nimio dolorē tactus obijt ſepult? in ferraria.

¶ Iſte Gregorius magnū zelum habuit ꝑ terra ſancta et cepit practicare de modo recuperandi eā ſ; ſtatī obijt Piſis.

¶ Iſte Clemēs ordiauit monaſterium extra murꝫ qd̄ d2 ſancti laurentij et quedā alia edificia Ei? tempe factū eſt paſſagium magnū cōtradicēte abbate ioachīꝫ. q2 nondū veniſſet tempus.

¶ Sciſma oritur in impio poſt morte̅ henrici ꝓpter diſcordia̅ electoru̅. Na̅ quida̅ elegerunt philippu̅ duce̅ ſueuie fr̅em eiuſ de̅ h̅erici. Alij ottone̅ filiu̅ ducis ſaxonie. Et fc̅a ē altricatio magna et bella in almania. Tande̅ otto ꝑualuit. q2 papa Innoce̅tiꝰ tenuit cum eo. Philippꝰ em̅ ſtatim poſt pace̅ qua̅ cu̅ ottone fecit interfectꝰ ē doloſe a la̅tgrauio et ſic otto obtinuit et roma̅ veniens ab innoce̅tio coronat̅ ꝯtra ꝯſiliu̅ multoꝝ et voluntatē. Et verſa eſt bn̅dictō in maledictōem. q2 eodem die fracto iurame̅to ꝯtra ecc̅am cepit tyrannizare ſtolidiſſime: quare ſtatim excōmunicatur et deponitur et tande̅ in contumacia moritur.

¶ Imperatores.

Philippus an̅is. 12.

¶ Liuonia regio ſepte̅trionalis magna ꝯuertit̅ ad xp̅m ꝑ ꝑte.

Maria de oegnies claret miracul̅ in dyoceſi leodie̅ſi. obijt. 1213. circa annu̅ etatis ſue. 37. Et multe alie virgines et vidue et ſācte maritate fueru̅t ibide̅.

¶ Dominicus hiſpanus vir ſc̅us ac apoſtolice pfectōis emulator mirabili zelo pſeqn̅s hereticos. miracul̅ claret et ordinē Jacobitaꝝ ſiue p̅dicatoꝝ iſtituit.

Helimandꝰ monachꝰ Beluacenſis ſā ctevite ſcripſit cronica̅ ab origine mu̅di et de reparacōne lapſi et alia.

¶ Conſtantinopol̅ recuperatur a xp̅ianis et balduinus comes flandrie imperator ibi efficitur

¶ Wilhelmꝰ pariſienſis icepit ordinē auguſtinenſiu̅ qui etia̅ dicitur mendicantes. Crux predicatur q̅nq2 viciis et hoc in aere oſtenſum fuit. q2 cruces diuerſoꝝ coloꝝ q̅nq2 nu̅ero in aere patenter reſple̅duerunt. Albertus patriarcha iheroſolomitanus ordinē carmelitaꝝ inſtituit i mōte carmeli

Sc̅us Petrꝰ mediolanenſ poſtea martir clarꝰ habetur adhuc pr̅.

Sc̅a clara fulget virtutibꝰ Cruceſignati plures glorioſiſſime euolant ad celu̅. Et quida̅ ꝯmitis pu̅itus fuit qꝛ crucez predicare noluit.

¶ Franciſcus ytalicꝰ vir incōparabil̅ feruoris ac ſumme pfectōis. pauptatis euangelice quaſi quoddam exemplar ꝑſuadum multis claret miraculis: et ordinem minorum inſtituit.

Otto. 4. an. 2. pꝰ mor. phi

¶ Pueri de almania. 20. milia et amplꝰ dyabolica machinacōe decepti cruce ſignant̅ q̅ſi p eos vellz deꝰ recuperare tra̅ ſc̅a2 ꝑ illos Ex ore infantiu̅ et c̅. Sz cu2 ad mare veniſſent a piratis doloſe in nauibꝰ rapiu̅t quaſi eos ad ih̅rlm̅ duce̅ ꝑmitte̅tibꝰ. Venu̅ multos ꝯ ſumer ſeru̅t: alios ve̅diderūt ſaracenis. et ſic pz q̅d de filibꝰ i futuꝝ facie̅du̅ ſit ſi ſilis caſus occurreret.

¶ Paſtores pecoꝝ ſilr̅ de hiſpania ꝯuenientes cu̅ turba grani piſius venerunt et oīa bō cleri vaſtaru̅t immdis plebibꝰ gratulantibꝰ: ſꝫ cum etia̅ layco2 bō cepiſſent deuorare: ſtatim expugnati fuerunt et peremptī. Et ſic pz quomodo dyabolus etiam ſuas cruces predicauit.

¶ Almericꝰ hereticus ꝯburit̅ piſꝰ cu̅ ſuis ſc̅.

Stephanꝰ ſc̅us pr̅ et ꝑor domꝰ portaꝝ ordinis carthuſien̅. et pꝰ ep̅us digenſis

Simō comes mōtiſfortis velut alt̅ karolꝰ mirabilit̅ triu̅phauit ꝯtra he̅icos hn̅s ſecu̅ ep̅os et abbates ſc̅os et ꝑ̅cipue ſanctum Dominicu̅. Fugauit aliquando centum milia hereticoꝝ cu̅ paucis puta octomilibꝰ catholicis.

¶ Anno mundi. 6393. 6403.

Romanus.

Capanus.

¶ Pape

Celeſtinꝰ. 7. a̅. 6. me̅. 8.

Innoce̅tius. 3. a̅. 18. me̅. 5. di 18.

¶ Rex affrice xp̅ianis bellum intulit et fugatus eſt perieru̅tq2 amplius q̅ꝫ centumilia ſaracenoꝝ.

¶ Anno xp̅i. 1198. 1208.

¶ Iſte Celeſtinus in die ſancto paſche coronatur et die ſequenti coronauit henricu̅ imperatorem. Ipſe etiam fecit fieri pallacium apud ſanctum petrꝝ.

¶ Jacobus de vitriaco ſcripſit multa vtilia et precipue de ſanctis mulieribus que tu̅c fuerunt plures in dyoceſi leodienſi Et fueru̅t tempora ſatis ſancta. Hic predicauit crucem contra albienſes cum gloria miraculorum multorum.

¶ Iſte Innocentius magnis laudibus extollitur. q2 vtilis valde fuit eccleſie dei q̅d opera eius teſtantur. Nam fecit fieri hoſpitale ſanctiſp̅us. Et renouauit eccleſiam ſancti Sixti. Compoſuit decretales ſermones ac libꝝ de miſeria humane condicōnis et multa alia glorioſa. Ipſe coronauit ottonem et etiam depoſuit: quia non ſeruauit fidelitatē. hereſes plures da̅nauit. ſ. albienſem contra quos crucem predicari fecit. Item almerici̅ et libꝝ abbatis ioachim contra petꝝ lumbardum. Confirmauit ſanctum hugonem lincolnienſem carthuſienſiu̅ ordinis. Tandez poſt plura bona pacez faciendo inter piſanos et ianuenſes: moritur apud peruſium et ibidem ſepelitur.

¶ Nota qꝛ circa hec tempora leguntur miracula glorioſa: et plurime relationes facte ſunt de iniquis mercancijs et vſuris. Et in vita ſancte Marie de oegnies fit mencō de quadam vidua optime vite cui beata virgo cum ſancto Petro et multitudine angelorum aſtitit in agonia et vix demones abigerunt. et tandem dn̅s met aduenit̅ et officium funeris adimpleuit. Nec tamen ꝓpter hec penas purgatorij euaſit. Maritus em̅ eius mercator fuit et q̅da2 p fraude̅ adquiſierat quoſdam etiam de familia ducis Lauonie hoſpicō receperat. qui de iniuſte adquiſitis in eius domo multa expendeba̅t de quibus nondum perfecte reſtitucōnem fecerant. Ideo anima huius ta2 ſancte vidue purgatorij ignibus exurebatur. Nota lector gracioſam ꝓuidentiam dei. Quando hec mulier erat in ſtatu mutabilitatis: ne ex vehementia doloris vel timoris in peccatum decideret. conſolata eſt a beata virgine et ſancto petro. Quando autez poſt mortem euaſit periculum amplius peccandi: iuſtitie rigorem experta eſt. pena enim eius erat dilata non ſoluta. Alia quedaz mulier ſꝫ ordine in purgatorio cruciabatur. Aliquando enim vehementi calore torquebatur eo qꝛ mundu2 et eius voluptates nimis ardenter dilexiſſet. Aliquando frigore maximo. quia pigra ad bonum fuerat et maxime quia filios et ꝓpriam familiam nimis negligenter correxerat. Siciuit ꝓpter potacōnes. nuditate confundebatur ꝓpter veſtes ſuperfluas.

¶ Iſte Fridericus fuit filius henrici p̄dc̄i et electus fuit contra ottonē vt eū expugnaret qd̕ et fecit. Et ex tūc incepit eccl̄az lacerare: quare excōmunicatur et deponit̄ p honoriū qui eū coronauit. Et multa mala fecit et contumax diu permanſit et morte p̄uentus ſine ſacramētis a ꝓprio filio ſuffocatur. Hic iteruz multa exēpla h̄ ſūt de pſecutoribus ecc̄ie q̄ miſerabiliter pereunt. Ipſe etiam filiuz ſuum henricum ſuffocauit: quapropter ab alio filio ſuo cū egrotaret ſuffocatus fuit tempore Innocencij quarti.

Fridericus 2us an. 30 rex Cicilie vixit ſ contumax

1215.

¶ Conciliū lateranenſe celebratur in vrbe. 1215. plat̄ copioſiſſima fuit ibidē congregatorum.

¶ Guilhelmus riuerenſis epus vir ſcūs et doctiſſimus claret qui duo milia pauperū tēpore famis q̄tidie paſcebat.

Sancta elizabeth filia regis vngarie vidua. omni virtute pleniſſima claret ſanctitate vite.

¶ Lodowicus filius regis Cicilie frater minor vir ſanctus clarus habetur.

¶ Iheruſalem deſtruitur vſq3 ad ſolum excepto templo et ciuitate dauid a Corradino filio ſtaphadini. Quatuor ordines mendicancium. videlicet predicatores. minores. auguſtinenſes et carmelite confirmantur ab honorio.

¶ Ordo cruciferorum circa hec tempora renouatus eſt per Innocentium tertium anno pontificatus ſui. 18. iam deuicta heresi Albienſium per cruceſignatos. Fertur Quiriacum iheroſolimorum epm olim huius ordinis primicerium extitiſſe ſtatim poſtea q̄ ſancta Helena crucem inuenit: ſed Julianus apoſtata eundez quiriacū cū fratribus occidit et ſic longo tempore idē ordo abolitus fuit. Tempore autē Innocencij quarti apud Lugdunū creuit et priuilegijs dotatus ē ab eodē.

¶ Lapis grādis cecidit in monaſterio ſcī gabriel hn̄s ſignum crucis et ymaginem xp̄i expreſſam et deſuper aureis litteris habens ſcriptum. Iheſus nazarenus rex iudeorum. Et cecum illuminauit.

¶ Friſia tota pene ſūmergitur fluctibus maximis in qua perierunt hoim pluſq̄ centummilia ꝓpter irreuerentiam factam ſacramento a quodam pugile ſicut pꝰea reuelauit beata virgo maria Et cōſtructa eſt eccleſia in eodez loco vbi hoſtie ceciderūt et ceſſauit quaſſatio.

Vacat imperiū multo tempore poſt depoſitionē Friderici et etiam poſt eius mortē. Et ideo plurēs anni aſſcribunt̄ Friderico. licet paucis iuſte in obedientia eccleſie regnauerit. quia non ſtatim alius in locum eius electus fuit.

¶ Tartari deuaſtant horribiliter vngariam et polonia3 Et ſit ingens error in xp̄ianitate: ſed p̄cibus ſanctorum impediti ſunt ne procederent.

¶ Mons quidam maximus in burgundia imperiali diuiditur et cecidit per multa miliaria et quinq3 milia hominum ſuffocauit et tandem ad alios mōtes acceſſit mirabiliter.

¶ Decretales compilantur per Raymundū ordinis predicatoruz de mandato Gregorij noni et ad ſtudia mittuntur.

6913. — 6923.

Romanus. — Capuanus.

¶ Pape.

Honorius. 3. an. 10. mē.

Gregorius nonus ānis. 18.

1219. — 1229.

Iſte Honorius multos honorauit et canonizauit plures ſanctos. Fridericum coronauit et etiaz depoſuit propter rebellionem. Eccleſiam ſancti Laurencij extra muros et baſilicaz que dicitur ſanctaſanctoruz renouauit. Decretales compoſuit. ordinem predicatorum et minorum confirmauit Tandem moritur et ſepelitur rome in eccleſia beate Marie maioris

¶ Iſte Gregorius plures canoniſauit. Et contra Fridericum conſtanter eccleſiam defendit et romanos corruptos pecunia facta ꝓceſſione ſolenni a Laterano vſq3 ad ſanctum petrum cū capitibus apoſtoloꝝ mirabiliter reuocauit. ita vt contra Fridericuz pene omnes cruceſignarētur. quapropter idem fridericus ab vrbe receſſit longius. Ipſe librum decretalium per Raymundum compilari fecit Tandem plenus tribulacōibus ꝓpter tyrannidem Friderici et alioꝝ moriens migrauit ad xp̄m

¶ Judeus q̄dam in Hyſpania apud Toletū fodiendo īuenit lapidē in quo erat liber vetuſtiſſimus in quo ſic ſcriptū erat inter cetera: In tercio mūdo filius dei naſcet᷑ de virgine Maria et ꝓ ſalute hominū patiet᷑. Et ꝙ liber dꝫ̄ret inueniri iſto tpe. ſ. Ferādi virginis caſtelle. Et ſtatim iudeus baptiſatur cum omni domo ſua.

¶ Iſti duo fuerunt electi ex mandato dn̄i pape cō̄tra Fridericū ſucceſſiue. ſed non ꝑualuerūt tyrā̄nidē eius ſuperare. qꝛ potēs nimis erat. nec fuerunt coronati morte preueniente.

¶ Impatores.

Hinric⁹ 6. an. g. lantgrauius Turingie.

Wilhelm⁹ ā. 9. Comes Hollandie interfect⁹ a Friſonibus.

¶ Thomas de Aquino doctor ſanctus
Albertus magnus epiſcopus Ratiſponenſis
Euſtachius qui et Bonauentura doctor deuotus.
Alexander de Halis doctor irrefragabilis.
Hugo cardinalis qui et totam bibliam poſtillauit
Vincentius ſpeculator omnem materiam ſcibilem collegit
Magiſter Jordanus ſanctus et doctor miraculis claret.
Magiſter Vlricus diſcipulus Alberti.
Petrus de Tharentaſia poſtea papa Et plures alij ſancti et literati floruerunt in diuerſis mundi ptib⁹ quos diuina bonitas miſit ꝓ fidei defenſione. alioqn tota pene fides periiſſet ꝓpter hereticorū multiplicatatē et ſubtilitatē ſimul et potētiam.

¶ Bonus xp̄ianus moriẗ in Turquia miraculis clarens.
¶ Edmūdus archieps̄ Cātuarienſ canoniſatur ab Innocentio.
¶ Ludowicus rex frācie vir ſcūs crucē accepit et trāſiuit mare et capiẗ. et multa de ipſo laude digna inuenies.
¶ Petrus nou⁹ martir ab hereticis occidiẗ miltis clarus miracul̄ canoniſaẗ.
¶ Stanislaus eps̄ Cracouienſ ab iniquo ꝑncipe interfectus ē et canoniſaẗ.
¶ Vaticiniū quoddā ſacrilegū de ceſſacōne euangelij xp̄i et euacuacōe ſacramentorum eccleſie zc̄. añ annos dn̄i. 1260. Q̄d experientia tpis exſufflauit. Plura talia totaliẗ mēdoſa reperies facta a dcā.

¶ Anno mundi. 6922. — 6992.

Pape.

Mediolanenſis. Celeſtinus q⁹. die. 17.

Januenſis de comitibus Louanie. Innocē ci⁹ q⁹ ā. 11. m̄. 6.

¶ Sedes cardinaliū diu vacue reſtaurantur de pſonis ex diuerſis mūdi partib⁹ electis per Innocentium

¶ Anno chriſti. 1239. — 1299.

¶ Iſte Celeſtinus vita et ſciē̄cia laudabilis: ſenex et debilis moritur. ſepultus in ecc̄a ſancti petri. fuit epiſcopus Sabinenſis.

¶ Iſte Innocencius plures canoniſauit Fredericū per ſentēciā diffinitiuā depoſuit et anathematiſauit tanꝙ̄ hoſtem ecc̄e anno. 3. ſui pōtificatus adiutus a Januēſib⁹ Tandē mortuo Frederico idē dn̄s papa Apuliā cū magno exercitu igrediẗ et poſt paululū Neapoli moriẗ et ſepeliẗ.

¶ Peregrinus q̄dam bt̄e Marie occiditur clam i dyoceſi Andegauēſi Et ſtati; cultellus homicide nō ceſſauit ſtillare ſāguinem donec ſuſpenderetur interfector ipſe zc̄.

1 ¶ Contra pluralitatē bn̄ficioꝝ facta eſt illa ſolēnis diſputatio pariſius Anno dn̄i. 1238. in qua determinatū eſt per ſāctos doctores ꝙ nemo ſine periculo peccati mortalis tenere pt̄ duo bn̄ficia quorū alteꝝ ſufficeret ad ſuſtentationē ſuā zc̄. Et q̄dam aliter opinati fecerunt cōtrariū. quos diuina iuſticia horribiliẗ damnauit De h̄ ſunt plura ſcripta et exēpla in diuerſis locis zc̄. Dicit q̄dam ſcūs doctor ꝙ medietas miniſtrorū dei eſt quaſi reſecata per hoc genus auaricie ꝙ vnus plura beneficia ꝑmittitur habere. Sed quis vel vnum poteſt digne adminiſtrare. aut proprijs ꝓ peccatis ſatiſfacere.

1 Contra pluralitatē bn̄ficioꝝ

¶ Poſt longam imperij vacacōem electores in duo ſe diuidētes hoſ duos elegerunt et fuit ſciſma annis multis. Tandē mortuo Richardo Alphonſus corā Gregorio decimo intuitu pacis voluntarie ceſſit omni iuri ſi qđ habeeret. erat enī vir prudēs et maximus aſtronomus Eius tabule famoſe ſunt quas fecit. q̄ cōpendioſe ꝛc.

Alphonſus rex Caſtelle et Legionis.

Simul iſti duo ā. 15. ſciſma.

Richardus frater regis Anglie comes Cornubie

¶ Era Alphonſi famoſiſſima apud aſtronomos. Et eſt anno xp̄i. 1251. Qđ nota diligenter. q̄ ad multa deſeruit in aſtronomia.

¶ Iſte Rodulphus fuit cōmes Haueſburch ꝓbus in armis ſtrenuus et prudēs electus apđ Baſileā. crucē ſuſcepit ꝓ terra ſcā. bn̄dcōem tn̄ imperialē non hūit. domi nus tn̄ papa electionem approbauit in fauorē terre ſcē.

Rodulphus annis. 18.

¶ Martin9 cardinal q̄ Cronicā abbuiauit Alexāder de villa di cedimis mino rum q̄ doctrinale ꝯpilauit vir ſcūs theologie ſacre ꝓfeſſor

¶ Paſſagiū grāde factū eſt in quo ſcūs Ludowicus rex Frācie fuit. parum profecit.

¶ Feſtū venerabilis ſacramēti inſtituit per Vrbanū quartum cum indulgentijs.

¶ Scā Hedwigis quondā duxiſſa Polonie. vidua mire ſāctitatis canoniſat per Clementē.

¶ Bn̄dictū ſit dulce nomē dn̄i noſtri Ihū xp̄i et glorioſiſſime virginis Marie matris e9 in eternū et vltra Amen. Nos cū ꝓle pia bn̄dicat virgo Maria Amen. Quicūqꝫ h̄ legerit totiens q̄tiens habet tres annos indulgentiarꝫ quos Clemens cōceſſit ob rogatum Ludowicū ſancti regis Francie ſolenniter.

¶ Sancta clara canoniſatur ab Alexandro. 1255.

¶ Speculum hyſtorie Vincentii hic finitur.

Conciliū Lugduni celebrat per Grego. 10. in quo fuerūt 500. ep̄i. 60. abbates et alij prelati circa mille et Greci et quidam Tartari ſolēnes ibi fuerunt baptiſati.

6952. Gallicus. Prouincial. 6963. Logob. Lūbard9 Ianuenſ Hyſpanus de Vrinis.

Capanus.

Alexander 9. ā. 7. mē. 3. di. 8.

Vrban9 4. ā. 3. m. 1. 8.

Clemēs 4. ā. 3. m. 9. di.

Gregorius 10. ā. 8. di. 10.

Innocē ci9 5. m. 5. die. 2.

Adrian9 qnt9 m. 1. die. 9.

Iohēs 21. mē. ſiux. 8.

Rōnus Nicola9 2. an. 1.

1258. 25. 1268. men. 9.

¶ Iſte Alexander quendam Māfredū pſeudo regez Cicilie excōicauit duos falſos libros ꝯdēnauit loq̄ntes contra mēdicitatē et euangeliū xp̄i ꝛc. ſcām Clarā canoniſauit. Moritur tādē Viterbij et ibidē ſepelitur.

¶ Iſte Vrban9 fugauit exercitū Saracenorꝫ ꝑ crucē ſignatos quē Manfredus cōtra eccām miſerat. Et contulit regnū Cicilie comiti ꝓuintie q̄ fuit frat regis Frācie vt fugaret Māfredū. Tandē moritur Peruſij et ibidē ſepelit. Et Māfredus poſtea vita et regno priuat ꝑ Karolū

¶ Iſte Clemēs ſcūs fuit et ꝓphetico ſpiritu ꝓdixit hoſtes eccē tantū fumū perituros. Vn̄ creditur q̄ deus eius meritis tribulacōnes eccē pluimas extinxit. Hic habuit ātea vxorez et liberos ꝛc. fuit ꝓuincial nacōe

¶ Iſte Gregorius ſatis accidētalr veit ad papatū. q̄ cū eēt archidyacon9 Leodienſ et iuiſſet vltra marē cū deuo cōis ex̄ns ibi dē in papā eligit. Per ſus. Papatus mun9 tulit archidyacon9 vn9. Huc prēm patrꝫ fecit diſcordia fratrꝫ. Verꝫ hoc a ſpūſcō factū non dubiū eſt. q̄ valde bene ſe habuit. non intēdens pecuniarū lucris. ꝫ elemoſinis paupeꝝ. Fecit etiā ordinacōem vnam q̄ꝫ epoꝝ cardinaliū q̄ plurimū laudabilē. q̄ honeſtas et valētes pſonas aſſumpſit. Morit Arecij ſepultus ibidem.

¶ Iſte Innocēti9 fuit de ordine p̄dicatorꝫ famoſus doctor ātea vocatus Petr9 de Tharēthaſia. Lūbardus nacōne. Morit ſtatī Rome ſepultus in Laterano.

¶ Iſte Adrianus fuit nepos Innocētij quarti et etiā ſtatim morit Viterbij ibiqꝫ ſepelitur.

¶ Iſte Iohānes fuit in ſciētijs diuerſ famoſus. ꝫ moribus ſtolid9 oīmbus tn̄ cōis. ꝫ cū diceret ſe diu victurū ſtatī cū cāmēa noua corruit et mortuus eſt Viterbij.

¶ Iſte nicolaus magnificus fuit in edificijs extruēdis et bn̄ rexit vrbem diebꝫ ſuis et ordinacōem cardinaliū fecit anno 1. pontificatus ſui. Et ſcandalo moritur. vn̄ ſe q̄tur turbatio romanorꝫ ꝓpter partiā Vrſinoꝝ et Hanibalden. et homicidia.

¶ Piſcis marinus in ſilitudine leonis captus fuit anno .j. Martini pape et da bat plactus horribiles et adductus in vrbem veterem cunctis oñſus eſt qm̄ monſtrū hoc vulgo interp̄tante eſſet ſignū futuri diſcidij qđ et factū eſt q: ſtatī poſt Sicilia īterfectis alienigenis et fetibꝰ in materno vtere oc ãſis crudeliter ab obia Karoli ſui regis et p ɔñs ecc̄e receſſit · et Petruz Arragonū regez aſſumpſit · et multa mala ſecuta ſūt Et in vrbe partia ſurrexit · q: Vrſini ɔtra Hambaldos cū multa ſãguinis effuſiōe pugna runt · Itē et inter Saracenos multa milia ocāſa fuerūt · Et ideo non mi rum ꝙ patrimoniū ecc̄e patitur ſolito more · q: tēpus ē vt iudiciū incipiat ab ecc̄ã dei · Verꝫ Karolus non lõgo ante Martinū obijt bene diſpoſitis ſingul' et deuote ſa cramentatus Petrus vero inobie filius infeliciter mortuus eſt ex vulne re quod in bello ſuſcepit ſicut ſolent mori pſcatores ecc̄e · q: duruz eſt fragili homini contra ſtimulū calcitrare ·

¶ Impatores.

¶ Wernherus puer ſcũs ruſtican? mar tiriſat' a Judeis et req̄eſcit in Veraco ·

¶ Tripolis capitur a Saracenis et xp̄ianita tis nomen ibidē deletur ·

¶ Achon illa fortiſſima et inexpugnabil' ci uitas capit' a Soldano et Saracenis ꝓp ter diſcordiã variaqꝫ nationū in ea ɔmorã tium et deleta fuit et ɔñr tota ſimul terra ſcã occupat' a ſaracenis ꝓpter nimia pcc̄ã xp̄ianorum qui ibidem tunc morabantur ·

¶ Ordo Celeſtinoꝝ inchoat' p viꝝ ſcm̄ Ce leſtinū qui in papã elcũs fuit nec vnꝙ̄ ceci dit a ꝓpoſito ſacto vſqꝫ hodie ·

¶ Franſcus petrarcha poeta et heremita ſcripſit plura ſtilo eleganti ·

¶ Tartari inuadunt regnū Conſtãtinopolitanū multaſqꝫ terras imperij occupãt ſtragem incredibilem de hominibus facientes · villa eſt ·

¶ Nicolaus de Lyra doctor theologie clarus hēt Pariſius · h fuit Judeus natōe Conuerſus autē valde ꝓfecit in ordine minorū et ſcripſit ſup to tam bibliã et alia · vel fuit anno dn̄i · 1330 · vide in libris ſuis · Alij dicūt ꝙ fuit de Brabãtia de pntibus xp̄ianis · ſed ob pauptatem viſitauit ſcolas Judeoꝝ et ſic didicit linguã illã · Vel iſte Nicolaus a Judeis informa tus eſt ī pueritia ·

¶ Jubileus inſtituit' a Bonifacio de cen teſimo in centeſimū ſemp duraturus · Et fuit primus Jubile? anno domini 1300 ·

¶ Liber ſextus decretaliū publicat' · et fu it miſſus ad ſtudia vl'ia p Bonifaciū octauum ·

¶ Feſta · 4 · euãgeliſtarū et · 4 · doctorum inſtituũtur Jeronimi Auguſtini Am broſij Gregorij ·

¶ Anno mundi · 6473 · 6483 ·

Gallicus · Romanus · Lubar dus · Campan? ·

Pape ·

Martin? 4? a · 4 · men · j.

Honori us 4? ã · 2 · die · j ·

Nicola? 4? · ã · 4 · men · j.

Celeſti n? 5 · m · 5 · di · 5 ·

Bonifa cius 8? · an · 8 · me · 9 ·

¶ Anno chriſti · 1279 · 1289 ·

¶ Iſte Martinus fuit religio ſorū amator et pijs operibꝰ valde intētus · Hic excōica uit impatorē Conſtãtinopo litanū eo ꝙ non redierat ad fidē ſicut ꝓmiſit in ɔcilio Lu gdunenſi ꝓpter quod multa paſſus fuit et tota ecc̄ã ſiml' Sicil' et petrū regem Arra gonie inuaſorē regni Sicilie excōicauit Tandē poſt mul ta bella q̄ inſtruxit cōtra pfi dos et tribulacōes · morit' Pe ruſij miraculis clarens

¶ Iſte Honorius fuit hō tpatus et magne diſcrecōis libēter ha bens pacez nulli leſi uus · Hic p̄dicari fe cit crucē ɔtra Petrū inuaſorē regni Sici lie ·

¶ Carmelite hui? tpe dimiſſis mantellis varijs cappas albas ſupſerunt ·

¶ Cometa viſus eſt ſi gnū mali · q: plura ſecuta ſunt afflicti ua chriſtianitatis ·

¶ Iſte Nicolaus fuit dcũs frater Jeroni mus miniſter gene ralis in ordie mino rum q̄ licet bon? ho mo in ſe fuerit tñ mſ' ta infelicia ecc̄e ſuo tpe acciderūt · Naz multa bella orta fue runt in vrbe ipſius occaſione q: nimis adheſit vni pti Pt? hūc vacauit ſedes ã nis · 2 · menſib? · 6 ·

¶ Iſte Celeſtinus to tus ſcũs fuit et ob hoc cū p annos du os cū medio cardi nales ɔcordari nō poſſent : ipſū tandē de heremo vocan tes elegerunt · Et ſtatī ꝓpt on? papa tus reſignauit · Et ab eo dcũs ē ordo Celeſtinoꝝ · Cano niſatus ē prim? p Clementē ſb noie ſci petri ɔfeſſoris ·

¶ Iſte Bonifaci? fuit vir in hijs q̄ ad curiã ptinent experientiſſi mus et q: parē non habuit nō poſuit pru dētie ſue modū · in tã tam arrogantiã erex it ſeipſū vt dn̄m tocī us mūdi ſe dicēt taz in tpalibꝰ ꝙ̄ in ſpūa lib; Et multa magni fice fecit q̄ in fine mi ſerabil'r defecerūt de ditqꝫ exēplū cunctis prelatis ne alta ſape rent · ſed forma facti gregis magis ſtude rēt amari a ſbditis ꝙ̄ timeri · Hic eſt de quo dr ꝙ intrauit vt vulpes · vixit vt leo · et morit' vt canis ꝯc

Iſte Adulphus fuit cō mes de Anaxone. Et nō fuit coronatus p papā quia obijt in bello quod cum Alberto duce Auſtrie habuit.

Iſte Albertus fuit dux Auſtrie filius Adulphi p̄dci. Hic primū a Bonifacio reprobatus deinde ab eodē ɔfirmatus ꝓpter regem Frāce tūc inimicū eccleſie. Cui etiā ſcȝ alberto idē papa regnū Frāce ſbiecit ſicut et alia regna. ſed nihil ꝓfuit. Tandē occiditur a nepote ſuo.

Iſte Henricus fuit comes Lucēburgēn. in militaribꝰ actibꝰ ſtrenuiſſimus pacē per terrā et aquā tenere ɔcupiuit victor glorioſus et bellator inuict⁹ extitit. coronatus fuit a Clemente. 5. Tandē intoxicatus fuit ſumendo eucariſtiā. Hec legunt̄ in libris et fama fertur per quendā de ordine predicatoꝝ facta. ſꝫ mihi p̄ntate fuerunt lrē teſtimoniales in q̄bus excuſat̄ ordo de hijs et ꝙ falſe hec impoſita fuerūt venerabili viro dn̄o Bernhardo de monte Politiano q̄ erat frater eiuſdē ordinis homo prudens et religioſus ſacerdos de claro genere natus in curia imperiali p̄ncipibꝰ equalis. Obtulit etiā ſe in ciuitate Arecij inter amicos impatoris ſtatim et ad omnē obiectōem fiducialr̄ r̄ndere. Cui placet requirat huiōi apud ꝓfeſſores eiuſdē ordīs et plene informabit̄ de hijs ad omnem copiam.

Adulphus an. 6.

Albertus ānis. 10.

Hēricus ſeptimus ānis. 5.

Cometa apparuit et ſeq̄tur ſtatim bellū̄ flādrēſe vbi cecidit flos militie Gallicane. 1302.
Terremotus magni fuerūt nec auſi fuerūt hoīes manē in ciuitatibꝰ. Et papa Bonifacius ſilr̄ in prato q̄eſcebat.

Ludowicus olim rex Frāce canoniſat̄ p Bonifaciū. 8.

Alanus doctor vlis.
Johannes Scotus doctor ſubtilis.
Johēs andree iuriſta maxim⁹ claret Bonomie plura ſcripſit ſolenniter

Rhodus inſula capit̄ de manibꝰ Turcoꝝ per dn̄os ordinis ſacti Johis Jheroſolimitani cū. 5. adiacētibus. Et fuit bellatū annis. 9. et xp̄iani finalr̄ obtinuerunt

Judei expellunt̄ de regno Frāce omnibꝰ coꝝ bonis confiſcatis illic minime reuerſuri.

Tēplarij deſtruunt̄ ſbito miratibus vniuerſis q̄uo tanti dn̄i ſic inſperate perimunt̄. Magiſter ordinis ɔburit̄ Pariſius. Cauſa autē publica fuit poſtea q̄ fuit ꝓphana ꝓfeſſio cū abnegacōe xp̄i et expuicōe ſup crucē in obprobriū crucifixi ꝑut plures eoꝝ ɔfeſſi fuerunt. Et ſtetit ordo iſte annis. 189.

Dulanus hereſiarcha Nouarien̄ cū Margareta vxore ſua heretica et cōplicibꝰ ſuis ɔbuſti fuerunt. ſed prius membratim cōſciſi fuerunt. crux p̄dicata fuit.

6493. 6502.

Paſco.

Pape.

Bn̄dcus 11⁹ mē. 8 die. 17.

Clemēs 5⁹ an. 8. men. 10. die. 15.

Johēs. 22⁹ ā. 18

1299. 1309.

Iſte Bn̄dcus vir ſcūs fuit de ordīe p̄dicatorū paꝝ ſupuixit et obijt Peruſij. ibidē ſepultus in ecclā p̄dicatoꝝ miraculꝭ choruſcās. Hic ſubortū diſcidiū inter regē Frācoꝝ et Bonifaciū ſedauit et p̄uilegia reſtituit et libtates q̄bꝰ rex priuatus erat. Et vacauit ſedes p annū ſequentē et plus ꝓpter diſcordiā cardinaliū.

Iſte Clemens fuit tante prerogatiue in expediendis negocijs eccē que tūc plurima fuerunt vt etiā abſēs eligeret̄. Hic ɔcilīū celebrauit Wienēſe et libꝝ ſeptimū decretaliū q̄ vulgariter Clemētinaꝝ dr̄ ɔpilari fecit. inq̄ſitores ɔtra tēplarios miſit. venetos ſupauit. regulā minoruꝫ declarauit tēplarios dānauit et ordineꝫ ſcī Johis Jeroſolimitani exaltauit. Tandē poſt multa q̄ laudabilr̄ egit morit̄. Et vacauit ſedes annis. 2. menſibꝰ. 3.

Iſte Johēs totus glorioſus fuit quo ad ea q̄ in actiua vita exercēda ſūt. cōſtitutiones Clemētis publicauit et ad vniuerſalia ſtudia miſit. multos ſactōs canoniſauit. Epiſcopatus pingues diuiſit. ɔtra pluralitateꝫ bn̄ficiorū multa bona inſtituit et hereticos plures p̄pnuo ȝelo dānauit ꝛc̄. An autē ſaluatus ſit an nō. dn̄s etiā ſuis deuotiſſimis reuelare noluit. Ipſe etiā fundauit domum Bonipaſſus ordinis Carthuſ̄ ſuper Durētiam ꝓpe Auinionem.

1311.

Concliū Vienenſe in quo preſedit Clemens. 5. multa ibi ſūt ſtatuta ꝓ ſalubri regimine eccē et hereſū extirpacōe. Et minores inter ſe tumultuantes cōcordati fuerunt. pars vna dcā fuit ſpūalium alia vtiq̄ȝ non habuit vocabulū hoc.

¶ Iſte Ludowicus fuit dux Bauarie et ↄ̄tēpſit coronacōem dm̄i pape quapropter ab eo depoſitus eſt et multus ſibi labor et pericula ſucceſſerunt. Niſus eſt etiā ſcindere vnitatē ecc̄e Et Fredericum ducē Auſtrie ↄ̄trā ſe electū vicit in tribulacōe et ↄ̄tumacia vſ₃ ad finē durus pmāſit. grāde periculū anime ſue reportādo. Tandē Karolus ↄ̄tra eum eligit᷑ qui p̄ualuit. et Ludowicus de equo cadens ſbito morit᷑

¶ Ordo nouorū militū Jhu xp̄i inſtituit᷑ in Portigalia per Johem .22. contra Saracenos.

¶ Aſtronomi maximi fuerūt Pariſius hoc tpē videlicet Johes de Ligneriis Johes de Saxonia Johes de Muris et Buridanus maximus pħs q̄ inuenit viam modernoꝝ.

¶ Impatores.

Ludowicus 4us. ānis .32.

¶ Thomas de Aquino doctor ſcūs canoniſatur .50. anno poſt obitū ſuum.

¶ Thomas eps̄ Erfordēſis canoniſat᷑.

¶ Ludowicus Toloſanus eps̄ canoniſat᷑ filius regis Sicilie ordinis minorū.

Clemētinarū liber publicat᷑ et ad ſtudia vƚia dirigit᷑ per Johem .22.

¶ Pauperes de Lugduno q̄ ſe dixerunt de tercia regula Frāciſci tanq̄ heretici dānati ſunt et ↄ̄buſti pluribꝰ locis et vicibꝰ cū ſuis articul᷑ erroneis. Vnus articulus fuit q᷑ xp̄s et apl̄i nihil habuerūt in ꝓprio vel cōi. et q᷑ nullū ius habuerint in hiis que ſcriptura dicit eos habuiſſe.

¶ Johes Mandeuil doctor in medicina et miles in armis nacōe Anglicus fuit circa hec tpa Et mirabilē peregrinacōem quaſi tocius mūdi pfecit Et ſcripſit eam tribus linguis.

Odericus vir ſcūs de ordine minorū in Aſia et India euangeliſādo diſcurrit miraculis clarus Et .4. ſcōrū martirum corpora ſui ordinis de ciuitate Tormes trāſtulit per mare ad ſuperiorē Indiā in ciuitate Carcā nōn ſine miracul᷑ Et ↄ̄ſcripſit peregrinacōez ſuā.

Begardi multi ↄ̄buſti ſūt Pariſi᷒ ꝓpter hereſim pauperū. qui ſub ſpecie boni mala ſuſcitarē conabant᷑ Et Michael general᷑ minoꝝ fuit cū ſibi adherētibus declaratus hereticus. Numerus ↄ̄buſtoꝝ tam de ordine eodem q̄ aliorum .139.

¶ Spūs Guidonis multa reuelat in ciuitate Alexii ꝓpe Romaꝝ. et de hoc pulcer libellus eſt ſcriptus.

Ventus magnus fuit q̄ terras mouit et vndas et edificia ſubruit. Viſio flebil᷑ facta eſt cuidā heremite in pn̄ia dm̄i Innocēcii pape .6. dū adhuc cardinal᷑ eſſet. vn̄ aiebat Vidi animas in infernū deſcendere ſicut niues denſiſſimas. in purgatoriū ſicut niuem rariſſimā. ſed ad paradiſum tm̄ tres vidi introire. ſ. illius epi ac illius vidue romane et illius prioris Carthuſienſ. q̄ omnia ſic poſt reppent vera. Et maximam deuocōem ad ſacꝝ ordinem Carthuſienſiū deinceps habuit.

¶ Ludolphus Carthuſienſis prior Argentinēſis q̄ vitam Jhu ↄ̄pilauit egregie et alia.

¶ Anno mundi .6513. 6523. Toloſanus.

¶ Declaratū eſt per Johem .22. edicto ꝓpetuo hereticum eſſe cēſendum aſſerere xp̄m et apl̄os nihil habuiſſe in ꝓprio nec in commum Itē affirmare q᷑ in xp̄o eiuſq₃ aplis in hiis q̄ eos habuiſſe ſacra ſcriptura teſtatur nequaq̄ ius ipſis vtēdi ↄ̄petierit nec illa donandi. aut ex ipſis alia adq̄rendi. erroneum et hereticū idem Johes papa declarauit.

Bn̄dcus .12us. ā .7. m̄ .3. di .18

¶ Declaratū eſt per Bn̄dictū q᷑ anime ſancte q̄ nihil habent purgabile: primo ſtatim vt decedunt faciem dei vidēt. aliter ſentire aut dogmatiſare eſt hereticū.

¶ Anno Chriſti .1319. 1329.

¶ Nota q᷑ Johes .22us. collegit de libris p̄deceſſorū ſuoꝝ ex ordine beati Bn̄dcī ſumos pōtifices .29. fuiſſe cardiales .183. Archiepos 1469. Epos .3502. Abbates inſignes .15070. habuitq₃ canoniſatos ſanctos .5555.

¶ Sciſma .25. inter Johem .22. et quendā Petꝝ de Carbario de ordine minoꝝ. Cā fuit tyrānidis Ludowici q̄ ſcindere nitebatur vnionem ecc̄e eo q᷑ Johes papa eū excōicauit. et ideo iſtū Petrū in ydolū erexit et veneratus eſt eū. ſed nihil pfecit. qr ſtatim ſucciſum eſt et petrus venit ad pedes Johis veniam petens et obtinuit. tn̄ fuit ↄ̄ſeruatus vt hoſtis omnibꝰ diebꝰ vite ſue.

¶ Iſte Bn̄dcus fuit monachus monaſterii Bollenſis ordinis Ciſtercii et vocabat᷑ Jacobꝰ de Furno ab infantia bone vite et magiſter in theologia Factus autē papa: reformauit ordinē ſancti Bn̄dcī et Ciſtercienſiū quod neccē fuit. In largiēdis bn̄ficiis durus fuit. et ne indignis ↄ̄ferrētur decretalē edidit q̄ ſic incipit. Bn̄dcus deus in donis. et multos priuauit Erat enī feruidus fidei cū ſeueritate zelator. et ob hoc multis minus carus. Tante ſi gorofitatis fuit q᷑ ↄ̄ſāguineos vix cognoſcere volunt dicēs papam ↄ̄ſanguineos non habere.

¶ Judei per totam Almaniã fuerunt combuſti · q: fontes et puteos intoxicarunt · ſicut plures eoꝝ confeſſi fuerunt id eſſe veꝝ ·

¶ Iſte Karolus fuit rex Bohemie vir prudẽs et aſtutus · Hic iuſſu Clementis fuit elcũs adhuc viuente Ludowico contumace Et q: hũiliter ſci petri bñdictõez ac pape coronatõem expecijt more alioꝝ bonoꝝ regum · ideo in omnibꝫ bñ directus fuit et ꝑualuit contra oĩs aduerſarios ſuos · Ipſe multa ſtatuit et precipue legem fauorabilem ꝓ perſonis et rebus ſpũalib⁹ que adhuc Karolina dr · Tandẽ moritur diuicijs plenus et gloria · ſepultus Prage

¶ Anno xpi · 1335 · fundata eſt domus ſacte Barbare ordinis Carthuſienſi · in Colonia Agrippina illo in loco vt pie creditur vbi olim beatus Seuerinus ſancti Martini animaz in celum conſpexit angelico cum concentu ·

Karolus quartus · ãnis · 31.

Portẽtũ ignis i celo viſum eſt · qd a phis vocat̃ candela rotunda Et eodẽ anno ſurrexerunt · 1351 . cruciflagellatores Hec ſecta peſtifera ſurrexit in ſupeiori Almania et ad inferiorẽ deſcendit · demũ ad partes Gallicas ꝯfluebant huiõi ex diuerſis doctis ⁊ indoctis · nobilibꝫ et ignobilibꝫ · Flagellabant aũt ſe cũ flagellis nodoſis acubus inſitis ⁊c̃ · Et niſi papa ꝓhibuiſſꝫ multa mala attẽptaſſent ·

¶ Aquarũ inũdatio fuit maxima ñ ex pluuijs ſed ſcaturientiũ terre venaꝝ · damna fecit infinita toto orbe ·

¶ Bellũ maximuz inter Phylippũ regem Frãcie et Edwardũ regem Anglie fuit et tanta ſtrages vt mare Flandrenſe aliquot diebus tinctum ſanguine videretur ·

¶ Peſtilẽcia grauiſſima fuit ita q; vix viui ſuffidebant ad ſepeliendũ mortuos ·

Itẽ multe ville deſerte diu manſerunt ·

Jubile⁹ mutatur per Clementẽ de quinquageſimo in quinquageſimuz propter breuitatẽ humane vite ·

¶ Sanctus Yuo Brito · doctor iuris canonici ſatur · quia fuit aduocatus pauperum et ſancte vite · Hic ſolus inter omnes iuriſtas modernos ſcũs reputatur

¶ Talyarandus cardinalis ſancti petri ad vincula prelatus deuotus et amicus religioſorum et promotor bonorum fuit

1350 ·

¶ Lector q̃dam paulus noĩe negando btãm virginis ꝯceptã fuiſſe ſine originali peccato corã toto clero et populo in Cracouia cecidit et expirauit · ſermone nondũ finito vt teſtat̃ magiſter Henricus de Haſſia · Quod factum plures terruit in hac materia ſcribentes ·

¶ Johanna regina Francie virtuoſiſſima et humilima et vt pie creditur ſancte obijt · 1339 ·

6513 · 6593 ·

¶ Pape ·

Clemẽs 6⁹ · ã · 10 men · 6 ·

Lemonicenſis · diebus 19 ·

Innocẽcius ſextus ãnis · 10 ·

Lemonicenſ ·

1339 · 1359 ·

¶ Iſte Clemens fuit nomine et re totus victorioſus · multaq; per Benedictũ rigoroſe facta mitigauit et quoſdã priuatos reſtituit · Laudabil' fuit rigor ſeueritatis Benedcĩ · ſed ml'to amabilior fuit benignitas Clementis Hic erat ſermocinator egregius et ſermones ml'tos collegit · Nullum iconſolatum a ſe abire ꝑmiſit · Elcũs fuit anno Chriſti · 1343 · vt i bulla quadam repperi ·

¶ Iſte Innocenci⁹ amator fuit religioſoꝝ · Et fecit fabricari in regno Francie ꝓpe ſanctum Andream ex oppoſito Auinionis monaſterium ordis Carthuſienſ · Et multa priuilegia eidem ſancto ordini conceſſit · ibidemq; ſepelitur · Fuit etiam canoniſta maximus ·

¶ Terremotus maximi fuerunt per diuerſa loca et Baſilea tota ce cidit cũ multis caſtris in circuitu. Tunc homines velut beſtie in ſiluis conmorãtur nec ciuitates intrare audẽt. Bella etiã plura et peſtilentie et fames fuerũt. Terraqȝ in multis locis aquã albam et fetentẽ euomuit. q̃ caſtra et loca fortia caſui dedit. Tpa peccaminoſa ꝓpter hereſes et ſectas plures et ſupbia et iniq̃tas nimis inualuit. Unde in libro btẽ Brigitte primo ca. 95. dr ꝙ ſm rigorẽ iuſtitie mũdus merito dẽret perirẽ. qr peius eſt ꝙ tẽpore diluuij. ſed ꝓ̄ prcibus ſanctorum mĩa pcit ei.

¶ Imperatores.

¶ Brigitta vidua ſãctiſſima de regno Suetie clara hẽtur. multas reuelacões habuit informatiuas ad omnẽ ſtatũ eccẽ et ordinem inſtituit cuius ipſa patrona ẽ. Feſtum eius agitur. 23. Julij.

¶ Ordo Saluatoris q̃ vulgariter dr ordo Brigitte circa hec tẽpora inchoat. cuius regulã ipſe ſaluator met dictauit.

¶ Studiũ Prage inſtituit. Et priuilegijs dotat ab Innocẽtio ſexto intuitu Karoli

¶ Johes de Rupeciſſa de ordine minorũ multa ꝑdixit mox futura de duobꝫ antixp̄is et deſolacõe terrarꝫ et generali conculcatione cleri et reductõe totius orbꝭ ad fidẽ xp̄i. Pluraqȝ alia ante annũ dñi 1370. q̃ dixit ſibi reuelata a dño Jhu. ſed non euenerũt. Et diu in vinculꝭ tentus grãdia ſcripſit de futuris. Et nota ꝙ pene ab initio fidei huiõi ꝓnoſticatores fuerunt. et q̃tq̃t tẽpus determinatũ predixerũt de huiõi archanis q̃ pater poſuit in ſua ptãte decepti ſũt. Et ideo non eſt huiõi reuelationibꝫ fides amplius adhibenda.

¶ Eclipſꝭ ſolis fuit in principio Marcii et durauit q̃ſi duabꝫ hoꝛis. Tpa mltũ ſupſtitioſa et curioſa et ꝓplus leuia nimis.

¶ Katherina de Senis virgo incõparabilis ſãctitatis fuit. cuius vitam ſcripſit magiſter Jordanꝰ ordinis predicatorũ confeſſor eius. obijt anno 1380. Multũ iuſtificauit prem Urbani ſexti dicẽdo ipſum eſſe verum papam et de ſciſmate prophetauit ⁊c̃.

¶ Habuit ſecũ virginem ſcãꝫ Katherinã filiã btẽ Birgitte et alias plurẽs vtriuſqȝ ſexus perſonas venerabiles.

¶ Cauſa humane maliae a doctis viris mltiplex aſſignatꝰ. inter q̃ nõ minima ẽ ꝙ parẽtes filios non educãt diſciplinate. ſed ꝑmittunt eos ad placitum delicijs affluere. Petulantia igitꝰ cum ex conſuetudine in naturam tranſierit nec erubeſcere nec timere pñt. Fitqȝ cerux dura donec paupertate. bellis laboribus et alijs tribulationibus molleſcat attrita. Flagella ergo ſibi preparat: qui filios non caſtigat.

¶ Anno mundi 6552. 6563.

Pape.

Urbanꝰ quintus ãnis. 8.

¶ Cõſtitutio ne in vinea publicatur cõtra ſymoniacam prauitatẽ primo anno Urbani in vrbe apud ſanctũ Petrꝫ.

Gregorius. 11ꝰ. ãnis. 8.

¶ Anno xp̄i. 1358. 1369.

¶ Iſte Urbanus fuit abbas Maſſilienſꝭ ordinis ſancti Benedicti decretorꝫ doctor et ſcũs reputatur. Fecit crucẽ predicari contra Thurcos et paſſagiũ ordinauit. intoxicatus obijt ⁊c̃. Ad ipſũ beata Birgitta fuit miſſa a xp̄o ꝓ confirmatione regule.

¶ Iſte Gregorius fuit dñs petrus de belle forte lemomcẽſis dyocẽſis dyaconus cardinalis obijt Rome in pace xp̄i. Poſt eum ſeq̃tur tribulatio quã dñs beate Birgitte preoſtendit ꝓpter peccata cleri.

¶ Circa hec tpa ꝑmiſit Karolꝰ quartus electoribꝫ theolonea et vectigalia imperialia q̃ ſita fuerunt i terris ipſorũ. Et ſurgit diſputatio grãdis ꝓ et cõtra.

¶ Nam vna poſitio ꝓbare contẽdit ꝙ hoc non liceat neqȝ expediat ſic exoſſare imperiũ vt nullas vires cõtra aduerſãtes retineat. Alia econtra putat rõnabile hoc factũ ne ipſorꝫ electorꝫ regiones grauentꝰ ſtante ꝓ nunc tot aliorũ principũ violenta iniurſione nihilqȝ curãtium de imperialium fulminatiõe ꝑceptorꝫ. Quare ergo ipſi electores ꝑ ceteris exactionari dẽrent cũ nõ eſſet q̃ defenderet aut manũ auxiliatricẽ afflictis porrigeret. Que autẽ iſtarũ firmior ſit videant quorꝫ intereſt. Quid vero de hijs Eneas poeta laureatus ſeſerit: in hyſtoria Bohemorꝫ plenius continetꝰ. Hoc ꝓ certo ſcimus ꝙ ſiue ſic ſiue aliter diſputatio concludatꝰ mundus iſte curſum ſuum a ſolita vanitate et inſtabilitate non retrahet. Nihil ſtabile ſub ſole. ſed cũcta ſubiacent vanitati vt ſapiens dicit.

h 5

Wenceſ laus an‑ nis. 29.

Iſte Wenceſlaus filius predicti karoli regis Bohemie fuit et adhuc patre viuente electus eſt in regez cum puer eſſet. ſed non curauit de imperio et ideo poſt multas admonitiones tādem depoſitus fuit. Nobilem eius indolem libidinoſa vita polluit et fuit finis eius ſine honore. nimis eñ degener erat a moribus et virtutib⁹ ſui genitoris nec vnq̄ imperiali dyademate coronatus eſt. Paterna autem ꝓbitas in Sigiſmundū fratrem eius tranſiſſe fertur. vt patet infra.

¶ Secta choriſantiū trāſiuit anno dñi. 1373. Et fuit renus magnus incōpabil'r.

¶ Bartholus et Baldus fuerunt h' tpe maximi legiſte

¶ Feſtū viſitacōis btē Marie inſtituit' ab Vrbano. 6. ſm formā ſacramti eucariſtie ꝓpter impetrādam vnionem meritis btē Marie virginis.

¶ Vincētius de Valentia alias de Ferra vir ſcūs ordinis predicatoꝝ claret miracul' mltis canoniſatus eſt poſt a Calixto. 3. anno dñi. 1455. quod et ſibi in ſpiritu ꝓphetico p̄dixit Bernhardus diſcipulus eius fuit.

¶ Sciſma. 22. oim ſciſmatū que añ fuerunt peſſimū et ſbtiliſſimū. Adeo eñ ꝑplexū fuit ut etiā doctiſſimi et cōſcientioſi viri nō valerēt diſcutere cui eſſet magis adherēdum. Et fuit ꝯtinuatū p ānos. 40. cū graui ſcādalo totius cleri et grādi iactura aīaꝝ. ꝓpter hereſes et alia deuia q̄ tunc pullularunt eo q' non erat diſciplina in ecclā ꝯtra huiōi. Et ideo ab iſto Vrbano. 6. vſq₃ ad Martinū neſcio q̄s fuerit papa.

¶ Iſte Bonifaci⁹ eligit' in nome loco Vrbani. Dñs fuit Petrus de Thomacellis et continuat' ſciſma.

6573. | 6583

Vrbanus 6. annis. 11.

Bonifaci⁹ 9. annis. 15.

¶ Sciſma peſſimū quod durauit annis. 40.

Clemens 7. annis. 15.

Bñdcūs 13⁹ annis. 21.

1379. | 1389.

Iſte Vrbanus electus fuit in vrbe ꝓpter vim Romanorū. ſed cardinales hoc metu fecerunt et non ex animo Quapropter fugiētes ad ciuitatē fundorum. dixerunt eū non eſſe papā. Et elegerūt loco eius dñm Robtū de Gebennis eodē anno q̄ dcūs eſt Clemens. 7. Et h' ortum ſciſma.

¶ Iſte Benedcūs fuit elcūs in Auinione in locū Clementis et dicebat' Petrus de luna et pdurauit vſq₃ ad ꝯcilū Conſtāciense ſed nec tunc quidē obedire voluit ſed ſēper manſit ptinax. Moriens tandem in regno Arragonie iuſſit ſuis cardinalib⁹ q' ſtatim aliū loco ſui eligerent. Quod et fecerunt et in dolū eleuantes Clementē. 8. vocauerunt ſed nihil ꝓfecerunt.

¶ Iste Rupertus fuit dux Bauarie et comes palatinus Reni vir iustus et catholicus coronatus a Bonifacio .9. Hic cum grandi exercitu Almanorum intrauit Ytaliam contra Iohannem ducem Galiase. sed cum iactura graui rediit. dignus habitus vt pro iustitia pateretur.

Rupertus annis .9.

1408.

¶ Cometa apparuit et statim post Leodium cecidit. 30. milibus interfectis. Et deinde Pruthem contra regem Polonie bellantes superati sunt occisis .40. milibus.

¶ Impatores.

¶ Gherardus groet claret sanctitate et scientia et incepit congregacionem fratrum in Dauantria et plura scripsit.

¶ Iohannes Rusbroech vir clarus habetur. vir admodum deuotus et illuminatus. Etiam multa scripta in teutonico reliquit.

¶ Henricus Oyta sacre theologie professor famosus.

¶ Henricus de Hassia etiam doctor theologie. fuerunt in Vienna duo luminaria ecclesie.

¶ Heresis peruersa Iohannis wycleff in Anglia et Iohannes hus in Bohemia ac Ieronimi de Praga pullulauit et multos infecit et sub habitu ouino lupinam crudelitatem abscondentes. totum ecclesiasticum statum subuertere nitebantur. Adiuuit eos tempus pessimum propter scandalosum scisma.

¶ Heresis Adamitarum pullulare cepit in Bohemia. sed statim extincta ab hereticis fuit. scilicet Hussitis. Erat enim nimis grossa et inuerecunda. Nam nudi incedebant et indifferenter cum feminis luxuriabantur.

¶ Petrus de Elia co theologus. Iohannes Gerson discipulus eius etiam doctor theologie claruit Parisius.

¶ Concilium Pisanum in quo inchoata fuit materia de modo faciendi vnionis. Duos enim deposuit et tercium substituit et sic peior scissura facta est. quia non preualuit exequi bonum quod decreuit.

1407.

¶ Ludowicus dux Aurelianensis frater regis Francie occisus est Parisius insidiose. Et fuit occasio infinitorum malorum. Causa acta est in concilio Constanciensi.

¶ Anno mundi. 6593. 6603.

Innocencius 7. an. 2. Gregorius 12. an. 12. Alexander 5. an. 1.

Grecus.

Pape.

¶ Anno xpi. 1399. 1409.

¶ Iste Innocencius fuit electus Rome in loco Bonifacij dicebatur Cosmatus de Aprusio.

¶ Iste Gregorius fuit electus Rome loco Innocencij vocabatur angelus Corarius cessit in concilio Constanciensi.

¶ Iste Alexander fuit electus in concilio Pisano dicebatur petrus de Candia. Et sic additum est scisma scismati. quia tres gerebant se pro summis pontificibus.

¶ Trifarius cursus temporum reperitur quo se miro ordine alternat et secundum hunc omnis status omnis condicio se gubernat. primus est abundantie. Secundus indigentie. Tercius temperantie. Cum enim temporalium abundantia arridet homines fiunt animosi et grandia attemptant plerosque velut futuri sublimes delicate et pomposse educant. Sequitur ex hiis faciliter discordia quando nullus alteri cedere didicit. donec apta bella cuncta ad paupertatem deducant. Indigentes igitur effecti prudentiam addiscimus moleste experti quod non vt volumus sed ut permittimur operamur. temperate deinceps viuere ac meticulose solemus. Generat denique temperantia hec paulatim diuitias que iterum vt prius animum tumidum reddunt et eum in circuitu sempiterne instabilitatis ambulare cogunt. Iuxta commune prouerbium. Diuitie pariunt audacitates. audacitates bella. bella paupertatem. paupertas mediocritatem. mediocritas diuitias. diuitie iterum audacitates etc. Hoc est quod psalmista notat dicens In circuitu impij ambulant.

Trifarius temporis cursus
Abundantie
Indigentie
temperantie

¶ Iſte Sigiſmūdus fuit rex Vngarie vir xp̄ianiſſimus et humil limus adeo deuotus vt merito canonizari debuiſſꝫ iuxta q̄rundaꝫ pioꝝ vota Hic afflicte ecc̄e ⁊ pene deſolate ſua mirabili ſapiā et induſtria ſuccurrit · nec in aliq̄ ſibi ac ſuis pepat donec plena vnio fieret Contra turcos noue bella habuit · vbiqꝫ triūphādo q̄d vltra : Que de Cōſtantino Theodoſio Karolo Ottone · ceteriſqꝫ impatoribꝫ laude digna ſcribunt · huic ſecure pn̄t appli cari · eligit̄ anno · 1409 · cū iā · 27 · annis regnaſſꝫ in Vngaria · Coronatus fuit ab Eugenio ·

Sigiſmū dꝰ ā · 27 · filiꝰ Ka roli ·

¶ Bohemia vaſtatur atrociter p Si giſmūdū et principes Almanie ꝓp ter hereſim Huſſitaꝝ · Et crux fuit data ⁊ p̄dicata contra eos ·

1415 ·

¶ Concilīū Conſtācienſe magnū in quo fides xp̄iana q̄ iam mltis annis q̄ſi titubare videbat̄ fortiter reſurrexit · ibi ſciſma peſſimū 40 · annoꝝ terminatū eſt · ibi hereſes dāpnate ⁊ duo hereſiarche ſcꝫ Iohes Hus et Ieronimus combuſti fuerunt et plura bona in ſtituta · Determinauit ecī eadē ſcā ſynodus ꝙ cōciliū legitime cō gregatū repn̄tans eccām vniuerſalē ptātem habet a xp̄o ime diate · cui oīs ſtatus ecī papalis obedire tenetur in hijs q̄ ſunt ad generalem reformacōem ecc̄e · ſ. in fide et moribꝫ tam in capite q̄ in mēbris · Itē ꝙ deinceps cōciliū de decēnio in decēnium de beret celebrari ⁊c̄ ·

¶ Frācia ante hec tēpora diu in flore · ſꝫ in merore et cōculcacōe fuit iuxta morē variabilitatis tpaliū Et nota ꝙ Frāci etiā extra patriā · ſ. in Turcia miſera biliſſime ceciderunt in bello q2 noluerunt audire cō ſiliū Sigiſmūdi et captus fuit dux Burgūdie alijs interfectis ·

¶ Regnū Frācie florētiſſimū miſerabilr̄ ſupra modū vaſtat̄ p Henricū regem Anglie q̄ etiaꝫ non valēs q̄etos dies in delicijs ſufferre · poſtq̄ alios afflixit nō ſine grādi iactura ſuorū infeliciſſime morbo peſ ſimo vitā finiuit · Itēqꝫ Iohes dux Burgūdie idē regnū eq̄ lacerauit et ipſe ecī poſt occidit̄ q̄d fuit ī finitorū malorū occaſio · Tandē dn̄s cardinal̄ ſācte crucis ordinis carthuſieñ pacis modū īter eos rep perit · ſꝫ Anglici noluerunt recipere ſꝫ Burgūdi tm̄ ·

¶ Iohes dux Burgūdie atrociter occidit̄ in cō ſpectu regis Frācie ſtatiꝫ poſt treugas initas cū ſacramentū diuinū ambo ſumpſiſſent · Et ſequuntur multa mala longo tēpore ·

¶ Duo amātes in pn̄tia Sigiſmūdi fatuo amore cō globati cū ſe ad libitū frui non poſſent horribili in firmitate paſſi ſunt ita vt mulier expiraret · vir ecī vix curari poterat · vn̄ apparet q̄ntū ſit hoc malū vitāduꝫ q̄d nullo cōſilio ad q̄eſcere ſcit ·

6617 · 6623 ·

Iohes 23ꝰ · an · 4 · dcūs Balthaſar de Coxa ·

Romanus · Martinꝰ quintus an · 14 ·

Venetus · dcūs Gabriel de Venecijs · Eugenius 4ꝰ · ānis · 17

1418 · 1428 ·

¶ Iſte Iohannes ſucceſſit Alexandro Et primū quidē bene ichoauit ꝓ vni one et fuit in cōcilio cōſtañ et obtulit ceſſionē papatus · ſꝫ pꝰ deprauatꝰ la tenter fugit ⁊ tn̄ nihil pfecit ei · capit̄ tandē et ſic ceſſauit coactus · fcūs etiā iterū cardinal̄ · ſepultus Florēcie ·

¶ Iſte Martinus fuit electus per cōciliū conſtañ · depoſitis alijs contendentibꝫ q̄ diu ſciſma habue runt · Et ſic redijt vnio diu deſiderata et nccāria ꝓ fidei defenſione · Hic fuit papa potētiſſimꝰ ſu per oīs dñes et iuſticiarius magnus plateas ⁊ ſtratas publicas ſecuras reddidit · hereticos dele uit · multa bona patrauit · adiuuante ſibi inclito principe Sigiſmundo · ꝓ terra ſācta recuperāda multos theſauros congregauit · ſed morte p̄ueniētis res impedita fuit · Et conſilium bre uiter ante mortē congregari iuſſit in Baſilea ·

¶ Iſte Eugenius fuit ele ctus pacifice in vrbe mor tuo Martino et indubi tatus papa habitus · ſed poſtea breuiter expul ſus de roma fuit ita vt nudus fugeret · Iteꝫ a concilio Baſilienſi citatꝰ et etiā depoſitus fuit ſed non curauit · Et ob hoc iteꝝ ſciſma oritur quod ſtetit vſqꝫ ad mortē eius · Qui fauebant ſibi multa laude digna de eo dixerunt · Econtra q̄ aduerſabant̄ plura enor mia ſibi impoſuerunt · ⁊c̄ · vt moris eſt · Tn̄ quicq̄d eſt ante ſuſceptā dignitatem fuit vir abſtracte vite puta fratri cella et bone fame · Quod poſtea fertur feciſſe diuino iudicio relinquo · Ipſe etiā Romā recuperauit adiutus a Vene tis et maiorē obedientiam habuit ·

¶ Iſte Albert⁹ fuit dux Auſtrie et gener Sigiſmūdi et iō aſſumpt⁹ fuit in regē Bohemie et Vngarie ꝓpter filiā ſ· eius q: aliū heredē non reliqt· Hic elcūs fuit in regē Almanie· ſꝫ ſtatī intoxicatus obijt· Alij dicūt ꝙ ꝓ fluuio vētris· Vir vtiqꝫ totaliter virtuoſus et adeo pius vt tota plebs diceret ꝙ mūdus eius ꝓſētia non eſſꝫ dign⁹ Reliquit vnū filiū puulū cui ſimile contigit et duas filias·

¶ Iſte Frederic⁹ dux Auſtrie elcūs fuit in regē Almanie et diu diſtulit coronari a papa ꝓpter ſciſma Tandē fcā vnione a Nicolao cū magna glīa· impiali dyademate extitit in vrbe coronat⁹· vir vtiqꝫ pacific⁹ et qet⁹ et paciē ſingularis nec odiens clerꝝ. Filiāqꝫ regis Portigalie ſupſit in vxorē Anno autē· 1471. magnā fecit ꝯuocacōez principū in Ratiſpona ꝓpter incurſuz Thurcorꝝ: ꝓponens eis ꝙ iā infra· 20· ānos xpianitas diminuta eſſꝫ ad centum leucas vel qſi· Et monuit vt ad reſiſtēdū ſe pararēt·

¶ Impatorēs elcūs ē Francfordie 1438· d· 18· marcij

Albertus anno· 1.

Fridericus 3⁹·

Conſtātinopol' cītas ipeial' capit' ab īfidel.bꝫ Thurcis tradita p quēdam Ianuenſē cui p tādiu ā thur co ꝯſtituit' rex iuxta ꝓmiſſuz et die 3· decollat'· Et fit planctus in tota xpianitate et timor grādis · Multi xpiani trucidati ſūt et innūerabiles reditī· Impatoris corpus iā mortuū decapitatū fuit ex liuore turci 7c̄· Et perijt pene total'r fides in Grecia·

¶ Tres ſoles viſi ſūt in celo· Et ſeqtur ſtatī triplex regimē in ecclā· ſ· Eugenij Concilij et Neutralitatis· Multa dicūtur·

¶ Lidwigis virgo ſcā in Hollādia fuit q mirabili infirmitate diu detēta vbiqꝫ patiē' et in toto corpe iuxta nomē ſuū·

¶ Itē anno xpi· 1448· fuit ventus maximus 7c̄·

¶ Conciliū Baſilieñ· in quo multa bona inſtituta fuerūt ꝓ reformacōne ecclē in capite et in mēbris· Habuit principiū glorioſū ſed finē hūilem ac tribulatione plenū ꝓpter ſciſma Mirabil' rerꝫ euentus· ꝑualuit ꝯciliū Conſtantienſe ꝯtra tres papas eos deijciendo et quartū inſtituendo· cū tot hēret aduerſitates· et a nullo ꝯfirmatū fuiſſꝫ· Iſtud autē tāta auctoritate collectū et firmatū· nec vnū potuit vel ī modico reducere ad normā ſui ꝓpoſiti. imo econtra proceſſus eius ipeditus fuit ab vno· Ibi debile principiū et finis glorioſus hic econtra preciſe·

¶ Ludowicus Arelatēſis eps cardinal' morit' vir ſcē vite ac mire paciē· miracul' choruſcās· ſingularis colūna ꝯcilij Baſilieñ· cui diu preſedit

¶ Bernhardin⁹ frater minor q nouā reformacōez inchoauit morit' · miraculis fulgens· cuius feſtū agitur. 20· Maij·

¶ Iohēs de Capeſtrano frater minor diſcipulus Bernhardini poſt obitū eius ꝑfuit reformacōni noue claret miraculis moritur · 1456· habita victoria contra turcos ·

¶ Anno mundi· 6632· — 6653·

Pape· 1439· die· 17· Nouembris·

Felix· 5· annis· 9· eligitur·

Eugenius depoſitus fuit decima die Iulij· 1439· Et hic orit' ſciſma vſqꝫ ad annū· 1448·

Nicola⁹ quint⁹· ānis· 8·

Ianuenſis electus fuit anno· 1447· et moritur anno· 1455·

¶ Anno Chriſti· 1438· — 1449·

¶ Iſte Felix fuit dux Subaudie princeps deuotus et ſenex· vidit filios filiorꝝ ſuorꝝ. Hic cū iā celibē vitā duceret: elcūs ē in papā a ꝯcilio Baſilieñ· depoſito Eugenio et fuit ſciſma lōngo tpe et non habuit magnā obediam q: neutralitas ſubintrauit· Tandē defuncto Eugenio ceſſit Nicolao ꝓpter fauorē vnionis factus legatus Frācie et cardinal' Sabinian⁹·

¶ Sciſmā· 23· inter Eugeniū et Felicē et durauit annis · 16· Cā fuit ſatis noua nec ān hec tpa viſa· q: ꝯciliū Baſilieñ· depoſuit Eugeniū vnicū et indubitatū papā· ideo ꝙ non ſeruaret decreta ꝯcilij Conſtañ· vt dicebat· nec obedire curauit ꝯcilio Baſilieñ· aſſerēs magis econtra dēre fieri· Vñ orit' grādis altricatio ſcribentiū de hac materia ꝓ et contra nec poterāt ꝯcordari vſ hodie· Vna pars dic ꝯciliū ē ſupra papā· Alia pars econtra dicit nō ſed papa eſt ſupra ꝯciliū· De⁹ ſup oia bñdcūs det pacē ſuā in ecclā ſcā ſpōſa xpi ſep

Iſte Nicolaus elcūs in vrbe loco Eugenij adhuc pendēte ſciſmate· paulatim vbiqꝫ obtinuit obediam mirātibus omnibꝫ ꝙ vir humillime nacōis ſic ꝑualeret ꝯtra ducē Subaudie q fuit qſi affinis cūctis ꝑncipibꝫ xpianitatis et tñ dimiſſus ab omnibꝫ· Sed ſtatī ſeqnti āno vnio rediit cedēte Felice· q: placuit dño p abiecta mūdi glorificare nomen ſuum. Hic fuit magiſter in theologia totus actiu⁹ et in ꝯceptibꝫ locuples· multa diruta reedificauit· et grādem murū rome in circuitu palacij ꝯſtruxit· et totū murū romanū reintegrauit ꝓpter timorē turcorꝝ · Item verſus de vnione in vrbe publicatus · Lux fulſit mundo ꝯceſſit Felix Nicolao· videlicet anno· 1449·

¶ Bella plura in diuerſis partibus diu continuatā· in Weſtphalia· in Pruſſia· in Flādria· in Romania· in Sueuia· Magūtia 7c̄· et ꝑpue ī Anglia ſtrages grādis Et poſt āno· 1461· Magūtia capit'·

¶ Iubileus cū magna deuocōe per totā xpianitatē celebratur et ingens multitudo ad limina aplorꝝ confluit· Dñs etiā papa roſā in dñica Letare conſecratā inclito principi Lantgrauio Haſſie trāſmiſit multis virtutibꝫ redimito q ab Elyſabeth ſacta mrē ſua fuit ꝓles ſexta·

¶ Pueri ſacti Michaelis peregrinãtur cū magno feruore p turmas viam longā ad mare. Et fit timor cūctis ne ſpūs nequā agitaret eos. Sed ſtatim ceſſauit ꝓpter tediū itineris et famē quam patiebant. 1457. et anno p̄cedēti fuit maxim⁹ terremotus in Neapoli et perierūt multi .40. milia. Artifices mira celeritate ſcribēdi libros ſolito fiūt. Et impreſſores librorū multiplicant in terra cetū ſue artis hn̄tes i Maguntia.

Leodiū multis tribulacōibꝰ atterit et poſt ãno .1468. deſtruit totaliter p Karolū ducē Burgūdie. Et Dynant ãno p̄cedēti. Etiā idem anno .73. intrauit terrā Gelrie et obtinuit eam.

¶ Reformacō magna plurimorū monaſteriorū in diuerſis mūdi ptibꝰ fit. Et nota q̄ huiuſmodi reformacōes crebro leguntur facte ſꝫ pene nulla remanſit q̄n ſolito more p ſucceſſum tpis ad priſtinū relaberet languorē poſt venerabiliū patrū mortē.

¶ Feſtū trāſfiguracōis inſtituit a Calixto ꝓ grãrū actione illius victorie miraculoſe factē contra Turcū in Vngaria eodē die .ſ. ſacti Sixti .1457.

¶ Victoria miraculoſa celitus datur xp̄ianis in Vngaria trās Danubiū contra Turcū magnū. Et pdidit multos et fugit turpiter timore hoſtiū pculſus cū nemo eū pſeqretur. Sola manus dei terruit eū in die ſancti Sixti anno xp̄i .1456. Fr̄ Iohes de Capeſtrano p̄ns fuit ibi et ꝓuocauit pplm trepidantē ad pſequendū infideles fugientes et facta eſt vltio magna. Dixerunt eni Turci q̄ tā immenſus nūerus armigerorū inſeqbant eos q̄ vix auſi fuerunt reſpicere et ideo fugiſſent relictis omnibꝰ. Ipſi fuerunt ſancti angeli.

¶ Jubileus mutatur in fauorem animarū p Paulū de .25. in .25. annū. vt q̄ abūdat iniq̄tas: ſuperabundet et gracia.

¶ Cometa apparuit in principio ãni .1472. circa feſtum ſancte Agnetis trãſiuit ſup Coloniam in oppoſito libre. Et caudā longam q̄ſi graduū .30. miſit ad occidentē. In feſto ſacti Blaſij ſtetit in Ariete et miſit caudam q̄ſi ad Pliades verſus orientem. Paga nimis erat alba q̄nq̄ꝫ et flāmea comitaq̄ꝫ valde. Sequūtur bella et epidimie in diuerſis ptibꝰ. Et anno .73. fuit eſtas feruentiſſima et ſiccitas inaudita et in q̄buſdā terris ignis ſb terra ſucceſſus vſꝫ ad arenā fuit

6653. | 6663. | 6673.

¶ Pape. ã .3. m̄ .5. (Calixtus .3.) Cathalanus. (Pius .2. ã 6) Tuſcus de Senis (Paulus .2.) an .7. Venetus filius ſororis Eugenij. (Sixtus .4.) Ianuenſis ordinis minorum.

1458. | 1465. | 1479.

¶ Iſte Calixtus vir valde ſenex electus fuit et continue infirmus nec potuit pficere zelū ſuum quē contra Turcos conceperat, ipediēte ſenio morteq̄ꝫ ꝓueniente. Electus fuit .1455. et moritur .1458. ipſo die Sixti in quo feſtū trãſfiguracōis inſtituit anno vno elapſo. Ipſe etiā canoniſauit ſcm̄ Vincenciū ordinis predicatorū.

¶ Iſte Pius electus eſt anno dn̄i .1458. et vocabatur Eneas vir eloquens et orator magn⁹ poetaq̄ꝫ laureatus Imꝑatoris ambaſiator ãn fuit. et in concilio Baſilien̄ notabilem tractatū ſcripſit ꝓ auctoritate eiuſdē. Hic paſſagiū ordinare cupiens cū plures ex Almania veniſſent Romã ipſos cū bn̄diccōe remiſit ad ꝓpria. eo q̄ n̄ ſuffeciſſent. Et ſtatim ipſe poſt moritur .1464. diebꝰ .14. menſis Auguſti. Ipſe etiā canoniſauit ſcām Katherinam de Senis.

¶ Iſte Paulus electus eſt anno dn̄i .1464. Et ſtatim approbauit celebracōem feſti p̄ntacionis bt̄e virginis glorioſe ſicut Pius. Hic in ſignãdis peticōibꝰ maturus fuit et iuſticie tenax q̄ſi melius foret pauca condonare et ea firmiter ſeruare q̄ plura ſignare et ſtatim reuocare. Grãde palaciū conſtruxit apud ſcm̄ Marcū ãn cuius conplecōem moritur anno 1471 .14. Julij.

Hic ante cardinalatū fuit generalis in ordine minorū. electus anno 1471. vocabatur autē Frãciſcus de Sauona ꝓe ianuā bone fame et morū. Fuit etiā vocatus ad cardinalatū abſꝫ ſcitu ſuo. Eodē anno orator ꝟ. legatus Venetorū recitauit corã eo q̄ turcus abſtuliſſꝫ xp̄ianitati duo iperia .4. regna .20. prouincias et .200. vrbes pplmq̄ꝫ abſꝫ numero vtriuſq̄ꝫ ſexus. Portabatur q̄ꝫ vt ad reſiſtendū ſe diſponeret.

¶ Opuſculū vtiq̄ꝫ omni ſtatui atq̄ꝫ hominū gradui ad vitã exemplandam ꝑutile. cōtinens ſuccincte ꝓgreſſum patrū ab inicō mundi vſq̄ꝫ ad hoc noſtrū tēpus. cū actis notabilioribꝰ eorundē. Q. d. deuotus q̄dam Carthuſien̄. eius autor .j. Faſciculū tpm nūcupauit. Impreſſum p me Henricū quentel. Et admiſſum ab alma vniuerſitate Colonien̄. Explicit feliciter Sub anno dn̄i .1480. LAVS. DEO.

Der Kayſer [illegible] Anno 1473.